

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการ “พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่อำเภอหางดง
จังหวัดเชียงใหม่ 2552”

โดย นางสาวอลิสสา มณีไชย

กันยายน 2552

สัญญาเลขที่ RDC52N0007

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการ “พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่อำเภอหางดง จังหวัด
เชียงใหม่ 2552

ผู้วิจัย

นางสาวอลิสา มณีไชย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่น่าเน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ในท้องถิ่นโดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุฒยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่าชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงานเป็นปัญหาที่

สร้างความสนใจให้นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย ผู้การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
ส่วนที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	2
แนวทางการดำเนินงาน	3
วัตถุประสงค์	5
เป้าหมาย	5
พันธกิจที่เลี้ยงโครงการ	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
ส่วนที่ 2 สรุปผลการปฏิบัติงาน	
การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยในพื้นที่	8
กระบวนการติดตามรายงานการเงิน	240
Road Map	240
การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	242
งานพัฒนาศักยภาพที่เลี้ยงโครงการวิจัย	248
ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค	
ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพ	251
ปัญหาอุปสรรค	251
แนวทางแก้ไขปัญหา	252

ส่วนที่ 1
บทนำ

ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากการทำงานที่ผ่านมาทางพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่อำเภอหางดง - สันป่าตองได้ทำงานในลักษณะของการทำงานที่หลากหลายประเด็น ไม่ได้เฉพาะเจาะจงประเด็นใดประเด็นหนึ่ง อาทิเช่น งานวิจัยประเด็นประวัติศาสตร์ เกษตร ท้องเที่ยว การศึกษา โดยเป็น โครงการที่พัฒนาผ่านองค์กร 2 องค์กรหลัก คือ องค์กรด้านการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหางดง และเป็นโครงการที่ร่วมพัฒนากับโหนดเชิงประเด็น คือ ประเด็นการท่องเที่ยว และการทำงานวิจัยร่วมกับกลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืนในประเด็นเกษตรกรรม หลังจากที่ได้สรุปบทเรียนในการทำงานที่ผ่านมา พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอำเภอหางดง-สันป่าตอง พบว่าการทำงานในพื้นที่นั้นแม้มีความหลากหลาย แต่เพราะพื้นที่ดำเนินการอยู่กระจัดกระจาย จึงประสบปัญหาในการติดตามโครงการเป็นอย่างมาก เนื่องจากพี่เลี้ยงมีบุคลากรที่ไม่เพียงพอ

อย่างไรก็ตามเนื่องจากในช่วงปี 51 ที่ผ่านมาพี่เลี้ยงได้มีโอกาสร่วมงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของอำเภอหางดง จำนวน 5 แห่ง ซึ่งมีภาระงานบริหารจัดการท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการศึกษา ที่ภาครัฐได้ดำเนินการถ่ายโอนการศึกษาก่อนวัยเรียนให้แก่เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา จึงทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดังกล่าวได้เกิดการตื่นตัว และพยายามเตรียมความพร้อม โดยเริ่มมีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานบริหารจัดการในการจัดการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน คณะทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอหางดงได้มีการเข้าไปประสานกับองค์กรในการพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ผศ.เยี่ยมลักษณ์) ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเกิดชุดโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในพื้นที่ จากการทำงานร่วมกับนักวิจัยซึ่งเป็นผู้ดูแลเด็ก นักวิชาการศึกษา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 5 แห่งได้ระยะหนึ่งทำให้พี่เลี้ยงได้เห็นศักยภาพในการทำงานของบุคลากร บวกกับเห็นความสำคัญของการศึกษาของเด็ก เยาวชน และ การศึกษา มากขึ้น

กอบกับในปัจจุบันนี้สังคมไทยถูกรอบงำโดยกระแสบริโภคนิยม และวัตถุนิยมของวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างไม่มีวันสิ้นสุด เป็นวัฒนธรรมสมัยใหม่ ส่งผลให้

สังคมไทยอ่อนแอนำไปสู่ความสับสนในครอบครัวไทยเสื่อมถอยตามลำดับ เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิถีคิดของสมาชิกในครอบครัว ยึดถือการแข่งขันเป็นวิถีหลัก ทำให้ค่านิยมต่างๆ ที่เคยเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวจืดจางไป เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่อยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม สภาพแวดล้อม เกิดค่านิยมที่ผิดเพี้ยนไปจากวิถีท้องถิ่น อำเภอหางดงซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการทำงานเป็นเขตรอยต่อเมืองเชียงใหม่เองก็กำลังเผชิญกับผลกระทบดังกล่าว ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วตามค่านิยมสมัยใหม่ การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการคลี่คลายสถานการณ์ปัญหาและหาแนวทางสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะดำเนินการให้เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ทำให้การดำเนินงานในปี 2552 พี่เลี้ยงจะให้ความสำคัญกับการทำงานวิจัยในประเด็นเด็กเยาวชนและการศึกษาในพื้นที่มากขึ้น นอกจากนี้ทางพี่เลี้ยงได้วางเป้าหมายในการชักชวนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมวางแผนในการพัฒนาเด็ก เยาวชน และการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีภูมิคุ้มกันอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยในระยะยาว

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานของกลไกพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่ อ.หางดง - สันป่าตอง มุ่งเน้นการสร้างการเรียนรู้ในระดับชุมชน เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลัก โดยมีเป้าหมายในการดำเนินงานในปี 2552 เพื่อ “ใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพประชาชนที่สนใจประเด็นเด็กเยาวชนและการศึกษาในพื้นที่ และกระตุ้นให้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษาในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม” ซึ่งการดำเนินงานระยะต่อไป (ต.ค.51-มิ.ค.52) พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่ อำเภอหางดง - สันป่าตอง วางแผนการดำเนินงานไว้ ดังนี้ คือ

1. การพัฒนาและติดตามสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

1.1 จัดเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยโครงการใหม่ ประเด็นการพัฒนารูปแบบการจัดการขยะของเยาวชนบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และโครงการเยาวชนกับการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนบ้านปงเรือ่งพืชผักสมุนไพรพื้นบ้าน จำนวน 2 โครงการ โครงการ CBMAG การพัฒนาพันธุ์ข้าวเหนียวสันป่าตองสู่หลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 1 โครงการ

1.2 การติดตามสนับสนุนโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจาก สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 9 โครงการ โดยลงพื้นที่ดูแลสนับสนุนโครงการที่กำลังดำเนินการ คือ โครงการตามสัญญาที่ PDG50N0009, RDG49N0022, RDG51N0011, RDG51N0032, RDG51N0033, RDG51N0034, RDG51N0035, RDG51N0036, RDG51N0037 เพื่อร่วมกิจกรรมของโครงการ และร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในกิจกรรม ติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าและพัฒนาการของชุมชน รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานการเงิน และร่วมวางแผนการดำเนินงานโครงการในระยะที่ 2

2. การสร้างตัวชี้วัดของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

เพื่อพัฒนาคุณภาพของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่ อ.หางดง-สันป่าตอง จึงได้สร้างตัวชี้วัดเพื่อประเมินโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น/ทีมวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น แต่ละโครงการ รวมทั้งต้องการให้ชุมชนนำกระบวนการดำเนินงานดังกล่าวไปปรับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน และสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของหน่วยงานในระดับท้องถิ่น ในหัวข้อเกี่ยวกับ 1) ความชัดเจนเกี่ยวกับแนวคิดงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 2) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 4) การประยุกต์เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมในชุมชน 5) สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาของท้องถิ่น

3. การประสานองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน ในพื้นที่เชียงใหม่

การประสานงานองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนวิจัย ด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้จากท้องถิ่นสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อสร้างความเข้าใจ และสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันในอนาคต

ดังนั้น เพื่อให้โครงการดังกล่าวนี้ได้รับการสนับสนุน พัฒนา และสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องจนบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงจัดให้มีโครงการนี้ขึ้นเพื่อเป็นกลไกพี่เลี้ยงคอยดูแลทั้งโครงการที่ได้รับทุนวิจัยไปแล้วและพัฒนาโครงการที่ยังมิได้เสนอขอทุนวิจัย ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้การกำกับ ควบคุม ดูแลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

4. การจัดทำแผนที่ทิศทาง (Road Map) การพัฒนาพื้นที่อำเภอหางดง โดยเฉพาะประเด็น เด็กเยาวชนและการศึกษา ร่วมกับเครือข่ายวิจัยในพื้นที่ รวมทั้งองค์กรหน่วยงานต่างๆ ที่มีภารกิจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อำเภอหางดง เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการทำงาน และค้นหากลไกในการจัดการงานวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อดูแลติดตามสนับสนุน โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่กำลังดำเนินการอยู่ ให้เกิดความก้าวหน้าและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่บริการที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการพัฒนา ให้มีความสมบูรณ์และสามารถนำเสนอขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้
3. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนท้องถิ่นให้เกิดการใช้ประโยชน์จากการกระบวนการวิจัย และผลการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

เป้าหมาย

1. โครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการจนเสร็จสิ้นและปิดโครงการได้ จำนวน 3 โครงการ ภายในเดือนมกราคม 2552
2. โครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ได้รับการดูแลจากกลไกพี่เลี้ยง สามารถดำเนินงานตามสัญญาได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน 6 โครงการ
3. โครงการวิจัยในพื้นที่บริการที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) อย่างน้อย 2 โครงการ
4. เกิดเครือข่ายในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการพัฒนาเด็ก เยาวชน และการศึกษา
5. ได้ทิศทางการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษาในพื้นที่หางดง

พันธกิจพี่เลี้ยงโครงการ

1. ลงพื้นที่ติดตามสนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการวิจัย จำนวน 9 โครงการ ตามสัญญาเลขที่ PDG50N0009, PDG49N0022, PDG51N0011, PDG51N0032, PDG51N0033, PDG51N0034, PDG51N0035, PDG51N0036, PDG51N0037 ให้สามารถดำเนินงานผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. พัฒนาโจทย์วิจัยโครงการใหม่ โดยมีกลุ่มเป้าหมายฐานชุมชนในพื้นที่อ.หางดง จ.เชียงใหม่ จนมีความสมบูรณ์สามารถรับทุนวิจัยจากสกว.ได้อย่างน้อย 2 โครงการ
3. ประสานงานองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนวิจัย ด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้จากท้องถิ่นสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. จัดทำแผนที่ทิศทางการพัฒนาพื้นที่อำเภอหางดง (Road Map) ร่วมกับเครือข่ายวิจัยในพื้นที่ เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการทำงานและค้นหากลไกในการจัดการงานวิจัย
5. จัดทำ RE (Research Exploitation) อย่างน้อยโครงการละ 1 เรื่อง และจัดทำสรุปย่อโครงการวิจัยเมื่อสิ้นสุด
6. ร่วมประชุมเครือข่ายพี่เลี้ยงและผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคเหนือและการอบรมพัฒนาศักยภาพตามวาระโอกาสที่เครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคเหนือจัดขึ้น
7. พัฒนาศักยภาพนักวิจัยชุมชนให้มีทักษะในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
8. จัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานและรายงานการเงิน เพื่อเสนอต่อสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นทุก 6 เดือน
9. ดำเนินการตามการร้องขอจากสกว.เป็นครั้ง ๆ ตามความเหมาะสม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โครงการวิจัยที่ล่าช้าสามารถดำเนินการจนเสร็จสิ้นและปิดโครงการได้ จำนวน 3 โครงการ (PDG50N0009, PDG49N0022, PDG51N0011)
2. โครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ได้รับการดูแลจากกลไกพี่เลี้ยง สามารถดำเนินงานตามสัญญาได้อย่างต่อเนื่องจำนวน 6 โครงการ
3. โครงการวิจัยในพื้นที่บริการที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) อย่างน้อย 2 โครงการ
4. เกิดเครือข่ายในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการพัฒนาเด็ก เยาวชน และการศึกษา
5. ได้ทิศทางการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษาในพื้นที่หางดง

ส่วนที่ 2

สรุปผลการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2

สรุปงานผลการปฏิบัติงาน

การดำเนินงานตามแผนของโครงการที่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่อำเภอหางดง เริ่มดำเนินงานในตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2551 ถึงวันที่ 31 กันยายน 2552 โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้แก่ การดูแลติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่กำลังดำเนินการอยู่ให้เกิดความก้าวหน้าและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่บริการที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการพัฒนา ให้มีความสมบูรณ์และสามารถนำเสนอขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ กระตุ้นและสนับสนุนท้องถิ่นให้เกิดการใช้ประโยชน์จากการกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยเพื่อท้องถิ่น และการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ผลการดำเนินงานโดยสรุปดังนี้

....การติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยในพื้นที่

โครงการวิจัยในพื้นที่ทั้งหมดทีมที่เลี้ยงโครงการวิจัยฯ ได้ดำเนินการติดตามส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยสรุปผลการดำเนินงาน เป็นประเด็นได้ 2 ประเด็น คือ สถานภาพ/สถานการณ์ของโครงการวิจัยในพื้นที่ กระบวนการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัย และสรุปกระบวนการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถานภาพและสถานการณ์ของโครงการวิจัยในพื้นที่

สถานภาพโครงการ พันธกิจของโครงการที่เลี้ยงโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่อำเภอหางดง ในการติดตามสนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการวิจัยในพื้นที่ ซึ่งมีโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด 9 โครงการ จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ

1. โครงการที่อยู่ในสถานภาพล่าช้า จำนวน 2 โครงการ คือ

1.1 โครงการวิจัย การพัฒนากระบวนการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง บ้านห้วยกองเลาะ อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน สัญญาเลขที่ RDG49N0022

1.2 โครงการ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สัญญาเลขที่ PDG50N0009

จากข้อมูลข้างต้น ได้สรุปสถานการณ์ของแต่ละโครงการไว้ดังนี้

1. โครงการ การพัฒนากระบวนการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านห้วยกองละ อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน

หลังจากได้ข้อเสนอแนะจากเวที ทางทีมวิจัยได้ไปปรับรายงาน และนำส่งกลับมาทางพี่เลี้ยงพร้อมที่จะเสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2551 ขณะนี้ได้จัดส่งรายงานการเงินแล้วเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2552 และตอนนี้อยู่ระหว่างอนุมัติปิดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เหตุผลที่จัดส่งรายงานการเงินช้าเนื่องจากเอกสารการเงินไม่เรียบร้อยต้องส่งปรับแก้ไปๆ มาๆ หลายครั้ง จึงทำให้ล่าช้าและเสียเวลาอย่างมาก วิธีแก้ไขของพี่เลี้ยงคือ ตามไปอธิบาย และบอกส่วนที่ต้องแก้ไขในพื้นที่ และปรับแก้ในขณะนั้นเลย

2. โครงการ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนนี้อยู่ระหว่างจัดเวทีใหญ่คืนข้อมูลให้กับชุมชน คาดว่าจะจัดได้ในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม 2552 นี้ เหตุผลที่ล่าช้าเนื่องจากนักวิจัยติดภารกิจส่วนตัว คือ ทำวิทยานิพนธ์ จบป.โท จึงทำให้ไม่มีเวลาในการจัดเวทีคืนความรู้สู่ชุมชน ช่วงนี้อยู่ระหว่างประสานงานกับชุมชน ผู้สูงอายุ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเวทีอยู่ คาดว่าจะแล้วเสร็จเร็ววันนี้ ส่วนรายงานฉบับสมบูรณ์นั้นอยู่ระหว่างดำเนินการเรียบเรียงข้อมูลคาดว่าจะให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม 2552 นี้ วิธีแก้ไขของพี่เลี้ยงคือ คิดต่อนักวิจัยทำจดหมายขยายเวลา และตามจีเร่งวันนัดจัดเวทีคืนข้อมูล และติดตามการเขียนรายงาน การส่งเอกสารการเงิน เพื่อความไม่ล่าช้าต่อไปอีก จะพยายามติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อให้แล้วเสร็จทันเวลา

การพัฒนาโครงการวิจัย

เป้าหมายของการขึ้นโครงการ

โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาให้เกิดโครงการวิจัยเชิงปริมาณในช่วงสัญญา Node ปี 2552 กำหนดไว้ 2 โครงการ และเป้าหมายของการสนับสนุนให้เกิงานวิจัยในเชิงปริมาณนั้น ได้เน้นการพัฒนาโครงการเชิงประเด็นด้านเด็ก เยาวชนและการศึกษา และได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาโครงการเพื่อสอดคล้องกับพรบ. การศึกษาแห่งชาติคือ

1. เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มเด็กและเยาวชนทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาป้องกันตนเองจากสภาพแวดล้อมที่อันตราย
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนผูกพันต่อครอบครัวและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยและเคารพสิทธิและกติกาสังคม

จากการพัฒนาโครงการได้เริ่มจากการพัฒนาในพื้นที่เดิมที่มีงานวิจัยเกิดขึ้นแล้ว เหตุผลเพราะง่ายต่อการเชื่อมและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มเด็กเยาวชนทั้งสองพื้นที่ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

สถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบลบ้านปง

ในอดีตสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ก็เหมือนกับสังคมชนบททั่วไป เด็กยังมีความผูกพันกับสถาบันครอบครัวเป็นหลัก เรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ยังใช้ชีวิตผูกพันกับทรัพยากรธรรมชาติมีเวลาได้เข้าไป เข้าสวน เข้าป่ากับครอบครัว สถานการณ์เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนและรวดเร็วตั้งแต่การเข้ามาของคนต่างถิ่น (ประมาณปี พ.ศ.2528) ที่มากว้านซื้อที่ดินของคนในชุมชน การเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดินของคนในชุมชนทำให้เกิดสิ่งที่แตกต่างจากวิถีชีวิตของชุมชนดั้งเดิม เช่น คนในชุมชนมีเงินมากขึ้นจากการขายที่ดิน พร้อมกับวิถีชีวิตที่ผูกพันกับทรัพยากรธรรมชาติลดลง เมื่อคนไม่มีที่ดินทำกินแต่มีเงินก็เปลี่ยนอาชีพเป็นแรงงานรับจ้างทั้งในและนอกชุมชน ไม่ทำสวน ไม่ทำไร่ เหมือนก่อน อีกทั้งมีการเข้ามาของคนนอกชุมชนที่เป็นนายทุนที่เข้ามาสร้างรีสอร์ท โรงแรม บ้านจัดสรรในพื้นที่ คนมีฐานะที่เข้ามาทำบ้านพักต่างอากาศต่างๆ รวมทั้งแรงงานนอกชุมชนที่เป็นคนบนที่สูง และคนเมืองเข้ามาเป็นแรงงานในรีสอร์ท สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากเดิม เด็กไม่เข้าไปเข้าสวน ไปเรียนโรงเรียนนอกชุมชนมากขึ้น ความผูกพันกับทรัพยากรธรรมชาติและครอบครัวน้อยลง เด็กเริ่มไม่รู้จักรั้วคนในชุมชน ไม่ว่าวิถีชีวิตที่ผูกพันกับป่า พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน

สถานการณ์เหล่านี้ถูกตอกย้ำให้ชัดเจนเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ของโครงการจัดการป่าไม้โดยชุมชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากแผนงานสนับสนุนโครงการขนาดเล็กของชุมชนในการจัดการป่า (SGP-PTF) มีวัตถุประสงค์หลักให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่รู้จักและมีส่วนร่วมกับการจัดการป่าได้ทราบข้อมูลที่มาที่ไปของสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่ ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวต่อเนื่องในการทำกิจกรรมจนได้รับการสนับสนุนจาก สสส. ทำ “โครงการฟื้นฟู พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านเพื่อสุขภาพที่ปลอดภัย” วัตถุประสงค์หลัก คือ ให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ด้านคุณประโยชน์พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ทำให้เกิดฐานของการทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนชัดเจนมากขึ้น และช่วงนี้เองได้พบว่าปัญหาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ค่อนข้างวิกฤต โรงเรียนประถมและมัธยมในพื้นที่มีเด็กและเยาวชนท้องถิ่นเข้าเรียนไม่ถึง 20% ส่วนใหญ่เป็นเด็กชนเผ่า เช่น ม้ง ไทยใหญ่ กระเหรี่ยง เป็นต้น เด็กในพื้นที่ออกไปเรียนนอกพื้นที่ เด็กนอกพื้นที่กลับเข้ามา

เรียนในชุมชนมากขึ้น เด็กเริ่มกลายเป็นปัญหาของชุมชน เช่น เด็กดิดดา ดิดพนันบอล ดิดเกมส์ การรวมกลุ่มเป็นแก๊ง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเกินครึ่ง (จากการทำงานที่ผ่านมา) เป็นต้น

สถานการณ์เด็กและเยาวชน ตำบลบ้านแหวน

ในอดีตพื้นที่ของตำบลบ้านแหวน มีความแตกต่างกับตำบลบ้านโป่งพอสมควร เนื่องจากสภาพของพื้นที่ค่อนข้างต่างกัน ตำบลบ้านแหวนเป็นพื้นที่ราบวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำนา มีพื้นที่ป่าบ้างเล็กน้อยแต่ก็ไม่อุดมสมบูรณ์เหมือนตำบลบ้านโป่ง ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ที่คล้ายกันคือการกว้านซื้อที่ดินของคนต่างถิ่น การถือครองที่ดินเปลี่ยนมืออย่างรวดเร็ว คนต่างถิ่นเริ่มเข้ามาในพื้นที่ที่นาถูกทำให้เป็นบ้านจัดสรร สถานการณ์ของเด็กและเยาวชนก็เกิดขึ้นเหมือนกัน เด็กออกนอกพื้นที่มากขึ้นและรวดเร็วกว่าเนื่องจากอยู่ใกล้เมืองมากกว่าเกิดเด็ก “กลุ่มเสี่ยง” มากขึ้นไม่ว่า เด็กดิดดา เสฟดิด ดิด internet เกมส์ ดิดพนันบอล ดิดเหล้า และมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น

การรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชนบ้านแหวนค่อนข้างมีน้อย เนื่องจากช่วงที่ตำบลบ้านโป่งมีการทำงานและทำกิจกรรมของเด็กที่เข้มข้น ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเข้ามาทำงานในตำบลบ้านโป่ง ไม่ว่าจะเป็น SGP-PTF สกว. สสส. เด็กและเยาวชนในตำบลบ้านแหวนจะเข้าไปเป็นลักษณะเครือข่ายเชื่อมประสาน เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างแต่ไม่ใช่พื้นที่เป้าหมายหลัก

ยุทธศาสตร์การเชื่อมต่อกับเยาวชนในพื้นที่ตำบลบ้านโป่งและตำบลบ้านแหวน

1. การเข้าถึงข้อมูลเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่
2. การพัฒนาพื้นที่ และสร้างสรรค์กิจกรรมให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ “กลุ่มเสี่ยง” ในพื้นที่
3. การกระตุ้นการมีส่วนร่วมระหว่างเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ครอบครัว และองค์กรต่างๆ ในชุมชนให้ทำกิจกรรมภายในท้องถิ่นร่วมกัน
4. พยายามสร้าง “พื้นที่ของเด็กและเยาวชน” ในแต่ละชุมชนท้องถิ่นที่ปลอดภัยจากอบายมุขต่างๆ ให้เป็นพื้นที่เรียนรู้และแสดงออกรวมทั้งขยายออกไปในระดับตำบล อำเภอและประเทศ

หลังจากวิเคราะห์สถานการณ์เด็กและเยาวชนทั้งสองพื้นที่แล้วจึงจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเริ่มที่บ้านโป่ง และบ้านแหวนเป็นพื้นที่นำร่อง โดยจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

สรุปกิจกรรมพัฒนาโครงการทั้ง 2 พื้นที่ได้ดังนี้

“พัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนด้านการจัดทำแผนงานโครงการ”

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2551

ณ ห้องประชุมด้านสนามกีฬา หมู่ 3 ตำบลบ้านโป่ง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้มีวิธีคิดอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อเขียนแผนกิจกรรม
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่ม

วิธีการ

1. กิจกรรมสัมพันธ์
2. กิจกรรมนันทนาการ
 - 2.1 ประดิษฐ์จรวดด้วยขวดน้ำอัดลม
 - 2.2 ต่อหอคอยไม้
 - 2.3 วาดรูปด้วยปากกาเคมี 1 ด้าม มัดเชือกแยกออกเป็นหลายเส้นให้แต่ละคนในกลุ่มถือ และช่วยกันวาดรูป ตามหัวข้อที่กำหนด คือ
 1. ดินไม้
 2. ภูเขา
 3. พระจันทร์
 4. กระทง
 5. โคมลอย
 6. น้ำปิง
 - 2.4 เขียนเล่าประสบการณ์ตนเอง
3. การเขียนโครงการระยะสั้นและระยะยาว
 - 3.1 กิจกรรมที่จะทำ
 - 3.2 วัตถุประสงค์ที่ทำ
 - 3.3 วิธีการทำ
 - 3.4 ระยะเวลาสั้น-ยาว

3.5 กลุ่มเป้าหมาย

4. สรุปแผนงาน

สรุปแผนกิจกรรม

■ แผนฟื้นฟู พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน

1. ศึกษาดูงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนภายในหมู่บ้านได้รู้จักพืชผักสมุนไพรมากขึ้น
2. เพื่อนำสมุนไพรมาปลูกและแจกจ่ายให้ทุกคนในหมู่บ้าน
3. เพื่อให้เยาวชนในหมู่บ้านได้ทำกิจกรรมร่วมกัน
4. เพื่อช่วยอุ้มดวงพะาะปลูกสมุนไพร
5. เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์สมุนไพร
6. เพื่อสามารถนำมาใช้แทนยาแผนปัจจุบัน

วิธีการ

1. ประสานงานกับทางเกษตรศาสตร์
2. ประสานงานกับเยาวชนภายในตำบลว่าจะไปกี่คน (หมู่บ้านละ 10 คน)
3. ทำแบบสอบถามไปยังหมู่บ้านและให้หมู่บ้านจัดหาคนว่ามีใครจะไปและส่งรายชื่อไปยังผู้ประสานงานกลุ่มรักบ้านเกิดฯ (ป้าศรี)
4. ประสานงานรถรับ-ส่ง ไปศึกษาดูงาน
5. สรุปผลการไปดูงาน

ระยะเวลา

1 วัน ช่วงเดือนมีนาคม (ปิดเทอม)

หมายเหตุ 70 คน (เด็กๆ จะประสานงานชวนเพื่อนมาร่วมกิจกรรม)

2.1 ถ่ายพิกแกรม (อบรมเชิงปฏิบัติการความรู้ด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น
2. เพื่อให้เยาวชนเรียนรู้ ด้านคุณประโยชน์สรรพคุณ และชนิด ของ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
3. เพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน

4. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

วิธีการ

1. รวบรวมสมาชิกที่สนใจเรื่องสมุนไพรจริงๆ (จำกัด 50 คน)
2. ไปดูสถานที่จัดทำกรเข้าค่ายพักแรม
3. ประสานงานจัดเตรียมรถ
4. หาสมุนไพรเพื่อนำไปประกอบอาหาร (ประกวดอาหารอร่อย)
5. กิจกรรมในค่าย
 - จัดการแสดงที่สอดคล้องกับสมุนไพร
 - ฐานความรู้ ด้านคุณประโยชน์ และการใช้ประโยชน์ปฏิบัติจริง
 - เล่นรอบกองไฟ

ระยะเวลา

1 คืน 2 วัน ประมาณเดือนธันวาคม (ช่วงวันเสาร์ – วันอาทิตย์) (วันที่ 13-14 ธันวาคม 2551)

หมายเหตุ เยาวชนต้องมีอายุ 12 ปี – 24 ปี

3. จัดสวนสมุนไพรภายในหมู่บ้าน (หมู่ที่ 10, หมู่ที่ 11 หมู่ที่ 4)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
2. เพื่อเรียนรู้ประโยชน์ และสรรพคุณของสมุนไพรชนิดต่างๆ
3. เพื่อให้รู้จักการนำสมุนไพรไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริงๆ

วิธีการ

1. หาต้นกล้าสมุนไพร
2. เตรียมสถานที่ทำสวนสมุนไพร
3. ประสานความร่วมมือจากชาวบ้านและผู้สนใจ
4. หาอุปกรณ์ในการปลูก (ดิน ปุ๋ยจากธรรมชาติ)
5. ขุดดินจัดทำแปลงและนำกล้าสมุนไพรลงไปปลูกและถมดิน
6. รดน้ำ พรวันดิน
7. แบ่งงานช่วยกันดูแล

ระยะเวลา

ปลูก 1 วัน ใช้เวลาดูแลรักษา 1 เดือน

4. สำรวจพืช ผัก สมุนไพร ในป่าไม้ตำบลบ้านโป่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษานิคมของสมุนไพรในป่า
2. เพื่อศึกษาสรรพคุณและประโยชน์ของ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
3. เพื่อฟื้นฟู พืช ผัก สมุนไพร
4. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก

วิธีการ

1. ประสานงานเยาวชนในตำบลบ้านโป่ง ที่มีความสมัครใจ
2. ปรึกษาผู้เฒ่าและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูอนุรักษ์สมุนไพร
3. ประสานงานป่าศรีเมืองอาหาร
4. ประสานงานให้ผู้เฒ่าคนนำทางไปสำรวจสมุนไพรในป่า

สถานที่

- ป่าน้ำตกศรีสังวาล
- ป่าน้ำตกตาครก
- ป่าห้วยน้ำนัก (แม่น้ำไทร)

ระยะเวลา

3 วัน เดือนมีนาคม เมษายน พฤษภาคม 2552

สรุปผลที่เกิด

1. เด็กและเยาวชนมีความรู้ มีความเข้าใจ ขั้นตอนวิธีการคิดที่เป็นระบบมากกว่าเดิม
2. เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการคิด ทำ นำเสนอ
3. เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วิธีการนำเสนอผลงาน
4. เด็กและเยาวชนสามารถช่วยกันคิดและวางแผนการทำกิจกรรมได้ทั้งในระยะสั้นและยาว
5. เด็กและเยาวชนมีความกระตือรือร้นในการที่จะมีส่วนร่วมทำกิจกรรม

“พัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนด้านการจัดทำแผนงานโครงการ”

วันที่ 15 พฤศจิกายน 2551

ณ ห้องประชุมด้านสนามกีฬา หมู่ 3 ตำบลบ้านโป่ง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ร่วมกิจกรรม จำนวน 34 คน

- เด็กและเยาวชน จำนวน 28 คน
- ผู้ใหญ่ 6 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้มีวิธีคิดอย่างเป็นระบบ
2. เพื่อทบทวนแผนกิจกรรมและเพิ่มเติม
3. เพื่อตั้งชื่อกลุ่มเด็กและเยาวชน

วิธีการ

1. ทบทวนแผนกิจกรรม
2. เพิ่มเติมกิจกรรมที่จะทำ
3. ตั้งชื่อกลุ่ม
4. ออกแบบโลโก้กลุ่ม

สรุปกิจกรรม

1. แผนกิจกรรมเพิ่มเติม ด้านการฟื้นฟู อนุรักษ์ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน

1. อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแสดงออก (การกล้าพูด)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนมีความคิดสร้างสรรค์
2. เพื่อให้เยาวชนกล้าพูด กล้าเสนอความคิดต่อกลุ่ม
3. เพื่อให้เยาวชนมีความสามัคคีต่อกัน
4. เพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วมกันในการทำงาน

วิธีการ

1. ประสานงานกับป้าศรีให้ประสานงานวิทยากร และออกจดหมายเชิญ
2. ประสานงานเยาวชนภายในหมู่บ้านและตำบล (ส่งจดหมายเชิญ)

3. ประสานงานจัดเตรียมสถานที่ ห้องประชุม ม.3 ต.บ้านโป่ง
4. ประสานงานรถรับ-ส่งเด็กๆ
5. ร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ
6. สรุปผลกิจกรรม

ระยะเวลา

- จัด 3 ครั้งๆ ละ 1 วัน
- เดือนธันวาคม เดือนมีนาคม เดือนเมษายน (ปิดเทอม)

2.จัดทำผลิตภัณฑ์สินค้าจาก พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน เช่น วานหางจระเข้ ดอกอัญชัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
2. เพื่อแปรรูปพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน เป็นผลิตภัณฑ์
3. เพื่อให้ชุมชนได้รู้ถึงประโยชน์และสรรพคุณของ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
4. เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน
5. เพื่อให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

วิธีการ

1. สอบถามปรึกษาหาข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์
2. ค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และประโยชน์ สรรพคุณของ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
3. ไปศึกษาดูงานวิธีการแปรรูป และบรรจุภัณฑ์
4. ทดลองทำ เตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ในการทำ
5. บริหารจัดการกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. ลงมือปฏิบัติ
7. ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์
8. คัดเลือกผลิตภัณฑ์ และชื่อ
9. รูปแบบบรรจุภัณฑ์
10. การตลาด (เผยแพร่สินค้า)
11. ทำแผนพับ โบว์ชัวร์ ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์

สถานที่ผลิต

- ศาลาบ้านใหม่ห้วยลึก ม.11 ต.บ้านโป่ง

ระยะเวลาในการผลิต

- เดือนมีนาคม 2552

3. กิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตอยู่กับป่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเรียนรู้การดำเนินชีวิตในป่า
2. เพื่อเรียนรู้การใช้วัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติดัดแปลงเป็นอุปกรณ์ในการประกอบอาหารและอื่นๆ
3. เพื่อเรียนรู้การใช้ พืช ผัก สมุนไพรที่มีอยู่ในป่าจริงๆ และใช้ประโยชน์ได้จริงๆ
4. เพื่อเรียนรู้ธรรมชาติในท้องถิ่น
5. เพื่อให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
6. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีสำนึกรักป่าไม้และ ธรรมชาติ

วิธีการ

1. ประสานงานกลุ่มเยาวชนในตำบลบ้านโป่ง
2. ประสานงานวิทยากร (ให้ป่าศรีประสาน)
3. ประสานงานสถานที่ปรึกษาผู้รู้กลุ่มรักบ้านเกิด
4. เดินทางเข้าป่า

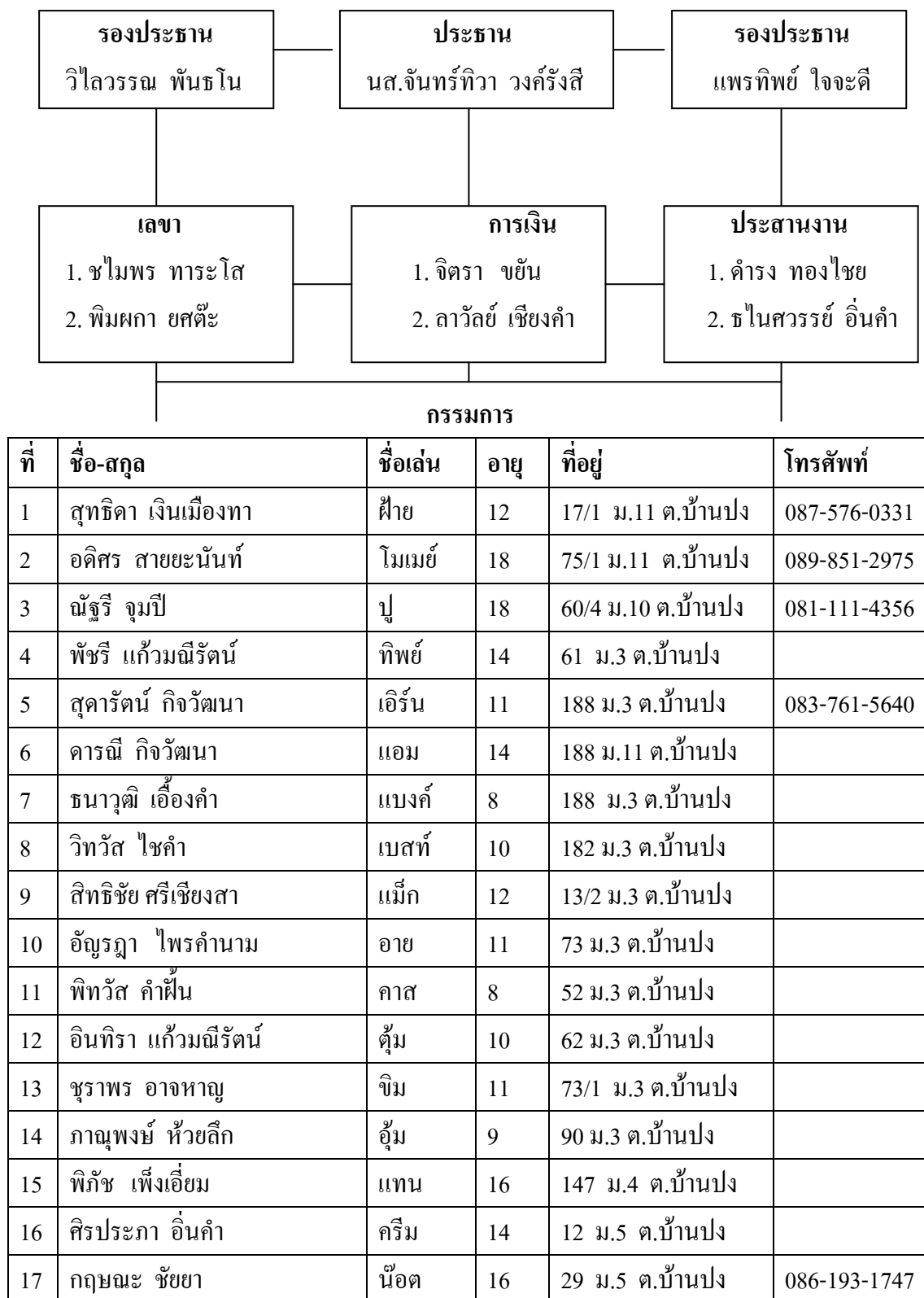
สถานที่

- ป่าไม้ในตำบลบ้านโป่ง

ระยะเวลา

- 1 วัน เดือนมิถุนายน 2552
2. ตั้งชื่อกลุ่มโดยการลงประชามติ ได้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติ”
3. คัดเลือกประธาน โดยการลงประชามติ โดย นางสาวจันทิมา วงศ์รัมย์ เป็นประธานกลุ่ม
4. รองประธานและทีมงานให้ทุกคนเสนอชื่อ

โครงสร้างกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ

18	มธุรส แคนเจริญ	กล้วย	14	17 ม.5 ต.บ้านปง	
19	ทิพวรรณ อินชัย	โย	14	99/4 ม.5 ต.บ้านปง	
20	จิรปรีชา คนเที่ยง	แต้ก	13	100/1 ม.5 ต.บ้านปง	
21	บุญทริกา สีธิ	ปาน	12	25/7 ม.5 ต.บ้านปง	
22	นันทกาญจน์ วงศ์หาวัน	ปี้	14	1/1 ม.5 ต.บ้านปง	
23	ศรัญญา อารี	ปู้ยหวาน	11	ม.11 ต.บ้านปง	
24	อำพร ทองคำ	อ้ง	13	ม.11 ต.บ้านปง	

5. ออกแบบโลโก้กลุ่ม โดยการให้แต่ละคนนำเสนอโลโก้ และลงประชามติ ได้โลโก้เป็น รูปใบไม้ 2 ใบ ไขว้กันสี่เหลี่ยม บนพื้นวงกลมสีฟ้า

สรุปผลกิจกรรม

1. เด็กและเยาวชนสามารถทบทวนแผนกิจกรรมได้อย่างเข้าใจทุกแผน
2. เด็กและเยาวชนสามารถเสนอแผนกิจกรรมเพิ่มเติมได้อีกตามความต้องการของตนเอง
3. เด็กและเยาวชนสามารถเข้าใจในระบบเสียงส่วนใหญ่เลือกประธาน
4. เด็กและเยาวชนกล้าแสดงออกด้วยการนำเสนอตนเองเป็นทีมงานกลุ่ม
5. เด็กและเยาวชนสามารถร่วมกันจัดทำโลโก้กลุ่มและความหลายของโลโก้กลุ่มได้อย่างชัดเจน
6. เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอีกระดับหนึ่งที่สามารถเข้าใจรายละเอียดในแต่ละประเด็นที่ทำและสามารถนำเสนอได้อย่างชัดเจน

“พัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนด้านการจัดทำแผนงานโครงการ”

วันที่ 5 ธันวาคม 2551

ณ ห้องประชุมด้านสนามกีฬา หมู่ 3 ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ร่วมกิจกรรม จำนวน 28 คน

- เด็กและเยาวชน จำนวน 24 คน
- ผู้ใหญ่ จำนวน 4 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การแบ่งปันน้ำให้ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
2. เพื่อทำความเข้าใจเป้าหมายกลุ่ม และวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมระยะต่อไป
3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการกำหนด วัน สถานที่ และกิจกรรมที่จะทำในระยะต่อไป

สรุปกิจกรรม

1. เด็กและเยาวชนช่วยกันพัฒนาป่าชุมชน แปลง พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ด้วยการเก็บกวาดใบไม้ลดน้ำต้นไม้
2. เด็กและเยาวชนได้รับบทบาทหน้าที่ในการดูแล แปลง พืช ผัก สมุนไพร ด้วยความสมัครใจ (โดยการให้ทุกคนเลือกแปลงที่ตนเองจะดูแล)
3. เด็กและเยาวชนได้ร่วมกันทบทวนเป้าหมายการจัดตั้งกลุ่มและวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรม มีความเข้าใจ และมีความสนใจในการทำกิจกรรมมากขึ้น
4. เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวันจัดกิจกรรมโดยการลงประชามติ เลือกวันที่จัดซึ่งเป็นวันใกล้สิ้นปี วันที่ 28 ธันวาคม 2551
5. ให้ทุกคนทำการ์ดวันพ่อโดยการออกแบบการ์ดเองและเขียนคำอวยพรเอง

สรุปพัฒนาศักยภาพเยาวชน

วันที่ 28 ธันวาคม 2551

ณ ปาชุมชน บ้านแกัดือ หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม 35 คน

- เด็ก จำนวน 26 คน
- ผู้ใหญ่ จำนวน 9 คน

กระบวนการ

1. กิจกรรมสัมพันธ์
2. กิจกรรมพัฒนาผู้นำ
3. กิจกรรมสรุปวิเคราะห์เยาวชนด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน

สรุปรายละเอียด

กิจกรรมพัฒนาผู้นำ

1. หน้าที่ของผู้นำ

หน้าที่ของประมง	คือ	จับปลา
หน้าที่ของพ่อค้า	คือ	หากำไร
หน้าที่ของศิลปิน	อยู่ที่	การเสนอผลงาน
หน้าที่ของพระ	อยู่ที่	การสอนมนุษย์
หน้าที่ของชาวพุทธ	อยู่ที่	การปฏิบัติธรรม
หน้าที่ของผู้นำ	อยู่ที่	การทำความดี

2. ผู้นำเยาวชน

1. การแสดงออกที่เหมาะสม กล้าแสดงออก เช่น การพูดในที่ประชุม
2. กล้ารับผิดชอบ
3. มีความรู้รอบตัว
4. ร่างกายแข็งแรง
5. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
6. กล้าพูด
7. เสียสละ

8. ชื่อสัตว์
9. อดทน
10. รู้จักหน้าที่ของตนเอง
11. ตรงต่อเวลา
12. กล้าคิด กล้าทำอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม
13. รักในสิ่งที่ทำ
14. ไม่อาย
15. มีความคิดริเริ่ม
16. มีบุคลิกดี
17. ทำตัวให้ผู้อื่นยอมรับ
18. มีความสุภาพเรียบร้อย
19. พุดจาไพเราะ
20. เป็นคนดีของสังคม

3. เทคนิคการพูดในที่ประชุมหรือชุมชน

1. พุดชัด – ร ล, ซ, ศ ค , ต.
2. ชัดสายตา - ตามองผู้ฟัง มองทุกคน
3. ท่าทางดี – หัว หน้านัยมี มือขาหาที่วางให้เรียบร้อย แต่งตัวสะอาด เหมาะสม สมวัย
4. มีตัวอย่างประกอบ – สิ่งที่เคยเห็น เคยฟัง ดูตัวอย่างจากทีวี ในค่ายกิจกรรม
5. เสียงดัง – พุดจาชัดเจนเสียงดังฟังชัด

กิจกรรมนันทนาการ

1. กลุ่มสัมพันธ์
2. กิจกรรมกลุ่มให้วาดรูปมือและเขียนสิ่งที่ตนเองชอบทำที่สุดในแต่ละนิ้ว เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ฝึกคิดและเขียนสิ่งที่ใกล้ตัว คือ ความชอบของตนเอง และให้กล้าแสดงออกโดยแต่ละคนต้องออกมาพูดสิ่งที่ตนเองเขียน
3. กิจกรรมกลุ่มให้วาดรูปการใช้พื้นที่ชุมชนอย่างพอเพียง เพื่อระดมสมองสมาชิกในกลุ่ม (การมีส่วนร่วมคิด สมาชิกภายในกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ฯลฯ ก็สามารถช่วยกันเสนอความคิดได้ ผลงานที่ออกมา ก็จะเป็นผลงานของคนหลายๆ คนมิใช่เป็นเพียงคนใดคนหนึ่ง
4. กิจกรรมกลุ่มให้สร้างบ้านให้มีพื้นที่ใช้สอยอย่างพอเพียง (ตัวต่อไม้) แล้วเก็บใส่กล่องให้เหมือนเดิมเพื่อให้เกิดการระดมสมอง (การมีส่วนร่วมคิด) การวางแผนร่วมกันว่าจะทำอย่างไร

ให้ใช้สิ่งที่มีอยู่เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์มากที่สุด รวมถึงการเก็บสิ่งของให้อยู่ในสภาพเดิม ต้องร่วมกันคิดว่าจะทำอะไรให้ใช้เวลาน้อยที่สุด หากไม่ช่วยกันคิดก่อนหรือร่วมกันวางแผนก่อน ก็จะใช้เวลานานผลที่คาดไว้ก็ไม่สำเร็จ

5. กิจกรรมกลุ่ม cow boy ไม่ได้เป็นเพียงเกมที่มีความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังแฝงด้วยแง่คิดอีกด้วย กล่าวคือ เมื่อมีปัญหาที่ต้องช่วยกันแก้ไข คนในชุมชนนั้นมีความชำนาญหรือมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันก็จะช่วยกันแก้ไขปัญหาโดยลองผิดลองถูก (การลองให้คนในกลุ่มทดสอบการโยนห่วง ดูเหมือนจะเป็นอะไรที่ง่าย แต่ต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะของแต่ละคน) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม และยังเป็นการสอนในเรื่องของการแบ่งงานกันทำ (put the right man on the right job) เพื่อความสำเร็จของกลุ่มคือการทำงานที่ประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่กำหนดให้

สรุปวิเคราะห์การเรียนรู้พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ของเด็กและเยาวชน

1. เราจะเรียนรู้ชนิดของพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ได้อย่างไร
2. เราจะเรียนรู้ว่าผู้ใหญ่คนไหนมีความรู้ด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ได้อย่างไร
3. เราจะนำความรู้เรื่องการพูดในที่ประชุมและภาวะผู้นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง
4. เราจะนำความรู้ด้าน พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นนอก ตำบลบ้านโป่ง ได้อย่างไร

1. เราจะเรียนรู้ชนิดของพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ได้อย่างไร

- 1.1 สอบถามผู้ใหญ่ในหมู่บ้านว่ามีผู้ใหญ่คนไหนมีความรู้เรื่องพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
- 1.2 สืบถามว่าบ้านไหนปลูก พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ตั้งข้อสังเกตว่าบ้านนั้นอาจจะมีความรู้พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน

- 1.3 ศึกษาจากการร่วมกิจกรรมต่างๆ ว่ามีผู้ใหญ่คนไหนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้บ้าง

2. เราจะเรียนรู้ว่าผู้ใหญ่คนไหนมีความรู้ด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ได้อย่างไร

- 2.1 ไปถามผู้ใหญ่ในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้านที่มีความรู้ด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน เช่น อัยยวดง ลุงบุญมา เป็นต้น

- 2.2 เดินศึกษา เรียนรู้ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ในสวนสาธิตป่าชุมชน ม.3 ต.บ้านโป่ง
- 2.3 ศึกษาจากห้องสมุดโรงเรียน อินเทอร์เน็ต
- 2.4 สืบถามว่าบ้านไหนปลูก พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
- 2.5 ศึกษาดูงาน ด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ที่คณะเกษตร มข. และที่อื่นๆ

3. เราจะนำความรู้เรื่องการพูดในที่ประชุมและภาวะผู้นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง

- 3.1 ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น หากมีคบบาดมือใช้โยของหญ้าเอ็นยึดพันแผลห้ามเลือด
- 3.2 ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน
- 3.3 ที่โรงเรียน, วิทยากร
- 3.4 ใช้ประโยชน์ด้านการแพทย์ และแนะนำให้กับผู้ป่วยทางโรงพยาบาลและที่บ้าน

4. เราจะนำความรู้ด้าน พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นนอก

- 4.1 แจกใบปลิว
- 4.2 ติดป้ายโฆษณา เรื่อง พืช ผักสมุนไพรพื้นบ้าน
- 4.3 เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต, ทางวิทยุ
- 4.4 ทำกิจกรรมนอกชุมชน/ตำบล (ประชาสัมพันธ์)
 - ตามตลาด
 - ตามร้านขายยา
 - ตามหมู่บ้าน
 - ตามโรงเรียนต่างๆ
- 4.5 บอกต่อกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียนและที่บ้าน
- 4.6 พุดหน้าห้องเรียน
- 4.7 ทำสื่อให้กับชาวต่างชาติ

สรุปการเรียนรู้ “กลุ่มเด็กและเยาวชนรักษ์ธรรมชาติ ต.บ้านปาง”

“ทบทวนทำความเข้าใจกระบวนการโครงการวิจัย”

วันที่ 1 มีนาคม 2552

ณ ห้องประชุมด้านสนามกีฬา ม.3 และ ป่าชุมชน ม.3 ต.บ้านปาง อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ผู้ร่วมกิจกรรม จำนวน 38 คน

- เด็กและเยาวชน จำนวน 33 คน
- แกนนำ จำนวน 5 คน

วาระการประชุม

1. นันทนาการเตรียมความพร้อม
2. ทบทวนทำความเข้าใจโครงการวิจัย
3. คัดเลือกทีมวิจัย
4. กำหนดการทำกิจกรรมระยะต่อไป
5. สร้างสรรค์สื่อกลุ่มๆ

1.ทบทวนทำความเข้าใจโครงการวิจัย

1.1 ชื่อโครงการเด็กและเยาวชนศึกษา พันฟู ภูมิปัญญาด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ต.บ้านปาง

1. การวิจัย ➤ หมายถึง กระบวนการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบ โดยมีการทดสอบสมมติฐานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้นๆ ที่สนใจ เพื่อนำไปพยากรณ์หรือสังเกตการเปลี่ยนแปลง เพื่อควบคุมสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้คงที่เป็นระบบ

2. ศึกษา ➤ หมายถึง การเรียนรู้ของคน หรือการพัฒนาคน (การแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น หรือการเสริมข้อดีให้คงสภาพหรือดียิ่งขึ้น) ให้คนมีความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต และสามารถใช้ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับมาในการแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตให้เจริญก้าวหน้าทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา สุขภาพอนามัย และคุณธรรมอย่างมีคุณภาพ ด้วยการศึกษาในระบบ และนอกระบบ เช่น

- การเรียนรู้จาก internet
- เอกสารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ แม็กกาซีน วรรณกรรม
- การพูดคุยกับเพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ

- การดูข่าวสารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจากโทรทัศน์
- การเดินป่าเรียนรู้ธรรมชาติ เป็นต้น

3. ฟืนฟู่ ➤ หมายถึง การกระทำใดๆ ต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่กำลังเสื่อมโทรม หรือเสื่อมโทรมให้กลับมาเป็นปกติ สามารถเอื้อให้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งการฟืนฟู่ต้องใช้ เวลา และบางอย่างต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น การฟืนฟู่ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านบางชนิดที่กำลังจะหายไปให้กลับมามีอยู่และใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ผักกูด ผักหนาม ผักพ้อคำ ดีเหมีย เป็นต้น

4. ภูมิปัญญา ➤ หมายถึง ความรู้ หรือประสบการณ์ ที่เรียนรู้ด้วยวิถีชีวิต ถ่ายทอดกันมาตั้งแต่ บรรพบุรุษ ปู่ย่า ตายาย ญาติพี่น้อง และความเฉลียวฉลาดของแต่ละคน หรือผู้มีความรู้ในหมู่บ้านใน ท้องถิ่นในด้านต่างๆ เช่น เรื่องการทำมาหากิน เช่น การจับปลา การปลูกพืช การทำนา เรื่องการใช้ ยาสมุนไพรรักษาโรค เช่น อู๋ยควมมีความรู้เรื่องการใช้ยาสมุนไพรรักษาโรค เช่น หนุ่เอนยิด สามารถใช้ใบจากก้านพันแผลสดที่เกิดจากมีดบาดหรือของมีคมบาดจะช่วยบรรเทาอาการเลือดออก และการอักเสบของแผล

5. พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ในท้องถิ่นมีหลายชนิดที่เล็กๆ บางคนไม่รู้จัก แยกเป็น

1. พืช ผักพื้นบ้าน ที่มีอยู่ในบริเวณชุมชนหรือในป่า เช่น ผักหนาม ผักคาวตอง ผักเผ็ด ผักไผ่ เป็นต้น ผักเหล่านี้มีประโยชน์ด้านโภชนาการต่อสุขภาพเนื่องจากไม่มีสารพิษตกค้าง และยังมีสรรพคุณด้านยาสมุนไพรด้วย เช่น ผักหนาม นอกจากจะกินสดหรือลวกจิ้มน้ำพริก ผัดน้ำมันหอย แล้ว ยังใช้เป็นยารักษาโรคได้หลายโรค โดยใช้ส่วนที่เป็น ลำต้น ที่มีรสเผ็ด ช่วยลดไข้ กระหายน้ำ บรรเทาการไอ ขับเสมหะ แก้ปัสสาวะขัด อาการปวดท้อง ปวดตามข้อ น้ำคั้นจากต้นต้มดื่ม แก้ ริดสีดวงทวาร หรือต้มให้ผู้ป่วยออกหัดอุจจาระให้อาบาย ช่วยให้แผลแผลผื่นคันหายเร็วขึ้น

2. สมุนไพรพื้นบ้าน ที่มีอยู่ในบริเวณชุมชนหรือในป่าจำนวนมากหลายชนิด เช่น ต้น ข้ำพลู ต้นจืดค่าน แอปันชั้น เสดดพังพอนตัวผู้ เอื้องหมายนา หนุ่หนอนตายหยาก เป็นต้น ตัวอย่าง หนุ่หนอนตายหยาก ส่วนที่ใช้คือ

ราก ต้มน้ำดื่ม หรือต้มกับตัวยาอื่นใช้รมหัวริดสีดวงทวาร ทำให้แห้งผ่อหายไป หรือทุบ รากสดใส่ปลาร้า จะทำให้หนอนตาย

ทั้งต้น ย่างไฟให้แห้งกรอบใช้ชงกับน้ำเดือด เป็นยาขับพยาธิในเด็กได้ดีมาก ทั้งต้น ทบหมักกับน้ำ ใช้น้ำ เป็นยาฆ่าหนอน หิด เหาได้

เปลือกต้น ช่วยดับพิษในกระดุกและเส้นเอ็น หรือ ต้มผสมเกลือ รักษาโรครำมะนาด ขับปัสสาวะ ขับเลือด ขับระดูขาว

พืช สมุนไพรพื้นบ้านดังกล่าวเล็กๆ ในชุมชนไม่รู้จัก ไม่รู้ประโยชน์

1.2 คำถามวิจัย หรือ โจทย์วิจัย

กระบวนการอย่างไรสามารถให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ภูมิปัญญาด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ที่สามารถนำไปสู่การฟื้นฟูและให้มีใช้ในชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

■ ทำไมต้องมี “คำถามวิจัย หรือ โจทย์วิจัย”

เพื่อที่จะเป็นแนวทางให้เรารู้ว่าเรา มีปัญหาอะไร แล้วเราจะมี แนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร เพื่อให้สามารถตอบโจทย์คำถามที่เราตั้งไว้ได้

■ กระบวนการ ➤ คือ ขั้นตอน หรือวิธีการในการทำกิจกรรม ตามแผนงานที่วางไว้ ให้ไปสู่การความสำเร็จ สามารถ ตอบคำถามวิจัย หรือวัตถุประสงค์ ของโครงการวิจัย

1.3 วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ ภูมิปัญญาด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านในเด็กและเยาวชน ค. บ้านปง
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้สามารถสื่อความรู้ ภูมิปัญญาด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน แก่ คนรอบข้างและบุคคลทั่วไป

■ อธิบายกิจกรรมในแผนงานโครงการอย่างคร่าวๆ (เด็กปวศหัวไปหมดแล้ว)

1.4 กิจกรรมที่จะทำตามแผนงานโครงการ 12 เดือน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 (6 เดือน)

1. ประชุมทีมวิจัย
2. ประชุมวิเคราะห์และทบทวนทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชน ด้านภูมิปัญญา และพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
3. อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ ด้านการใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์
4. การเก็บข้อมูล ภูมิปัญญา วิถีชีวิตชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
 - 4.1 สัมภาษณ์ผู้เฒ่า ผู้แก่ ในพื้นที่
 - 4.2 สัมภาษณ์ชุมชนด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
 - 4.3 สัมภาษณ์ผู้มีภูมิปัญญาในหมู่บ้าน (ปราชญ์ชาวบ้าน)
 - 4.4 สืบค้นจากเอกสาร หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 4.5 กลุ่มย่อยผู้เฒ่า ผู้แก่ ในพื้นที่
 - 4.6 สัมภาษณ์พืช ผัก สมุนไพรในป่า

5. อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน

- การสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ
- ด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล

6. สรุปวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

7. สรุปบทเรียนและประเมินผล ระยะ 6 เดือน

8. ประชุมทบทวนวิจัยทุกเดือน

9. จัดทำรายงานความก้าวหน้า

ระยะที่ 2 (6 เดือน)

1. ประชุมทบทวนวิจัยทุกเดือน

2. ศึกษาฐาน ด้านการฟื้นฟู พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน และการนำมาใช้ประโยชน์

3. อบรมเชิงปฏิบัติการด้านความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดทำสื่อ และการจัดทำฐานข้อมูล

5. ปฏิบัติการจัดทำฐานข้อมูล จำนวน ชนิด และ ประโยชน์สรรพคุณของพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน และการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

6. ปฏิบัติการจัดทำแผนที่ บ้านที่มีพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน และผู้มีความรู้ (ปราชญ์ชาวบ้าน)

7. สรุปวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

8. จัดทำแผ่นพับ โบชัวร์

9. สรุปบทเรียนและประเมินผล ระยะ 6 เดือน

10. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.5 ผลที่เกิดกับเด็กและเยาวชน และชุมชน ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. เด็กและเยาวชนมีความรู้ ด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านที่สามารถนำไปสู่ปฏิบัติการฟื้นฟู พืช ผักสมุนไพรพื้นบ้านร่วมกับชุมชน

2. เด็กและเยาวชนมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถสื่อความรู้ ภูมิปัญญาด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านให้แก่คนในชุมชนและภายนอกชุมชนได้อย่างชัดเจนที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจและมีความสนใจในเรื่องราวที่ฟัง

3. เด็กและเยาวชน ครอบครัว และชุมชน มีความรู้ด้าน พืช ผัก สมุนไพร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง

4. ภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ได้รับการฟื้นฟูพร้อมกับปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นผู้อาวุโส ได้แสดงศักยภาพของตนเองในด้าน ภูมิปัญญาให้ชุมชน และบุคคลอื่นๆ ได้รับรู้

5. เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้อาวุโส กับเด็กและเยาวชน ที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน

6. ชุมชนสามารถที่จะมีพื้นที่ให้กับ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านเพิ่มขึ้น

7. เกิดกลุ่มเด็กและเยาวชน ที่เป็นผู้ดำเนินการฟื้นฟู และเผยแพร่ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน

8. พื้นที่ป่าได้รับการปกป้อง รักษา โดยเด็กและเยาวชนร่วมกับชุมชน

9. เพิ่มความหลากหลายของพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านให้กับป่าไม้ ชุมชน และเกิดศูนย์สาธิตพืช ผักสมุนไพรพื้นบ้าน

10. เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนทางอ้อมในอนาคต (ปลูก พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้านเป็นอาชีพเสริม)

11. สามารถผลิตยาสมุนไพรไว้ใช้เอง และขยายผลต่อไปในอนาคต

12. ในอนาคตปัญหาด้านสุขภาพที่เกิดจากสารเคมีตกค้างในร่างกายก็จะลดน้อยลงตามลำดับ

3. คัดเลือกทีมวิจัย

- อธิบายให้เด็กฟังก่อนว่า การทำงานโครงการวิจัยฯ ต้องมีตัวแทนของกลุ่มเด็กและเยาวชนเข้าไปเป็นนักวิจัยทำงานเป็นทีมวิจัย เพื่อให้เกิดการฝึกทักษะ และการพัฒนาตนเอง โดยกระบวนการวิจัยจะเป็นเครื่องมือให้เด็กๆ ได้ศึกษาเรียนรู้ ในด้านกระบวนการฟื้นฟู ภูมิปัญญาด้านพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน โดยมีป้าศรี และพี่ตุ๋ เป็นผู้ช่วย และให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมการทำงานไม่ได้ให้เด็กๆ มาทำทุกวันแต่จะใช้ช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดประเพณีต่างๆ หรือในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนไปแล้ว มาพบปะพูดคุยกัน ทำความเข้าใจในด้านต่างๆ ให้เด็กๆ สามารถทำงานวิจัยได้อย่างราบรื่น

- การคัดเลือกนักวิจัยให้เด็กๆ ที่มีความสนใจ ยกมือด้วยตนเองที่จะเป็นอาสาสมัครงานวิจัย และได้นักวิจัยจำนวน 14 คน และผู้ช่วย 2 คน ดังนี้

ที่	ชื่อสกุล	ชื่อเล่น	อายุ	ที่อยู่	สถาบันการศึกษา	ระดับชั้น	โทรศัพท์	หมายเหตุ
1	น.ส.จันทิwa วงศ์รังษี	ไอรี	18	52 ม.11 ต.บ้านปง	โรงเรียนพาณิชย์การล้านนา	ปวช.3	085-528-3071	
2	แพรทิพย์ ใจจะดี	แพร	13	41 ม.11 ต.บ้านปง	โรงเรียนบ้านปง	ม.2	085-870-6968	
3	ลาวัลย์ เขียงคำ	แหวน	14	17 ม.11 ต.บ้านปง	โรงเรียนบ้านปง	ม.2	085-548-5624	
4	จิตรรา ขยัน	มด	14	78 ม.11 ต.บ้านปง	โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์	ม.3	085-722-3364	
5	ชไมพร ทาระโส	มอส	14	75 ม.11 ต.บ้านปง	โรงเรียนบ้านสันป่าสัก	ม.3	085-715-7401	
6	พิมผกา ขศดี	จูน	13	145 ม.11 ต.บ้านปง	โรงเรียนบ้านปง	ม.2	084-986-8689	
7	ศรัญญา อารี	ฝ้าย	12	71 ม.11 ต.บ้านปง	โรงเรียนวัดประชาเกษม	ป.6	085-261-1897	
8	ศิริประภา อินคำ	คิม	14	12 ม.5 ต.บ้านปง	โรงเรียนบ้านสันป่าสัก	ม.2		
9	สุดารัตน์ กิจวัฒนา	เอิร์น	11	188 ม.3 ต.บ้านปง	โรงเรียนวัดประชาเกษม	ป.6		
10	ด.ช.ดำรง ทองไชย	เจมส์	14	153/1 ม.4 ต.บ้านปง	โรงเรียนบ้านสันป่าสัก	ม.2	082-026-3794	
11	นายพิภช เพ็งเอี่ยม	แทน	16	147 ม.4 ต.บ้านปง	โรงเรียนมงฟอร์ต	ม.5		
12	นายอำนาจ ขาบุญนะ	ท๊อป	17	71 ม.4 ต.บ้านปง	โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย ต.หนองหอย	ปวส.2		
13	นางสาวณัฐรี จุมปี	ปู้จ๋า	18	60/4 ม.10 ต.บ้านปง	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่	ปวส.1	083-203-8506	
14	พัชรี แก้วมณีรัตน์	ทิพย์	14	61 ม.3 ต.บ้านปง	โรงเรียนบ้านสันป่าสัก	ม.2	083-209-9589	

ผู้ช่วยนักวิจัย

ที่	ชื่อสกุล	ชื่อเล่น	ที่อยู่	โทรศัพท์	หมายเหตุ
1	นายไพโรสาร ศรีฟอง	ตุ๋	66/1 ม.11 ต.บ้านปง อ.หางดง	083-865-9997	เป็นคณะกรรมการกลุ่มรักบ้านเกิดฯ และแกนนำเยาวชนในหมู่บ้าน
2	ประยงค์ บุญไทย	ป้าศรี	179/8 ม.5 ต.ป่าแดด อ.เมือง	081-111-4956	

4. กำหนดการทำกิจกรรมระยะต่อไป

1. ประมาณปลายเดือนมีนาคม หรือต้นเดือนเมษายน จะไปเดินป่าเป็นนักสืบสายน้ำ บริเวณกลุ่มน้ำตกตาดครก หมู่ 3 ตำบลบ้านโป่ง วัน เวลา จะประสานงานอีกครั้งหนึ่ง
2. ค่ายเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อมและ พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน ประมาณ ต้นเดือนพฤษภาคม 52 (ถ้ามีงบประมาณ)
3. นัคักวิจัยจำนวน 14 คน มาเตรียมความพร้อมนำเสนอด้วย Power Point และคัดเลือกผู้ที่จะนำเสนอในเวทีนำเสนอโครงการฯ ประมาณ ต้นเดือนเมษายน 52

5. สร้างสรรค์เลือกกลุ่มฯ

1. โลโก้เสื้อ สรุปลได้ว่าเป็นรูปใบไม้สีเขียวไว้กัน 2 ใบ มีตัวอักษร กลุ่มเยาวชนรักษัธรรมชาติสีแดง ตัวเสื้อเป็นเสื้อยืดคอกลมสีเทา
2. นัดไปดูร้านทำเสื้อและต่อราคาประมาณ วันที่ 20 มีนาคม 52 โดยมี น้องไอร์ น้องพี น้องเจมส์และน้องท้อป เป็นตัวแทนกลุ่มไปเลือกร้านทำเสื้อ

■ หมายเหตุ : กิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 สถานที่ 2 ช่วง

- ช่วงที่ 1 - สถานที่ห้องประชุมด้านสนามกีฬา หมู่ 3 ใน 3 หัวข้อ คือ

1. นันทนาการเตรียมความพร้อม
2. ทบทวนทำความเข้าใจโครงการวิจัย
3. คัดเลือกทีมวิจัย

- ช่วงที่ 2 - ป่าชุมชน สวนสมุนไพร หมู่ 3 ตำบลบ้านโป่ง

- กินข้าวกลางวันที่บ้านชุมชน โดยมีอู๋ดวง ตู๋ เอื้อง ขวัญ ทำอาหารกลางวัน ด้วยการย่างหมู ย่างปลา น้ำพริก และข้าวเหนียวไว้ให้เด็ก
- ดำเนินกิจกรรมต่อ ใน 2 หัวข้อ คือ
- 4. กำหนดการทำกิจกรรมระยะต่อไป
- 5. สร้างสรรค์เลือกกลุ่มฯ
- ประชุมเสร็จแล้ว รดน้ำพืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน และพาเด็กๆ บางส่วน ไปเล่นน้ำที่น้ำตกตาดครก

สรุป “กิจกรรมเตรียมความพร้อมทีมวิจัย”

วันเสาร์ที่ 28 มีนาคม 2552

ณ ศูนย์ฝึกอบรมธนาคารไทยพาณิชย์ หมู่ 9 ตำบลบ้านโป่ง

ผู้ร่วมประชุม 19 คน

สรุปการประชุม

1. ทำความเข้าใจ เรื่อง งานวิจัย ความหมายของ การวิจัยคืออะไร โดยนำเสนอ Power Point อธิบายให้เด็กเข้าใจ วิจัย คือ

1. การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบ โดยมีการทดสอบสมมติฐานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้นๆ หรือ

2. การฝึกคนให้มีความรู้ รวม ทั้งรวบรวมผู้มีความรู้ และปฏิบัติงานร่วมกันติดต่อสัมพันธ์และประสานงานกัน และให้เด็กๆ ฝึกคิดอย่างเป็นระบบ สามารถจัดลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และมีเหตุผลรองรับ

2. งานนำเสนอโครงการวิจัย โดย มีเอกสารประกอบ

1. เอกสารประกอบการนำเสนอ
2. ชุดโครงการวิจัยฯ
3. เอกสารประกอบแต่ละหัวข้อที่ผู้นำเสนอต้องนำเสนอ

2.1 นำเสนอโดยการ Power Point อธิบายให้เด็กเข้าใจแต่ละหัวข้อในโครงการ ดังนี้

1. การเกิดกลุ่มเยาวชนรักธรรมชาติ
2. โครงการเด็กและเยาวชนศึกษา ฟันฟู พืช ผัก สมุนไพรพื้นบ้าน
3. ทีมวิจัย และผู้ช่วย
4. คำถามวิจัย
5. วัตถุประสงค์
6. สภาพปัญหา
7. แผนงานวิจัย 12 เดือน
8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
9. ความยั่งยืนหรือการขยายผลหลังปิดโครงการ

ขั้นตอนดังนี้

1. อธิบายพร้อมฉาย Power Point ตามหัวข้อที่ต้องนำเสนอ 8 หัวข้อ 1 รอบ
2. มอบแต่ละหัวข้อให้เด็กๆ นำเสนอ (คู่มือสารประกอบ) โดยไม่ต้องสรุปให้อ่านตามเอกสารประกอบ
3. มอบแต่ละหัวข้อให้เด็กๆ นำเสนอ (คู่มือสารประกอบ) ฝึกให้เด็กๆ อ่านให้เข้าใจและสรุปออกมาตามความเข้าใจของตนเอง ให้เวลา 30 นาที
4. จากข้อ 3 แต่ละคนนำเสนอแต่ละหัวข้อที่ตนเองสรุป (ทำเหมือนเวทีนำเสนอจริง คือมีการแนะนำตัวเองก่อน และแนะนำทีมงาน ทีมงานแต่ละคนแนะนำตัวเอง)
5. ให้คำแนะนำในหัวข้อที่เด็กๆ สรุป นำเสนอ เพื่อปรับปรุงให้ดีกว่าเดิม
6. ให้แต่ละคนเลือกหัวข้อที่ตนเองต้องการนำเสนอ แล้วนำไปทำเป็นการบ้านอ่านให้เข้าใจ แล้วสรุปออกมาให้ตรงประเด็น ให้ชัดเจน ในสิ่งที่ต้องการนำเสนอ
7. นัดพบกันอีกวันที่ 8 เมษายน 2552 เพื่อ สรุปความเข้าใจของแต่ละคนในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย และทดลองนำเสนอ

ข้อเสนอความต้องการของเด็กที่จะทำกิจกรรมช่วงเทศกาลปีใหม่เมือง

1. เด็กๆ ต้องการรวมกลุ่มกันไปค้าหัวผู้เฒ่าผู้แก่ และแกนนำ ที่เป็นวิทยากรให้ความรู้ในด้าน พืช ผัก สมุนไพร ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า และสิ่งแวดล้อม โดยนัดหมายกันในวันที่ 20 เมษายน 2552 (หากมีการเปลี่ยนแปลงวันจะแจ้งอีกครั้ง)
2. หลังจากช่วงเทศกาลปีใหม่เมือง อยากทำงานอาสาโดยรวมกลุ่มกันไปดูแลคนแก่ คนเฒ่า ที่ถูกทอดทิ้งที่บ้านพักคนชรา หรือที่โรงพยาบาลที่มีผู้ป่วยเป็นคนชรา
3. ไปช่วยดูแลเด็กกำพร้า หรือเด็กที่ถูกกระทำ ที่บ้านพักพรพิงค์ (แม่ริม)

ข้อสังเกต

1. เด็กๆ อ่านหนังสือไม่ค่อยถูกต้อง อ่านคำควบกล้ำไม่ได้
2. ทุกคนมีความกระตือรือร้น และตั้งใจในการสรุปหัวข้อของตนเองแต่ยังไม่สมบูรณ์ดีนัก
3. มีน้ำใจรู้จักแบ่งปัน มีจิตอาสาให้สังคม

ประชุมเด็กและเยาวชน ต.บ้านแหวน
“ทำความเข้าใจการรวมกลุ่มเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน”

วันที่ 13 มกราคม 2552 : 18.00 น. -20.00 น.

ณ ศาลาประชุม หมู่ 2 ตำบลบ้านแหวน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ร่วมกิจกรรม

1. เด็กและเยาวชน 8 คน
2. ทีมงาน 4 คน รวม 12 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจวัตถุประสงค์การรวมกลุ่มเด็กและเยาวชน ต.บ้านแหวน
2. เพื่อแลกเปลี่ยน พูดคุย สร้างความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน ต.บ้านแหวน

สรุปการประชุม

1. เด็กและเยาวชน ตำบลบ้านแหวน รับรู้ถึงวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่ม เพื่อจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชน ตำบลบ้านแหวน ที่สามารถนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมค้นหาตัวตน (ปัญหาชุมชน) แนวทางแก้ไขปัญหาชุมชนในด้านที่เด็กและเยาวชนมีความต้องการที่จะทำเป็นอันดับหนึ่งที่สามารถใช้ศักยภาพและพลังของเด็กและเยาวชน ร่วมกันแก้ไขปัญหาได้
2. วิถีของเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่จะเรียนหนังสือในเมือง และเรียนพิเศษในวันเสาร์ ไม่ค่อยได้รวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อชุมชน ต่างคนต่างทำกิจกรรมของตนเอง
3. ไม่มีผู้เข้ามาหนุนเสริมให้เด็กและเยาวชนทำกิจกรรมร่วมกันในด้านต่างๆ ของชุมชน เช่น ด้านการพัฒนาศักยภาพเยาวชนให้เกิดความตระหนักในถิ่นฐานบ้านเกิด
4. เด็กและเยาวชนร่วมกันเสนอวันที่ เวลา และสถานที่ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนา ศักยภาพเยาวชนในด้านความตระหนักกับบ้านเกิด โดยมีวัตถุประสงค์ คือ
 - 4.1 สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันที่สามารถกล้าแสดงออกนำไปสู่ความเข้าใจเป็นแนวทางเดียวกันในเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะทำให้เกิดความสามัคคี
 - 4.2 เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมคิดค้นปัญหาของชุมชนและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

5. การจัดกิจกรรมพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพเด็กและเยาวชน จะจัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 25 มกราคม 2552 โดยจะมีทีมเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 ต.บ้านแหวน เป็นแกนหลักในการประสานงานชักชวนเพื่อนๆ ให้มาร่วมกิจกรรมในวันที่ 25 มกราคม 2552

6. เด็กและเยาวชนที่มาร่วมกิจกรรมในวันนี้ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ไปชักชวนเพื่อนๆ ให้มาร่วมพบปะพูดคุย ทำความเข้าใจ ในเป้าหมาย ของการจัดกิจกรรมในวันที่ 25 มกราคม 2552 และหาตัวแทนเด็กและเยาวชนเป็นแกนหลักในการประสานงานเพื่อนโดยนำจดหมายขออนุญาต ผู้ปกครองไปให้เพื่อนๆ ในหมู่บ้านหรือหมู่บ้านใกล้เคียงให้มาร่วมกิจกรรม โดยนัดประชุมกลุ่มเด็กและเยาวชนอีกครั้ง ในวันที่ 16 มกราคม 2552 เวลา 13.00 น. ณ ศาลาประชุม หมู่ที่ 2 บ้านแหวน

ประชุมเด็กและเยาวชน ต.บ้านแหวน

วันที่ 16 มกราคม 2552 : 13.00 น. -15.00 น.

ณ ศาลาประชุม หมู่ 2 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ร่วมกิจกรรม

1. เด็กและเยาวชน จำนวน 15 คน
2. ทีมงาน จำนวน 5 คน รวม 20 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม พัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน
2. เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดในกำหนดการจัดกิจกรรม
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในด้านการสื่อสารหรือประสานงานเพื่อนๆ ร่วม

กิจกรรม

สรุปการประชุม

1. เด็กและเยาวชน ตำบลบ้านแหวน รับรู้ถึงวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชน ตำบลบ้านแหวน ที่สามารถนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหาชุมชนในด้านที่เด็กและเยาวชนมีความต้องการที่จะทำเป็นอันดับหนึ่งที่สามารถร่วมกันวางแผนกิจกรรมที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้

2. เด็กและเยาวชน มีความเข้าใจในรายละเอียดของกำหนดการจัดกิจกรรมวันที่ 25 มกราคม 2552 ที่สามารถจะสื่อสารให้ผู้รับสารได้เข้าใจในรายละเอียดของการจัดกิจกรรมได้

3. มีตัวแทนเด็กและเยาวชน จำนวน 5 คน เป็นแกนหลักในการประสานงานกลุ่มเพื่อนและรวบรวมจำนวนผู้ร่วมกิจกรรม คือ

1. ดญ.ศุภารัตน์	แก่นสาร (น้องลัทธิ)	รับผิดชอบ 5 ฉบับ
2. ดญ.อภิญา	อุ้นเรือน (น้องผึ้ง)	รับผิดชอบ 10 ฉบับ
3. ดญ.สุนิสา	ศรีสุริยวงศ์ (น้องแพท)	รับผิดชอบ 5 ฉบับ
4. ดญ.พรทิพย์	ต้นบัว (น้องมายค์)	รับผิดชอบ 7 ฉบับ
5. ดช.ตันติกร	นามปา (น้องแมนนี่)	รับผิดชอบ 10 ฉบับ

4. รวบรวมรายชื่อและจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมทั้งหมดภายในวันที่ 22 มกราคม 2552 โดยรวบรวมใบตอบรับไว้ที่บ้านก้านอินทร ทิพย์คำมา หมู่ที่ 2 บ้านแหวน เพื่อที่จะได้รู้จำนวนผู้ร่วมกิจกรรมที่จะไปจัดเตรียมอาหารและเบรกให้เด็ก

5. กำหนดจุด รับ-ส่ง เด็กและเยาวชนร่วมกิจกรรม เวลา 08.00 น. ที่หน้าวัดบ้านไร่ หมู่ 1 และศาลาประชุมบ้านแหวน หมู่ 2 ไปส่งที่ห้องประชุมศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลัก ตำบลบ้านแหวน

6. ติดต่อประสานงานกับแกนนำทั้ง 5 คน เป็นระยะ เพื่อเช็คจำนวนคนร่วมกิจกรรม

สรุปกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ตำบลบ้านแหวน

“B.W. Children (กลุ่มเยาวชนบ้านแหวน)”

วันที่ 25 มกราคม 2552

ณ ห้องประชุมศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลัก ตำบลบ้านแหวน

ผู้ร่วมกิจกรรม จำนวน 70 คน

1. เด็กและเยาวชน	จำนวน 50 คน
2. ผู้ใหญ่	จำนวน 20 คน

สรุปกิจกรรม

กระบวนการ

1. กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม
2. เกมแทรกเนื้อหาการพัฒนาศักยภาพเยาวชน คือ เกม 8 ช่อง เกมแกะคำ เกมควาบอยโยนไข่
3. ให้เด็กเลือกโจทย์คำถาม 4 ข้อ คือ 1. สุขภาพ 2. เยาวชน 3. สิ่งแวดล้อม 4. สังคม และแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น
4. นำเสนอ
5. จัดตั้งกลุ่มเยาวชนบ้านแหวน ตั้งชื่อกลุ่มโดยการลงประชามติเสียงส่วนใหญ่
6. เลือกประธานกลุ่ม โดยการลงประชามติเสียงส่วนใหญ่
7. เลือกคณะกรรมการกลุ่มโดยให้เสนอชื่อตนเอง

1.สุขภาพ

☹ ปัญหา

1. โรคอ้วนที่เกิดจากของหวาน ไขมัน
2. คนส่วนใหญ่ในสังคม กิน ฟิช ผัก ผลไม้ น้อย แต่กินเนื้อสัตว์มากกว่า
3. วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลองเกี่ยวกับสิ่งเสพติด
4. คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยออกกำลังกาย เพราะชอบกินแล้วนอน จึงทำให้อ้วน
5. คนส่วนใหญ่ชอบสูบบุหรี่ในสวนสาธารณะ

☺ แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ลดการรับประทานอาหารที่มีไขมัน และอาหารหวานให้น้อยลง
2. รับประทานของที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น

3. หลีกเลี้ยงสิ่งเสพติดทุกชนิดและหันมาออกกำลังกายเป็นประจำ
4. ไปตรวจสุขภาพประจำทุก 6 เดือน
5. งดสูบบุหรี่ให้น้อยลง หรือไม่สูบเลย หากจะสูบบุหรี่ให้ใช้สถานที่ๆ กำหนด

2. เยาวชน

☹ ปัญหา

1. เยาวชนเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง จึงหันเข้ามาหาสิ่งที่เป็นอบายมุข เช่น
 - เสพยาเสพติด
 - ดื่มสุรา
 - สูบบุหรี่
 - เล่นการพนัน

☺ แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ออกกำลังกายสม่ำเสมอ
2. อ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน
3. ปลูกต้นไม้
4. เล่นกีฬากับเพื่อน
5. เล่นดนตรี ร้องเพลง
6. ร่วมกันต่อต้านยาเสพติด ? ทำอะไร.....

3. สิ่งแวดล้อม

☹ ปัญหา

1. ปัญหาขยะ
 - ทิ้งขยะไม่ถูกที่ (ทิ้งที่ไหน)
 - ไม่มีการคัดแยกขยะ (เสนอทางออก ให้ทำอย่างไร)
2. ปัญหาแม่น้ำลำคลอง
 - มีขยะชนิดต่างๆ อยู่ในลำคลองเป็นจำนวนมาก เช่น
 - ลำคลองตื้นเขิน (เพราะว่าอะไร)
3. ปัญหาการเผาขยะ
 - เกิดวันลบกวนเพื่อนบ้าน
 - ทำให้เกิดภาวะโรคหอบ

☺ แนวทางแก้ไขปัญหา

1. หุ้ดเผาขยะ แล้วให้มีรถเก็บขยะ

2. คัดแยกขยะ แต่ละประเภท
3. พยายามใช้รถจักรยาน ใช้รถยนต์เท่าที่จำเป็น
4. ไม่ทิ้งขยะในแม่น้ำ ลำคลอง
5. สร้างความตระหนักในการทิ้งขยะ ตามที่กำหนด (ถังขยะ)

4. สังคม

☹ ปัญหา

1. มีการมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่นตามสถานที่ต่างๆ และทะเลาะกัน ดิกัน
2. มีการกินเหล้าและสูบบุหรี่

😊 แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ช่วยกันพัฒนาชุมชน
2. ช่วยกันปลูกต้นไม้
3. มีกิจกรรมให้กลุ่มคนที่มั่วสุมทำ เพื่อให้ลดการใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์

😊 จัดตั้งกลุ่มเยาวชนบ้านแหวน

1. ชื่อกลุ่ม “B.W.Children”

2. ประธาน	น้องจูน โทร 082-0502532	หมู่ 13 (บ้านศรีสรร)
3. รองประธาน	- กานต์ โทร 082-03551579	หมู่ 5 (บ้านช่างคำหลวง)
	- แพท โทร 083-4742291	หมู่ 2 (บ้านแหวน)
4. เลขานุการ	- ทิวบ์ โทร 084-5048580	หมู่ 5 (บ้านช่างคำหลวง)
5. ประชาสัมพันธ์/ประสานงาน		
	- อ้อด	หมู่ 2 (บ้านแหวน)
	- ผึ้ง โทร 080-1230079	หมู่ 2 (บ้านแหวน)
	- เฟิร์น โทร 085-8704806	หมู่ 1 (บ้านไร่)
	- อิม โทร 089-2629514	หมู่ 2 (บ้านแหวน)
	- แมนนี่ โทร 084-1749779	หมู่ 2 (บ้านแหวน)
6. เกรียน	- อ้อแอ้ โทร 082-3875767	หมู่ 2 (บ้านแหวน)
7. สวัสดิการ	- ป๊อบ โทร 083-2039980	หมู่ 5 (บ้านช่างคำหลวง)
	- นุณี โทร 087-1764746	หมู่ 5 (บ้านช่างคำหลวง)
	- อาร์ท โทร. 084-609-9044	หมู่ 5 (บ้านช่างคำหลวง)

ตำบลบ้านแหวน มี 13 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านไร่	หมู่ที่ 7 บ้านหมาก
หมู่ที่ 2 บ้านแหวน	หมู่ที่ 8 บ้านต้นเหือด
หมู่ที่ 3 บ้านท่าวนญะเรียง	หมู่ที่ 9 บ้านเคื่อ
หมู่ที่ 4 บ้านช่างคำน้อย	หมู่ที่ 10 บ้านจอมทอง
หมู่ที่ 5 บ้านช่างคำหลวง	หมู่ที่ 11 บ้านคู้
หมู่ที่ 6 บ้านปากกอง	หมู่ที่ 12 บ้านดอนไฟ
หมู่ที่ 13 บ้านศรีสรร	

สรุปกิจกรรมนันทนาการ

1. 8 ช่อ: มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทำความรู้จักกันระหว่างกลุ่มที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน โดยการนำตัวเองไปรู้จักกับคนอื่นๆ ก่อน ผ่านกิจกรรมที่สนุกสนาน โดยการถาม-ตอบในสิ่งที่เป็นความชอบหรือความรู้สึกของตนเอง

2. แคะดำ: วัตถุประสงค์เพื่อระดมสมองภายในกลุ่ม(คือการมีส่วนร่วมคิด) ให้ได้หนึ่งคำตอบ ซึ่งในปัญหาแต่ละปัญหานั้นสมาชิกภายในกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ฯลฯ จะมีคำตอบที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับเหตุผลและการยอมรับเสียงข้างมาก เพื่อให้เป็นคำตอบที่ดีที่สุดของกลุ่ม

เปรียบเทียบ การอยู่ร่วมกันในชุมชน เมื่อชุมชนมีปัญหาสมาชิกในชุมชนจำเป็นต้องช่วยกันแก้ไขปัญหา โดยจะมีวิธีแก้ไขปัญหาคือดีที่สุดที่คนในชุมชนจะช่วยกันแก้ไขซึ่งอาจจะไม่ใช้การแก้ปัญหาคือถูกต้องที่สุด เพราะมีปัจจัยหลายๆ ปัจจัยเข้ามาเป็นเงื่อนไข

3. Cow Boy: ไม่ได้เป็นเพียงเกมที่มีความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังแฝงด้วยแง่คิดอีกด้วย กล่าวคือเมื่อมีปัญหาที่ต้องช่วยกันแก้ไข คนในชุมชนนั้นมีความชำนาญหรือมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันก็จะช่วยกันแก้ไขปัญหโดยลองผิดลองถูก (การลองให้คนในกลุ่มทดสอบการโยนห่วง ดูเหมือนจะเป็นอะไรที่ง่าย แต่ต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะของแต่ละคน) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม และยังเป็นการสอนในเรื่องของการแบ่งงานกันทำ (put the right man on the right job) เพื่อความสำเร็จของกลุ่มคือการทำงานที่ประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่กำหนดให้

4. โยนไข่

ไข่ = เยาวชนในชุมชน

วัสดุที่ห่อหุ้มไข่ = สังคมที่เยาวชนอาศัยอยู่

ที่เปรียบเทียบว่า ไข่คือเยาวชน นั้น กล่าวคือ เยาวชนในปัจจุบันมีความเปราะบางอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็น ปัญหายาเสพติด ศิลธรรมในสังคมที่เสื่อมโทรม ปัญหาเศรษฐกิจ การรับรู้ข่าวสารต่างๆไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต Hi 5 ซึ่งเยาวชนควรจะมีเกราะกำบังที่ดีไม่เช่นนั้นจะเป็นสิ่งที่อันตราย โดยเริ่มตั้งแต่สังคมที่เล็กที่สุดคือครอบครัว + ชุมชนซึ่งก็คือ วัสดุที่หล่อหลอมไข่ ว่าจะมีความแข็งแกร่งเพียงใด ที่จะปกป้องเยาวชน หรือ ไข่ ให้รอดพ้นอันตรายจากสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในปัจจุบันได้

กระบวนการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัย

การติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยตามพันธกิจของโครงการที่ดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่หาดง หลังจากที่อยู่ในระยะแรก ได้เติมการอบรมงานวิจัยให้กับนักวิจัยใหม่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปแล้วนั้น ทำให้งานในระยะที่ 1 ผ่านไปด้วยดี และงานออกมามีคุณภาพไม่ค่อยได้รับอุปสรรค มีทิศทางในการทำงานที่ดี มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ดี มีการถอดบทเรียนทุกกิจกรรม ทำให้นักวิจัยมีความเชื่อมั่นในการทำงาน และเกิดกลุ่มเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับอำเภอขึ้น เกิดความรัก สามัคคีในหมู่คณะ เกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างโครงการ มีการหนุนเสริมเวลาทำกิจกรรม จนผ่านพ้นช่วงระยะที่ 1 มาด้วยดี หลังจากนั้นเราได้เติมความรู้ผ่านการศึกษาดูงาน ผ่านโครงการ การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหาดง อำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนเกษมพิทยา และ โรงเรียนสัตยาไสย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ศึกษาดูงานโรงเรียนเกษมพิทยา

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแทนทีมวิจัยในพื้นที่อำเภอหาดง ทั้ง 5 ศูนย์

สถานที่และเวลา

โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร วันที่ 6-9 พฤศจิกายน 2551

ผลการดูงาน

ทีมวิจัยได้ไปศึกษาดูงานเพิ่มเติมร่วมกับโครงการ “การวิจัยและพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีทีมวิจัยในชุดโครงการศูนย์เด็กเล็กทั้ง 5 ศูนย์ คือ อบต.หนองควาย อบต.ขุนคง อบต.น้ำแพร่

อบต.หางดง อบต.บ้านปงเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมในการทำงานวิจัย และเป็นนำมาเป็นแนวการสอนของแต่ละศูนย์ และเราได้กลับถอดบทเรียนจากการศึกษาดูงานได้ดังนี้

ด้านสถานที่

- สถานที่ร่มรื่น สะอาด กว้างขวาง
- ห้องเรียนมีความเหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก
- มีการนำภูมิปัญญาพื้นบ้านมาจัดตกแต่งภายในอาคารสถานที่เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเด็ก

- การจัดสนามเด็กเล่นมีพื้นดิน หิน ทราย และสิ่งอื่นๆ ให้เด็กได้สัมผัส
- อาคารสถานที่มีความปลอดภัย มีครูดูแลเด็กอยู่ตลอดเวลา
- การจัดสภาพภายในห้องเรียนแบ่งเป็นสัดส่วน สะอาด เรียบร้อย และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก

- มีมุมที่หลากหลาย ปรับตามความสนใจของเด็ก
- สื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีความเหมาะสมและหลากหลาย
- มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมจินตนาการ ภาษา แบบธรรมชาติ
- มีการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
- มีการจัดมุมให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้
- ในห้องเรียนตามมุมต่างๆ ไม่ติดชื่อมุม

ด้านบุคลากร

- ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเป็นกันเอง พูดคุยแบบสบายๆ
- มีประสบการณ์ ความรู้ และความสามารถ
- ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก
- ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก
- มีจำนวนเพียงพอต่อเด็ก
- มีการพัฒนาตนเอง หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ระเบียบ
- มีการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมไว้ล่วงหน้า
- เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและเลือกกิจกรรมด้วยตนเอง

ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด/ทฤษฎีของไฮสโคป

- จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในทุกด้าน
- เน้นการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก
- ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง
- ฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบโดยการเก็บของเข้าที่让孩子เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
- 让孩子มีการวางแผนรูปแบบในการทำกิจกรรมร่วมกับคุณครู
- มีการใช้คำถามปลายเปิด让孩子ได้แสดงความคิดเห็น
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้让孩子เกิดความเชื่อมโยง
- เน้นสื่อที่เป็นของจริงมีความหลากหลาย
- สอนแบบโครงการ
- มีการวางแผน ปฏิบัติ และทบทวน
- มีมุมนิทรรศการผลงานเด็ก

ด้านตัวเด็ก

- เด็กกล้าแสดงออก
- มีสมาธิและความสนใจในการทำกิจกรรมร่วมกับครู
- เคารพกติกาของห้องเรียน
- เล่นและทำกิจกรรมอย่างมีความสุข
- รู้จัดการรอคอยและปฏิบัติตามข้อตกลง
- เด็กมีความเชื่อมั่นในตัวเอง
- เด็กรู้จักลำดับก่อน - หลัง
- เด็กรู้จักการตัดสินใจ
- รู้จักการแยกแยะ เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่
- รู้จักเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

- มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา
- เป็นวิทยากร (สอนโยคะ)
- เป็นแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ (ร้านซ่อมจักรยาน)

ศึกษาดูงานโรงเรียนสัตยาไส

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแทนทีมวิจัยในพื้นที่อำเภอหางดง ทั้ง 5 ศูนย์

สถานที่และเวลา

โรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี วันที่ 10-12 ธันวาคม 2551

ผลการดูงาน

ทีมวิจัยได้ไปศึกษาดูงานเพิ่มเติมร่วมกับโครงการ “การวิจัยและพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” และได้ร่วมกันสนับสนุนงบประมาณร่วมกับทีมวิจัย อบต.ขุนคง และได้นำมาถอดบทเรียนจากการศึกษาดูงานได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและนโยบายในการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม นำหน้าวิชาการ รูปแบบการจัดโรงเรียนเป็นโรงเรียนกึ่งนอน รับเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาล – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ยกเว้นนักเรียนอนุบาลจะเรียนแบบไป – กลับ ในการดำเนินกิจการโรงเรียนไม่เก็บค่าเล่าเรียน รายได้มูลนิธิเป็นผู้บริจาคเงินให้แก่โรงเรียน

บทบาทครู

- เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ ครูไม่เป็นผู้สอนแต่จะเป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก และพยายามดึงความดีออกมาจากเด็ก ใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบ “ร่วมมือกัน” ไม่ใช่แบบ “แข่งขันกัน” ให้เด็กมีบทบาทในการเลือกว่าจะเรียนอะไร เรียนที่ไหนและเรียนอย่างไร เป็นต้น ครูจะอยู่ร่วมกับเด็กและปฏิบัติตนประหนึ่งแม่ของเด็กๆ ที่เปี่ยมด้วยความรัก ความเมตตา

- ครูเป็นกัลยาณมิตร มีความเอื้ออาทรเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามศักยภาพ

- ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเมตตาแก่เด็ก เหมือนกับพ่อแม่ดูแลลูก

บทบาทเด็ก

มีความเชื่อมั่นในตนเอง คิดเป็น พุดเป็น กล้าคิด กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักความเคารพอ่อนโยน รู้จักตนเอง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีวินัย มีสมาธิ รับผิดชอบ มีความรักความเมตตา มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้ เคารพกฎกติกา มีความเป็นผู้นำผู้ตาม

สรุปกิจกรรม

การศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นแบบกัลยาณมิตร เอื้อเฟื้องบประมาณรวมกัน ต่างคนต่างเสียสละ ให้งานผ่านไปด้วยดี มีการนำกลับมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ทุกศูนย์ ตามบริบทที่แตกต่างกัน มีการทำการบินก่อนศึกษาดูงาน แบ่งบทบาทหน้าที่ และกลับมาถอดบทเรียน ไม่ใช่การไปชะโงกทัวร์เหมือนการศึกษาดูงานทั่วไป เพราะฉะนั้น แต่ละศูนย์จะได้รับประโยชน์ร่วมกัน และแบ่งปันกัน การเดินทางของแต่ละที่เป็นไปด้วยความลำบาก และต้องเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ในบริบทที่ต่างต่างกันไปอย่างไรให้ได้ประโยชน์กลับมามากที่สุด ต่างฝ่ายต่างช่วยเกื้อประคับประคองของทุกโครงการร่วมกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างดู เป็นการศึกษาดูงานที่คุ้มค่าและมีประโยชน์สูงสุด ใช้งบประมาณได้คุ้มค่า และประหยัด มีประสิทธิภาพ มีการแลกเปลี่ยนอย่างเข้มข้น และเกิดความชัดเจนของทุกโครงการ

หลังจากกลับมาจากดูงานทางทีมสังเคราะห์ร่วมกับพี่เลี้ยงจัดอบรม การเขียนรายงานความก้าวหน้าให้กับนักวิจัยทั้ง 5 ศูนย์ มีหน่วยงานอื่นคือ โรงเรียนสาธิต ตัวแทนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มาร่วมเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมการอบรมการเขียนรายงานความก้าวหน้า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรายงานความก้าวหน้าด้านผลการดำเนินงาน
2. เพื่อรายงานกระบวนการทำงานในช่วงที่ผ่านมาตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่วางไว้

ระยะเวลาดำเนินงาน

22 - 23 พฤศจิกายน 2551

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. ทีมวิจัยชุดโครงการวิจัยอำเภอหาดงทั้ง 5 อบต.
2. พี่เลี้ยงงานวิจัย
3. ตัวแทนจากสกว.
4. ผู้สนใจทั่วไป

สถานที่

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย

วิธีการดำเนินกิจกรรม

พี่เลี้ยงงานวิจัยนัดหมายการอบรมหลักสูตร “การเขียนรายงานความก้าวหน้า” กับทีมวิจัยอำเภอหาดง ทั้ง 5 โครงการ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย

วันที่ 22 พฤศจิกายน 2551

เวลา 09.00 น. ลงทะเบียนเข้ารับการอบรมหลักสูตร “การเขียนรายงานความก้าวหน้า” ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทำไมต้องเขียนรายงาน
 - กันลืม ไม่ให้ลืมว่าทำกิจกรรมอะไรไว้บ้าง
 - ช่วยจัดระบบข้อมูล (บันทึกข้อมูล)
 - เพื่อทบทวนตนเอง ทบทวนการทำงาน
 - เพื่อการเรียนรู้ รับรู้ร่วมกัน
 - เพื่อติดตามความก้าวหน้าของงาน

- เพื่อการสื่อสาร เผยแพร่ ขยายผล
- เพื่อแสดงความรับผิดชอบ

2. รายงานมีอะไรบ้าง รายงานมีกี่แบบ

- รายงานกิจกรรม สรุปกิจกรรม
- รายงานการเงิน
- รายงานความก้าวหน้า
 - ผลของการทำงาน (ความรู้) ผลการวิจัย
 - ผลทางด้านกระบวนการวิจัย
- รายงานผลการวิจัย

3. การเขียนรายงานความก้าวหน้าในโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์

เพื่อรายงานความก้าวหน้าด้านผลการดำเนินงานและกระบวนการทำงาน

ในช่วงที่ผ่านมาตามวัตถุประสงค์ และแผนงานที่วางไว้

- รวบรวมข้อมูลการทำงานที่ผ่านมาเกี่ยวกับอะไรบ้าง
 - ทำกิจกรรมอะไรบ้าง
 - ทำเมื่อไหร่
 - ทำอย่างไร
 - กระบวนการ/เครื่องมือมีอะไรบ้าง
 - ใครทำอะไร (บทบาท) ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
 - ทำกับใครบ้าง กลุ่มเป้าหมาย

4. วิเคราะห์ผลจากการทำงาน (กิจกรรม)

- ได้ผลกิจกรรมตามที่วางแผน ตั้งใจไว้หรือไม่ (ข้อมูลเดิม)
- ได้ “เรียนรู้” (คน) อะไรจากการทำงาน
- อะไร/ทำไม ทำให้ได้ผลไม่เป็นไปตามที่วางไว้

5. การวิเคราะห์งานวิจัย

- ได้ข้อมูลอะไรบ้าง
- ตอบโจทย์วิจัยหรือไม่อย่างไร (เหลือข้อมูลอะไรบ้างที่ยังไม่ได้ทำ)

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2551

ลงมือปฏิบัติทดลองเขียนรายงานและทำเสนอ

1. ทบทวนโครงการและรวบรวมข้อมูลการทำงานที่ผ่านมา

- ทบทวนเป้าหมาย (วัตถุประสงค์)
 - ทบทวนแผนกิจกรรมที่วางไว้ (จะทำอะไรบ้าง)
 - รวบรวมทบทวนข้อมูลสิ่งที่ได้ทำ (ทำอะไรไปแล้วบ้าง)
 - ทำเมื่อไร
 - กับใครบ้าง (ใครมีบทบาทอะไร)
 - กระบวนการ/วิธีการ/เครื่องมือ (จดให้ละเอียด)
 - ผลที่เกิดขึ้น (ได้ข้อมูลอะไร)
2. “ประมวล” วิเคราะห์ข้อมูล ทำไมถึงได้/ทำไมถึงไม่ได้, พอใจ/ไม่พอใจ
- ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
 - งาน กลุ่มเป้าหมาย ชุมชน เกิดอะไร
 - เรา ทีมวิจัยได้เรียนรู้อะไรจากการทำงาน
 - ข้อมูลงานวิจัย ได้ข้อมูลอะไรบ้าง? ตอบโจทย์วิจัย?
3. “เรียบเรียง” เขียนรายงานความก้าวหน้า ประกอบด้วย
- ปก - ใบปะหน้า
 - บทที่ 1 บทนำ
 - บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย
 - บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ (ผลการวิเคราะห์งานวิจัย)
 - บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
 - เอกสารและการอ้างอิง
 - ภาคผนวก (เครื่องมือ, ภาพกิจกรรม, อื่นๆ)

สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้

1. ได้แนวทางในการเขียนรายงานความก้าวหน้าที่ต้องรวดเร็ว
2. การเก็บรายละเอียดของงาน (กิจกรรม) ให้บันทึกข้อมูลทุกครั้ง
3. การเขียนรายงานใช้ภาษาเป็นทางการ เข้าใจง่าย
4. รายละเอียด รูปภาพ อธิบายให้ชัดเจน

จากการอบรมนักวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยช่วยกันสะท้อนว่า ทุกคนเป็นนักวิจัยใหม่ ยังไม่มีประสบการณ์ในการเขียนรายงานความก้าวหน้า มีแต่ข้อมูลที่ลงไปเก็บ มีการบันทึกการประชุม มีการถอดบทเรียน แต่ยังไม่สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาเขียนเป็นรายงานความก้าวหน้า ไม่รู้ทิศทาง

ในการเขียน แต่พอหลังจากที่อบรมไปแล้วนั้น มีการอบรมการเขียนรายงาน ได้รับเทคนิคการนำข้อมูลไปใส่ในกรอบ ทำให้ง่ายต่อการเขียนและยังได้ข้อมูลที่เรียบเรียงอย่างเป็นระบบ บางทีมทำให้เห็นว่ายังขาดข้อมูลอะไรไปบ้างจึงไปจัดเวทีเก็บตกเพื่อข้อมูลที่สมบูรณ์ ทำให้มีทิศทางในการขับเคลื่อนงาน และเขียนรายงานอย่างมีความสุข นักวิจัยพึงพอใจในการอบรมครั้งนี้มาก

การลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

สรุปเป้าหมายการติดตามงานโครงการวิจัย ในช่วง 2551-2552

โครงการวิจัย	สถานะโครงการ	เป้าหมายการติดตาม
1. โครงการการพัฒนากระบวนการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านห้วยกองเก่า อ.บ้านโฮ่ง จ.ลำพูน	ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว และรายงานการเงินยังต้องปรับข้อมูลนิดหน่อย ปิดโครงการอย่างสมบูรณ์	ปิดโครงการโดยสมบูรณ์
2. โครงการการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	จัดเวทีเก็บข้อมูลและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์	ติดตามหนุนเสริมเร่งรัดการจัดทำรายงานให้แล้วเสร็จภายในกลางปีนี้
3. โครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ อ.หางดง จ.เชียงใหม่	ดำเนินงานในช่วงที่ 2 อยู่ระหว่างการเขียนแผนการสอนและทดลองปฏิบัติ	ติดตามหนุนเสริมรายกิจกรรมโครงการ
4. โครงการการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง อ.หางดง จ.เชียงใหม่	ดำเนินงานในช่วงที่ 2 อยู่ระหว่างการเขียนแผนการสอนและทดลองปฏิบัติ	ติดตามหนุนเสริมรายกิจกรรมโครงการ

โครงการวิจัย	สถานะโครงการ	เป้าหมายการติดตาม
5. โครงการการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขา(เผ่าม้ง) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต ตำบลบ้านปาง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่	ดำเนินงานในช่วงที่ 2 อยู่ระหว่างการเขียนแผนการสอนและทดลองปฏิบัติ	ติดตามหนุนเสริมรายการกิจกรรมโครงการ
6. โครงการการจัดกระบวนการการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนคอง กรณีศึกษา: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ตำบลขุนคอง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่	ดำเนินงานในช่วงที่ 2 อยู่ระหว่างการเขียนแผนการสอนและทดลองปฏิบัติ	ติดตามหนุนเสริมรายการกิจกรรมโครงการ
7. โครงการการพัฒนาารูปแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่	ดำเนินงานในช่วงที่ 2 อยู่ระหว่างการเขียนแผนการสอนและทดลองปฏิบัติ	ติดตามหนุนเสริมรายการกิจกรรมโครงการ
8. โครงการการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่	อยู่ระหว่างเขียนงานสังเคราะห์ระยะที่ 1 และเสนอแผนงานระยะที่ 2	ติดตามหนุนเสริมตามรายการกิจกรรม
9. โครงการแนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นและสถานประกอบการในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบ้านปาง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่”	อยู่ระหว่างดำเนินการระยะที่ 2	ติดตามหนุนเสริมตามรายการกิจกรรมร่วมกับโหนดท่องเที่ยวฯ

รายละเอียดการติดตามโครงการที่กำลังดำเนินการ

การติดตามโครงการของพี่เลี้ยงทางดง เน้นการติดตามโดยการลงพื้นที่เป็นรายโครงการ รายกิจกรรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ใหม่ และทีมวิจัยใหม่ ทางพี่เลี้ยงจึงต้องติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อ การที่จะไม่หลงประเด็น และเป็นการสร้างแรงเสริมในความมั่นใจในการจัดเวทีให้กับนักวิจัย กำลังใจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และการถอดบทเรียนรายกิจกรรมก็เป็นความจำเป็นที่ทางทีมวิจัย ต้องการอย่างมากเพื่อเป็นการพัฒนาฝีมือ และเพิ่มเทคนิคในการจัดเวทีเพื่อความสมบูรณ์ และ ชัดเจนมากขึ้น และแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ การติดตามรายโครงการ รายกิจกรรมมีข้อดีอย่างมาก และเป็นการช่วยพี่เลี้ยงให้ได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กับนักวิจัย เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ และเข้าถึงทีม วิจัยได้ดี และเป็นการช่วยทีมวิจัยซึ่งบางที่มีหน้างานเดิมที่มากอยู่แล้วให้เบาบางลง เพราะการลง พื้นที่ของพี่เลี้ยงแต่ละครั้งได้ดึงทีมวิจัยจากศูนย์อื่นๆ เข้าไปเรียนรู้กระบวนการเกือบทุกครั้ง และ เกือบทุกโครงการ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นของทุกฝ่าย และนอกจากลงไปตาม รายกิจกรรมแล้ว ทางพี่เลี้ยงและทีมวิจัยได้มีการจัดเวทีประจำเดือนขึ้นทุกวันศุกร์ต้นเดือนของทุก เดือน เพื่อเป็นการรายงานความก้าวหน้าว่าแต่ละเดือนแต่ละทีมลงไปทำอะไรมาบ้าง ผลเป็นอย่างไร และมีอุปสรรคหรือปัญหาอะไรบ้าง มีการแลกเปลี่ยนระหว่างทีมวิจัย ทีมสังเคราะห์ ทีมสกว.ภาค และทีมพี่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความมั่นใจ และความชัดเจนในสิ่งที่ทำไปว่าไปได้ถูกต้อง ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ เป็นการทบทวนตัวเอง แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ทำให้เกิดเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงแค่ 5 ศูนย์แต่ก็ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสได้สื่อสาร แลกเปลี่ยนทัศนคติ แลกเปลี่ยนข่าวสาร และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อทีม เกิดการเกาะกลุ่มที่ไม่เคย ทิ้งกัน ยามสุขๆ ด้วยกัน ยามทุกข์เราก็ทุกข์ไปพร้อมๆ กัน เกิดการเข้าใจกันดีระหว่าง นักวิชาการ ศึกษา ผู้ดูแลเด็ก ชามอบต. ทำให้พี่เลี้ยงเกิดความมั่นใจและพร้อมจะลุยงานไปพร้อมๆ กัน ร่วมกัน คิด ร่วมกันสร้าง จนเป็นโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ การนำเสนอในรายงานพี่เลี้ยงจึงจะเป็นการ นำเสนอตามรายกิจกรรมที่ลงไปติดตามแต่ละโครงการเหตุผลที่นำเสนอเช่นนี้เพราะ ทุกกิจกรรม ของโครงการวิจัยได้มีการร่วมวางแผน วางเป้าของเวทีร่วมกัน และจับกิจกรรมเสริมลงไปเพื่อให้ ได้มาตามเป้าของเวที ดังนั้นแต่ละครั้งของการจัดเวทีจึงต้องมีการถอดบทเรียนหาจุดแข็ง จุดอ่อน ของเวที และท้ายสุดของโครงการจะเป็นการประมวลสรุปภาพรวมของแต่ละทีมดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

โครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
กรณีศึกษา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ อ.หางดง จ.เชียงใหม่

เวทีสะท้อนข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสะท้อนข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลที่ได้ศึกษามาทั้งหมดว่ามีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กหรือไม่

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

วันที่ 30 พฤศจิกายน 2551

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ผู้บริหารอบต.
2. สมาชิกสภาอบต.
3. กลุ่มผู้สูงอายุ
4. ตัวแทนกลุ่มสตรีแม่บ้าน
5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. ผู้ปกครองนักเรียน
7. พี่เลี้ยงทีมวิจัย
8. ทีมวิจัยอำเภอหางดง
9. วิทยากร อ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ
10. ทีมวิจัยและผู้ร่วมวิจัย (น.ส.วนิชญา ศรีวิชัย)

กระบวนการ/วิธีการ

1. หัวหน้าโครงการประสานวิทยากร อ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ หัวหน้าชุดโครงการวิจัยและพี่เลี้ยงทีมวิจัยโดยนัดหมายวันเวลาและสถานที่
2. ทีมวิจัยทำหน้าที่แจ้งผู้ปกครองและคณะกรรมการเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม
3. ทีมวิจัยร่วมกันจัดสถานที่ตามวันเวลาที่นัดหมาย
4. ทบทวนโครงการ โดยหัวหน้าทีมวิจัยนายสมยศ ลามาพิสาร นำเสนอข้อมูล/ภาพถ่าย ที่ได้จากการศึกษานำเสนอให้ผู้เข้าร่วมเวทีได้ชม
5. เติมความรู้เกี่ยวกับโครงการ “การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน” โดย อ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ หัวหน้าชุดโครงการวิจัย

6. จัดกิจกรรมสันทนการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และแบ่งกลุ่มให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าไปศึกษาและทบทวนข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ 1 เรื่องแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
- กลุ่มที่ 2 เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกนำเสนองาน

8. วางแผนเพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งชุมชนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนผู้สูงอายุ ครู

จุดแข็ง

1. มีการวางแผนล่วงหน้าในการจัดเวทีที่ดี
2. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดี มีการแสดงความคิดเห็น
3. ผู้ปกครองมีความตั้งใจในการให้ข้อมูล และหาแนวร่วมในการวางแผนหาแนวทาง
4. หน่วยงานองค์กรให้ความสนใจ และร่วมรับฟัง
5. มีเทคนิคในการเก็บผู้ปกครอง
6. มีการเตรียมอุปกรณ์ดี

จุดอ่อน

1. กิจกรรมไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
2. วิทยากรประจำกลุ่มยังไม่เข้าใจบทบาทของตัวเอง
3. วิทยากรประจำกลุ่มให้ข้อมูลได้ไม่ชัดเจน

เวทีวางแผนและหาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน
โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 30 พฤศจิกายน 2551

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. คณะกรรมการศูนย์ฯ
2. ตัวแทนกลุ่มผู้สูงอายุ
3. ทีมวิจัย

4. พี่เลี้ยงงานวิจัย

กระบวนการ/วิธีการ

1. แจ้างผู้ปกครอง คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตัวแทนกลุ่มผู้สูงอายุ พี่เลี้ยงงานวิจัย เพื่อเข้าร่วมเวที
2. ทีมวิจัยทบทวนโครงการและให้ผู้เข้ากิจกรรมร่วมกันวางแผนหาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน
3. สะท้อนข้อมูลที่ได้วางแผนร่วมกันมาเพื่อนำเสนอในภาพรวมทั้งหมด

จุดแข็ง

1. ทีมค่อนข้างวางบทบาทของตัวเองดี มีการร่วมวางแผนระหว่างทีมวิจัยกับนักวิจัยจากศูนย์อื่นๆ
2. ได้เสียงตอบรับจากผู้เข้าร่วมฟังที่ดี มีการแสดงความคิดเห็นที่เข้มข้น
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ

จุดอ่อน

1. ในการทำความเข้าใจประชุมไม่ได้ระบุกำหนดการทำให้ผู้ปกครองอยู่กันน้อย จึงเกิดการแลกเปลี่ยนที่ค่อนข้างยังไม่ทั่วถึง ยังขาดกลุ่มที่เป็นองค์กรภาครัฐมารับฟัง

ระยะที่ 2

บันทึกประชุมทีมงานวิจัย

โครงการวิจัย “การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน” เรื่องการวางแผนจัดเวทีสะท้อนข้อมูลในการดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 2

วันเสาร์ ที่ 5 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2552

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งให้ทราบ

นายสมยศ ลามาพิสาร หัวหน้าโครงการวิจัย กล่าววัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนี้ เพื่อร่วมกันวางแผนจัดเวทีสะท้อนข้อมูลการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2 ในวันที่ 10 ธันวาคม 2552

วาระที่ 2 เรื่องร่วมกันพิจารณา

2.1 เรื่องการกำหนดสถานที่การจัดเวทีสะท้อนข้อมูล

- ให้มีการจัดเวทีประชุม ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
- ด้านหน้าห้องเรียนให้มีการจัดนิทรรศการ

2.2 เรื่องรูปแบบการจัดเวที

- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมเวทีประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการศูนย์ วิทยากรที่เคยร่วมกิจกรรมที่ผ่านมา ผู้บริหาร อบต. สมาชิก อบต. ผู้นำชุมชน ตัวแทนทีมวิจัยพื้นที่อำเภอหางดงทั้ง 5 โครงการ รวมผู้ร่วมเวที ทั้งหมดประมาณ 60 คน

- ให้มีการจัดบอร์ดนิทรรศการประกอบรูปภาพกิจกรรมการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ที่ได้นำเด็กไปศึกษามา

- จัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับโครงการแจกให้กับผู้เข้าร่วมเวที

2.3 เรื่องรูปแบบการนำเสนอและการสะท้อนข้อมูล

- ให้นำขกอบต.กล่าวเปิดการจัดเวที

- หัวหน้าโครงการวิจัยนำเสนองานวิจัยทาง Power Point ใช้เวลาประมาณ 30 นาที เนื้อหาที่จะนำเสนอประกอบด้วย โครงการงานวิจัย รูปภาพการทำกิจกรรมและสรุปผลการทำกิจกรรมที่ผ่านมาเน้นผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก ชุมชน ผู้ปกครอง แหล่งเรียนรู้

- ให้วิทยากรที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับศูนย์พูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำกิจกรรมที่ผ่านมา วิทยากรประกอบด้วย ท่านพระครูโกวิท วัดเอรัณทวัน พ่อวรรณ กันทา พ่อบุญชุม สายคำอ้าย แม่ผกา หลวงใจ และพ่อครูคำ กาไวย์

- ให้ตัวแทนผู้ปกครอง/คณะกรรมการศูนย์ ตัวแทนชุมชนพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำกิจกรรมที่ผ่านมา

- ผู้เข้าร่วมเวทีร่วมกันประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนร่วมกันวิเคราะห์ถึงการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาว่าดีหรือไม่เพราะอะไรดีและเพราะอะไรไม่ดี มีอะไรที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงหรือไม่อย่างไร เพื่อที่จะได้มีแนวทางในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป และจะพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

2.4 เรื่องการกำหนดเวลาในการจัดเวทีโดยได้กำหนดเวลาไว้ดังนี้

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.10 น.	พิธีเปิดเวทีสะท้อนข้อมูลการดำเนินงานวิจัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ โดย นายอนุชา ธิบเร่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่
09.10 – 09.40 น.	การนำเสนอการดำเนินงานตามโครงการวิจัยระยะที่ 2
09.40 – 10.30 น.	วิทยากรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน
10.30 – 11.00 น.	ตัวแทนชุมชนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

11.00 – 11.30 น. สรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ตามโครงการวิจัย

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่น

นางสายฝน คำก้อน ทีมวิจัยให้แจ้งให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบเกี่ยวกับการเงินงานวิจัย โดยแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-พฤศจิกายน และแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับเงินคงเหลือทั้งหมด และรายการที่จะต้องจ่ายต่อไป

ปิดประชุมเวลา 12.00 น

กิจกรรมที่ 3 เวทีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามโครงการวิจัยในระยะที่ 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงการทำงานและทำความเข้าใจช่วงระยะที่ 2
2. เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานช่วงระยะที่ 2

ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2552

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่
3. คณะกรรมการศูนย์
4. ผู้ปกครองนักเรียน
5. ทีมวิจัย

สถานที่

ณ ห้องประชุมอาคารนิลประภา โรงเรียนบ้านน้ำแพร่

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นายสมยศ ลามาพิสาร หัวหน้าโครงการวิจัย กล่าววัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนี้และแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1 เรื่องการดำเนินงานวิจัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ในระยะที่ 1 และการจัดทำเอกสารของโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้วในช่วงเดือนมกราคม 2552 ที่ผ่านมา

1.2 การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 1 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2552 ที่ผ่าน ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย จากการจัดเวทีในครั้งนี้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ ได้นำนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ไปร่วมแสดงในวันงานด้วย

และยังมีตัวแทนคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ ตัวแทนสมาชิก อบต. ตัวแทนผู้สูงอายุตัวแทนสตรีแม่บ้านไปร่วมงานในครั้งนี้ด้วย

1.3 เรื่องเดินทางไปร่วมงาน 10 ปี สกว.ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 19 – 20 มีนาคม 2552 ที่ผ่านมา การไปในครั้งนี้ทางทีมวิจัยต้องไปสังเกตและเก็บความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัยของที่อื่นๆ ทั่วประเทศไทยและนำมาปรับหรือประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นในการดำเนินงานวิจัยของโครงการของเราต่อไป

2. ทีมวิจัยได้สรุปงานวิจัยทั้งหมดที่ทำในระยะที่ 1 โดยนำเสนอเป็นงาน power point ให้กับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมเวทีทราบถึงวิธีการดำเนินการวิจัยที่ผ่านมา

3. แจงรายละเอียดแผนการทำงานวิจัยในระยะที่ 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2

3.2 การประชุมสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานกับผู้ปกครอง/ผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.4 เวทีประชุมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และสร้าง

เครื่องมือเพื่อจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

3.5 การนำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ต่อไป

3.6 การปฏิบัติการทดลองพัฒนาเด็กโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กบ้านน้ำแพร่

3.7 การติดตามผล ประเมินผลและสะท้อนข้อมูลการดำเนินงาน

3.8 การประชุมประจำเดือนของทีมวิจัย/ ทีมวิจัยพื้นที่อำเภอหางดงทั้ง 5 โครงการ

3.9 การจัดทำสังเคราะห์ข้อมูลและจัดเวทีรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 2

3.10 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

4. ทีมวิจัยได้ถามความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเวที ได้คำตอบว่าเห็นด้วยและจะให้ความร่วมมือทุกประการ

ผลที่เกิด

ผู้ปกครองนักเรียนเสนอเพิ่มเติม

1. ในการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ให้กับเด็กในแต่ละครั้งควรให้ผู้ปกครองเข้าร่วมด้วย

2. ให้มีการแจ้งผู้ปกครองล่วงหน้าถ้าหากจะมีการพาเด็กไปเรียนรู้นอกสถานที่

ผลที่เกิดขึ้นจากการประชุมผู้ปกครอง

1. ทีมงานวิจัย และผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจการดำเนินงานของระยะที่ 2
2. ผู้ปกครองได้ทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็ก
3. ผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับทางศูนย์

กิจกรรมที่ 4 เวทีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเขียนแผนการจัดประสบการณ์และสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน วัตถุประสงค์

1. เพื่อร่วมกันวางแผนเขียนแผนการจัดประสบการณ์และสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ

- วันอาทิตย์ ที่ 14 มิถุนายน 2552
- พฤษภาคม - กรกฎาคม 2552

สถานที่

- ณ ห้องประชุมอาคารนิลประภา โรงเรียนบ้านน้ำแพร่
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่
3. คณะกรรมการศูนย์
4. ผู้ปกครองนักเรียน
5. ทีมวิจัย

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. นายสมยศ ลามาพิสาร หัวหน้าโครงการวิจัย ชี้แจงและทบทวนการดำเนินงานวิจัยโครงการ “การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน” ในระยะที่ 2 ดังนี้
 - 1.1 ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานระหว่างทีมวิจัยและผู้ปกครองนักเรียนในระยะที่ 2

1.2 ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานช่วงระยะที่ 2 ร่วมกันระหว่างครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์ และผู้ปกครองนักเรียน

1.3 ได้มีการเสนอแผนการดำเนินงานและโครงสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กในศูนย์ผู้เข้าร่วมเวทีทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานวิจัยตามโครงการในระยะที่ 2 เกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่และการเชิญครูภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กในศูนย์ดังนี้

1. โครงการศึกษาแหล่งการเรียนรู้ในตำบลน้ำแพร่

- วันที่ 30 มิถุนายน 2552 ทางศูนย์จะพาเด็กไปเรียนรู้นอกสถานที่ เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดเวียงดง เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กรักหวงแหนประเพณีในท้องถิ่นและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการสืบถอดประเพณีต่อไป

- วันที่ 6 กรกฎาคม 2552 ทางศูนย์จะพาเด็กไปทำกิจกรรมการทำบุญถวายเทียนพรรษาวัดเอรัณทวัน

- วันที่ 4 กันยายน 2552 ทางศูนย์จะพาเด็กไปเรียนรู้นอกสถานที่ เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้บ้านพ่อครูคำ กาไว้อย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับครูภูมิปัญญาของท้องถิ่น

- วันที่ 2 ตุลาคม 2552 ทางศูนย์จะพาเด็กไปเรียนรู้นอกสถานที่ เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดดอยถ้ำ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับโบราณสถานที่สำคัญของท้องถิ่น

2. โครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูภูมิปัญญาท้องถิ่น

- วันที่ 6 กรกฎาคม 2552 ทางศูนย์จะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนมาช่วยกันสอนเด็กทำขนมเทียนเนื่องในวันเข้าพรรษา

- วันที่ 11 สิงหาคม 2552 ทางศูนย์จะจัดกิจกรรมวันแม่โดยให้คุณแม่ทุกท่านมาร่วมงาน นอกจากนั้นแล้วในวันนี้จะได้มีการเชิญครูภูมิปัญญา (คุณแม่ดีเด่นประจำตำบล) มาร้องเพลงกล่อมเด็ก เล่าเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกให้ฟัง

- วันที่ 28 สิงหาคม 2552 ทางศูนย์จะเชิญครูภูมิปัญญาด้านการเล่านิทานพื้นบ้านมาเล่านิทานให้เด็กฟัง

- วันที่ 18 กันยายน 2552 ทางศูนย์จะเชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่น (ศิลปินแห่งชาติ) พ่อครูคำ กาไว้อย มาสอนการแสดงพื้นบ้านให้กับเด็กในศูนย์

- วันที่ 30 ตุลาคม 2552 ทางศูนย์จะเชิญครูภูมิปัญญาด้านการทำของเล่นพื้นบ้านมาสาธิตและสอนทำของเล่นพื้นบ้านให้กับเด็กในศูนย์

หมายเหตุ* วันเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ผลที่เกิดขึ้น

1. คณะกรรมการศูนย์ฯ ชุมชน และผู้ปกครองได้รับทราบกิจกรรมที่ทางทีมวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมในช่วงระยะที่ 1 และเห็นด้วยที่จะนำเอาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กในศูนย์และแนวทางการทำงานวิจัยในระยะที่ 2
2. ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการศูนย์ฯ ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าถ้าหากมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ให้แจ้งให้ทราบด้วยเพื่อจะได้ช่วยกันดูแลเรื่องความปลอดภัย
3. ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินผลการจัดกิจกรรมว่าเป็นไปได้ในระดับใด การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเด็กเพียงใด เด็กได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมอย่างไรบ้าง

กิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติการทดลองพัฒนาเด็กโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อหาประสิทธิภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ

มิถุนายน - ธันวาคม 2552

สถานที่

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
2. แหล่งเรียนรู้วัดเวียงคัง
3. แหล่งเรียนรู้วัดน้ำแพร่ท่าไม้ลุง
4. แหล่งเรียนรู้วัดคอยถ้ำ
5. แหล่งเรียนรู้ศูนย์สภาวัฒนธรรม
6. แหล่งเรียนรู้บ้านพ่อครูคำ กาไวย์
7. แหล่งเรียนรู้ศูนย์ปิ่นผลไม้จั่ว

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. วิทยากรในท้องถิ่น

3. เด็กนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
4. คณะกรรมการศูนย์ฯ
5. ผู้ปกครอง
6. เจ้าอาวาสวัด
7. ทีมวิจัย

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

1. ทดลองปฏิบัติจริงตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถวัดผลได้มีทั้งหมด 8 กิจกรรม คือ

1. การศึกษาแหล่งการเรียนรู้วัดเวียงดง
2. การทำบุญถวายเทียนวันเข้าพรรษา ,การเล่านิทานพื้นบ้าน ตู๊ปุ้มมะเจือดำ วัดน้ำแพร่
ท่าไม้ลุง

3. การจัดกิจกรรมวันแม่
4. การศึกษาแหล่งการเรียนรู้วัดคอยถ้ำ
5. การศึกษาแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สภาวัฒนธรรม
6. การสอนทำขนมเทียน โดยครูภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. การศึกษาแหล่งเรียนรู้บ้านพ่อครูคำ กาไวย์
8. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ศูนย์ปั้นผลไม้จั่ว

2. เชิญครูภูมิปัญญาในชุมชนมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่

3. ประสานทีมวิจัย / ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมเสวนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและการทดลองปฏิบัติจริงตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถวัดผลได้

4. ประสานทีมวิจัย /ชุมชนจัดเวทีสะท้อนผลการดำเนินการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สามารถวัดผลได้โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมเวทีเสวนา

ผลที่เกิด

1. ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ได้หลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถวัดผลได้

3. ได้ปฏิทินการปฏิบัติงาน

- ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

- เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ – กล้ามเนื้อเล็กในการเคลื่อนไหว
- มือและสายตามีการประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรม
- เด็กรู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

2. ส่งเสริมพัฒนาการด้านการพัฒนาอารมณ์ – จิตใจ

- เด็กร่าเริง แจ่มใส มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรม
- เด็กมีความพึงพอใจตนเอง รู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง
- เด็กมีความสนใจและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี วัฒนธรรมพื้นบ้าน
- เด็กมีความสนใจในสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

3. ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

- เด็กรู้จักอดทนรอคอยในการทำกิจกรรม
- เด็กมีความกล้าแสดงออกในการทำกิจกรรมกล้าซักถามและแสดงความคิดเห็น
- เด็กเรียนรู้กฎกติการ่วมกัน
- เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรม
- เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับมารยาทในการพูด การฟัง
- เด็กได้แสดงความรักต่อแม่
- เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวเด็ก
- เด็กได้แสดงความสามารถของตนเอง
- เด็กรู้จักแสดงความเคารพผู้ใหญ่

4. ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

- เด็กได้พัฒนาภาษาในการสื่อสาร สนทนา ซักถาม
- เกิดการรับรู้และแสดงความคิดเห็น
- เด็กได้เรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5
- เด็กพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ได้สังเกต สัมผัส สำรวจสิ่งต่างๆ
- เด็กรู้จักแก้ปัญหาในการทำกิจกรรม
- เกิดการเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

- ผลที่เกิดกับแหล่งการเรียนรู้/ชุมชน

- ได้มีการนำบุคคลในชุมชน(ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น)มาให้ความรู้กับผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก
- บุคคลในชุมชน(ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น)มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก
- ได้มีการนำเอาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมาเป็นสื่อของจริงในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่แปลกและใหม่
- เจ้าอาวาสวัดให้การสนับสนุนที่ให้แก่มาเรียนรู้ที่วัด
- เด็กมีโอกาสดูได้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน

- ผลที่เกิดกับครู

- ครูได้วางแผนการจัดกิจกรรม
- ครูได้จัดกิจกรรมที่แปลกใหม่
- ครูได้สังเกตพฤติกรรมของเด็กจากการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน
- ครูได้วิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป
- ครูได้แนวทางในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป
- ครูมีโอกาสได้จัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และครูภูมิปัญญาในท้องถิ่น

- ผลที่เกิดกับผู้ปกครอง

- ผู้ปกครองมีโอกาสดูได้ทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน
- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและดูแลเด็ก
- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมและให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม
- ให้ความร่วมมือในการเตรียมเรื่องการแต่งกาย
- เป็นการให้ขวัญและกำลังใจกับผู้ปกครองในการดูแลบุตร(การมอบรางวัลคุณแม่ดีเด่น)
- เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความรู้สึกละเอียดอ่อนประสพการณ์ในการเลี้ยงดูลูกผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่
- ผู้ปกครองเล่าให้ฟังว่าเด็กสนุกสนานที่ได้ไปทำกิจกรรมนอกศูนย์ ได้เห็นสิ่งต่างๆ มากมาย

- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน ดูแลเด็ก ใช้คำถามถามเด็กเพิ่มเติมนอกจากครูวิทยากร
- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมและให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม
- ให้ความร่วมมือในการเตรียมเรื่องการแต่งกาย อุปกรณ์ที่ใช้ในการเดินทาง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้ วัดเวียงดง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้รู้จักประเพณีการสงฆ์พระ
2. เพื่อให้เด็กได้รู้จักวัดเวียงดงซึ่งเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน
3. เพื่อให้เด็กได้รู้จักการรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นเมื่อทำกิจกรรมนอกสถานที่

ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่ 30 มิถุนายน 2552

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
2. ผู้ปกครองนักเรียน
3. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
4. นักวิชาการศึกษา
5. วิทยากร / ครูภูมิปัญญา

สถานที่

วัดเวียงดง หมู่ที่ 11 ตำบลน้ำแพร่

กระบวนการ/วิธีการ

1. นำเด็กเข้าแถวเตรียมตัวขึ้นรถ เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง ในการนั่งรถไปศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนให้ปลอดภัย

2. เมื่อไปถึงวัดเวียงดงเด็กและผู้ปกครอง ลงจากรถเดินไปรวมกันได้ร่มไม้ จากนั้นใช้คำถามถามเด็กว่า

-เด็กๆ รู้หรือไม่ว่าสถานที่ที่เรามานี้เรียกว่าอะไร

-เด็กๆ เคยมาที่นี่หรือไม่/ถ้าเคยมา มากับใคร/และมาทำอะไร

3. ครูเชิญครูภูมิปัญญามาพบกับเด็กๆ และแนะนำชื่อครูภูมิปัญญาของวัดให้เด็กรู้จัก ครูภูมิปัญญาทักทายเด็กๆ ร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการศึกษาแหล่งเรียนรู้

4. ครูภูมิปัญญาแนะนำชื่อวัด จากนั้นนำเด็ก เดินไปศึกษาบริเวณรอบๆวัดหยุดตามจุดศึกษาที่สำคัญ เช่น วิหาร พระธาตุเวียงดั่ง อนุสาวรีย์ขุนหมื่นดั่งนคร เจดีย์ ภูฏิสงฆ์ ฯลฯ ขณะเดินศึกษา แนะนำอาคาร (เสนาสนะ)ต่างๆให้เด็กฟัง ครูภูมิปัญญาเปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถามถึงเรื่องที่เด็กๆ สนใจเกี่ยวกับวัดเวียงดั่งและแสดงความคิดเห็น

5. ครูภูมิปัญญานำเด็กๆ ไปสรงน้ำพระ ซึ่งทางวัดจัดเตรียมไว้ให้ (เป็นประจำประจำปี) ท้องถิ่นซึ่งจัดให้มีขึ้นทุกปี) ครูภูมิปัญญานำเด็กๆ ไปกราบลาพระบนวิหาร จากนั้นให้เด็กทุกคน กล่าวขอบคุณครูภูมิปัญญาที่มาเป็นวิทยากรให้

6. นำเด็ก ผู้ปกครองและครูขึ้นรถกลับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ เมื่อกลับถึงศูนย์เด็กเล็ก นั่งพักผ่อนและร่วมกันสนทนาโดยครูใช้คำถามเช่น

- สถานที่ที่เด็กๆ ไปศึกษามา มีชื่อว่าอะไร
- เด็กๆ พบเห็นอะไรและได้ทำอะไรที่วัดบ้าง
- เด็กๆ ชอบอะไรที่วัดมากที่สุดเพราะอะไร

7. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดเวียงดั่ง

ผลที่เกิด

เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตนได้รู้จักวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม เรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และมารยาทที่ดีรวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน และสังคม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง การทำบุญถวายเทียนพรรษา, การเล่นิทานพื้นบ้าน (วัดน้ำแพร่ท่าไม้สูง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญและประเพณีของท้องถิ่น
2. เพื่อให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนและสังคม วัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน

3. เพื่อให้เด็กได้รู้จักการรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นเมื่อทำกิจกรรมนอกสถานที่

ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่ 3 กรกฎาคม 2552

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่

2. นักวิชาการศึกษา
3. นักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
4. ผู้ปกครองนักเรียน
5. เจ้าอาวาสวัดท่าไม้ลู่

สถานที่

วัดน้ำแพร่ท่าไม้ลู่ หมู่ที่ 7 ตำบลน้ำแพร่

กระบวนการ/วิธีการ

กิจกรรมการทำบุญถวายเทียนพรรษา

1. ครูกล่าวทักทายกับเด็กและผู้ปกครอง ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมการถวายเทียนพรรษาในวันนี้
2. ครูกำหนดข้อตกลงร่วมกับเด็กเกี่ยวกับการเดินทางไปถวายเทียนเข้าพรรษา
3. เด็กเดินทางโดยรถโดยสารเพื่อไปถวายเทียนพรรษาที่วัดน้ำแพร่(ท่าไม้ลู่)ระหว่างที่นั่งในรถโดยสารครูพูดกับเด็กเกี่ยวกับกิจกรรมการถวายเทียนและการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ที่วัด
4. เมื่อถึงวัดครูแนะนำให้เด็กรู้จักชื่อวัดน้ำแพร่(ท่าไม้ลู่)และบอกให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นเพราะจะมีการสรุปกันหลังจากที่กลับที่ศูนย์
5. ให้เด็กเข้าแถวเตรียมตัวเดินทางขึ้นบนวิหาร เพื่อทำบุญถวายเทียนเข้าพรรษาเมื่อถึงบนวิหารให้เด็กนั่งให้เรียบร้อยและกราบพระจำนวน 3 ครั้ง
6. ครูแนะนำชื่อเจ้าอาวาสให้เด็กรู้จัก หัวหน้าศูนย์กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำบุญถวายเทียนในครั้งนี้ ให้ตัวแทนเด็กและผู้ปกครองถวายเทียนพรรษา เด็กและผู้ปกครองรับศีลรับพร
7. ให้เด็กสนทนากับพระเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กสนใจและสังเกตสิ่งต่างๆ ในวิหาร หลังจากนั้นให้เด็กลงไปคูหาการเรียนรู้ที่อยู่ในวัด โดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้อธิบายและให้ความรู้

กิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้าน

1. ให้เด็กรับเป็นวงกลมวงใหญ่ 1 วงครูสร้างข้อตกลงกับเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและมารยาทในการฟังนิทาน
2. ให้เจ้าอาวาสกล่าวทักทายกับเด็กเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการทำกิจกรรม เจ้าอาวาสเล่าเกี่ยวกับความสำคัญและความเป็นมาของนิทานเรื่องคู้ปุมะเชื้อดำให้เด็กฟังโดยให้เด็กดูรูปศาลคู้ปุมะเชื้อดำประกอบ
3. สนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานโดยมีคำถามให้เด็กตอบ เช่น
 - นิทานเรื่องนี้มีความสำคัญและมีความเป็นมาอย่างไร
 - เพราะอะไรนิทานเรื่องนี้ถึงมีชื่อว่าคู้ปุมะเชื้อดำ

- ในนิทานเรื่องนี้ใครทำอะไรบ้างและได้รับผลอย่างไร

4. หลังจากที่ทำกิจกรรมเสร็จให้เด็กเด็กกล่าวเวลาเช้าอาวาสและเดินทางกลับไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่

5. ครูและเด็กร่วมกันสรุปเกี่ยวกับกิจกรรมการถวายเทียนพรรษาในวันนี้และสนทนาเกี่ยวกับนิทานเรื่องตุ้มมะเขือดำและสิ่ง que เด็กสนใจจากสิ่งที่เด็กได้พบเห็น

ผลที่เกิด

เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น รู้จักแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และมารยาทที่ดีเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและได้ฟังนิทานเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง การจัดกิจกรรมวันแม่ (การเชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวันแม่ซึ่งเป็นวันสำคัญของชาติที่เราคนไทยทุกคนต้องภูมิใจ
2. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองและการเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และมารยาทที่ดี
3. เพื่อให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนและสังคม วัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่ 11 สิงหาคม 2552

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
2. ครูผู้ดูแลเด็ก
3. ผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
4. นายกอบต.
5. นักวิชาการศึกษา
6. ปลัดกอบต.
7. สมาชิกกอบต.
8. ครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่
9. บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

10. ครุภูมิปัญญาท้องถิ่น

สถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่

กระบวนการ/วิธีการ

1. ปกครองนักเรียนลงทะเลเปียนร่วมงานวันแม่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระหว่างการลงทะเลเปียนมีการเปิดเพลงเกี่ยวกับแม่ให้ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนฟังเบาๆ

2. ประธานในพิธีเดินทางมาถึง หัวหน้าศูนย์กล่าวรายงานการจัดงานวันแม่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประธานกล่าวเปิดงานวันแม่ของศูนย์ การแสดงของเด็กเล็กห้อง 1 การแสดงของเด็กชั้นอนุบาล 3 ขวบ แนะนำแม่ดีเด่นประจำตำบลที่จะมาพูดเกี่ยวกับการได้รับรางวัลและร้องเพลง กล่อมลูกให้ทุกคนที่อยู่ในงานฟัง เชิญแม่ดีเด่นประจำตำบลมาพูดเกี่ยวกับการได้รับรางวัลและร้องเพลง กล่อมเด็กให้ฟัง มอบของที่ระลึกให้วิทยากรที่เชิญมา

4. การประกาศรายชื่อแม่ดีเด่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ มอบเกียรติบัตรแม่ดีเด่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่ คุณแม่ทุกๆ คน (หรือตัวแทนแม่) รับมอบดอกมะลิ จากลูกๆ แม่ดีเด่นแสดงความรู้สึกที่ได้รับรางวัลและแนะนำวิธีการเลี้ยงดูลูกของตนขอตัวแทนนักเรียนกล่าวความรู้สึกเกี่ยวกับการจัดงานในครั้งนี้

5. ประธานในพิธีกล่าวปิด หลังจากการเสร็จสิ้นกิจกรรมครูและเด็กสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ดังนี้

- การปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี
- การแสดงความรักต่อแม่
- การทำกิจกรรมในวันนี้
- ความรู้สึกเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
- ความรู้ที่เด็กได้รับจากวิทยากร

ผลที่เกิด

เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว วันสำคัญของชาติ รู้จักอดทนและรอคอยในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น มีมารยาทในการไหว้และแสดงความเคารพผู้ใหญ่ มีความกล้าแสดงออกในการทำกิจกรรม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนและสังคม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้ วัดคอยถ้ำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้รู้จักวัดคอยถ้ำซึ่งเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

2. เพื่อให้เด็กได้รู้จักการรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นเมื่อทำกิจกรรมนอกสถานที่

3. เพื่อให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนและสังคม วัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่ 18 กันยายน 2552

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
2. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่
3. นักวิชาการศึกษา
4. วิทยากร / ครูภูมิปัญญาในท้องถิ่น

สถานที่

วัดคอยถ้ำ หมู่ที่ 1 ตำบลน้ำแพร่

กระบวนการ/วิธีการ

(ครูแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดคอยถ้ำล่วงหน้าก่อน 1 วันและได้สร้างข้อตกลงกับเด็กเกี่ยวกับมารยาท การปฏิบัติตนในการเดินทาง การปฏิบัติตนขณะอยู่ที่วัด)

1. นำเด็กเข้าแถวเตรียมตัวขึ้นรถ เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง ในการนั่งรถไปศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนให้ปลอดภัย

2. เมื่อไปถึงวัดศาลาเด็กลงจากรถเดินไปรวมกันได้ร่มไม้ จากนั้นใช้คำถามถามเด็กว่า

- เด็กๆ รู้หรือไม่ว่าสถานที่ที่เรามานี้เรียกว่าอะไร
- เด็กๆ เคยมาที่นี่หรือไม่/ถ้าเคยมา มากับใคร/และมาทำอะไร
- ทบทวนข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาท การปฏิบัติตนขณะอยู่ที่วัด

3. ครูแนะนำวิทยากรให้เด็กได้รู้จัก เด็กกล่าวทักทายวิทยากรให้วิทยากรนำเด็กเดินขึ้นไปไถนาโดยให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆ รอบบันได โดยวิทยากรใช้คำถามถามเด็กและตอบคำถามตามความสนใจของเด็กวิทยากรนำเด็กไปบนวิหาร กราบพระประธาน โดยให้วิทยากรสาธิตการกราบที่ถูกต้อง และให้เด็กๆ ปฏิบัติตาม

4. วิทยากรนิมนต์เจ้าอาวาสวัดคอยถ้ำ หลวงพ่อนุญสงฆ์ ชมมกาโม มาพบกับเด็กๆ และแนะนำให้เด็กๆ รู้จัก ท่านเจ้าอาวาสกล่าวทักทายเด็กๆ

5. วิทยากรนำเด็กๆ ลงไปศึกษาแหล่งเรียนรู้บริเวณรอบๆ วัด เช่น พระธาตุ พระประจำวันเกิด หอระฆัง ศาลาบำเพ็ญบุญ หอฉัน พระพุทธรูปปางนาคปรกที่มีขนาดใหญ่ ฯลฯ ขณะเดินศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้เด็กๆ ชักถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เด็กๆ สนใจภายในวัด

6. เด็กและครูกราบลาเจ้าอาวาสและขอบคุณวิทยากร นำเด็กผู้ปกครองและครูขึ้นรถกลับศูนย์เมื่อกลับถึงศูนย์เด็กเล็ก นั่งพักผ่อนและร่วมกันสนทนาโดยครูใช้คำถามเช่น

- สถานที่ที่เด็กๆ ไปศึกษามา มีชื่อว่าอะไร
- เด็กๆ พบเห็นอะไรและได้ทำอะไรที่วัดบ้าง
- เด็กๆ ชอบอะไรที่วัดมากที่สุดเพราะอะไร

7. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดคอยถ้ำ
ผลที่เกิดขึ้น

เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้วัดคอยถ้ำได้รู้จักการรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นเมื่อทำกิจกรรมนอกสถานที่ เรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และมารยาทที่ดี รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนและสังคม

การทำกิจกรรมของเด็กในวันนั้น พ่อวรรณเล่าให้ฟังว่ารู้สึกดีใจมาก ที่ได้มีโอกาสเป็นวิทยากรให้กับเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ่อวรรณ บอกว่าเด็กช่างพูด ช่างถาม ช่างสังเกต เวลาเห็นอะไรก็จะถามอยู่ตลอดเวลา ขณะที่เด็กเดินขึ้นบันไดเด็กก็จะถามว่าตัวอะไรทำไมยาว พ่อวรรณตอบว่า “พญานาค” เด็กก็ได้ตอบพ่อวรรณว่าไม่ใช่พญานาคแต่เป็นงูยักษ์ พ่อวรรณก็อธิบายต่อว่า งูยักษ์ของเด็กนั้นเขาเรียกว่าพญานาค พอเด็กเดินไปถึงข้างบนบันไดก็เจอกุมภกันท์ เด็กก็ถามต่อว่าดาววรรณนี้เขาเรียกว่าอะไรแล้วทำไมต้องมาอยู่ที่นี่ พ่อวรรณก็อธิบายต่อว่าเขาเรียกว่ากุมภกันท์ เอาไว้เฝ้าประตูวัด พอเด็กเจอรูปพระสังฆังจ่าย เด็กก็ถามต่อไปอีกว่าทำไมต้องสังฆังจ่ายจึงใหญ่ พ่อวรรณก็ตอบว่าเพราะกินข้าวเยอะ เด็กก็ถามว่าเขาก็กินข้าวเยอะทำไมถึงท้องไม่ใหญ่เหมือนสังฆังจ่าย พอเด็กเดินไปไหว้พระเด็กก็เจอที่พระ เด็กก็ถามต่อไปว่า ทำไมตรงนี้ถึงมีรูปมุนีไว้ทำอะไร พ่อวรรณก็อธิบายว่ารูปตรงนี้เคยมีตำนานมาก่อนว่ารูปแห่งนี้เมื่อก่อนเคยมีถ้ำอยู่ข้างใน ถ้าเราเอาเงินเหรียญบาทหรือเหรียญอะไรหยอดเข้าไปมันก็จะดัง เด็กก็จะทดลองเอาเหรียญหยอดลงไปในรูบ้างแล้วบอกว่าทำไมถึงไม่ได้ยินเสียงเลย

พ่อวรรณ สรุปว่าจากการทำกิจกรรมเมื่อวันนั้น เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเด็กที่ช่างสังเกต ช่างถามอยู่ตลอดเวลา ส่วนพ่อวรรณก็จะตอบคำถามเด็กอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน รู้สึกว่าสนุกดีกับการสอนเด็กๆ

ในระยะที่ 2 เวทีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามโครงการวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อชี้แจงการทำงานและทำความเข้าใจช่วงระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานช่วงระยะที่ 2 โดยมีผู้เข้าร่วมเวทีประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ คณะกรรมการศูนย์ ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้ดูแลเด็ก

เวทีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเขียนแผนการจัดประสบการณ์และสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อร่วมกันวางแผนเขียนแผนการจัดประสบการณ์และสร้างเครื่องมือเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมเวทีประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ คณะกรรมการศูนย์ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้ดูแลเด็ก

การดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2 ของทีมน้ำแพร่ จะเป็นการลงมือปฏิบัติโดยการดึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมาจัดกิจกรรม และเน้นการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ดังนี้คือ

- วันที่ 30 มิถุนายน 2552 เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดเวียงดง ได้พานักเรียนไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ ในท้องถิ่นที่ใกล้กับโรงเรียนคือวัดเวียงดง มีพระครูเป็นวิทยากรสำหรับเด็ก
- วันที่ 3 กรกฎาคม 2552 เรื่อง การทำบุญถวายเทียนพรรษาวัดน้ำแพร่ท่าไม้สูง จัดขึ้นเพื่อให้เด็กรู้ประเพณีของท้องถิ่น
- วันที่ 18 กันยายน 2552 เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดดอยถ้ำ เป็นการเรียนรู้ผ่านแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรคในระยะที่ 2

ปัญหา/อุปสรรค

1. ในการนำไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้วัดเวียงดง ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมครั้งแรกได้มีการนำเอาผู้ปกครองนักเรียนไปร่วมกิจกรรมด้วย เพื่อช่วยกันดูแลความปลอดภัยของเด็ก แต่เนื่องด้วยในครั้งนั้นที่วัดกำลังมีงานสงกรานต์ทำให้มีพ่อค้า แม่ค้ามาขายของเล่น และขนมเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเด็กไปพร้อมกับผู้ปกครองทำให้เด็กหลายคนรีบจะเอาของเล่นและไม่ยอมแยกจากผู้ปกครองมาทำกิจกรรมกับครู

2. การจัดกิจกรรมวันแม่ในครั้งนี้ค่อนข้างใช้เวลานานในการทำกิจกรรมจึงทำให้เด็กบางคนเริ่มจะไม่ค่อยมีความสนใจในการทำกิจกรรม

3. ในการศึกษาแหล่งการเรียนรู้วัดดอยถ้ำ นั้นมีเด็กพิเศษร่วมทำกิจกรรมด้วย ครูจึงขอให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมด้วย เพื่อที่จะได้ช่วยกันดูแลความปลอดภัยของเด็ก จึงทำให้เด็กชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้ปกครอง เด็กมักจะงอแงและทำอะไรตามใจตนเอง วิ่งชนไปมา ไม่ฟังคำสั่งของครู พุทธิไม่ค่อยรู้เรื่อง ทำให้เพื่อนคนอื่นไม่ค่อยมีความสนใจในการทำกิจกรรมในบางครั้ง

วิธีแก้ปัญหา

1. ขณะเดินทางไปศึกษาบริเวณวัดให้ผู้ปกครองนั่งรอเด็กที่เดินท์ โดยไม่ต้องเดินตามเด็กไปด้วย เมื่อเสร็จกิจกรรมครูจึงนำเด็กมาส่งให้ผู้ปกครอง ผู้ปกครองเสนอว่าหากไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ครั้งต่อไปให้ครูเป็นผู้พาเด็กไปเอง ไม่ต้องให้ผู้ปกครองไปด้วยเพราะหากเด็กเห็นผู้ปกครองแล้วจะงอแงไม่ยอมร่วมกิจกรรมอีก
2. ลดระยะเวลากิจกรรมเกี่ยวกับผู้ปกครองลงบ้างและเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับเด็ก
3. แยกเด็กออกไปทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองคอยดูแลเด็กห่าง ให้เด็กทำกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก

การเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานวิจัย อบต.น้ำแพร่

ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเข้าร่วมทำงานวิจัย เพราะจะได้นำเอาความรู้ เทคนิค กระบวนการใหม่ๆ จากกระบวนการทำงานมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก นอกจากนั้นแล้วผู้ปกครองนักเรียนยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ผู้ปกครองพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการให้ข้อมูลและพร้อมเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กในครั้งต่อไป

ผู้ดูแลเด็ก

ผู้ดูแลเด็กได้เรียนรู้กระบวนการทำงานอย่างมีระบบ รู้วิธีจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน และได้วางแผนการจัดกิจกรรมที่แปลกใหม่ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป และมีโอกาสได้จัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองชุมชน และครูภูมิปัญญาในท้องถิ่นทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนมากขึ้นกว่าเดิม ได้มีการสำรวจความปลอดภัยของสถานที่ก่อนที่จะนำเด็กไปเรียนรู้นอกสถานที่

ผู้นำชุมชน/อบต.

ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ มีความสนใจและความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและร่วมจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่พร้อมที่จะให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในการส่งเสริมการจัดการศึกษาและการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการศูนย์

คณะกรรมการศูนย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ได้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ

วางแผนในการจัดการศึกษาของศูนย์อย่างต่อเนื่องและร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ชุมชน

ได้มีการนำบุคคลในชุมชนมาให้ข้อมูล ร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ทุกภาคส่วนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

สรุปภาพรวมของทีมน้ำแพร่

ทีมน้ำแพร่มีจุดแข็งคือมี หัวหน้าโครงการที่เป็นผู้นำ และผู้ประสานงานที่ดีทำให้การจัดเวทีแต่ละครั้งมีคนเข้าร่วมเวทีค่อนข้างมาก และมีความหลากหลายของบุคคล แต่มีข้อเสียที่เป็นคนพูดไม่กระชับ ทำให้บางครั้งจะหลงประเด็น แต่ยังดีที่มีทรัพยากรบุคคลที่เป็นทีมวิจัยค่อนข้างพร้อม คือ สามารถสรุปและวิเคราะห์สังเคราะห์งานได้เป็นอย่างดี เป็นคนเก็บประเด็นค่อนข้างละเอียด การถอดบทเรียนจะถูกเน้นเรื่องการหลุดประเด็น และเรื่องการวางแผนการในการจัดเวที เพราะทีมน้ำแพร่จะมีเวลาที่คุยกันค่อนข้างน้อยเนื่องจาก หัวหน้าโครงการและทีมวิจัยทำงานคนละที่และค่อนข้างไกลกัน จึงขาดการวางแผน และได้มีการปรับเปลี่ยนทีมวิจัยจึงค่อนข้างที่จะต้องทำความเข้าใจกันใหม่ แต่ก็มีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ค่อนข้างดี รู้สาเหตุรีบแก้ไขปัญหา การเขียนรายงานส่งค่อนข้างสมบูรณ์มาก เนื่องจากทีมวิจัยเป็นคนเก็บประเด็นเก่ง พอรู้ทางในการเขียนจากการอบรมฯ จึงทำให้สามารถดึงข้อมูลมาเขียนได้อย่างครบถ้วน การพาไปศึกษาดูงานก็มีการเก็บประเด็นค่อนข้างละเอียด มีการบันทึกวิดีโอ และกลับมาคุยกันค่อนข้างมากขึ้น รู้จักการเสียสละเวลาเพื่อส่วนร่วมมากขึ้น งานค่อนข้างมีคุณภาพ และเป็นทีมเดียวที่ส่งรายงานตรงตามเวลา ส่วนการเงินมีปัญหาบ้างนิดหน่อยจากความเข้าใจไม่ตรงกัน แต่ก็แก้ไขปัญหาได้

โครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

เวทีศึกษาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชน
3. เพื่อศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมในการนำมาปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัย
4. เพื่อศึกษาแนวทาง/วิธีการที่เหมาะสมในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัย

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 76 คน

- ทีมวิจัย
- คณะกรรมการศูนย์
- ผู้นำชุมชน
- ผู้ปกครอง

สถานที่และเวลา

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย วันที่ 19 ตุลาคม 2551 เวลา 08.30 – 14.00 น.

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ทีมวิจัยได้จัดเวทีเสวนา “การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย” ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ โดยมีเป้าหมายไว้ 5 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความคาดหวังของผู้ปกครอง/ชุมชนอยาก让孩子成为什么样的人

ประเด็นที่ 2 คุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

ประเด็นที่ 3 แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

ประเด็นที่ 4 แนวทางและวิธีการในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

โดยได้เริ่มด้วยกิจกรรมละลายพฤติกรรมด้วยเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้เข้าร่วมทำท่าทางประกอบเพลง ซึ่งกิจกรรมนี้ทีมวิจัยได้จัดให้เด็กในศูนย์ฯ ได้ทำอยู่แล้ว เพื่อให้เด็กเกิดสมาธิและพร้อมที่เรียนรู้สิ่งต่างๆ หลังจากนั้นเริ่มกิจกรรมที่ 1 กิจกรรม “ต้นไม้แห่งความ

คาดหวัง” โดยทีมวิจัยได้แจกใบไม้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมเขียนความคาดหวังของตนเองว่าอยากให้เด็กมีคุณลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร และให้นำไปติดต้นไม้ซึ่งมีทั้งหมด 4 ต้น ตามความชอบว่าอยากติดต้นไม้ต้นไหน และให้ส่งตัวแทนนำเสนอต้นไม้ของตนเอง หลังจากนั้นทีมวิจัยสรุปรวมต้นไม้ทั้ง 4 ต้น

หลังจากกิจกรรมที่ 1 ทีมวิจัยให้ผู้เข้าร่วมเวทีร่วมกิจกรรม “ส่งมอบความรัก” โดยให้ผู้เข้าร่วมเวทีจับมือกันเป็นวงกลมแล้วบิบนวดให้กับคนที่นั่งข้างๆ พร้อมกับฟังเพลงกล่อมลูกน้อยให้ทำตัวให้สบายที่สุด หลับตา ผ่อนคลายความเครียด หลังจากนั้นได้เริ่มกิจกรรมที่ 2 โดยแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 3 กลุ่ม ตามความสนใจ ได้ข้อมูลดังนี้

1. แผนที่แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาในชุมชนที่เหมาะสมกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

2. คุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กและสอดคล้องกับชุมชน

3. แนวทาง/วิธีการที่เหมาะสมในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

หลังจากได้ข้อมูลตามที่ต้องการแล้ว ทีมวิจัยได้สรุปโดยภาพรวมให้ผู้เข้าร่วมเวทีฟังอีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการประมวลข้อมูลที่ได้ มีการนำข้อมูลที่ได้มาถอดบทเรียนหลังจากการจัดเวทีร่วมกับทีมวิจัยอีกครั้งหนึ่ง และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการงานวิจัยต่อไป

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังและศักยภาพของชุมชนที่จะใช้เป็นฐานในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย
2. ได้ความหมายคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
3. ได้ทราบข้อมูลแหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย
4. ได้แนวทาง/วิธีการในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
5. ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

จุดแข็ง

1. วางแผนการทำงานมาอย่างดี มีการวางบทบาทชัดเจน
2. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดี / อยู่ตลอดกิจกรรม
3. สถานที่เอื้อต่อกิจกรรม
4. มีนันทนาการทำให้กิจกรรมต่อเนื่อง
5. มีวิทยากรประจำกลุ่มที่เข้าใจบทบาททำให้มีการอธิบายที่ชัดเจน

6. มีเทคนิคในการดึงผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมตลอด
7. กล้าแสดงความคิดเห็น
8. มีการสรุปกิจกรรมทุกครั้ง

จุดอ่อน

1. เด็กวุ่นวาย
2. โจทย์ยังมีความกำกวมทำให้ผู้ปกครองสับสนจึงได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับโจทย์ที่ให้ไว้
3. บางกลุ่มผู้ปกครองยังไม่กล้าแสดงออก ทีมวิจัยต้องชี้แนะ

เวทีสะท้อนข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 35 คน

- ทีมวิจัย
- คณะกรรมการศูนย์
- ผู้นำชุมชน
- ผู้ปกครอง
- ผู้ทรงคุณวุฒิ

สถานที่และเวลา

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย วันที่ 28 ธันวาคม 2551 เวลา 08.30 – 12.00 น.

วิธีดำเนินการกิจกรรม

ทีมวิจัยได้จัดเวทีสะท้อนข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลที่ได้เก็บข้อมูลมาว่าถูกต้องหรือไม่ โดยได้มีการทบทวนโครงการก่อนที่เราทำอะไร อย่างไรบ้าง โดยคุณครูแสงอรุณ มหาวาน ได้รับการเติมความรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดย ผศ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้เพิ่มเติม

สะท้อนข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นและศึกษาในภาพรวมของข้อมูลทั้งหมดให้ผู้เข้าร่วมประชุม โดยคุณคุณณัฐนิศ คำแสน หลังจากนั้นเราได้แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมเวทีเพื่อศึกษาและทบทวนข้อมูล ดังนี้

- ความต้องการ ความคาดหวังของผู้ปกครอง/ชุมชน อยากให้เด็กเป็นอย่างไร

- แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
- ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม
- แนวทาง/วิธีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัย
- คุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

และนำผลที่ได้มาสรุปรวมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้ร่วมกันตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

1. ได้ร่วมกันตรวจสอบข้อมูลจากการศึกษาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย
2. ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

เวทีวางแผนปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

เพื่อร่วมกันวางความคิดในการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 35 คน

- ทีมวิจัย	- คณะกรรมการศูนย์
- ผู้นำชุมชน	- ผู้ปกครอง
- ผู้ทรงคุณวุฒิ	

สถานที่และเวลา

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย วันที่ 28 ธันวาคม 2551 เวลา 13.00 – 16.00 น.

วิธีดำเนินกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมเวทีได้ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานในระยะต่อไป โดยแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางการปฏิบัติงานให้กับคณะผู้วิจัย และพร้อมให้ความร่วมมือเมื่อทางศูนย์ต้องการความช่วยเหลือ หรือเชิญมาเข้าร่วมกิจกรรม

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ได้ร่วมกันวางความคิดในการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้าน คุณธรรม จริยธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในระยะที่ 2

จุดแข็ง

1. คมนำกระบวนการมีความพร้อม และสามารถจูงใจผู้ร่วมกระบวนการได้ดี
2. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดี มากันครบทุกคน
3. มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มผู้ปกครอง ผู้สูงอายุ และคณะกรรมการศูนย์
4. มีผู้เข้าร่วมเวทีที่หลากหลาย รู้บทบาทของตัวเองในการแลกเปลี่ยน

จุดอ่อน

1. คนประชุมไม่ครอบคลุมขาดผู้บริหาร
2. ขาดการวางแผนระหว่างทีม
3. การแบ่งกลุ่มยังขาดการแลกเปลี่ยนเท่าที่ควร (บางกลุ่ม)
4. การแบ่งกลุ่มย่อยตามความสนใจยังไม่ประสบผลสำเร็จ
5. บางประเด็นไม่มีผู้ปกครองสนใจเข้ากลุ่ม ทำให้ขาดการทวนข้อมูลตรงจุดนั้น

สรุปภาพรวมของทีมหนองควาย

ทีมหนองควาย มีจุดแข็งคือ มีทีมวิจัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านศูนย์เด็กเล็กมากกว่า 10 ปีทำให้มีภาวะความเป็นผู้นำที่ค่อนข้างสูง ถ้าใครได้รับหน้าที่ในการปฏิบัติงานใดไปจะค่อนข้างที่จะได้งานที่มีคุณภาพกลับมา ในความดีก็จะมีผลเสียฝังอยู่ลึกๆ คือ ความที่มีประสบการณ์มาเท่าเทียมกัน หรือคำเหนือเรียกว่าหัวเปียงกัน ทำให้การทำงานค่อนข้างมีอุปสรรคบ้างคือ ไม่ยอมฟังความคิดเห็นของผู้อื่น คิดว่าตัวเองทำได้ และไม่ยอมรับความผิดพลาดทำให้เกิดปากเสียงระหว่างคนในทีมค่อนข้างบ่อย แต่ก็สามารถคลี่คลายลงได้ด้วยความเคยชินของผู้ร่วมงาน พองานวิจัยเข้าไปทำให้ได้แลกเปลี่ยนกับทีมที่เป็นศูนย์ฯ อื่น การทำงานที่แตกต่าง การแบ่งบทบาท การยอมรับความคิดเห็นซึ่งสัมผัสได้ตลอดการวิจัยในระยะที่ 1 ทำให้ช่วงหลังทีมปรับตัวมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จนการถอดบทเรียนหลังจากจบเฟสหนึ่งทุกคนยอมรับตรงจุดนี้ว่าสามารถนำมาปรับกับระบบการทำงานของศูนย์ได้อย่างชัดเจน เกิดการแลกเปลี่ยน และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทีมนี้หัวหน้าโครงการค่อนข้างเป็นคนพุดน้อย แต่เน้นปฏิบัติ ผู้ช่วยทีมเป็นคนนำกิจกรรมที่ดีทำให้งานค่อนข้างดำเนินการไปได้โดยไม่ติดขัด หรือสามารถเรียกได้ว่างานมีคุณภาพ ส่วนจุดอ่อนในด้านอื่นๆ อาจจะเป็นเรื่องความล่าช้าของงาน ที่ต่างฝ่ายต่างมีภาระหน้าที่งานหลักอยู่ แต่ก็ไม่ใช่อุปสรรคใหญ่ ถ้าที่เลี้ยงชีพเส้นแดงก็คือทำทัน แต่จะไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร แต่ถ้าได้รับการอธิบาย ก็จะปรับมาอย่างมีคุณภาพ ส่วนด้านเรื่องกระบวนการในการดำเนินการเวที ค่อนข้างมีปัญหาบ้างเล็กน้อย เนื่องจากทีมบางคนหนักไปทางจัดการ และบางคนยังมีภาระงานที่บ้านค่อนข้างสูง ทำให้เหลือทีมในการทำงานน้อย แต่งานก็ออกมาไม่ค่อยมีปัญหาเนื่องจากมีคมนำกระบวนการที่ดี และได้รับความช่วยเหลือจากทีมศูนย์อื่น

ระยะที่ 2

เวทีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเขียนแผนการจัดกิจกรรมและสร้างเครื่องมือ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

เพื่อเขียนแผนการจัดกิจกรรมและสร้างเครื่องมือเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถวัดผลได้

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ทีมวิจัย
2. ผู้นำชุมชน
3. ตัวแทนผู้สูงอายุ
4. นักวิชาการศึกษา
5. ครูภูมิปัญญา
6. คณะกรรมการศูนย์ฯ
7. ตัวแทนผู้ปกครอง

สถานที่และเวลา

- ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย วันที่ 3 พฤษภาคม 2552

การดำเนินกิจกรรม

1. ประธานทีมวิจัย /ชุมชนจัดเวที ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเขียนแผนการจัดกิจกรรมและสร้างเครื่องมือเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นและวางแผนสร้างเครื่องมือ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ร่วมกันจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้เข้าร่วมเวทีได้ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานในระยะต่อไป โดยแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางการปฏิบัติงานให้กับคณะผู้วิจัย และพร้อมให้ความร่วมมือเมื่อทางศูนย์ต้องการความช่วยเหลือ หรือเชิญมาเข้าร่วมกิจกรรม ได้ข้อมูลดังนี้

- ผู้ปกครอง ผู้สูงอายุร่วมกิจกรรมกับทางศูนย์ (เล่าเจ็ญ เล่านิทาน ร้องเพลงกล่อมเด็ก)
- ครูภูมิปัญญามาให้ความรู้กับเด็กในศูนย์ฯ
- พาเด็กไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้
- ทำปฏิทินประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น

- ทำแผนการเรียนรู้ กิจกรรมร่วมกันระหว่าง ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เช่น การทำขนม การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุ

- ฝึกให้เด็กคุ้นเคยและรู้จักกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การรับประทานขนมไทยโดยจัดเป็นอาหารว่าง

- เชิญผู้ปกครอง ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมกับศูนย์ทุกครั้ง โดยออกจดหมายเชิญ

3. ร่วมกันวางแผนสร้างเครื่องมือเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้เขียนเนื่องจากครูเป็นผู้ลงมือจัดกิจกรรม ตามหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

- หน่วยการเรียนรู้ หนูเด็กไทยแท้
- หน่วยการเรียนรู้ วันแม่แห่งชาติ
- หน่วยการเรียนรู้ เป็นเด็กดีมีวินัย
- หน่วยการเรียนรู้ ครอบครัวสุขสันต์
- หน่วยการเรียนรู้ ชุมชนของเราอยู่
- หน่วยการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว
- หน่วยการเรียนรู้ ของเล่นพื้นบ้าน
- หน่วยการเรียนรู้ สัตว์โลกน่ารัก

4. เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2552 ดำเนินการเขียนแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้เขียนเนื่องจากครูเป็นผู้ลงมือจัดกิจกรรม ตามหน่วยการเรียนรู้ดังนี้ (ภาคผนวก)

- หน่วยการเรียนรู้ หนูเด็กไทยแท้
- หน่วยการเรียนรู้ วันแม่แห่งชาติ
- หน่วยการเรียนรู้ เป็นเด็กดีมีวินัย
- หน่วยการเรียนรู้ ครอบครัวสุขสันต์
- หน่วยการเรียนรู้ ชุมชนของเราอยู่
- หน่วยการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว
- หน่วยการเรียนรู้ ของเล่นพื้นบ้าน
- หน่วยการเรียนรู้ สัตว์โลกน่ารัก

5. เดือนกรกฎาคม 2552 ส่งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นผู้ตรวจแผน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

1. ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถวัดผลได้
2. ได้หลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถวัดผลได้

กิจกรรมที่ 4 การปฏิบัติและทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อหาประสิทธิภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถวัดผลได้

การดำเนินกิจกรรม

1. การทดลองปฏิบัติจริงตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมประกอบด้วย
 - การสอดแทรกในกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามตารางกิจกรรมประจำวัน
 - การจัดประสบการณ์บูรณาการเพื่อสร้างเจตคติและฝึกปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ และตามประเพณีวัฒนธรรมในชุมชน
 - การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น การออมวันละบาท ยืมหนังสือนิทานกลับบ้าน กิจกรรมเล่นนิทานทุกวันจันทร์ กิจกรรมฝึกสมาธิ การปลูกต้นไม้รักษาสิ่งแวดล้อม แบบบันทึกความดีของเด็ก ฯลฯ
 - การจัดทำสื่อของเล่นพื้นบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมและจัดทำสื่อเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านคุณธรรม จริยธรรมร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 จำนวน 15 คน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 หน่วย หนูเด็กไทยแท้

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. การรู้จักรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
2. กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. กล้ามเนื้อมัดเล็กประสานสัมพันธ์กัน

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี
2. มีความสนุกสนานในการเล่นและทำกิจกรรม
3. มีความพึงพอใจ ชื่นชม ผลงานของตนเองและผู้อื่น
4. แสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ
5. มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. แก้ปัญหาคด้วยตนเองในการเล่นและทำกิจกรรม
3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ด้านสติปัญญา

1. พูดยุตอบคำถามเกี่ยวกับการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น
2. พูดยุตอบคำถามเกี่ยวกับการมีมารยาทและความเป็นไทย
3. สนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ
2. มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน
3. รู้จักการอดทนและรอคอย
4. รักวัฒนธรรมและความเป็นไทย
5. มีมารยาท ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย
6. มีมารยาทในการไหว้และเคารพผู้ใหญ่

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 วันที่ 4 – 7 สิงหาคม 2552

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าที่ละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลุกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลง จนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อเท้ากันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” คลอเบาๆ จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่า เราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนำสวดมนต์ เด็กสวดตามที่ละวรรค เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียนแล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็กมองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้เรานำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้
- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ให้กับทุกคน
- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครูและเพื่อนๆ
- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก

- จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดี ๆ ไม่กระโดด ไม่เอวไปตะเพื่อน

- ตอนนี้ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข เรานำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีแต่ความสุข ความสามัคคีกัน

ขณะที่ครูพุดอยู่นั้นเด็กนั่งฟังอย่างสงบ หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะที่ครูเคาะ
2. ครูตกลงกับเด็กว่าถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายโดยเคลื่อนที่ไปรอบๆ บริเวณห้อง ถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่
3. ครูเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระเมื่อครูเคาะจังหวะเร็ว เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ บริเวณอย่างสนุกสนาน พอครูเคาะจังหวะช้าเด็กก็เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่แต่น้องนิรฐเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่
4. ครูให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ครูเคาะ เด็กเคลื่อนไหวอย่างสนุกสนาน ขณะที่เคลื่อนไหวอยู่นั้น สมหมายเอามือไปโดนน้องพลุ๊ค สมหมายก็หันมาพูดว่า “ขอโทษครับ”
5. ครูร้องเพลง “หนูทำได้เอง” แล้วให้เด็กร้องตาม
6. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลงพร้อมกับให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลงอย่างอิสระ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นแถว ครูเล่านิทานเรื่อง “โปงนุ่น” เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจ
2. ครูถามเด็กเกี่ยวกับนิทานว่า “นิทานนี้เรื่องอะไรคะ”
เด็กๆ ตอบว่า “โปงนุ่นครับ/ค่ะ”
ครู : โปงนุ่นทำอะไรได้เองบ้างคะ
น้องปริม : อาบน้ำได้เองค่ะ
สมหมาย : ใส่เสื้อผ้าเองได้ครับ

น้องเนย : ทานข้าวได้เองค่ะ
 น้องฟลุ๊ค : เขียนหนังสือครับ
 ครู : แล้วโป๊งนุ้ยช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานอะไรบ้างคะ
 เด็กๆ : รดน้ำต้นไม้ครับ/ค่ะ เลี้ยงนก ให้อาหารนกครับ/ค่ะ

3. ครูถามเด็กว่าแล้วเด็กๆ ทำอะไรได้เองบ้างคะ เด็กช่วยกันตอบว่า “อาบน้ำได้เองครับ/ค่ะ ทานข้าว แต่งตัวได้เอง ล้างหน้าแปรงฟันครับ/ค่ะ” แล้วเด็กช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้านอะไรบ้างคะ

น้องปริม : กวาดบ้านค่ะ
 น้องปาล์ม : ล้างจานค่ะ
 น้องเนิร์ธ : ช่วยเลี้ยงน้องครับ
 น้องฟลุ๊ค : ช่วยแม่ทำอาหารครับ
 น้องสตาจค์ : ช่วยแม่กวาดบ้านครับ
 น้องเนย : ล้างจานค่ะ
 น้องยิม : ช่วยรดน้ำต้นไม้ค่ะ

ขณะที่พูดอยู่นั้นสมหมายก็เอามือไปแหย่น้องโชกุน ครูถามสมหมายว่าช่วยงานอะไรคุณพ่อคุณแม่บ้าง สมหมายตอบว่า “ช่วยเลี้ยงน้องครับ”

4. ครูให้เด็กเล่นบทบาทสมมุติการทำงานบ้านว่ามีอะไรบ้าง โดยสมมุติว่าห้องเรียนเป็นที่บ้าน เราจะช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำอะไรบ้าง เด็กๆ ก็แยกย้ายกันไปเล่น
- น้องปริม น้องมิน น้องอิง น้องแอนฟิวส์ เดินไปหยิบไม้กวาดมากวาดบ้าน
 - น้องเนยกับน้องยิมก็เดินไปที่มุมห้องแล้วทำท่าล้างจาน
 - สมหมายไปหยิบไม้กวาดและที่ตักขยะมากวาดบ้าน
 - น้องฟลุ๊คทำท่าปิดหยาไย่
 - น้องปาล์มทำท่าทางเช็ดโต๊ะ
 - น้องโชกุน น้องสตาจค์ น้องเท็น เดินไปหยิบไม้ถูพื้นมาถูพื้น
 - น้องเนิร์ธ นั่งอยู่ครูก็เข้าไปถามน้องว่าทำอะไรอยู่ น้องบอกว่าช่วยคุณพ่อซ่อมรถ (บ้านน้องเนิร์ธเป็นรถซ่อมรถ)

เด็กเล่นบทบาทสมมุติอย่างสนุกสนาน

5. ครูให้เด็กเล่นบทบาทสมมุติแล้วให้เด็กยืนอยู่ที่เดิม แล้วถามเด็กๆ ว่าอุปกรณ์ทำความสะอาดที่เพื่อนๆ ถืออยู่นั้นเรียกว่าอะไร เด็กๆ ช่วยกันตอบ เด็กบอกชื่ออุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง และช่วยกันนับว่ามีกี่ชิ้น ขณะนั้นสมหมายก็พูดเสียงดัง ครูเตือนว่าให้พูดเบาๆ

6. ครูให้เด็กเอาอุปกรณ์ไปเก็บให้เรียบร้อย และพูดว่า “ถ้าเราไม่เก็บจะไม่เป็นระเบียบ ใช้แล้วต้องเก็บทุกครั้ง”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นแถว บอกว่าวันนี้ครูจะให้เด็กๆ ใช้เทียนไขวาดภาพแล้วใช้สีน้ำระบายบนภาพ โดยครูสาธิตวิธีการทำให้เด็กดู เด็กๆ นั่งฟังอย่างตั้งใจ
2. ครูแจกกระดาษและเทียนไขให้เด็กๆ เด็กๆ ยกมือไหว้กล่าวคำว่าขอบคุณครับ/ค่ะและรับอุปกรณ์จากครู แล้วไปนั่งรอเพื่อนเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน ครูแจกสีน้ำให้แต่ละกลุ่ม
3. เด็กลงมือวาดภาพอย่างอิสระโดยใช้เทียนไขวาดภาพก่อนแล้วใช้สีน้ำระบายลงไปบนรูปภาพ เด็กๆ วาดภาพอย่างตั้งใจและไม่คุยกันเสียงดัง ใครวาดเสร็จก่อนก็จะระบายสีน้ำก่อน คนที่เสร็จทีหลังก็รอเพื่อนโดยไม่มีการแย่งกัน
4. ขณะที่เด็กทำงานครูบอกเด็กๆ ว่า กลุ่มไหนทำงานเสร็จทุกคนแล้วให้เก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย เมื่อเด็กทำงานเสร็จก็เก็บของเข้าที่โดยที่ครูไม่ต้องเตือน
5. ครูให้เด็กเอาผลงานของตนเองมาส่งครูพร้อมกับนำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อนๆ ฟังทีละคน

กิจกรรมเสรี

- น้องปริม น้องเนิร์ธ น้องฟลุ๊ค เล่นมุมร้านค้า น้องปริมเป็นแม่ค้า น้องฟลุ๊คและน้องเนิร์ธเดินมาซื้อของ
- น้องมิน น้องเนย น้องอิง เล่นมุมแต่งตัว น้องเนยหยิบหิมาหิมาให้น้องมิน น้องมินพูดว่า “ขอบคุณค่ะ”
- น้องโชกุน น้องนิกกี้ น้องปาล์ม เล่นมุมหนังสือ หยิบหนังสือมาเปิดทำท่าอ่านหนังสือ เมื่ออ่านเสร็จก็นำไปเก็บเข้าที่เดิมและหยิบเล่มใหม่มาเปิดอ่านต่อ
- น้องสมหมาย น้องฟลุ๊ค น้องแม็กกิวส์ เล่นดินน้ำมัน สมหมายกับฟลุ๊คคุยกันเสียงดัง แม็กกิวส์ก็เตือนเพื่อนว่า “อย่าคุยกันเสียงดังสิ”
- น้องยิม น้องเท็น น้องสตางค์ เล่นมุมบล็อก เอาบล็อกมาต่อกันให้สูงโดยไม่ให้ล้ม เมื่อครูบอกให้หยุดเล่น เด็กๆ เก็บของเล่นเข้าที่เรียบร้อย โดยที่ครูไม่ต้องบอก

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปกลางสนาม เด็กๆ เดินเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบ
2. ครูตั้งคำถามกับเด็กว่าวันนี้เราจะเล่นชนไก่กัน เวลาเล่นต้องระมัดระวังตนเองและเพื่อน พร้อมกับแนะนำวิธีการเล่นชนไก่ให้เด็กฟัง
3. เด็กจับคู่เล่นชนไก่อย่างสนุกสนาน

4. เล่นเสร็จแล้วครูให้เด็กไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินเข้าห้องอย่างเป็นระเบียบ

เกมการศึกษา

ครูให้เด็กเล่นเกมภาพตัดต่อเด็กกำลังล้างจาน โดยให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 3 คน เด็กๆ ช่วยกันต่อโดยไม่แย่งกัน เมื่อต่อเสร็จครูก็กล่าวคำชมเชยเด็ก เมื่อเล่นเสร็จก็เก็บของมาให้คุณครูโดยที่ครูไม่ต้องบอก

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดข้าว เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอบเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาเพื่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 2

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูตกลงกับเด็กว่าถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ถ้าจังหวะเร็วให้เคลื่อนไหวเคลื่อนไหวอย่างอิสระ
2. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “หนูทำได้เอง” พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลงเมื่อครูเคาะจังหวะเร็วๆ เด็กเคลื่อนไหวไปทั่วบริเวณอย่างอิสระ ครูเคาะจังหวะช้าเด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ครูเคาะจังหวะช้า-เร็ว สลับกัน เด็กๆ ปฏิบัติตามข้อตกลง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูร้องเพลง “สวัสดี” พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลงให้เด็กดู
2. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “สวัสดี” พร้อมกับทำท่าทางประกอบ
3. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับการมีมารยาท เมื่อเจอกัน ก็ต้อง “สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ” เมื่อผู้ใหญ่ให้ของก็ต้องกล่าวคำว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ” และเมื่อเด็กวิ่งชนเพื่อนหรือทำให้เพื่อนเสียใจ ก็ต้องกล่าวคำว่า “ขอโทษครับ/ค่ะ”

4. ครูให้อาสาสมัครออกมา 2 คน สาธิตการไหว้แบบมารยาทไทยตามสถานการณ์ต่างๆ เพื่อนๆ ก็บอกให้น้องสตาจ์และน้องปาล์มออกมา เด็กแสดงการไหว้อย่างสวยงาม
5. ครูให้เด็กทุกคนยืนขึ้น ถ้าเราเจอคุณครู หรือผู้ใหญ่ เราควรทำอะไร เด็กทำท่าทางยกมือไหว้แล้วกล่าวว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ” และเมื่อผู้ใหญ่ให้ของทำอะไร เด็กยกมือไหว้ กล่าวว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ” และเมื่อเด็กวิ่งชนเพื่อนทำอะไร เด็กยกมือไหว้ กล่าวว่า “ขอโทษครับ/ค่ะ”
6. ให้เด็กลงลงเล่นนิทานเรื่อง “ปลาหมึกเกร” ให้ฟังแล้วถามเด็กๆ ว่า ปลาหมึกมีนิสัยอย่างไร เด็กๆ ช่วยกันตอบว่า “เกรครับ/ค่ะ” แล้วเด็กๆ อยากเป็นอย่างไรปลาหมึกไหมคะ เด็กๆ ตอบว่า “ไม่ครับ/ค่ะ” น้องฟลุคบอกว่า “สมหมายชอบแกลิงน้องครับ” ครูถามต่อว่าแกลิงเพื่อนดีไหมคะ เด็กๆ ตอบว่า “ไม่ดีครับ/ค่ะ เดี่ยวเพื่อนร้องไห้”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษให้เด็กวาดภาพอย่างอิสระตามจินตนาการ เด็กเดินมาหยิบกระดาษที่ครูพร้อมกับยกมือไหว้และกล่าวว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ”
2. เด็กวาดภาพอย่างตั้งใจและไม่คุยกันเสียงดัง และเมื่อเด็กทำงานเสร็จก็นำไปส่งครู
3. ครูบอกเด็กๆ ว่า ถ้าใครทำงานเสร็จก่อน อนุญาตให้เล่นเสรีได้ก่อน เมื่อเด็กทำงานเสร็จก็ไปเล่นตามมุมต่างๆ เด็กที่ทำงานเสร็จทีหลังเก็บอุปกรณ์เข้าที่โดยที่ครูไม่ต้องบอก
4. เด็กๆ เล่นตามมุมอย่างเงียบๆ ไม่คุยกันเสียงดัง เมื่อเล่นเสร็จเก็บของเล่นเข้าที่

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. เมื่อเก็บของเข้าที่เสร็จครูบอกเด็กว่าครูจะพาไปเล่นบ่อทราย เวลาเล่นต้องเล่นกันดีๆ ด้วยความระมัดระวัง ไม่เอาทรายปาเพื่อนเดี๋ยวทรายเข้าตา สมหมายบอกว่า “เดี๋ยวตาจะบอดครับ” เด็กเดินไปหยิบรองเท้าแล้วยื่นเข้าแถวรอเพื่อนอย่างเป็นระเบียบ
2. ครูพาเด็กไปเล่นบ่อทราย เด็กบางคนก็เล่นกันเป็นกลุ่ม บางคนก็เล่นคนเดียว น้องนิรธเล่นผีหลอกเพื่อนๆ ก็วิ่งหนีกันอย่างสนุกสนาน
3. ขณะที่เด็กเล่นบ่อทราย ครูยืนดูอยู่อย่างใกล้ชิดและเมื่อถึงเวลาครูบอกให้เด็กๆ ไปล้างมือ เข้าห้องน้ำ เข้าแถวรอเพื่อนและเดินกลับห้องอย่างเป็นระเบียบ

เกมการศึกษา

1. ครูนำภาพกับคำเกี่ยวกับการมีมารยาทให้เด็กดู ให้เด็กบอกว่าภาพที่เห็นเป็นภาพอะไร
2. ครูนำคำว่า ขอบคุณ แบ่งปัน เข้าแถว ไหว้ มาให้เด็กดู อ่านให้เด็กฟังและให้เด็กอ่านตามที่ละคำ

3. ให้เด็กแบ่งกลุ่มๆ ละ 3–4 คน ครูแจกภาพกับคำให้แต่ละกลุ่มจับคู่กันกลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ยกมือ
4. เด็กๆ ช่วยกันจับคู่ภาพกับคำ บางกลุ่มก็เถียงกัน กลุ่มของสมหมายตกลงกันไม่ได้โดยเสร็จทีหลังกลุ่มอื่น
5. เมื่อเด็กจับคู่เสร็จแล้วครูก็เดินไปถามบอกว่าเด็กๆ เก่งมากจับคู่ภาพกับคำถูกต้องหมดเลยและถามเด็กๆ ว่ากลุ่มไหนเสร็จทีหลังเพื่อน เด็กๆ บอกว่า กลุ่มของสมหมาย ครูถามกลับว่าทำไมถึงเสร็จช้า สมหมายก็บอกว่าน้องจะเรียงอย่างนี้ น้องพลั้คมาแย่ง ครูบอกเด็กๆ ว่า “เห็นมั๊ยคะถ้าเราไม่ช่วยกันหรือมัวแต่ทะเลาะกันงานของเราก็จะไม่เสร็จ เพราะฉะนั้นเราต้องมีความสามัคคีกัน ช่วยเหลือกันงานของเราจึงจะเสร็จทันคนอื่น” เด็กๆ ตอบว่า “ครับ/ค่ะ”
6. ครูให้เด็กเก็บของเข้าที่ เด็กๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่โดยไม่แย่งกัน
7. ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วนํ้า แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหารเช้าเด็กเดินเป็นแถวหยิบซ้อนส้อม ไปรับถาดอาหารที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดข้าว เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและซ้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเช้าเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วนํ้าแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้วครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 3

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูตกลงกับเด็กว่าให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ครูเคาะ ครูเคาะจังหวะเร็วให้เคลื่อนที่ จังหวะช้าให้อยู่กับที่ และเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้เด็กปฏิบัติตามคำสั่ง

2. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ครูเคาะช้า-เร็วสลับกัน เมื่อสัญญาณหยุดครูพูดว่า “จับคู่ 2 คน” “จับกลุ่ม 3 คน” “เดินรำคนเดียว” เด็กฟังสัญญาณและปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูเล่านิทานเรื่อง “จอมโกหก” เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจ ขณะที่ครูเล่านิทาน น้องเนิร์ธหันหน้าไปคุยกับน้องพลู๊ค สมหมายบอกเพื่อนว่า “อย่าคุยกันสิ”
2. เมื่อเล่าจบครูถามเด็กๆ ว่า “ในนิทานมีสัตว์อะไรบ้าง” เด็กๆ ก็ช่วยกันตอบจนครบทุกตัว (ลูกกระต่าย ลูกหมาป่า ลูกกวาง กระรอก เสือ นกเหยี่ยว หมี) ครูถามเด็กว่า “ลูกกระต่ายมีนิสัยอย่างไร” เด็กๆ ตอบว่า “เป็นเด็กโกหก” ครูถาม “เด็กๆ อยากเป็นลูกกระต่ายหรือไม่ เพราะอะไร” เด็กๆ ตอบว่า “ไม่อยากเป็น เพราะเป็นเด็กโกหก” น้องเนิร์ธบอกว่า “การโกหกเป็นสิ่งไม่ดี” ครูพูดเสริมว่า “การโกหกเป็นสิ่งไม่ดี ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ใครๆ ก็ไม่รัก เด็กดีต้องไม่พูดโกหก พูดเพราะๆ ต้องรู้จักการรอคอย ช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น สดวรงค์พูดว่า “น้องแบ่งขนมให้เพื่อนๆ” มีความเมตตา กรุณา ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบและข้อตกลง น้องปริมบอกว่า “น้องช่วยแม่ขายของที่บ้าน” สมหมายบอกว่า “ผมช่วยเลี้ยงน้องครับ” ครูถามเด็กๆ ว่าถ้าเด็กๆ เจอครูต้องทำอะไร เด็กๆ ตอบว่า “ยกมือไหว้แล้วกล่าวคำว่า สวัสดีครับ/ค่ะ” แล้วถ้าเจอผู้ใหญ่ทำอะไร น้องเนยบอกว่า “สวัสดีค่ะ”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูนำลวดกำมะหยี่มาให้เด็กดูพร้อมกับบอกว่าวันนี้เราจะมาทำดอกไม้จากลวดกำมะหยี่ ครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมเป็นกลุ่มๆ ละ 3 คน ครูแจกก้านมะพร้าวและลวดกำมะหยี่กลุ่มละ 3 สี ไม่เหมือนกัน เด็กตกลงกันว่าใครจะเอาสีอะไร โดยไม่แย่งกัน ครูให้เด็กหยิบมาคนละ 1 สีถือไว้
2. ครูสาธิตการทำดอกไม้ให้เด็กดูก่อนทีละขั้นตอน
3. ครูให้เด็กลงมือปฏิบัติโดยให้เด็กทำตามครูทีละขั้นตอน เด็กตั้งใจดูพร้อมกับทำตามอย่างตั้งใจ เด็กบางคนก็ทำเสร็จพร้อมกับครู บางคนก็ไม่เสร็จ
 - กลุ่มน้องเนย น้องเนยทำเสร็จก่อนแต่น้องยิมยังไม่เสร็จ น้องเนยก็อาสาช่วยน้องยิมทำ โดยที่น้องยิมไม่ต้องขอ น้องเนยช่วยจับมือน้องยิม เสร็จแล้วน้องยิมพูดว่า “ขอบคุณค่ะ”

- กลุ่มน้องสตางค์ น้องสตางค์ทำไมทัน สมหมายอยู่อีกกลุ่มหนึ่งก็อาสามาช่วยสอนน้องสตางค์

เด็กช่วยเหลือกันโดยที่ครูไม่ต้องบอก

4. เด็กทำดอกไม้เสร็จแล้วให้หีบกันมะพร้าวมาคนละ 1 ก้าน เอามาทำก้านดอก ครูสาธิตการทำก้านดอกพร้อมกับให้เด็กทำตามจนสำเร็จเป็นดอกไม้ก้ามะหิ่คนละ 1 ดอก

ขณะที่ทำกิจกรรมเด็กมีความตั้งใจทำกิจกรรมมาก ไม่มีการคุยกันเสียงดังเลย และเมื่อทำเสร็จจนครบทุกคนแล้วเด็กๆ ช่วยกันเก็บอุปกรณ์ไว้ที่เดิม

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมตามความสนใจ เด็กๆ นั่งเล่นตามมุมอย่างเป็นระเบียบไม่เสียงดัง เล่นด้วยกันอย่างสงบมีการแบ่งของเล่นให้เพื่อนเล่นด้วยกัน
2. เมื่อครูบอกว่าหมดเวลาเล่น เด็กๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่เสร็จแล้วก็มานั่งเป็นแถวรอคุณครู

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กลงไปที่สนามหญ้า ทำข้อตกลงกับเด็กว่าวันนี้คุณครูจะให้เด็กๆ เล่นส่งลูกบอลเหนือศีรษะโดยให้แข่งกันส่ง แบ่งออกเป็น 2 แถว แถวไหนเสร็จก่อนแถวนั้นชนะ โดยเริ่มจากคนข้างหน้าก่อนพอถึงคนสุดท้ายให้ถือลูกบอลมาต่อข้างหน้าแล้วส่งต่อให้เพื่อนสลับกันจนครบทุกคน แถวไหนครบแล้วให้นั่งลง
2. เด็กเล่นตามกติกาอย่างสนุกสนาน
3. ให้เด็กวิ่งเล่นกลางสนามอย่างอิสระ เด็กก็เล่นกันอย่างมีความสุข ครูพูดว่าหมดเวลา เด็กๆ วิ่งมาเข้าแถวรอ เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำและล้างมือ เข้าแถวเดินกลับห้องถอดรองเท้าเรียงบนชั้นอย่างเป็นระเบียบ

เกมการศึกษา

1. เด็กนั่งเป็นแถวรอคุณครู
2. ครูนำเกมจับคู่ภาพกับตัวเลขมาให้เด็กดู ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมกลุ่มละ 3 คน แข่งกันจับคู่ภาพกับจำนวนใครเสร็จก่อนให้ยกมือ
3. เด็กช่วยกันจับคู่ภาพกับตัวเลข โดยเด็กช่วยกันนับจำนวนแล้วเอาตัวเลขมาจับคู่ บางกลุ่มก็เอาตัวเลขวางก่อนแล้วนำภาพมาจับคู่
4. เมื่อเลิกเล่นเด็กๆ ช่วยกันเก็บเกมเข้าที่

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดข้าว เด็กรับถาดข้าวเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอกรอบเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. เด็กนั่งเป็นแถว ครูพูดว่าวันนี้ครูมีเพลงมาให้เด็กๆ ฟัง ครูร้องให้ฟังก่อนและให้เด็กร้องตาม
2. ครูร้องเพลง “หากว่าเรากำลังสบาย” ให้เด็กฟัง 1 รอบ แล้วให้เด็กร้องตามที่สะท้อน
3. เด็กและครูร้องเพลงพร้อมกันและทำท่าทางประกอบเพลงอย่างอิสระที่ไม่เหมือนเพื่อน เด็กๆ ทำท่าทางประกอบเพลงอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นแถว ครูเล่านิทานเรื่อง “ปลาваพีโมโห” เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจ ครูถามเด็กว่า “ปลาวามีอารมณ์อย่างไร” เด็กๆ ตอบว่า “ซีโมโห”
2. ครูถามเด็กๆ ว่า “ถ้าเราโดนเพื่อนแกล้งของเล่นเราจะรู้สึกอย่างไร” เด็กตอบว่า “โกรธ” “แล้วถ้าเราออกกำลังกายมากๆ เราจะรู้สึกอย่างไร” เด็กตอบว่า “เหนื่อย” “แม่ให้เงินหรือซื้อของเล่นให้เราจะรู้สึกอย่างไร” เด็กตอบว่า “ดีใจ” “ถ้าเราทำของเล่นหรืออะไรหายเราจะรู้สึกอย่างไร” สมหมายตอบว่า “ร้องไห้”
3. ครูพูดเสริมว่าคนเรามีความรู้สึกต่างๆ คือ อารมณ์ดีใจ เสียใจ เหนื่อย โกรธ คนเราถ้าดีใจก็ยิ้ม ถ้าโกรธแล้วจะหน้าบึ้ง เสียใจก็จะร้องไห้
4. ครูให้เด็กๆ แสดงอารมณ์ความรู้สึกตามคำบอกของครูทีละอารมณ์ เด็กร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน
5. ครูให้อาสาสมัครออกมาแสดงอารมณ์ความรู้สึกทางสีหน้าให้เพื่อนๆ ทาย

- สมหมายออกมาแยกข้าว เพื่อนๆ ทายว่าสมหมายกำลังโกรธ
- น้องปริมน้องปาล์มออกมาพร้อมกัน น้องปริมหัวเราะ น้องปาล์มร้องไห้เพื่อนๆ ก็ทยอยถูก
- โขกุนออกมาขึ้นเฉยๆ น้องเนิร์ธขึ้นหอบแฮกๆ เพื่อนทายว่าโขกุนดีใจ เสียใจ โขกุนบอกว่าดีใจที่แม่ซื้อของเล่นใหม่ให้ สมหมายบอกว่า “เนิร์ธคงจะเหนื่อยนะ”
- 6. ครูบอกเด็กว่า ครูมีรูปวงกลม 1 วงแจกให้เด็กไปตกแต่งเป็นรูปใบหน้าของตนเองว่าวันนี้เด็กมีอารมณ์เป็นอย่างไร เด็กเดินมารับกระดาษพร้อมกับขกมือไหว้
- 7. เด็กวาดภาพใบหน้าแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง เด็กวาดใบหน้ายิ้มกับทุกคน ครูถามว่าทำไมจึงมีแต่ใบหน้ายิ้มกัน
- น้องปาล์ม ปริมบอกว่าดีใจที่ได้มาโรงเรียนค่ะ
- สมหมายมีความสุขที่ได้มาโรงเรียนครับ
- น้องเนิร์ธดีใจที่เพื่อนแบ่งขนมให้
- น้องเนย มีความสุขที่ได้มาโรงเรียนและก็มีเพื่อนเยอะ ครูก็ใจดี

กิจกรรมเสรี

ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ตามความสนใจ ไม่เกิน 4 คน มุมไหนมีคนครบแล้วเด็กก็จะเปลี่ยนไปเล่นตามมุมอื่นที่มีจำนวนยังไม่ครบ เด็กเล่นกันอย่างสงบไม่เสียงดัง เล่นเสร็จเก็บของเล่นเข้าที่เหมือนเดิม

เกมการศึกษา

1. ครูนำเกมจับคู่ภาพที่เหมือนกันของอารมณ์ต่างๆ มาให้เด็กดูพร้อมกับให้เด็กบอกว่าแต่ละภาพอารมณ์เป็นอย่างไร เด็กช่วยกันตอบ
2. ครูให้เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพที่เหมือนกันของอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ เป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน เด็กมีการแบ่งรูปภาพให้เท่ากัน เด็กช่วยกันวางทีละภาพแล้วให้คนอื่นที่มีภาพเหมือนกันวางต่อจนครบทุกคน เด็กมีการตกลงกันว่าใครจะวางก่อนวางหลัง เด็กจับคู่ภาพได้ถูกต้อง เมื่อเล่นเสร็จเด็กเก็บของเข้าที่
3. ครูนำภาพมาให้เด็กดูอีกครั้งแล้วให้เด็กบอกอารมณ์ของภาพที่ครูชูทีละภาพ เด็กบอกได้จนครบทุกคน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทาน

อย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กก็นำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวมดนตรี แผ่นเมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 5

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. เด็กนั่งเป็นแถวรอครู ครูบอกให้เด็กไปหยิบแก้วน้ำตนเองมาถือไว้ ครูเทน้ำใส่แก้วของทุกคน
2. ครูตกลงกับเด็กว่าให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ บริเวณห้องตามจังหวะที่ครูเคาะห้ามให้น้ำหก ถ้าได้ยินสัญญาณหยุดให้เด็กหยุดทันที
3. ครูเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะช้า – เร็ว เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ครูเคาะและระวังไม่ให้ชนกัน เมื่อได้ยินสัญญาณหยุด เด็กก็หยุดทันที เด็กรู้จักระมัดระวังขณะเคลื่อนไหวร่างกาย
4. ครูให้เด็กเอาน้ำไปทิ้ง เก็บแก้วน้ำ เด็กนั่งเป็นแถวรอ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ครูเล่านิทานเรื่อง “ปลาหมึกจอมเกร” ให้เด็กฟัง ถามเด็กว่านิทานเรื่องนี้เป็นอย่างไรร้องฟลุ๊คตอบว่า “ปลาหมึกชอบแกล้งเพื่อนเหมือนกับสมหมายเลย” สมหมายพูดว่า “ไม่ได้แกล้งสักหน่อย” สดาก์พูดว่า “สมหมายก็ชอบแกล้งอ้าย” ครูพูดว่า “เป็นเพื่อนกันเราก็ต้องรักกันนะคะ”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษเป็นรูปวงกลมให้เด็กคนละ 1 แผ่น ให้เด็กไปต่อเติมภาพอะไรก็ได้ตามความคิดของตนเอง เด็กตั้งใจต่อเติมภาพโดยไม่คุยกันเลยต่างคนต่างทำของตนเอง เด็กวาดเสร็จทุกคนแล้วเด็กก็เก็บสีไว้ที่เดิม
2. ครูให้เด็กออกมาสุขภาพให้เพื่อนดูแล้วให้เพื่อนทายบอกว่าเป็นภาพอะไร
 - โชกุน เอาภาพให้เพื่อนดูแล้วบอกว่าวาดสิงโต 3 ขา สมหมายบอกว่า “สิงโตมี 4 ขา” โชกุนพูดว่า “สิงโตขาขาดไป 1 ขาก็เลยมี 3 ขา”
 - น้องนิรธออกมาแล้วบอกเพื่อนว่า วาดรูปไข่เป็ด ไข่ไก่ ปลุกผัก แล้วนำมารับประทานเป็นอาหาร

- สหมาข บอกว่าของตนเองวาดหน้ากากคน
- 3. ครูให้เด็กออกมาจนครบทุกคนแล้วพูดเสริมว่าทุกคนวาดภาพตามความคิดเห็นของตนเอง เราทุกคนมีความคิดของตนเองเพราะฉะนั้นเราต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นก่อน เขาก็จะรับฟังความคิดเห็นของเรา
- 4. ครูให้เด็กเอาผลงานมาส่งเด็กเข้าแถวส่งผลงานกันอย่างเป็นระเบียบ
- 5. ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ตามความสนใจ เด็กนั่งเล่นอย่างเป็นระเบียบไม่เสียงดังและไม่แย่งของเล่นกัน
- 6. เด็กเก็บของเข้าที่ นั่งเป็นแถวรอครู

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กออกไปเล่นเครื่องเล่นสนาม พร้อมกับทำข้อตกลงกับเด็กว่าให้เด็กเล่นอย่างระมัดระวัง เราจะไม่แย่งกับเล่นต้องเล่นกันดีๆ
2. เด็กเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างสนุกสนานและปฏิบัติตามข้อตกลง
3. หมดเวลาเล่น เด็กเข้าแถวเดินไปล้างมือและเข้าห้องน้ำอย่างเป็นระเบียบ

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครู/กะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่คู่ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กรู้จักรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
2. เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและ ประสานสัมพันธ์กัน

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. เด็กมีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส
2. มีความสนุกสนานในการเล่นและทำกิจกรรม

3. มีความพึงพอใจ ชื่นชม ผลงานของตนเองและผู้อื่น
4. เด็กสามารถแสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ
5. เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองในการเล่นและทำกิจกรรม
3. เด็กสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
4. เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ด้านสติปัญญา

1. เด็กสามารถพูด/ตอบคำถามเกี่ยวกับการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น
2. เด็กสามารถพูด/ตอบคำถามเกี่ยวกับการมีมารยาทและความเป็นไทย
3. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. เด็กมีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. เด็กมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ
2. เด็กมีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน
3. เด็กรู้จักการอดทนและรอคอย
4. เด็กรักวัฒนธรรมและความเป็นไทย
5. เด็กมีมารยาท ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย
6. เด็กมีมารยาทในการไหว้และเคารพผู้ใหญ่

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 หน่วย เป็นเด็กดีมีวินัย

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. การรู้จักรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
2. เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่วและทรงตัวได้ดี
3. กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
4. กล้ามเนื้อมัดเล็กประสานสัมพันธ์กันกับตา

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี
2. มีความสนุกสนานในการเล่นและทำกิจกรรม
3. มีความพึงพอใจ ชื่นชม ผลงานของตนเองและผู้อื่น
4. แสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ
5. มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. แก้ปัญหาด้วยตนเองในการเล่นและทำกิจกรรม
3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ด้านสติปัญญา

1. สนทนา ได้ตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน
2. พูดยุติคำถามเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่สุภาพและการมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย
3. สนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ
2. มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน
3. รู้จักการอดทนและรอคอย
4. รักสิ่งของที่ใช้ร่วมกันได้
5. มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
6. มีมารยาทในการไหว้และเคารพผู้ใหญ่
7. ปฏิบัติตนตามกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 (ปี 2552)

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าทีละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลุกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลงจนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อทำกันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” คลอเบาๆ จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่า เราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนำสวดมนต์ เด็กสวดตามที่สวดวรรค เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียน แล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็กมองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้นำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ให้กับทุกคน
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครูและเพื่อนๆ
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก
- จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดีๆ ไม่กระโดด ไม่เอาไปเตะเพื่อน
- ตอนนี้ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข เรานำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และ

ปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีแต่ความสุข ความสามัคคีกัน

ขณะที่ครูพุดอยู่นั้นเด็กร้องฟังอย่างสงบ น้องยิมส์ น้องเท็น และน้องเนิร์ธ ลืมตาดูเพื่อนๆ เป็นบางครั้ง หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

ครูให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเมื่อเด็กได้รับสัญญาณหยุด เด็กก็หยุดในท่านั้นทันที

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูร้องเพลง “สวัสดิ์คุณครู” แล้วให้เด็กร้องตามที่ละวรรค
2. เด็กและครูร้องเพลงพร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลง
3. ครูถามเด็กว่าเราจะปฏิบัติตัวอย่างไรเมื่ออยู่ที่ศูนย์ฯและในห้องเรียน

สมหมาย : ไม่คุยกันเสียงดัง

น้องปริม : เจอคุณครูก็สวัสดิ์ค่ะ

น้องเนย : เก็บของเล่นทุกครั้ง

น้องพลู๊ด : ไม่แกล้งเพื่อนครับ

น้องนิกกี : ช่วยกันเก็บขยะครับ

สมหมายบอกให้สแตงค์ตอบบ้าง สแตงค์ก็ไม่ยอมตอบ

4. ครูพุดเสริมเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวอยู่ในศูนย์ฯและในห้องเรียนเพิ่มเติมให้กับเด็กว่าเราจะต้องช่วยกันรักษาความสะอาดของศูนย์ฯ ไม่ทิ้งขยะเรี่ยราด ไม่คุยกันเสียงดังในห้อง และไม่แกล้งเพื่อน

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพอย่างอิสระ เด็กเดินมาหยิบกระดาษบนโต๊ะครูคนละ 1 แผ่น พร้อมกับยกมือไหว้ขอบคุณ
2. เด็กวาดภาพอย่างตั้งใจ คุยกันบ้างแต่ไม่คุยเสียงดัง
3. เมื่อวาดเสร็จแล้วก็ไปส่งครู ครูถามว่าวาดภาพอะไร เด็กๆ ตอบครูจดบันทึกว่าเด็กวาดเป็นภาพอะไรบ้าง

กิจกรรมเสรี

ครูให้เด็กเล่นตามมุมอย่างอิสระ เด็กนั่งเล่นโดยไม่เสียงดัง เล่นเสร็จก็เก็บเข้าที่โดยที่ครูไม่ต้องบอกหรือเตือนหลายครั้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง

ครูให้เด็กลงไปเล่นเครื่องเล่นสนาม เด็กเล่นกันด้วยความระมัดระวัง บางคนก็วิ่งแข่งกัน เมื่อเล่นเสร็จแล้วเด็กก็เข้าแถวเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เสร็จแล้วมาเข้าแถวรอเพื่อนจนครบและเดินกลับห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ ถอดรองเท้าเรียงบนชั้นที่ละคนโดยไม่แข่งหน้ากัน เด็กเดินไปนั่งเป็นแถวในห้องรอคุณครู

เกมการศึกษา

ครูนำภาพตัดต่อเด็กเล่นกันมาให้เด็กดู พร้อมกับให้เด็กช่วยกันต่อ กลุ่มไหนเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ แบ่งกลุ่มๆ ละ 4 คน เด็กๆ ก็ช่วยกันต่อโดยไม่แย่งกัน เมื่อเล่นเสร็จเด็กช่วยกันเก็บของมาวางโต๊ะครู

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับอาหาร เด็กรับประทานอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ ถอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหารแล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 2

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

ครูเกาะจังหวะช้าบ้าง เร็วบ้าง แล้วให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดเด็กก็หยุดทันที ขณะที่เด็กเคลื่อนไหวนั้นเด็กก็หัวเราะอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูร้องเพลง “เก็บของ” ให้เด็กร้องตาม

2. ครูให้เด็กบอกชื่ออุปกรณ์และเครื่องใช้ในห้องเรียนมาคนละ 1 ชื่อและให้เด็กสังเกตว่าอุปกรณ์และเครื่องใช้มีอยู่ตรงไหนบ้าง
3. ครูนำของเล่นและอุปกรณ์ในห้องมากองไว้บนโต๊ะแล้วให้เด็กช่วยกันนับว่ามีกี่ชิ้น เด็กช่วยกันนับมี 20 ชิ้น
4. ครูให้เด็กออกมาหยิบของคนละ 1 ชิ้นแล้วนำกลับไปเก็บไว้ที่เดิม เด็กนำกลับไปไว้ที่เดิมได้ถูกต้อง แต่น้องพลุกจำไม่ได้ก็เลยหันไปถามเพื่อน สมหมายบอกว่า “เก็บไว้ตรงนี้สิ”
5. ครูพูดกับเด็กว่าถ้าเราหยิบของอะไรมาใช้หรือว่าเล่นของเล่นแล้วเราต้องเก็บไว้ที่เดิมนะคะ มันจะเป็นระเบียบและไม่รก

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษให้เด็กวาดภาพอย่างอิสระตามจินตนาการ
2. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จเด็กก็เก็บสีเทียนไว้ที่เดิม

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ไม่เกิน 4 คน เมื่อมุมไหนครบ 4 คนเด็กก็เดินไปเล่นมุมอื่นก่อนและเล่นกันอย่างเงียบๆ ไม่เล่นเสียงดังจนเกินไป (น้องปริมชวนน้องนิธมาเล่นด้วยกันที่มุมร้านค้า มีการแสดงบทบาทสมมติเป็นพ่อค้าแม่ค้า)
2. ครูบอกให้เด็กเลิกเล่น เด็กก็ช่วยกันเก็บของเข้าที่อย่างเป็นระเบียบเสร็จแล้วมานั่งรอครูเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูทำข้อตกลงกับเด็กก่อนที่จะพาเด็กลงไปเล่นที่สนามทรายว่าเด็กต้องเล่นกันดีๆ ไม่แกล้งกันและไม่เอาทรายปากันเพราะจะเข้าตา (สมหมายบอกว่า “เดี๋ยวตาจะบอดครับ”)
2. ครูให้เด็กเดินลงไปเล่นที่สนามทราย เด็กเล่นกันด้วยดี บางคนก็ก่อเป็นรูปเจดีย์ น้องยิม น้องปริม น้องปาล์ม น้องเนย น้องมิน ก็เดินไปถอนหญ้าข้างๆ ล้อรถไปทั้งน้องโซกุนเห็นถุงขยะก็เดินไปเก็บทิ้งถังขยะโดยที่ครูไม่ได้บอก
3. ครูบอกให้เด็กเล่นเด็กก็เดินมาเข้าแถวรอ ใครมาก่อนก็อยู่ข้างหน้า มาทีหลังก็อยู่ข้างหลัง ไม่มีการแข่งหน้ากัน หรือแย่งกันอยู่ข้างหน้า เมื่อมาครบแล้วเด็กเดินไปล้างมือและเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วก็กลับมาเข้าแถวรอเพื่อนเหมือนเดิม เด็กเดินเข้าห้องเป็นแถวไม่แข่งหน้ากัน ถอดรองเท้าเรียงบนชั้นวางเดินเข้าห้องนั่งรอเป็นแถว

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับภาชนะอาหาร เด็กรับภาชนะอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำภาชนะและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำภาชนะกลับลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 3

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

ครูให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้จับคู่ 2 คน จับกลุ่ม 4 คน เด็กปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กล้มลงเป็นแถว
2. ครูกล่าวทักทายเด็กว่า “สวัสดีค่ะ” เด็กยกมือไหว้กล่าวคำว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ คุณครู”
3. ครูพูดคุยกับเด็กว่า ถ้าเราเจอคุณครูหรือผู้ใหญ่เราจะพูดว่าอะไร เด็กๆ ตอบว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ” ถ้าผู้ใหญ่ให้ของเราจะพูดว่าอะไร เด็กๆ ตอบว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ” ถ้าเราเดินชนเพื่อนโดยไม่ตั้งใจเราจะพูดว่าอะไร เด็กๆ ตอบว่า “ขอโทษครับ/ค่ะ” ครูพูดเสริมว่า “การพูดครับ/ค่ะ เป็นการใช้ภาษาที่สุภาพ เด็กผู้ชายต้องพูดครับ เด็กผู้หญิงต้องพูดค่ะ ใครได้ยินก็จะรักเรา”
4. ครูให้เด็กออกมาสาธิตการไหว้ ผู้ชาย 1 คน ผู้หญิง 1 คน (สวดคำกับน้องปริมสาธิตการไหว้ให้เพื่อนดูอย่างสวยงามพร้อมกับพูดว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ” “ขอโทษครับ/ค่ะ” “ขอบคุณครับ/ค่ะ”
5. ครูให้เด็กหันหน้าเข้าหากัน สมมติเป็นครูกับนักเรียน เด็กตกลงกันเองว่าใครจะเป็นครู/นักเรียน เมื่อเด็กมาเจอครูก็ยกมือไหว้ แล้วพูดว่า “สวัสดีครับ/ค่ะคุณครู” ครูให้ของก็ “ขอบคุณครับ/ค่ะ” และทำท่าทางวิ่งมาชนคุณครู เด็กพูดว่า “ขอโทษครับ/ค่ะ”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูนำถุงนมมาให้เด็กพร้อมกับบอกว่าวันนี้เราจะมาทำดอกไม้จากถุงนมกัน
2. ครูสาธิตการตัดถุงนมโดยตัดไม่ให้ขาดจากกัน เสร็จแล้วก็นำมาม้วนเป็นดอกไม้ เอามาติดกับก้านมะพร้าว
3. ครูให้เด็กลงมือปฏิบัติ เด็กหยิบถุงนมมาตัดโดยใช้กรรไกรตัด เด็กตัดอย่างระมัดระวัง คนไหนตัดเสร็จก่อนก็นั่งรอเพื่อนที่ยังตัดไม่เสร็จ เมื่อเด็กตัดเสร็จหมดทุกคนแล้ว ครูก็ให้เด็กม้วนตามคุณครู ใครที่ม้วนได้แล้วก็ให้เอาไปติดกับก้านมะพร้าว สมหมายเสร็จก่อนก็ไปช่วยเม็กกิลที่ยังม้วนเป็นดอกไม้ไม่ได้ ส่วนน้องปริมก็ช่วยน้องอิงค์ทำจนเสร็จ เมื่อทำเสร็จแล้วเด็กๆ ก็ช่วยกันเก็บกวาด เก็บอุปกรณ์ให้คุณครู เด็กรู้สึกชื่นชมผลงานของตนเอง เอามาเปรียบเทียบกับว่าของใครสวย

กิจกรรมเสรี

1. เด็กเล่นตามมุมต่างๆ อย่างอิสระโดยไม่คุยกันเสียงดัง ขณะที่เล่นเด็กก็แบ่งของเล่นให้เพื่อนเล่นด้วย
2. คุณครูบอกเด็กให้เก็บของ เราจะลงไปเล่นที่สนามกัน เด็กช่วยกันเก็บของเล่นเข้าที่อย่างเป็นระเบียบ แล้วมานั่งรอเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปกลางสนามหญ้าให้เด็กเล่นอย่างอิสระ เด็กเล่นอย่างมีความสุข วิ่งไปมา กลางสนาม บางคนก็เล่นฟุตบอล
2. ครูบอกเด็กว่าหมดเวลาแล้ว เด็กวิ่งมาเข้าแถวรอเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เสร็จแล้วเข้าแถวรอเพื่อนเดินกลับห้องอย่างเป็นระเบียบ

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับอาหาร เด็กรับอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครู/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำอาหารและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำอาหารเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “หากว่าเรากำลังสบาย” พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเพลงอย่างอิสระ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กลงเป็นแถว ครูท่องคำคล้องจอง “ช่วยทำงานบ้าน” แล้วให้เด็กท่องตามทีละวรรค
2. ครูพูดว่าในคำคล้องจองนี้มีงานบ้านอะไรบ้าง เด็กๆ ช่วยกันตอบ “ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ช่วยแม่ทำอาหาร”
3. ครูให้เด็กเล่นเกมบทบาทสมมติ เลียบแบบการทำงานบ้าน ให้เด็กออกไปหาอุปกรณ์ทำความสะอาดบ้านมา
4. เด็กแสดงท่าทางการทำความสะอาดบ้าน บางคนก็ถูบ้าน บางคนก็กวาดบ้าน ล้างจาน ทำอาหาร รดน้ำต้นไม้ น้องปาล์มบอกสมหมายว่า “ตรงนี้ยังดูไม่สะอาดเลย” สมหมายก็ทำท่าถูพื้นไปมา น้องแอนฟิวส์บอกน้องมินว่า “หยิบจานมาให้แม่หน่อยสิคะ” เด็กทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ครูพูดกับเด็กๆ ว่าเป็นเด็กดีที่ต้องช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้าน เพื่อให้บ้านสะอาดและน่าอยู่ เด็กๆ อยากอยู่บ้านสกปรกหรือสะอาดคะ เด็กๆ ตอบว่า “บ้านที่สะอาดครับ/ค่ะ”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกดินน้ำมันให้เด็กคนละ 1 ก้อน ให้เด็กปั้นอย่างอิสระ เด็กนั่งปั้นอย่างตั้งใจและไม่คุยกันเสียงดัง ครูเดินไปถามน้องเนิร์ธว่า “ปั้นเป็นรูปอะไร” เนิร์ธบอกว่า “รูปไดโนเสาร์ มีไขมันด้วยครับ”
2. ครูให้เด็กเก็บดินน้ำมัน เด็กปั้นดินน้ำมันเป็นก้อนกลมๆ มาส่งคุณครู แล้วไปล้างมือกลับมาล้างเป็นแถวรอคุณครู

กิจกรรมเสรี

ครูให้เด็กเล่นตามมุมๆ ละไม่เกิน 4 คน เด็กเดินไปเล่นตามมุมต่างๆ ถ้ามุมไหนครบแล้วเด็กก็จะเดินไปอีกมุมหนึ่ง เด็กเล่นกันอย่างเป็นระเบียบและช่วยกันเก็บเมื่อเลิกเล่น เสร็จแล้วนั่งรอเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นที่บ่อทราย เด็กนั่งเล่นกันอย่างระมัดระวัง เล่นกันเป็นกลุ่มช่วยกันก่อทรายเป็นแบบต่างๆ ครูเดินไปถามว่ากำลังทำอะไรอยู่ สมหมายบอกว่า “สร้างหมู่บ้านครับ” พลั๊กตอบว่า “นี่แม่น้ำครับ” สดางค์ตอบว่า “อันนี้บ้านครับ” ไชยกุลตอบว่า “อันนี้ต้นไม้ครับ” กลุ่มของเด็กผู้หญิงเล่นขายของกัน
2. ครูบอกเด็กกลับห้อง เด็กช่วยกันเก็บของเข้าแถวรอ เดินเป็นแถวไปล้างมือและเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วมาเข้าแถวรอเพื่อน ครูถามว่ามาครบกันหรือยังคะ เด็กตอบว่า “ครบแล้วครับ/ค่ะ” เดินเข้าห้องอย่างเป็นระเบียบไม่แตกแถว ถอดรองเท้าเรียงอย่างเป็นระเบียบ เดินผ่านครูเด็กก้มตัวลง เข้าไปนั่งเป็นแถวรอครูและเพื่อนๆ

เกมการศึกษา

ครูนำภาพที่เหมือนกันมาให้เด็กเล่นเกมจับคู่ เด็กจับคู่ภาพที่เหมือนกันได้ถูกต้อง

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหารเช้า เด็กเดินเป็นแถวหยิบซ้อนส้อม ไปปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและซ้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเช้าเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 5

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

ครูให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้หยุดในท่ายืนทันที เด็กๆ ปฏิบัติตามเมื่อครูเคาะจังหวะเด็กก็เคลื่อนไหวร่างกายไปอย่างอิสระขณะที่เคลื่อนไหวเด็กก็หัวเราะอย่างสนุกสนาน เมื่อครูให้สัญญาณหยุดเด็กหยุดเคลื่อนไหวทันที เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กร้องเพลง “สวัสดีคุณครู” พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลง

2. ครูกล่าวคำว่า “สวัสดีค่ะเด็กๆ ทุกคน” เด็กยกมือไหว้แล้วพูดพร้อมกันว่า “สวัสดีครับ/ค่ะคุณครู”
3. ครูพูดว่าถ้าเราเจอคุณครูเราควรทำอย่างไร เด็กๆ ตอบว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ” ถ้าเราเจอใครหรือเจอผู้ใหญ่ที่เรารู้จักเราจะกล่าวคำว่าอะไร “สวัสดีครับ/ค่ะ”
4. ครูบอกเด็กว่า “เดี๋ยวครูจะพาเด็กๆ ไปเที่ยวห้องน้องตัวเล็ก”
5. ครูพาเด็กเดินไปเที่ยวห้องเรียนต่างๆ โดยเริ่มจากห้องอนุบาล 2 เด็กยกมือไหว้ครูตัวพร้อมกับกล่าวคำว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ” ครูพาเด็กเดินไปห้องเตรียมอนุบาล ห้องครูป๊อง และห้องอนุบาล 1 ห้องครูหน้อย เด็กยกมือไหว้ พร้อมกับกล่าวคำว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ” เด็กเดินไปเจอลุงคม (คนทำสวน) เด็กยกมือไหว้ พร้อมกับกล่าวคำว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ”
6. ครูพาเด็กกลับห้องถามเด็กว่า “เราจะปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นอย่างไรบ้าง” เด็กๆ ตอบว่า
 น้องเนย : ถ้าเจอผู้ใหญ่จะสวัสดีค่ะ
 สมหมาย : ไม่คำผู้อื่นครับ
 น้องเนิร์ธ : ไม่พูดโกหกครับ
 น้องปริม : ช่วยเหลือคนอื่นค่ะ

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษให้เด็กวาดภาพระบายสีอย่างอิสระตามจินตนาการ
2. เด็กวาดภาพระบายสีอย่างตั้งใจโดยไม่คุยกันเสียงดัง
3. เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จก็ช่วยกันเก็บของเข้าที่ เดินเอาผลงานไปส่งครู

กิจกรรมเสรี

ครูให้เด็กเล่นตามมุมๆ ละไม่เกิน 4 คน เด็กเดินไปเล่นตามมุมต่างๆ ถ้ามุมไหนครบแล้วเด็กก็จะเดินไปอีกมุมหนึ่ง เด็กเล่นกันอย่างเป็นระเบียบและช่วยกันเก็บเมื่อเลิกเล่น เสร็จแล้วนั่งรอเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปกลางสนามหญ้าให้เด็กเล่นอย่างอิสระ เด็กเล่นอย่างมีความสุข วิ่งไปมา กลางสนาม บางคนก็เล่นฟุตบอล

ครูบอกเด็กว่าหมดเวลาแล้ว เด็กวิ่งมาเข้าแถวรอเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เสร็จแล้วเข้าแถวรอเพื่อนเดินกลับห้องอย่างเป็นระเบียบ

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กการรู้จักรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
2. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่วและทรงตัวได้ดี
3. กล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
4. กล้ามเนื้อมัดเล็กประสานสัมพันธ์กันกับตา

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี
2. มีความสนุกสนานในการเล่นและทำกิจกรรม
3. มีความพึงพอใจ ชื่นชม ผลงานของตนเองและผู้อื่น
4. เด็กสามารถแสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ
5. มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองในการเล่นและทำกิจกรรม
3. เด็กสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
4. เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ด้านสติปัญญา

1. เด็กสามารถสนทนา ได้ตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน
2. เด็กสามารถพูด/ตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่สุภาพและการมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย
3. เด็กสามารถสนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ
2. มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน
3. รู้จักการอดทนและรอคอย
4. รักษาสิ่งของที่ใช้ร่วมกันได้

5. มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
6. มีมารยาทในการไหว้และเคารพผู้ใหญ่

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 หน่วย วันแม่

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. แสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. แก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. รู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. สนทนาได้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวันแม่แห่งชาติได้
2. บอกความสำคัญและความเป็นมาของวันแม่แห่งชาติได้
3. บอกความสำคัญของแม่และวิธีการปฏิบัติตนต่อแม่ได้
4. รู้จักการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้
5. พูดยุค/ตอบคำถามเกี่ยวกับการดูแลรักษาและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน

3. รู้จักการอดทนและรอคอย
4. แสดงความเคารพด้วยการไหว้
5. มีความรักความสามัคคี

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 วันที่ 10 – 14 สิงหาคม 2552

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าที่ละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลุกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลง จนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อทำกันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” คลอเบาๆ จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่า เราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนั่งสวดมนต์ เด็กสวดตามทีละวรรค เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียน แล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็กมองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้นำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ให้กับทุกคน

- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครูและเพื่อนๆ
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก
 - จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดีๆ ไม่กระโดด ไม่เอาไปเตะเพื่อน
 - ตอนนี้ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้นำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีแต่ความสุข ความสามัคคีกัน
- ขณะที่ครูพุดอยู่นั้นเด็กนั่งฟังอย่างสงบ น้องยิมส์ น้องเท็น และน้องเนิร์ธ ลืมตาดูเพื่อนๆ เป็นบางครั้ง หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะเมื่อครูหยุดเด็กก็หยุดเคลื่อนไหวในที่นั้น ครูเคาะจังหวะช้า – เร็วสลับกัน เด็กเคลื่อนไหวตามจังหวะที่ครูเคาะอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูถามเด็กว่า “เด็กรู้จักวันแม่แห่งชาติไหม” เด็กตอบว่า “รู้จักครับ/ค่ะ”
2. ครูนำภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถมาให้เด็กดูถามเด็กว่า “ภาพที่เด็กเห็นคือใคร” เด็กทำท่าคิด น้องปริมตอบว่า “รูปพระราชินีค่ะ” ครูบอกว่านี่คือรูปพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็นพระราชินีของคนไทย ครูถามต่อว่า “แล้วเด็กเคยเห็นท่านที่ไหนคะ” เด็กตอบว่า “ในทีวีครับ/ค่ะ กับพระเจ้าอยู่หัว”
3. ครูอธิบายให้เด็กฟังเกี่ยวกับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ว่าท่านเป็นแม่ของแผ่นดิน เป็นแม่ของชาวไทยทุกคน ทรงประสูติหรือเกิดวันที่ 12 สิงหาคม พวกเราชาวไทยจึงถือเอาเป็นวันแม่แห่งชาติ วันที่ 12 สิงหาคม ของทุกปีจึงถือเป็นวันแม่แห่งชาติ เด็กตั้งใจฟังครูอธิบายอย่างสนใจและไม่คุยกัน

4. ครูเปิดเพลง “สดุดีพระแม่เจ้า” ให้เด็กฟัง เด็กตั้งใจฟังดีไม่คุยกัน

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพพระบารมีแม่กับลูก เด็กตั้งใจวาดภาพโดยไม่คุยกันเสียงดัง
2. เมื่อเสร็จนำเสนอครูและเก็บอุปกรณ์เข้าที่โดยครูไม่ต้องบอก

เกมการศึกษา

1. ครูให้เด็กนั่งรอบเป็นแถว แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3–4 คน ครูแจกภาพตัดต่อแม่กับลูก ให้เด็กเล่น เด็กสามารถนำชิ้นส่วนของภาพมาต่อให้เป็นภาพที่สมบูรณ์ได้โดยเด็กช่วยกันต่อและถามกันว่าอันไหนอยู่ตรงไหน เมื่อเด็กเล่นเสร็จช่วยกันเก็บนำมาส่งครู

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมตามความสนใจของเด็ก บางคนก็นั่งอ่านหนังสือ เล่นตามมุมร้านค้า สมมติตัวเองเป็นพ่อค้าแม่ค้า บางคนก็ชวนกันไปนั่งปั้นดินน้ำมัน เมื่อหมดเวลาเด็กช่วยกันเก็บของเล่นเข้าที่เสร็จแล้วนั่งรอบเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นที่บ่อทราย เด็กเล่นกันอย่างระมัดระวัง ไม่เอาทรายปากันและไม่แย่งกันเล่น มีการวางแผนการเล่นร่วมกัน เมื่อหมดเวลาเด็กเข้าแถวไปล้างมือ เมื่อเสร็จก็เดินมาเข้าแถวรอเพื่อนจนครบและเดินเข้าห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

2. ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอบเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครูรับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหารแล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่คู่ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 2

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆ ห้อง ครูหยุดเคาะเด็กก็หยุดในที่นั้นทันที

2. ครูร้องเพลง “นางช้าง” ให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กร้องตามพร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลง เด็กร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลงอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูถามเด็กว่า “วันแม่แห่งชาติตรงกับวันที่เท่าไร เด็กๆ จำได้ไหม” เด็กตอบว่า “วันที่ 12 สิงหาคม ครับ/ค่ะ”

2. ครูร้องเพลง “ถวายพระพร” พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลง เด็กฟังอย่างตั้งใจ สนใจ

3. ครูให้เด็กร้องเพลงตามที่ละครพร้อมทำท่าทางประกอบ จนจบเพลง และร้องทำท่าทางประกอบเพลงพร้อมกัน เด็กทำได้ดี และมีความสุขในการทำท่าทาง

4. ครูถามเด็กว่า “พระราชินีทรงทำงานอะไรบ้าง” เด็กๆ ทำท่าคิดและตอบว่า

น้องเนิร์ธ : ปลุกผัก เห็นในทีวีครับ

น้องสมหมาย : ไปหาทหารบนดอยครับ

น้องเนย : ไปเยี่ยมคนไข้ในโรงพยาบาล น้องเห็นในทีวีค่ะ

5. ครูนำภาพพระราชกรณียกิจมาให้เด็กดูพร้อมทั้งอธิบายให้เด็กฟัง และบอกว่าสัญลักษณ์ประจำวันแม่คือ ดอกมะลิ เด็กตั้งใจฟังสิ่งที่ครูพูดพร้อมมองดูภาพไปด้วย โดยไม่คุยกัน

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกภาพดอกมะลิให้เด็กคนละ 1 แผ่น ให้เด็กฉีกกระดาษติดลงบนภาพดอกมะลิ ใครทำเสร็จก่อนให้นำมาส่งครูและเล่นเสรีได้

2. เมื่อเด็กทำเสร็จเก็บอุปกรณ์มาส่งครูและเก็บเศษกระดาษไปทิ้งถังขยะโดยที่ครูไม่ต้องบอก

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระ

2. เมื่อหมดเวลาเด็กๆ เข้าแถวไปล้างหน้า ล้างหน้า เมื่อเสร็จเข้าแถวรอเพื่อนเพื่อเดินกลับห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

เกมการศึกษา

1. ครูให้เด็กเล่นเกมภาพตัดต่อครอบครัว โดยให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แล้วช่วยกันต่อภาพ เด็กช่วยกันโดยไม่แย่งกันต่อ เมื่อเล่นเสร็จช่วยกันเก็บของส่งคืนครู

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วนํ้า แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหารเช้า เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดครอบครัวเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานอาหารได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอาหารอย่าง

เรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กก็นำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวมชุดแผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 3

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูตกลงกับเด็กว่าให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ครูเคาะ ครูเคาะจังหวะเร็วให้เคลื่อนที่ จังหวะช้าให้อยู่กับที่ และเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้เด็กปฏิบัติตามคำสั่ง

2. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ครูเคาะช้า – เร็วสลับกัน เมื่อสัญญาณหยุดครูพูดว่า “จับคู่ 2 คน” “จับกลุ่ม 3 คน” “เดินรำคนเดียว” เด็กฟังสัญญาณและปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งเป็นแถว ครูท่องคำคล้องจอง “แม่แม่ทั่วไป” ให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กท่องตามที่ละวรรค เด็กตั้งใจฟังและท่องตามครู

2. ครูถามเด็กว่าในคำคล้องจองมีแม่สัตว์อะไรบ้าง เด็กช่วยกันตอบ “แม่นก แม่ไก่ แม่ปู แม่ปลา แม่จันครับ/คะ” ครูถามต่อว่า “แม่ทำอะไรให้ลูกบ้าง” เด็กตอบว่า “ให้นม ให้น้ำ ทำงานครับ/คะ”

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “ช้างน้อยแสนซน” ให้เด็กฟัง เด็กตั้งใจฟังนิทานที่ครูเล่าโดยไม่คุยกันและไม่เสียงดัง เมื่อเล่าจบครูถามเด็กว่า “ช้างน้อยมีนิสัยเป็นอย่างไร” เด็กตอบว่า “กินจุ ซน” น้องเนิร์ธตอบว่า “นิสัยไม่ดี หนีแม่ไปเที่ยว” ครูถามว่า “เด็กอยากเป็นช้างน้อยหรือไม่เพราะอะไร” สมหมายตอบว่า “ไม่ โคนจับไปเป็นขอราน” น้องปริม บอกว่า “สงสารแม่เดียวแม่ร้องไห้คะ” ครูถามต่อว่า “ถ้าเด็กเป็นช้างน้อยเด็กๆ จะทำอะไร” เด็กช่วยกันตอบว่า “ไม่คือไม่ซน เชื่อฟังพ่อแม่ครับ/คะ”

4. ครูให้เด็กช่วยกันว่าเราจะปฏิบัติต่อแม่อย่างไรให้แม่รักเรา เด็กๆ ช่วยกันตอบ (เป็นเด็กดี ไม่คือไม่ซน ช่วยแม่ทำงานบ้าน) สมหมายบอกว่า “ผมจะกอดแม่และจะช่วยแม่เลี้ยงน้องครับ”

5. ครูอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของแม่และการปฏิบัติตนต่อแม่เพิ่มเติมให้เด็กฟัง เด็กฟังอย่างตั้งใจ

6. ครูให้เด็กทำการ์คอวยพรวันแม่ นำไปมอบให้แม่ที่บ้าน โดยครูแจกกระดาษสีให้กับเด็ก เด็กทำกิจกรรมโดยการวาดภาพหัวใจ เขียนคำว่า “หนูรักแม่” ใครทำเสร็จเอาใส่กระเป๋าของตนเอง นำไปมอบให้แม่ที่บ้าน เด็กตั้งใจทำมากและภูมิใจในผลงานของตนเอง

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ตามความสนใจ เด็กเล่นกันอย่างสงบไม่ส่งเสียงดัง เล่นเสร็จก็เก็บเข้าที่เหมือนเดิม

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นเครื่องเล่นสนาม เด็กเล่นอย่างระมัดระวัง เลิกเล่นเด็กเข้าแถวเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างหน้า ล้างมือ เสร็จแล้วเข้าแถวรอเดินกลับห้องเรียน หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งเป็นแถว รอเตรียมตัวรับประทานอาหาร

2. ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟัน ไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ บริเวณเมื่อสัญญาณเด็กหยุดในท่านั้นทันที

2. ครูตกลงกับเด็กถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ เคาะช้าให้เคลื่อนไหวอยู่กับที่ ครูเคาะจังหวะช้า – เร็วสลับกัน เด็กเคลื่อนไหวตามที่ตกลงกันได้ถูกต้องและสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถวครูร้องเพลง “ใครหนอ” ให้เด็กฟังและร้องตาม

2. ครูถามเด็กว่า “วันแม่แห่งชาติตรงกับวันไหน” เด็กตอบว่า “วันที่ 12 สิงหาคม ครับ/ค่ะ”

3. ครูนำดอกมะลิ ดอกกุหลาบ ดอกชบา ดอกดาวเรือง มาให้เด็กดู ถามเด็กว่า “เด็กคิดว่า สัญลักษณ์ของวันแม่คือดอกอะไรคะ” เด็กตอบพร้อมกันว่า “ดอกมะลิ นื่องเนยพุดว่า ดอกมะลิก่อนเห็นในทีวี”

4. ครูบอกเด็กว่าสัญลักษณ์วันแม่คือ ดอกมะลิ ซึ่งหมายถึงความรักที่บริสุทธิ์

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกภาพดอกมะลิให้เด็กระบายสี เด็กนั่งระบายสีอย่างตั้งใจ เสร็จแล้วก็เก็บอุปกรณ์ไว้ที่เดิม นำผลงานมาส่งครู

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมๆ ละไม่เกิน 4 คน เด็กเดินไปเล่นตามมุมต่างๆ ถ้ามุมไหนครบแล้วเด็กก็จะเดินไปอีกมุมหนึ่ง เด็กเล่นกันอย่างเป็นระเบียบและช่วยกันเก็บเมื่อเลิกเล่น เสร็จแล้วนั่งรอเป็นแถว

2. ครูนำเกมภาพความสัมพันธ์แม่ลูกมาให้เด็กเล่นจับคู่ เด็กช่วยกันจับคู่ภาพได้ถูกต้อง เล่นเสร็จแล้วเด็กเก็บของไว้ที่เดิม

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปกลางสนามหญ้าให้เด็กเล่นอย่างอิสระ เด็กเล่นอย่างมีความสุข วิ่งไปมากลางสนาม บางคนก็เล่นฟุตบอล

2. ครูบอกเด็กว่าหมดเวลาแล้ว เด็กวิ่งมาเข้าแถวรอเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เสร็จแล้วเข้าแถวรอเพื่อนเดินกลับห้องอย่างเป็นระเบียบ

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กปรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหาร พร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว

2. เด็กรู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. เด็กใช้กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. เด็กสามารถแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. เด็กสามารถแก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. เด็กรู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวันแม่แห่งชาติได้
2. เด็กสามารถบอกความสำคัญและความเป็นมาของวันแม่แห่งชาติได้
3. เด็กสามารถบอกความสำคัญของแม่และวิธีการปฏิบัติตนต่อแม่ได้
4. รู้จักการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้
5. เด็กสามารถพูด/ตอบคำถามเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการอดทนและรอคอย
4. เด็กสามารถแสดงความเคารพด้วยการไหว้
5. มีความรักความสามัคคี

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 หน่วย ครอบครัวสุขสันต์

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. แสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะ ดนตรีและสัญญาณได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. แก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. รู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. สนทนาได้ตอบ เกี่ยวกับครอบครัวของตนเองได้
2. บอกความสัมพันธ์และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้
3. บอกวิธีการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของครอบครัวได้
4. รู้จักการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้
5. เด็กมีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ
6. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการอดทนและรอคอย
4. แสดงความเคารพด้วยการไหว้
5. มีความรักความสามัคคี

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 วันที่ 31 สิงหาคม – 4 กันยายน 2552

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าที่ละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลุกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลง จนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อเท้ากันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” คลอเบาๆ จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่า เราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนำนาคมนต์ เด็กสวดตามที่ละวรรค เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียน แล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็กมองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้เรานำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้
- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ
- ให้เราแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตาให้กับทุกคน
- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครู และเพื่อนๆ
- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก

- จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดี ๆ ไม่กระโดด ไม่เอวไปตะเอน

- ตอนนี้ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข เรานำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีแต่ความสุข ความสามัคคีกัน

ขณะที่ครูพูดอยู่นั้นเด็กร้องอย่างสงบ น้องยิมส์ น้องเท็น และน้องเนิร์ธ ลืมตาดูเพื่อนๆ เป็นบางครั้ง หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูตกลงกับเด็กว่า “ถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เคลื่อนไหวอยู่กับที่ ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ถ้าหยุดให้หยุดในท่านั้น”
2. ครูเคาะจังหวะช้า – เร็ว สลับกัน เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามข้อตกลงได้และสนุกสนาน
3. ครูร้องเพลง “ครอบครัวของฉัน” เด็กตั้งใจฟังครูให้เด็กคิดท่าทางประกอบเพลง “ครอบครัวของฉัน” แล้วให้ทุกคนทำท่าทางประกอบเพลงตามที่ช่วยกันคิด เด็กช่วยกันร้องเพลงพร้อมกับทำท่าทางประกอบอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูพูดเกี่ยวกับครอบครัวของเรา และสมาชิกภายในบ้านประกอบไปด้วยพ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ป้า อา ขณะที่ครูพูดน้องสมหมายไม่สนใจฟังเอามือเหยียดขม้น้องปริม คุณครูถามสมหมายว่า “ที่บ้านมีใครบ้าง” สมหมายตอบว่า “มีพ่อ แม่ น้องสแตมป์ครับ” ครูให้สมหมายออกมาทำท่าไหว้คุณพ่อ คุณแม่ สมหมายแสดงท่าไหว้สวัสดิ์พ่อแม่ให้เพื่อนๆ ได้สวยงาม เพื่อนๆ ประทับมือให้สมหมาย น้องฟลุ๊คไม่สนใจฟังเพื่อน คุณครูก็เลยให้ออกมาเล่าเรื่องที่บ้านของตนเอง น้องฟลุ๊คตอบว่า “ที่บ้านมี พ่อ แม่ น้องฟลุ๊ค แล้วก็ป้าครับ” น้องเนิร์ธยกมือขอพูด “ที่บ้านซ่อมรถและก็เลี้ยงหมู บ้านมีพ่อ แม่ น้องชื่อน็อตเป็นผู้ชายครับ น้องเป็นผีนั่นแม่ก็ทanyaให้น้อง มีหมาชื่อนุ่น)” ขณะที่เนิร์ธเล่าเพื่อนๆ ก็ถามเนิร์ธก็ตอบได้ น้องเท็นนั่งเล่นครูให้น้องเท็นออกมาเล่าเรื่องที่บ้าน น้องเท็นเล่าว่า “ที่บ้านมีพ่อ แม่ พ่อขายรถ แม่ต้มซีกผ้า มีน้องชื่อน็อต น้องอ้วนมาก”

2. ครูสรุปให้เด็กฟังว่าที่บ้านของเราประกอบด้วย พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพระบายสีบ้านและสมาชิกภายในบ้านของตนเองว่ามีใครบ้าง ขณะที่เด็กทำกิจกรรมเด็กก็คุยกันเบาๆ เกี่ยวกับสมาชิกภายในบ้านว่ามีใครบ้าง เด็กทำเสร็จก็เก็บของไว้ที่เดิม เอาผลงานมาส่งครู

2. น้องเนิร์ธวาดรูปบ้าน มีพ่อกำลังซ่อมรถ มีแม่ น้องนอนหลับอยู่ที่บ้าน

3. น้องปริม บอกว่ามีพ่อแม่ พี่ปาล์ม พี่เป้ ที่บ้านมีชิงช้า มีรั้วที่สนามหญ้าและก็มีต้นไม้

4. เด็กๆ ต่อแถวส่งผลงานให้คุณครู เด็กก็เล่าถึงผลงานของตนเองและสมาชิกในบ้านคุณครูจดบันทึกไว้ ใครที่ส่งผลงานเสร็จ ครูอนุญาตให้ทานขนมรอเพื่อนไปก่อน น้องเนิร์ธส่งเสร็จไปหยิบขนมทานแล้วแบ่งให้น้องปาล์มโดยที่น้องปาล์มไม่ได้ขอ ครูเนตรก็พูดขึ้นว่า ครูเนตรยังไม่ได้เลยทำยังงี้ดี เนิร์ธเอาขนมที่เหลือยื่นให้แล้วพูดแบ่งให้ทานแล้วนะ ครูเนตรก็พูดว่าขอบคุณครับ แล้วถามว่าถ้าคืนนี้จะเอามั้ยครับ เนิร์ธบอกว่า “เอาครับ ขอขอบคุณครับ”

กิจกรรมเสรี

1. ใครทานขนมเสร็จแล้วก็ไปเล่นที่มุมต่างๆ ภายในห้อง เด็กนั่งเล่นกันอย่างเรียบร้อย ไม่เสียงดัง และแบ่งของเล่นให้เพื่อนเล่นด้วย เมื่อเด็กเล่นเสร็จแล้ว เก็บของเข้าที่เหมือนเดิม และนั่งรอครูเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นที่สนามหญ้าให้เด็กโยนลูกบอลลงตะกร้า ใครโยนลงคนนั้นเก่ง เด็กแข่งกันโยน ใครโยนได้เพื่อนก็ปรบมือให้ ใครโยนเสร็จก็ไปต่อท้ายแถว เล่นเสร็จแล้วเด็กๆ ช่วยกันเก็บอุปกรณ์และต่อแถวรอเพื่อน

2. เด็กเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เมื่อเสร็จเข้าแถวรอเพื่อนเดินกลับห้องเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบไม่แซงหน้ากัน เก็บรองเท้าไว้ที่ชั้นวางไปนั่งรอครูเป็นแถวในห้องเรียน

เกมการศึกษา

1. ครูนำภาพสมาชิกในบ้านมาให้เด็กดู ถามเด็กว่าเป็นใคร

2. ครูนำบัตรคำชื่อสมาชิกมาให้เด็กดูและอ่านให้เด็กฟัง เด็กอ่านตาม

3. ครูแจกภาพกับบัตรคำชื่อให้เด็กแล้วให้เด็กจับคู่กัน ใครได้รูปพ่อจับคู่กับคำว่าพ่อ ใครจับคู่ได้ก่อนให้นั่งลง เด็กเอาภาพกับคำให้เพื่อนดู แล้วก็อ่านให้เพื่อนฟัง เพื่อนอ่านตาม จนครบทุกคู่ ขณะที่ทำกิจกรรมเด็กเดินหาคู่ของตนเองด้วยความสนุกสนาน

4. ทำกิจกรรมเสร็จแล้ว เด็กเก็บอุปกรณ์เข้าที่

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กปรับถาด

อาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 2

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้อง เมื่อครูหยุดเคาะจังหวะ เด็กก็หยุดในท่ายืนทันที

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งเป็นแถว ครูร้องเพลง “หน้าที่เด็ก” ให้เด็กฟังก่อน 1 รอบ เด็กตั้งใจฟังและร้องตามทีละวรรค ขณะนั้นนึกก็มาโรงเรียนสาย นึกก็เห็นคุณครูก็ยกมือสวัสดีคุณครู แล้วเดินเอากะเป๋าเก็บใส่ตู้ตัวเองเดินไปนั่งต่อแถวเพื่อน ครูถามเด็กว่าหน้าที่ของเด็กมีอะไรบ้าง เด็กช่วยกันตอบว่า “มาโรงเรียนครับ/ค่ะ เป็นเด็กดี เชื่อฟังพ่อแม่ครับ/ค่ะ”

2. ครูบอกว่าเพลงหน้าที่ของเด็กมี 10 ข้อ คือ

1. นับถือศาสนา
2. รักษาธรรมเนียมมั่น
3. เชื่อฟัง แม่ ครู อาจารย์
4. วาจันนั้น ต้องสุภาพอ่อนหวาน
5. ยึดมั่นกตัญญู
6. เป็นผู้รู้รักการงาน
7. ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ ต้องมานะบากบั่น ไม่เกียจไม่คร้าน
8. รู้จักออมประหยัด
9. ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล
10. ทำตนให้เป็นประโยชน์ รัฐบาลปณณคุณโทษสมบัติชาติต้องรักษา เด็กสมัยชาติพัฒนาจะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

ครูถามความหมายของแต่ละข้อ และครูอธิบายเพิ่มเติม

1. น้องพลู๊ค : นับถือศาสนาพุทธครับ
2. น้องสมหมาย : พุดเพราะๆ มีครับ/ค่ะ รู้จักหยอดคอมตีนครับ
3. น้องปริม : เป็นเด็กดีของพ่อแม่และคุณครูค่ะ
4. น้องปาล์ม : ไม่หยิบของผู้อื่น และไม่พุดโกหก
5. น้องโชกุน : ไม่จู้เกียจทำการบ้านครับ
6. ครูถามเด็กเกี่ยวกับสมาชิกของครอบครัวทีละคน โดยไม่ซ้ำกัน

หน้าที่ของพ่อ	น้องปาล์ม	: ทำงานบ้าน
	น้องเนิร์ธ	: ซ่อมรถ
	น้องสมหมาย	: รดน้ำต้นไม้
	น้องสตางค์	: เลี้ยงเต่า
หน้าที่ของแม่	น้องปริม	: ทำอาหาร
	น้องแอนฟิวส์	: ซักผ้า ตากผ้า
	น้องเนย	: เช็ดโต๊ะ กวาดบ้าน
	น้องเม็กกิวส์	: ซ่อมรถ
หน้าที่ลูก	น้องพลู๊ค	: ทำกับข้าว
	น้องยิม	: รินน้ำใส่ขวดใส่ตู้เย็น
	น้องอิง	: กวาดบ้าน
	น้องนิกกี้	: ซักผ้าของคุณพ่อ คุณแม่ และของตนเอง
	น้องเท็น	: ช่วยคุณพ่อขายรถ เช็ดโต๊ะช่วยคุณแม่

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษหนังสือพิมพ์ให้เด็กคนละ 1 ชิ้น เด็กรับกระดาษและยกมือไหว้พร้อมกับกล่าวคำว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ”

2. ครูสาธิตการพับห่มวกให้เด็กดูก่อน แล้วให้เด็กทำตามทีละขั้นตอน เด็กบางคนพับเสร็จพร้อมครู สมหมายเสร็จก่อนเพื่อน เลยไปช่วยสตางค์ที่ยังพับไม่ได้ เด็กได้ห่มวกคนละ 1 ใบ เด็กตั้งใจทำห่มวกและมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง เอมาวอดกันว่าของใครสวย

3. ครูแจกดินน้ำมันให้เด็กคนละ 1 ก้อน เด็กต่อแถวรับทีละคนพร้อมทั้งไหว้ก่อนรับของเด็กนั่งปั้นดินน้ำมันอย่างเจียบๆ ไม่คุยกันเสียงดัง น้องเนิร์ธมีความพยายามและตั้งใจในการปั้น ไดโนเสาร์มาก

4. เมื่อเลิกเล่นเด็กเก็บอุปกรณ์ให้ครูโดยปั้นดินน้ำมันเป็นก้อนกลมๆ ส่งคืนครู

เกมการศึกษา

1. ครูนำภาพสิ่งของข้างซ้ายและข้างขวามาให้เด็กดู ให้เด็กนั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน
2. ครูแจกภาพให้เด็กแต่ละกลุ่มจัดหมวดหมู่ข้างซ้ายและข้างขวา กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ยกมือ เด็กๆ ช่วยกันจัดหมวดหมู่ มีการแสดงความคิดเห็นกันในกลุ่ม

กลุ่มสมหมาย พลั๊ก เนิร์ธ แม็กกิสต์ เสร็จทีหลัง เพราะมัวแต่เถียงกันทำให้เสร็จช้า ครูพูดเสริมว่า เห็นมั้ยว่าการไม่ช่วยกันไม่สามัคคีกันทำให้งานเสร็จช้า

3. เด็กเล่นเสร็จช่วยกันเก็บของมาส่งครู

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับอาหาร เด็กรับอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอบเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำภาชนะและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำภาชนะกลับลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาเพื่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 3

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายไปรอบๆ บริเวณ จังหวะเร็วให้เคลื่อนที่ จังหวะช้าให้เคลื่อนไหวอยู่กับที่ ครูเคาะจังหวะช้า-เร็ว สลับกัน เด็กเคลื่อนไหวอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูทบทวนเกี่ยวกับหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและถามเด็กว่าเราควรปฏิบัติตนอย่างไรที่บ้าน

น้องปริม	: ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
น้องเนย	: ช่วยเก็บของ
น้องยม	: เก็บรองเท้าให้คุณพ่อ
น้องโชกุน	: ช่วยแม่ทำอาหารและดูแลยาย

น้องสมหมาย : ช่วยกวาดบ้านครับ

น้องเนิร์ธ : ช่วยพ่อซ่อมรถครับ คุณ้องด้วย

2. ครูนำภาพเด็กเก็บรองเท้าและภาพเด็กเล่นของเล่นแล้วไม่เก็บ มาให้เด็กดูให้เด็กบอกว่า ในภาพกำลังทำอะไรอยู่ เด็กช่วยกันตอบ (เวลาเด็กตอบคำถามครูจะมีครับ/ค่ะทุกครั้ง)

3. ครูชูภาพเด็กเล่นของเล่นแล้วไม่เก็บให้เด็กดู ถามเด็กว่าเคยทำอย่างนี้หรือเปล่า เด็กตอบว่า “ไม่เคยครับ/ค่ะ” ครูถามต่อว่าถ้าเด็กทำแบบนี้แล้วจะเป็นอย่างไร เด็กตอบว่า

“บ้านสกปรก โดนพ่อแม่ดุครับ/ค่ะ” ครูถามต่อว่าเราควรทำอย่างไร เด็กตอบว่า “เล่นแล้วเก็บไว้ครับ/ค่ะ”

4. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้าน เด็กเล่นบทบาทสมมติ สมหมายทำท่าทางถอดรองเท้าหิ้วรองเท้าไปเก็บ น้องปริมน้องปาล์มช่วยกันเก็บของเล่น สตางค์ น้องฟลุ๊คทำท่าถอดเสื้อผ้าเก็บใส่ในตะกร้า น้องเนิร์ธถอดเสื้อผ้าไม่แขวน อึ้งทำท่ากวาดบ้าน มิน แม็กกิลล์ แอนฟิวส์ ทำท่าซักผ้าและตากผ้า โซกุน น้องเท็นทำท่ากวาดบ้าน เด็กเล่นบทบาทสมมติอย่างสนุกสนาน

5. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลงของบ้านคือ

- ก่อนเข้าบ้านถอดรองเท้าเรียงไว้ให้เรียบร้อยหรือเก็บใส่ตู้
- เสื้อผ้าควรถอดใส่ตะกร้าไว้
- ทำความสะอาดบ้าน บ้านจะได้ไม่สกปรกและรก
- เวลาเล่นของเล่นเสร็จแล้ว ควรเก็บไว้ให้เรียบร้อย ของเล่นจะได้ไม่หายและบ้านจะไม่รก

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กนึก ประชดษาคิดขวด เด็กสนใจและตั้งใจนึกกระดษาคิดที่ขวด โดยเด็กนึกกระดษาคเป็นชั้นเล็กๆ เมื่อเด็กทำเสร็จแล้วก็ช่วยกันเก็บเศษกระดษาคไปทิ้งถังขยะ แล้วเอาผลงานของตนเองมาอวดกัน เด็กภูมิใจในผลงานของตนเอง เด็กเก็บผลงานของตนเองไปวางโต๊ะครู

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นสนามหญ้าและเครื่องเล่นสนาม เด็กเล่นกันอย่างสนุกสนาน ะมัดระวังตนเองและเพื่อน

2. เมื่อหมดเวลาเล่น เด็กเดินไปเข้าแถวเพื่อเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เข้าแถวรอเพื่อนเพื่อเดินขึ้นชั้นเรียน เตรียมตัวรับประทานอาหารกลางวัน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหาร

พร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กกลืนน้ำลายและซึ้นส้อมไปทิ้งครูเทศนาอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะ เด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆ ห้องเมื่อสัญญาณ “หยุด” เด็กหยุดในท่านั้นทันที
2. ครูร้องเพลง “บ้านของฉัน” เด็กร้องตามพร้อมกับทำท่าทางประกอบ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูให้เด็กแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน กลุ่มไหนครบแล้วนั่งลง ครูแจกภาพตัดต่อให้แต่ละกลุ่ม ให้เด็กช่วยกันต่อใครต่อเสร็จก่อนให้ยกมือ
2. ครูให้เด็กเอาภาพตัดต่อปนกัน เด็กและครูนับ 1-3 พร้อมกันแล้วให้ต่อภาพ เด็กช่วยกันต่อภาพอย่างสนุกสนาน เมื่อต่อเสร็จแล้วครูถามว่า “กลุ่มไหนเสร็จก่อน” สมหมายตอบว่า “กลุ่มพี่ปาล์มครับ กลุ่มผมเสร็จที่ 2 ครับ กลุ่มนิกก็เสร็จที่หลัง”
3. ครูให้เด็กกลุ่มที่เสร็จก่อนลุกขึ้นแล้วบอกว่าเป็นภาพกิจกรรมอะไร (ทั้ง 5 คน ปรีกษากัน แล้วน้องปาล์มพูดว่า “ภาพไปเที่ยวทะเลค่ะ” เพื่อนปรบมือให้ ต่อไปกลุ่มสมหมาย สมหมายบอกว่า “ภาพช่วยคุณพ่อปลูกต้นไม้และรดน้ำต้นไม้ครับ” กลุ่มนิกก็ตอบว่า “กำลังรับประทานอาหารเช้าครับ”
4. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำกับครอบครัวว่ามีความสำคัญมาก ทำให้ทุกคนรักกัน มีความสามัคคีกัน ทำให้ครอบครัวมีความสุข

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพกิจกรรมที่เด็กๆ อยากทำกับครอบครัวเสร็จแล้วให้ระบายสีให้สวยงาม เด็กเดินไปรับกระดาษที่ครูทีละคนเป็นแถว เด็กวาดภาพด้วยความตั้งใจ เมื่อเสร็จแล้วเด็กช่วยกันเก็บของไว้ที่เดิม เด็กเข้าแถวส่งผลงานบอกครูว่าเป็นภาพอะไร ครูจดบันทึกไว้ ใครส่งก่อนให้เล่นตามมุมได้

กิจกรรมเสรี

1. เด็กนั่งเล่นตามมุมต่างๆ โดยไม่ส่งเสียงดัง เมื่อเล่นเสร็จก็เก็บของเข้าที่เดิม และเปลี่ยนเล่นมุมอื่นๆ เมื่อหมดเวลาเด็กทุกคนช่วยกันเก็บของเข้าที่อย่างเป็นระเบียบ

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นที่บ่อทราย เด็กนั่งเล่นทรายกันเป็นกลุ่ม บางคนก็เล่นคนเดียว ขณะที่เล่น น้องเนยเห็นถุงขนมก็เดินไปเก็บแล้วเอาไปทิ้งขยะ โชกุน สมหมาย เนิร์ธ ฟลุค เท็น ช่วยกันถอนหญ้าไปทิ้ง

2. ครูให้เด็กเข้าแถวไปล้างมือและเข้าห้องน้ำ เด็กเดินเป็นแถวไม่แซงหน้ากัน เสร็จแล้วเด็กกลับมาเข้าแถวรอเพื่อน เด็กเดินกลับห้องเรียนเป็นแถวขึ้นห้องเรียนเพื่อเตรียมตัวรับประทานอาหาร

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับภาชนะอาหาร เด็กรับประทานอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานอาหารได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอาหารอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำภาชนะและช้อนส้อมไปคืนครูเศษอาหาร แล้วนำภาชนะกลับลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 5

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ บริเวณห้องอย่างอิสระเมื่อได้ยินสัญญาณ “หยุด” เด็กหยุดในท่านั้นทันที

2. ครูเคาะจังหวะช้า-เร็ว สลับกันเด็กเคลื่อนไหวตามที่ครูเคาะ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูเล่านิทานเรื่อง “สีฟ้าฝึกมารยาท” ครูถามเด็กว่า “นิสัยของสีฟ้าเป็นอย่างไร” เด็กๆ ตอบว่า “พูดไม่เพราะ” ครูถามว่า “แล้วสีฟ้าต้องทำอะไรจึงจะได้ไปบ้านเพื่อน” เด็กๆ ตอบว่า “พูดเพราะๆ กับเพื่อน” ครูเสริมว่า “ถ้าคนไหนพูดไม่เพราะจะไม่มีคนรักและเล่นด้วย เพราะฉะนั้นเราต้องพูดเพราะมีหางเสียงครับ/ค่ะ”

2. ครูให้เด็กยืนขึ้นครูสาธิตการไหว้เมื่อเจอผู้ใหญ่ให้เด็กทำตาม ครูถามเด็กเกี่ยวกับการมีมารยาท พร้อมกับให้เด็กแสดงท่าทางที่ควรปฏิบัติ

- เมื่อเราเจอผู้ใหญ่ทำอะไร (เด็กยกมือไหว้ก็กล่าวคำว่า สวัสดีครับ/ค่ะ)

- เมื่อผู้ใหญ่ให้ของ (เด็กยกมือไหว้กล่าวคำว่า ขอบคุณครับ/ค่ะ)
 - เวลาเดินผ่านผู้ใหญ่ (เด็กก้มตัวลงเดินผ่าน)
 - ถ้าเราวิ่งชนเพื่อน (เด็กยกมือไหว้กล่าวคำว่า ขอโทษครับ/ค่ะ)
3. ครูพูดให้เด็กฟังเกี่ยวกับมารยาทที่เราควรปฏิบัติ เด็กฟังอย่างตั้งใจ

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กระบายสีรูปภาพและถามเด็กว่าเป็นภาพอะไร เด็กๆ ตอบพร้อมกันว่า “ผู้ใหญ่ให้ไอศกรีม ก็ขอบคุณครับ/ค่ะ” เด็กรับกระดาษจากครู เด็กขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กนั่งระบายสีอย่างตั้งใจโดยไม่คุยกัน ใครเสร็จก่อนก็เอามาส่งเสร็จแล้วไปเล่นตามมุมอย่างอิสระ

กิจกรรมเสรี

1. เด็กนั่งเล่นตามมุมอย่างเป็นระเบียบ โดยไม่คุยกันเสียงดังและแบ่งของเล่นให้เพื่อนด้วย เมื่อเล่นเสร็จแล้วเด็กช่วยกันเก็บของเล่นไว้ที่เดิม ครูอนุญาตให้เด็กไปเข้าห้องน้ำได้

2. เด็กเดินไปเข้าห้องน้ำเสร็จแล้วมานั่งเป็นแถวรอคุณครู ครูนำภาพตัดต่อให้เด็กดูถามเด็กว่าเป็นรูปอะไร เด็กๆ ตอบว่า “โหว้ยายครับ/ค่ะ” เด็กนั่งเป็นกลุ่มครูแจกภาพตัดต่อให้เด็กช่วยกันต่อ เด็กช่วยกันต่อจนเสร็จโดยไม่แย่งกัน มีการถามกันว่าอันนี้ใช่มั๊ย เมื่อต่อเสร็จแล้วเด็กเก็บไปส่งคุณครู เสร็จแล้วนั่งรอเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นเครื่องเล่นสนาม เด็กเดินแถวไปอย่างเป็นระเบียบและเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างระมัดระวัง เมื่อเลิกเล่นเด็กเข้าแถวไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือเข้าแถวเดินกลับห้อง ไปหยิบแก้วน้ำแปรงฟันนั่งรอเป็นแถวเตรียมตัวรับประทานอาหาร

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอบเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานอาหารได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. เด็กรู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. เด็กสามารถแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะ ดนตรีและสัญญาณได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ระวังแถมใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. เด็กสามารถแก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. เด็กสามารถวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ เกี่ยวกับครอบครัวของตนเองได้
2. เด็กสามารถบอกความสัมพันธ์และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้
3. เด็กสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของครอบครัวได้
4. รู้จักการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้
5. เด็กมีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ
6. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการอดทนและรอคอย
4. แสดงความเคารพด้วยการไหว้
5. มีความรักความสามัคคี

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 หน่วย ชุมชนของเราอยู่

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. แสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. แก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. รู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
2. สนทนาได้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนของตนเอง
3. บอกชื่อ สถานที่ตั้งของชุมชนตนเอง
4. สนทนาเล่าเรื่องราวเป็นประโยคที่ต่อเนื่อง
5. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม
4. รู้จักใช้และรักษาสິงของที่ใช้ร่วมกัน
5. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้
6. ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 วันที่ 7 - 11 กันยายน 2552

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าที่ละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลุกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลง จนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อเท้ากันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” คลอเบาๆ จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่า เราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนำนาคมนต์ เด็กสวดตามที่ละวรรค เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียน แล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็กมองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้เรานำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้

- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ

- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ให้กับทุกคน

- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครูและเพื่อนๆ

- ให้เรานำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก

- จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดี ๆ ไม่กระโดด ไม่เอวไปตะเพื่อน

- ตอนนี้ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข เรานำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีความสุข ความสามัคคีกัน

ขณะที่ครูพูดอยู่นั้นเด็กร้องฟังอย่างสงบ น้องยิมส์ น้องเท็น และน้องเนิร์ธ ลืมตาดูเพื่อนๆ เป็นบางครั้ง หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้อง ครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเร็ว ครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวช้า เด็กฟังจังหวะและเคลื่อนไหวตามที่ครูเคาะอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งเป็นแถว ครูร้องเพลง “ชุมชนของเราน่าอยู่” ให้เด็กร้องตามทีละวรรค ครูถามเด็กว่า “ในเพลงมีใครบ้าง” เด็กช่วยกันตอบ “คน แม่ค้า ตำรวจ ผู้รับ วัด บ้าน ตลาดครับ/ค่ะ”

2. ครูนำภาพวัด บ้าน โรงเรียน สวนสัตว์ ให้เด็กดู และถามเด็กว่า รู้มั้ยว่ารูปที่เห็นคืออะไร เด็กๆ ตอบได้ ครูถามต่อว่า รู้ได้อย่างไร น้องปริมตอบว่า “ที่วัดมีพระค่ะ” สมหมายตอบว่า “น้องเคยไปสวนสัตว์กับพ่อครับ” สดางค์ตอบว่า “รูปเหมือนวัดบ้านน้องเลยครับ” ครูชี้ไปที่รูปโรงเรียน เด็กตอบว่า “โรงเรียนเพราะมีธงชาติ เหมือนกับโรงเรียนของเรา” ครูชี้รูปบ้าน เด็กตอบพร้อมกันว่า “บ้าน” สมหมายพูดว่า “เหมือนบ้านน้องเลย”

3. ครูอธิบายให้เด็กฟังเกี่ยวกับชุมชนว่าในชุมชนของเรามีสถานที่ต่างๆ ที่สำคัญคือ วัด บ้าน โรงเรียน สถานีอนามัย องค์การบริหารส่วนตำบล สวนสัตว์ ตลาดและโรงเรียนของเราก็ตั้งอยู่ในชุมชนตำบลหนองควาย

4. ครูถามเด็กว่า เด็กรู้จักชื่อหมู่บ้านของตนเองหรือไม่ เด็กบอกชื่อหมู่บ้านของตนเองได้อย่างถูกต้อง แต่น้องเนิร์ธบอกว่า “อยู่บ้านซ่อมรถ” (เนิร์ธไม่รู้จักชื่อหมู่บ้านของตนเองแต่ที่บ้านเป็นอู่ซ่อมรถ) ครูบอกให้น้องเนิร์ธไปถามพ่อว่าอยู่หมู่บ้านอะไร และให้นำคำตอบมาบอกในวันต่อไป

5. ครูบอกเด็กๆ ว่า โรงเรียนของเราตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านคันเกวัน ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในโรงเรียนบ้านคันเกวัน เด็กๆ ฟังอย่างตั้งใจ และตอบคำถามครูได้ถูกต้อง

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพชุมชนของตนเองว่ามีอะไรบ้าง เด็กเข้าแถวรับกระดาษที่ครูทีละคน พร้อมทั้งยกมือไหว้ขอบคุณ เด็กนั่งทำงานอย่างตั้งใจ ไม่เสียงดัง ใครวาดเสร็จก็นำส่งครูและเล่าสิ่งที่ตนเองวาด เมื่อเสร็จงานเก็บอุปกรณ์เข้าที่เดิม

กิจกรรมเกมการศึกษา

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แจกเกมจับคู่ภาพเหมือนสถานที่ต่างๆ เด็กสามารถจับคู่ภาพได้ถูกต้อง โดยไม่แย่งกันหรือส่งเสียงดัง เมื่อเล่นเสร็จเก็บอุปกรณ์เข้าที่

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมอย่างอิสระ เด็กนั่งเล่นอย่างเงียบๆ ไม่คุยกันเสียงดังเมื่อเล่นเสร็จเก็บของเล่นเข้าที่อย่างเป็นระเบียบ

2. ครูให้เด็กไปล้างมือ เตรียมตัวรับประทานอาหารกลางวัน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครูรับ/คะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กกลืนน้ำลายและช้อนส้อมไปคืนครูเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 2

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูให้เด็กทำท่าทาง “เพลงชุมชนของเรา” ของแต่ละคนแล้วก็นำท่าที่เด็กคิดว่าทำท่าทางประกอบเพลงร่วมกัน ให้เด็กตกลงกันเอง

2. ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลงและทำท่าทางประกอบพร้อมกัน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูถามเด็กว่า “ในเพลงชุมชนของเรามีใครบ้างคะ” เด็กช่วยกันตอบว่า “คน แม่ค้า ตำรวจ ผู้รับ/ค่ะ” ขณะที่ครูพูดน้องเนิร์ชยกมือแล้วพูดว่า “ขอเอายะไปทักครับ”

2. ครูถามเด็กว่าในชุมชนของเรามีสถานที่สำคัญอะไรบ้าง เด็กช่วยกันตอบ “วัด โรงเรียน อนามัย อบต. ในท้าวฟารี ตลาดนัดสันทรายครับ/ค่ะ” น้องโซกุนบอกว่า “มีพืชสวนโลกด้วยครับ น้องเคยไปเที่ยว”

3. ครูให้เด็กออกมาเล่าเรื่องการไปเที่ยวสถานที่ต่างๆ ในชุมชน

- สดาศ : น้องไปเที่ยววัดต้นแก้ว ไปใส่บาตร ทำบุญ ตานครัวที่วัดครับ

- น้องเนิร์ช : เล่าเรื่องงานปอยหลวงที่วัดบ้านฟ่อน คูลิเก พร้อมกับทำท่าทางประกอบ และได้เล่นของเล่น (เพื่อนตั้งใจฟังและหัวเราะที่น้องเนิร์ชทำท่าทางลิเกให้ดู)

- น้องเนย : น้องไปตลาดสันทรายกับแม่ ซื้อผลไม้ ผัก (ขณะที่น้องเนยพูดน้องเทียนเล่นกับฟลุ๊ค ครูถามน้องเทียนว่าน้องเนยซื้ออะไรบ้าง น้องเทียนก็ตอบถูก)

4. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในชุมชนให้เด็กฟัง เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจและสนใจที่จะตอบคำถามครู

5. ครูให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน แจกดินน้ำมันให้คนละ 1 ก้อน ให้ช่วยกันปั้นสถานที่สำคัญในชุมชน เด็กๆ ตั้งใจและไม่คุยกันเสียงดัง เด็กปั้นสถานที่ต่างๆ ได้ เมื่อเลิกเล่นเด็กปั้นดินน้ำมันเป็นก้อนกลมๆ ส่งคืนครูและไปล้างมือ

6. ครูอนุญาตให้เด็กนำขนมออกมารับประทานได้ เด็กนั่งทานอย่างเป็นระเบียบไม่เดินไปเดินมา และแบ่งขนมให้เพื่อนที่ไม่มีขนมด้วย

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นกลางแจ้งสนาม ให้เด็กเล่นขว้างบอลไกล โดยมีกติกาว่า ใครขว้างได้ไกลที่สุดเป็นผู้ชนะ เด็กเข้าแถวและขว้างบอลทีละคน สมหมายขว้างได้ไกลที่สุด เด็กเล่นสนามอย่างอิสระ

2. เมื่อหมดเวลาเด็กเข้าแถวไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เข้าแถวเดินกลับห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมอย่างอิสระ เด็กนั่งเล่นอย่างเงียบๆ ไม่คุยกันเสียงดังเมื่อเล่นเสร็จเก็บของเล่นเข้าที่อย่างเป็นระเบียบ

2. ครูให้เด็กไปล้างมือ เตรียมตัวรับประทานอาหารกลางวัน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับอาหาร เด็กรับประทานอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอบเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำภาชนะและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำภาชนะกลับลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 3

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้อง ครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเร็ว ครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวช้า เด็กฟังจังหวะและเคลื่อนไหวตามที่ครูเคาะอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งเป็นแถว ครูเล่านิทานเรื่อง “นกกากับหงส์” เด็กตั้งใจฟัง ครูถามเด็กว่า “นกกาทำอะไร” เด็กตอบว่า “สีด่าครับ/ค่ะ” ครูถามต่อว่า “แล้วหงส์มีอะไร” เด็กๆ ตอบว่า “สีขาวครับ/ค่ะ” ครูถามต่อว่า “กากับหงส์มีเหมือนกันหรือต่างกัน” เด็กๆ ตอบว่า “มีเหมือนกันแต่สีไม่เหมือนกันครับ/ค่ะ”

2. ครูพูดกับเด็กเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ของคนในชุมชนว่ามีหลายอาชีพ เด็กตั้งใจฟัง ครูถามเด็กว่า ใครมีหน้าที่จับผู้ร้าย เด็กตอบว่า “ตำรวจครับ/ค่ะ” ใครขายของให้เรา เด็กตอบว่า “พ่อค้าแม่ค้า ครับ/ค่ะ” น้องปาล์ม น้องปริมบอกว่า “แม่หนูขายของค่ะ” ครูถามต่อว่าเวลาเราไม่สบายจะไปหาใคร เด็กตอบว่า “หมอครับ/ค่ะ” เด็กช่วยกันตอบคำถามของครู

3. ครูให้เด็กบอกอาชีพของคุณพ่อคุณแม่ตนเอง

สมหมาย : พ่อผมไปหิ้วปูนครับ

สดวงค์ : พ่อกับแม่ทำงานที่สวนสัตว์ครับ/ค่ะ

น้องปริม น้องปาล์ม : แม่ขายของอยู่ที่บ้านค่ะ

เนิร์ธ : พ่อหนึ่งซ่อมรถที่บ้าน แม่เลี้ยงน้องครับ

เท็น	: พ่อขายรถครับ
นิกกี	: แม่ไปเก็บเงินครับ
อิง	: ยายดีไปบีบค่ะ
ยิม	: พ่อทำงานในเวียง
โซกุน	: แม่ดูยายอยู่ที่บ้านครับ
ฟุค	: แม่ทำงานโรงงานแต่งกวาครับ

4. ครูให้เด็กสมมติตนเองในการประกอบอาชีพต่างๆ ครูเจาะจงหว่าเด็กเคลื่อนไหวร่างกาย แสดงท่าทางตามอาชีพต่างๆ ตามความคิดของตนเอง

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูเตรียมอุปกรณ์การพิมพ์ภาพ เช่น ก้านกล้วย สีโปสเตอร์ ใบไม้ กิ่งไม้แห้ง ให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน ให้เด็กใช้อุปกรณ์พิมพ์ภาพตามความคิดของตนเองและให้ระวังสีแต่ละด้วย เด็กลงมือทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ ใช้สีอย่างระมัดระวัง ไม่แย่งกันใช้ เมื่อทำเสร็จเอาไปตากให้สีแห้ง เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดโต๊ะ และไปล้างมือ

2. ครูพาเด็กไปกลางสนามหญ้าให้เด็กเล่นอย่างอิสระ เด็กเล่นอย่างมีความสุข วิ่งไปมา กลางสนาม บางคนก็เล่นฟุตบอล

3. ครูบอกเด็กว่าหมดเวลาแล้ว เด็กวิ่งมาเข้าแถวรอเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เสร็จแล้วเข้าแถวรอเพื่อนเดินกลับห้องอย่างเป็นระเบียบ

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหาร พร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์แผ่เมตตาทำก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้อง ครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเร็ว ครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวช้า เด็กฟังจังหวะและเคลื่อนไหวตามที่ครูเคาะอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งเป็นแถวครูให้เด็กนับปากเปล่าทีละคนจนครบ 15 คน แล้วปรบมือ 20 ครั้ง
2. ครูถามเด็กว่าเราจะทำอย่างไรให้ชุมชนของเราสะอาด เด็กๆ ตอบว่า “ไม่ทิ้งขยะครับ/ค่ะ ช่วยกันเก็บขยะครับ/ค่ะ”

3. เด็กบอกวิธีรักษาความสะอาดในชุมชนโดยไม่ซ้ำกัน

สมหมาย : ไม่ทิ้งขยะครับ

น้องเนย : ช่วยกันเก็บขยะค่ะ

น้องปริม : ไม่เอาถุงขนมทิ้งค่ะ

น้องโชกุน : เอาขยะทิ้งในถังขยะครับ

น้องเนิร์ธ : ช่วยพ่อเก็บขยะครับ

น้องมิน : ช่วยแม่กวาดบ้านค่ะ

4. ครูอธิบายว่า ถ้าเราอยากให้ชุมชนสะอาดเราก็ต้องช่วยกันดูแลรักษาไม่ให้สกปรก ครูพาเด็กร่วมกันความสะอาดรอบๆ บริเวณศูนย์ฯ เด็กๆ ช่วยกันเก็บใบไม้ ขยะ ไปทิ้งในถังขยะ เด็กๆ ช่วยกันอย่างสนุกสนาน ขณะที่เด็กๆ เก็บขยะครูพูดให้เด็กๆ ฟังว่าถ้าเราอยากให้โรงเรียน บ้าน หรือชุมชนของเราสะอาด เราต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด ด้วยการช่วยกันเก็บและไม่ทิ้งขยะเรี่ยราด ช่วยกวาดบ้านถูบ้าน บ้านเราจะได้สะอาดไม่สกปรก คุณแล้วจะได้สบายตา

5. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จ เด็กๆ ไปล้างมือ

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. เด็กเล่นเครื่องเล่นสนามด้วยความสนุกสนานและระมัดระวังตนเอง ผู้อื่น ไม่แย่งกันเล่นของเล่น

2. เมื่อหมดเวลาเด็กๆ เข้าแถวไปเข้าห้องน้ำ เข้าแถวเดินกลับห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

กิจกรรมเสรี

1. เด็กเล่นอิสระตามมุมต่างๆ อย่างเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงดังและไม่แย่งกันเล่น เล่นเสร็จเด็กเก็บของไว้ที่เดิม เดินไปล้างมือ เตรียมตัวรับประทานอาหารกลางวัน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับภาชนะอาหาร เด็กรับภาชนะอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครู/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำภาชนะและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำภาชนะกลับลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 5

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่ครูเคาะไปรอบๆ ห้อง
2. ครูร้องเพลง “ลมเพลมพัด” ให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลงตามความคิดของตนเอง เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูร้องเพลง “เข้าแถว” เด็กเดินมาเข้าแถวแล้วนั่งลง
2. ครูนำภาพการไม่มีระเบียบวินัยมาให้เด็กดู อธิบายให้เด็กฟัง ถามเด็กๆ ว่าอยากเป็นอย่างในภาพหรือเปล่า เด็กๆ ตอบว่า “ไม่ครับ/ค่ะ” ครูถามต่อว่า ถ้าเราไม่มีระเบียบวินัย ไม่ทำตามข้อตกลง ไม่สามัคคีกัน ชุมชนของเราก็จะไม่สะอาด ทำงานอะไรก็ไม่เสร็จ เพราะฉะนั้นเราต้องทำตามกฎระเบียบของห้องเรียน ของโรงเรียนและชุมชน
3. ครูให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบวินัย เด็กๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กสร้างภาพจากนิ้วมือของตนเอง ครูเตรียมอุปกรณ์ให้เด็ก ครูแจกกระดาษให้เด็กคนละ 1 แผ่น เด็กนั่งทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และระมัดระวังกลัวสีหกเลอะเทอะ เด็กทาสีบนนิ้วมือของตนเองและพิมพ์ภาพลงบนกระดาษ เมื่อทำเสร็จเด็กไปล้างมือ เก็บอุปกรณ์ นำผลงานไปตาก เมื่อแห้งนำผลงานมาเล่าให้ครูฟังว่าทำเป็นรูปอะไร

กิจกรรมเสรี

1. เด็กเล่นอิสระตามมุมต่างๆ อย่างเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงดังและไม่แย่งกันเล่น เล่นเสร็จเด็กเก็บของไว้ที่เดิม

2. ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟัน ไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. เด็กสามารถแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. เด็กสามารถเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. เด็กสามารถแก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. รู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

2. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนของตนเอง
3. เด็กสามารถบอกชื่อ สถานที่ตั้งของชุมชนตนเอง
4. เด็กสามารถสนทนาเล่าเรื่องราวเป็นประโยคที่ต่อเนื่อง
5. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม
4. รู้จักใช้และรักษาสິงของที่ใช้ร่วมกัน
5. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้
6. เด็กสามารถดูแลรักษารธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 หน่วย ธรรมชาติรอบตัว

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. แสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการจากการทำงานศิลปะ

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. แก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. รู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

2. สนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้
3. รู้จักการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้
4. พูดยก/ตอบคำถามเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม
4. รู้จักใช้และรักษาสິงของที่ใช้ร่วมกัน
5. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 วันที่ 14 – 18 กันยายน 2552

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าที่ละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลูกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลง จนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อเท้ากันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” คลอเบาๆ จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่า เราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนำสวดมนต์ เด็กสวดตามที่สวดวรรค เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียนแล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็กมองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้นำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตาให้กับทุกคน
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครูและเพื่อนๆ
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก
 - จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดีๆ ไม่กระโดด ไม่เอาไปเตะเพื่อน
 - ตอนนี้ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้นำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีแต่ความสุข ความสามัคคีกัน
- ขณะที่ครูพูดอยู่นั้นเด็กร้องฟังอย่างสงบ น้องยิมส์ น้องเก็น และน้องเนิร์ธ ลืมตาดูเพื่อนๆ เป็นบางครั้ง หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะ เด็กลุกเดินตามจังหวะไปเข้าแถวสี่ของตนเอง ครูมีข้อตกลงกับเด็กว่าถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวโดยการเคลื่อนที่ไปรอบๆ บริเวณอย่างอิสระ เมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้หยุดในท่านั้นทันที เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. หลังจากครูร้องเพลง “เข้าแถว” เด็กเดินไปนั่งเป็นแถวตามสี่ของตนเอง คุณครูถามเด็กๆ ว่า เด็กๆ รู้จักรัชมชาติหรือไม่ วันนี้คุณครูจะพาเด็กๆ ไปชมธรรมชาติรอบศูนย์ฯ ของเรา

โดยครูมีข้อตกลงกับเด็กว่า เด็กต้องเดินเป็นแถวให้เป็นระเบียบ เวลาเดินห้ามแซงหน้าเพื่อน และไม่ผลักเพื่อน

2. ครูพาเด็กเดินรอบๆ สนาม ขณะที่เด็กๆ เดินก็คุยกันเกี่ยวกับสิ่งที่เห็น โดยที่ครูเดินนำหน้า เดินไปคูบ่อปลาในสวนหย่อม เด็กบอกว่ามีลูกอี๊ดด้วย สมหมายพูดขึ้นว่า “อะไรวะ” เพื่อนๆ บอกว่าอย่าพูด “วะ” สิไม่เพราะเลย ครูพาเด็กเดินต่อไป ขณะที่เดินผ่านแปลงถั่วฝักยาวข้างกำแพง น้องเห็นกิ้งกือลงบอกกับต้นถั่วเล็กๆ ว่า “เป็นเด็กคืออย่าชุกชุนนะ” ขณะที่เดินเด็กๆ ก็คุยกันอย่างสนุกสนาน โดยไม่แตกแถว เดินผ่านเสาธงมาคุณครูพูดว่า “ขยะอยู่ตรงนี้ 1 ชั้นเห็นแล้วดูไม่งามตา จะทำยังดีนี่” น้องปริมก็เดินไปเก็บขยะมาถือไว้พอถึงบริเวณถังขยะก็เอาไปทิ้งลงในถังขยะโดยที่คุณครูไม่ต้องบอกเพียงแต่ใช้คำถามกระตุ้น หลังจากเดินดูรอบๆ ศูนย์ฯ แล้วให้เด็กๆ ไปล้างมือเข้าห้องน้ำโดยที่ครูยืนรอ ระหว่างเข้าห้องน้ำ น้องพลุ๊กไม่ราดน้ำ สมหมายบอกเพื่อนว่าให้ราดน้ำก่อนเดี๋ยวห้องน้ำเหม็น เด็กๆ เข้าห้องน้ำเสร็จก็เดินมาเข้าแถวรอเพื่อนๆ ครูพาเด็กเข้าห้องเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าวางบนชั้นวางที่ละคนโดยไม่การแข่งเพื่อน ครูยืนรอตรงบันไดเล็กๆ ถอดรองเท้าเสร็จก็เดินก้มตัวผ่านคุณครู น้องยิมเดินผ่านคุณครูโดยไม่ก้มตัว ครูใช้คำถามกระตุ้น “น้องยิมเวลาเดินผ่านผู้ใหญ่ทำอย่างไรคะ” น้องยิมไม่ตอบแต่ยิ้มแล้วน้องยิมก็เดินกลับมาเดินผ่านคุณครูโดยก้มตัวลงใหม่

3. เด็กๆ นั่งเป็นแถวรอ ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรามีทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งมีชีวิตคือสิ่งที่เคลื่อนไหวได้เอง กินอาหาร หายใจและเจริญเติบโตได้ ส่วนสิ่งไม่มีชีวิตคือสิ่งที่เคลื่อนไหวเองไม่ได้ กินอาหาร หายใจและเจริญเติบโตไม่ได้ ครูถามเด็กๆ ว่าหลังจากเดินรอบศูนย์ฯ แล้วเด็กๆ เห็นอะไรบ้าง เด็กๆ ช่วยกันตอบว่าเห็น ต้นไม้ ก้อนหิน ฝีเสื้อนก ดอกไม้ ชิงช้า ลูกอี๊ด ฝักกาด บ่อปลา ไร่ ธงชาติ หอยทาก ครูถามเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นว่าสิ่งไหนเป็นสิ่งมีชีวิต น้องพลุ๊กมองหน้าเพื่อนๆ แล้วตอบครูว่า “ฝีเสื้อครับ เพราะมันกินอาหารได้ อาหารของฝีเสื้อคือน้ำหวานของดอกไม้ และมันก็บินได้ครับ” น้องเนิร์ธตอบว่า “ชิงช้าไม่มีชีวิตครับ เพราะมันเคลื่อนไหวเองไม่ได้”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพระบายสีสิ่งที่พบเห็นมา ครูแจกกระดาษให้เด็กคนละ 1 แผ่น โดยเด็กเดินมารับกระดาษที่ครูที่ละคนพร้อมกับยกมือไหว้ขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กวาดภาพอย่างอิสระ ใครวาดเสร็จให้นำมาส่งครูพร้อมทั้งอธิบายถึงรูปที่ตนเองวาด คนที่เสร็จก่อนก็นั่งรอเพื่อนที่ยังไม่เสร็จ เมื่อทุกคนทำงานเสร็จก็ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่เรียบร้อย

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ อย่างอิสระ โดยมีข้อตกลงกับเด็กว่าแต่ละมุมจะเล่นได้ 3-4 คนเท่านั้น เด็กๆ แยกย้ายกันเข้าเล่นตามมุม เมื่อเล่นเสร็จช่วยกันเก็บของเล่นเข้าที่

ทุกกิจกรรมครูจะพูดเน้นเกี่ยวกับ

1. การมีระเบียบวินัย
2. การช่วยเหลือกัน
3. การเก็บของเล่นเข้าที่
4. การรู้จักแบ่งปัน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหารเช้า เดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครู/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟัน ไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 2

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเหมือนเดิม แต่วันนี้ตอนนั่งทำสมาธิร้องเพลงกับน้องยิมแอบลืมตามองเพื่อนๆ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูร้องเพลง “ธรรมชาติ” แล้วให้เด็กๆ ร้องตาม คุณครูให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลงอย่าง โดยที่ครูเคาะจังหวะได้ เด็กมีความสนุกสนานในการทำท่าทางประกอบเพลง และปฏิบัติตามข้อตกลง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูและเด็กทบทวนเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต
2. ครูนำภาพมาให้เด็กดูพร้อมกับถามเด็กๆ ว่า เด็กๆ เห็นเป็นภาพอะไรบ้าง เด็กช่วยกันตอบว่า เป็นคน พืช สัตว์ ดิน ไม้ ดอกไม้

3. ครูถามเด็กๆ ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ชีวิตบ้าง สมหมายยกมือขึ้นแล้วตอบว่า “คนครับ” ครูถามว่าเพราะอะไร สมหมายตอบว่า “เพราะคนกินข้าวได้ หายใจได้ครับ” น้องปาล์มก็ยกมือขึ้นแล้วก็ตอบว่า “ต้นไม้ค่ะ เพราะว่าต้นไม้เจริญเติบโตได้”

4. ครูถามเด็กว่า “คน พืช สัตว์” เหมือนหรือต่างกันอย่างไร เด็กๆ ตอบพร้อมกันว่าเหมือนกัน เพราะเป็นสิ่งที่ชีวิตเหมือนกัน

5. ครูให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติที่เป็นสิ่งมีชีวิต เด็กๆ แสดงความคิดเห็นด้วยความสนุกสนาน

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพพระบารมีสิทธรรมาดิรอบตัวที่เป็นสิ่งมีชีวิต เด็กเดินไปรับกระดาษที่ครูเป็นแถว ไม่แข่งหน้ากัน พร้อมกับขอบคุณครับ/ค่ะ

2. เด็กลงมือวาดภาพพระบารมีอย่างอิสระ เมื่อเด็กวาดภาพเสร็จแล้วก็ช่วยกันเก็บสีและอุปกรณ์เข้าที่โดยที่ครูไม่ต้องบอก

3. ครูให้เด็กออกมานำเสนอผลงานของตนเองเพื่อนๆ ฟัง

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเลือกเล่นตามมุม โดยครูทำข้อตกลงกับเด็กว่าถ้าเด็กเล่นเสร็จแล้วจะต้องเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

2. เด็กเล่นตามมุมอย่างสนุกสนานโดยไม่เสียงดัง และไม่แย่งกันเล่น

3. เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อเลิกเล่นเก็บของเล่นเข้าที่โดยที่ครูไม่ต้องเตือน

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูทำข้อตกลงกับเด็กๆ ว่าจะให้เด็กออกไปเล่นที่บ่อทราย เด็กต้องเดินไปอย่างเป็นระเบียบ ไม่เอาทรายปากัน เล่นกันดีๆ เมื่อเล่นเสร็จแล้วก็ต้องไปล้างมือให้เรียบร้อย

2. เด็กเล่นกันอย่างสนุกสนานโดยปฏิบัติตามข้อตกลง ยกเว้นสมหมายขณะที่เล่นก็เอามือไปเหย่เพื่อน

เมื่อหมดเวลาครูให้เด็กเก็บอุปกรณ์การเล่นเข้าแถวรอเพื่อน เดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างหน้า ล้างมือ เข้าแถวรอเพื่อน เดินกลับเข้าห้อง หยิบแก้วน้ำแปรงฟันนั่งรอเพื่อนเตรียมตัวรับประทานอาหาร

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอบเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานอาหารได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอาหาร

อย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กก็นำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟัน ไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 3

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะที่ครูเคาะ
2. ครูตกลงกับเด็กว่าถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายโดยเคลื่อนไหวรอบๆ บริเวณห้อง ถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูนำกลองปริศนามาวางไว้บนโต๊ะโดยมีผ้าคลุมปิดไว้ ครูถามเด็กว่า “เด็กๆ คิดว่ามีอะไรอยู่ในกลองนี้” เด็กทำท่าคิดและช่วยกันตอบ “ขนม ลูกบอล หุ่นยนต์ ดินสอ ของขวัญ สตางค์ ของเล่น ไม้บล็อก ดอกไม้”
2. ครูให้อาสาสมัครออกมาคลำของที่อยู่ในกลองแล้วบอกเพื่อน สมหมายบอกให้สตางค์ออกมา แต่สตางค์ไม่ออกไป บอกให้สมหมายออกไปแทน เนิร์ชยกมือขึ้น “ผมเองครับ” เนิร์ชออกมาคลำแล้วบอกเพื่อนว่า “อะไรไม่รู้แข็งๆ สงสัยจะเป็นก้อนหิน” เนิร์ชชูของออกมาให้เพื่อนดู เป็นก้อนหินเพื่อนปรบมือให้เนิร์ช สมหมายออกมาคลำแล้วบอกว่า “ของเล่นครับ” สมหมายหยิบออกมาให้เพื่อนดู เป็นของเล่นเพื่อนๆ ปรบมือให้ น้องเนยออกมาคลำแล้วบอกเพื่อนว่า “ดินน้ำมันค่ะ” น้องเนยชี้ให้เพื่อนดูเป็นดิน เพื่อนปรบมือให้น้องเนย ครูบอกว่า “ดินก็นุ่มเหมือนกับดินน้ำมัน”
3. ครูเปิดผ้าคลุมออกหยิบของมาให้เด็กดู ถามเด็กว่าคืออะไร เด็กๆ ช่วยกันตอบ “หญ้า ทราย” ครูถามต่อว่า “เด็กคิดว่าสิ่งไหนมีชีวิตและสิ่งไหนไม่มีชีวิตเพราะอะไร” เด็กช่วยกันตอบว่า “ดิน หิน ทราย ของเล่น เป็นสิ่งไม่มีชีวิตครับ/ค่ะ เพราะว่ามันเคลื่อนไหวไม่ได้ หญ้าเป็นสิ่งมีชีวิตครับ/ค่ะ เพราะว่ามันโตได้ครับ/ค่ะ”
4. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
5. ครูนำบัตรภาพบัตรคำ ก้อนหิน ดิน ขอนไม้ ทราย ของเล่น ให้เด็กดู อ่านให้เด็กฟัง เด็กอ่านตามอย่างตั้งใจ

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กประดิษฐ์หุ่นคนจากกล่องยาสีฟัน เด็กทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจและใช้กรรไกรด้วยความระมัดระวัง เมื่อทำเสร็จแล้วเด็กช่วยกันเก็บของให้ครู

2. ครูให้เด็กออกมานำเสนอผลงานของตนเอง

น้องเนิร์ธ : หุ่นยนต์ครับ

น้องปริม : รูปคุณแม่ค่ะ

น้องโชกุน : หุ่นยนต์ครับ

น้องมิน : เด็กผู้หญิงค่ะ

3. เด็กเก็บผลงานใส่กระเป๋า กลับไปให้คุณพ่อคุณแม่ดูที่บ้าน

กิจกรรมเสรี

1. เด็กเล่นตามมุมอย่างอิสระ เล่นกันเบาๆ ไม่ส่งเสียงดัง เมื่อเล่นเสร็จเก็บของเล่นเข้าที่

เกมการศึกษา

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน ครูนำเกมจับคู่ภาพเหมือนกันให้เด็กช่วยกันจับคู่ภาพที่เหมือนกัน กลุ่มไหนเสร็จก่อนให้ร้อง “เย้” พร้อมกับชูมือขึ้น กลุ่มของสมาชิกเสร็จก่อน ครูให้เด็กแลกเกมกันเริ่มใหม่ กลุ่มน้องปริมเสร็จก่อน เด็กช่วยกันต่ออย่างตั้งใจและไม่แย่งกัน เพื่อเล่นเสร็จแล้วเด็กเก็บมาส่งครู นั่งเป็นแถวรอ

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นบ่อทราย เด็กนั่งเล่นกันด้วยดีไม่แย่งกันเล่น มีการก่อเจดีย์ทราย ถอนหญ้ามารปลูกข้างทำเป็นแม่น้ำไหลผ่าน

2. ครูให้เด็กหยุดเล่นเมื่อหมดเวลา เด็กเข้าแถวเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เข้าแถวเดินกลับห้องอย่างเป็นระเบียบ

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดข้าวที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหารแล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. เด็กนั่งเป็นแถวครูร้องเพลง “ธรรมชาติ” ให้เด็กฟัง เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจ
2. ครูให้เด็กร้องเพลงตามที่ละวรรคพร้อมกับทำท่าทางประกอบ
3. ครูเคาะจังหวะพร้อมกับร้องเพลง ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูท่องคำคล้องจอง “ประโยชน์ของต้นไม้” เด็กท่องตามที่ละวรรค และทำท่าทางประกอบเพลง

2. ครูถามเด็กว่า “ต้นไม้มีประโยชน์อย่างไร”

น้องอิม : สร้างบ้านค่ะ

น้องปริม : ให้ร่มเงาค่ะ

น้องสมหมาย : ให้ยืนอยู่ครับ

น้องเนิร์ธ : ทำของเล่นครับ

น้องฟลุ๊ค : ทำตุ๊กครับ

น้องเท็น : ทำโต๊ะครับ

3. ครูนำภาพน้ำท่วมมาให้เด็กดู อธิบายเกี่ยวกับโทษของธรรมชาติ การตัดไม้ทำให้เกิดน้ำท่วม เพราะฉะนั้นเราต้องช่วยกันดูแลต้นไม้และช่วยกันปลูกต้นไม้ น้ำจะได้ไม่ท่วม

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษให้เด็กวาดภาพอิสระ เด็กนั่งวาดภาพอย่างตั้งใจ ไม่คุยกันเสียงดัง เมื่อวาดเสร็จก็ระบายสีอย่างตั้งใจ เสร็จแล้วเอาไปส่งคุณครู และเล่าสิ่งที่ตนเองวาด เมื่อเสร็จช่วยกันเก็บของเข้าที่ นั่งเป็นแถวรอ

เกมการศึกษา

1. ครูนำภาพการเจริญเติบโตของต้นไม้มาเรียงลำดับก่อนหลัง เด็กนั่งลงเป็นกลุ่ม ช่วยกันต่อเหตุการณ์ก่อนหลังได้ถูกต้อง เมื่อเล่นเสร็จเก็บของวางบนโต๊ะครู

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นเครื่องเล่นสนาม เด็กเล่นด้วยความระมัดระวัง ไม่แย่งกันเล่น ต่อแถวเวลาเล่น ไม่แซงหน้ากัน

2. ครูให้สัญญาณหมดเวลาเด็กเข้าแถวไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ เสร็จแล้วเข้าแถวรอเพื่อน เดินกลับห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ ถอดรองเท้าไว้บนชั้นวาง เตรียมตัวรับประทานอาหาร

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาชนะที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับอาหาร เด็กรับอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอบเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำอาหารและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำภาชนะกลับในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 5

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระ เมื่อครูหยุดเคาะจังหวะเด็กก็หยุด พร้อมกับทำท่าทางเลียนแบบสัตว์อะไรก็ได้ เด็กทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ชนิดต่างๆ ที่ไม่ซ้ำกัน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูพาเด็กไปเดินบริเวณสนามหญ้า และถามเด็กว่า “เด็กรู้สึกอย่างไรบ้าง” เด็กตอบว่า “ร้อน/เย็นครับ/ค่ะ” ครูถามว่า “เห็นอะไรบ้าง” เด็กตอบว่า “ต้นไม้ ก้อนหิน หญ้า ของเล่น ดอกไม้ เสาธง ท้องฟ้า พระอาทิตย์”

2. ครูให้เด็กไปยืนใต้ต้นไม้ถามเด็กว่ารู้สึกอย่างไร เด็กตอบว่า “เย็นครับ/ค่ะ” ให้เด็กไปยืนกลางสนาม ครูถามต่อว่า “เด็กยืนกลางสนามโล่งๆ เด็กรู้สึกอย่างไร” เด็กตอบว่า “ร้อนครับ/ค่ะ”

3. ครูพาเด็กกลับมา นั่งในร่มถามเด็กว่า “ถ้าไม่มีต้นไม้จะเป็นอย่างไร” เด็กตอบว่า “อากาศจะร้อนครับ/ค่ะ” ครูอธิบายให้เด็กฟังว่า “ถ้าไม่มีต้นไม้ก็จะไม่มีแหล่งน้ำเพราะว่าเมื่อฝนตกต้นไม้จะช่วยดูดซับน้ำเอาไว้ และค่อยปล่อยน้ำให้ระเหยออกมาในอากาศ ทำให้เรารู้สึกเย็นสดชื่น เมื่ออยู่ใต้ต้นไม้เราจึงรู้สึกเย็นเราจึงต้องช่วยกันปลูกต้นไม้ ไม่ตัดไม้และต้องใช้น้ำอย่างประหยัด” เด็กตั้งใจฟังที่ครูพูดและบอกว่าเปิดน้ำแล้วต้องปิดด้วย

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูให้เด็กวิ่งเล่นกลางสนามหญ้า เด็กวิ่งเล่นด้วยความสนุกสนาน เมื่อหมดเวลาให้เด็กเข้าแถวไปล้างมือ แปร่งฟัน เมื่อเสร็จเด็กเข้าแถวกลับห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกภาพธรรมชาติให้เด็กระบายสี เด็กนั่งระบายสีอย่างตั้งใจและสวยงาม เด็กคุยกันเบาๆ ระหว่างระบายสี ใครเสร็จก่อนให้นำไปส่งครูและช่วยกันเก็บอุปกรณ์

กิจกรรมเสรี

1. เด็กนั่งเล่นตามมุมต่างๆ อย่างสบาย ไม่คุยกันเสียงดังเพื่อนขอเล่นก็ให้เล่น เล่นเสร็จแล้วเด็กๆ ช่วยกันเก็บของเล่นเข้าที่เรียบร้อย เดินไปล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเพื่อนเตรียมตัวรับประทานอาหาร

2. ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดอาหารที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครู/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กลูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. เด็กสามารถรู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. เด็กสามารถแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการจากการทำงานศิลปะ

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. เด็กสามารถแก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้

4. เด็กรู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. เด็กสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
2. เด็กสามารถเด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้
3. เด็กสามารถสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้
4. เด็กสามารถพูด/ตอบคำถามเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม
4. รู้จักใช้และรักษาสິงของที่ใช้ร่วมกัน
5. เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 หน่วย สัตว์โลกน่ารัก

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. แสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. มีความสุขสนุกสนานในการเล่นและทำกิจกรรม
3. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
4. สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น

3. แก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ด้านสติปัญญา

1. สนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิต ได้
2. พุด ตอบคำถามเกี่ยวกับสัตว์ชื่อ ที่อยู่อาศัย ประโยชน์และการดูแลรักษาสัตว์
3. รู้จักการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้
4. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
5. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม
4. รู้จักใช้และรักษาสินของที่ใช้ร่วมกัน

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 วันที่ 21-25 กันยายน 2552

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าที่ละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลุกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลง จนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อเท้ากันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” ตลอดเวลา จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่า เราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนำนาคมนต์ เด็กสวดตามที่สวด รวด เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียน แล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็ก

มองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้นำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตาให้กับทุกคน
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครูและเพื่อนๆ
- ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก
- จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดีๆ ไม่กระโดด ไม่เอาไปเตะเพื่อน
- ตอนนี้ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้นำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีแต่ความสุข ความสามัคคีกัน

ขณะที่ครูพูดอยู่นั้นเด็กร้องฟังอย่างสงบ น้องยิมส์ น้องเท็น และน้องเนิร์ธ ลืมตาดูเพื่อนๆ เป็นบางครั้ง หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ ครูร้องเพลง “แมงมุม” ให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลงอย่างอิสระ เด็กทำท่าทางอยากสนุกสนาน
2. ครูร้องเพลง “เปิด” เด็กเดินทำเปิดไปรอบๆ ห้อง
3. เด็กนั่งพักคลายกล้ามเนื้อ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูเปิดวีดิทัศน์สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ให้เด็กดู เมื่อดูจบครูถามเด็กว่า “สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตเพราะเหตุใด” เด็กๆ ช่วยกันตอบว่า “กินอาหารได้ หายใจได้ด้วย วิ่งได้”
2. ครูพูดเสริมว่า สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตเพราะ หายใจได้เหมือนกับคนเรา ทานอาหารได้ เคลื่อนไหวได้เอง เติบโตและมีลูกได้ เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจและไม่คุยหรือเล่นกัน
3. ครูให้เด็กออกมาทำท่าทางเลียนแบบเสียงร้องของสัตว์แล้วให้เพื่อนทาย สมหมายบอกให้น้องพลูออกมา แต่น้องพลูไม่ยอมออก น้องเนยอาสาออกมาก่อน น้องเนยทำเสียง “จิบ จิบ” เพื่อนทายว่าเป็นเสียงนก เด็กๆ ประบมือให้น้องเนย สมหมายยกมือขึ้นพูดว่า “ผมครับ” แล้วก็ทำเสียง “โฮก โฮก” เพื่อนๆ ทายว่าเสียงเสือ สมหมายพูดว่า “ถูกต้องแล้วครับ” เพื่อนประบมือให้กับสมหมาย ครูพูดว่าใครจะออกมาอีกคะ น้องเนิร์ชยกมือขึ้น “ผมครับ” น้องเนิร์ชทำเสียง “ฮื ฮื” เพื่อนทายว่า ม้า เนิร์ชบอก “ถูกต้องครับ” เพื่อนๆ ก็ประบมือ
4. ครูชูภาพสัตว์ให้เด็กทีละภาพให้เด็กบอกชื่อ เด็กบอกชื่อได้ถูกต้อง
5. ครูชูบัตรภาพชื่อสัตว์อ่านให้เด็กฟัง เด็กอ่านตาม
6. ครูแจกบัตรภาพกับบัตรคำให้เด็ก ให้เด็กออกมาจับคู่ภาพกับคำให้เด็กที่ได้รูปสัตว์ออกมาก่อน แล้วให้เอาคำอ่านมาจับคู่ เด็กออกมาจับคู่ภาพกับคำได้ถูกต้อง

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษให้เด็กวาดภาพสัตว์ที่ตนเองชอบมาคนละ 1 ภาพ เด็กรับกระดาษจากครูแล้วไปนั่งวาดภาพอย่างเงียบๆ ขณะที่เด็กรับกระดาษจากครูเด็กยกมือไหว้ครู ถ้าใครเสร็จก่อนให้เอามาส่ง แล้วให้เด็กเล่นตามมุมได้
2. เด็กเอาผลงานมาส่งครูพร้อมกับเล่าว่าวาดภาพอะไร
3. เด็กเก็บอุปกรณ์ไว้ที่เดิมเมื่อทำงานเสร็จ

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ตามความสนใจ ไม่เกิน 4 คน มุมไหนมีคนครบแล้วเด็กก็จะเปลี่ยนไปเล่นตามมุมอื่นที่มีจำนวนยังไม่ครบ เด็กเล่นกันอย่างสงบไม่เสียงดัง เล่นเสร็จเก็บของเล่นเข้าที่เหมือนเดิม

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กเล่นที่กลางสนามเด็กวิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนาน ขณะที่วิ่งเล่นน้องปริมเห็นถุงขนมก็เดินไปเก็บทิ้งถังขยะ โดยที่ครูไม่ได้บอก

2. เมื่อหมดเวลา เด็กหยุดเล่นเข้าแถวเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างหน้า ล้างมือ เสร็จแล้วเด็กก็ไปเข้าแถวรอเพื่อนๆ เมื่อมาครบแล้วครูให้เดินกลับห้อง เด็กเดินอย่างเป็นระเบียบ ไม่แซงหน้ากัน นั่งเป็นแถวในห้อง

กิจกรรมเกมการศึกษา

1. ครูนำเกมเรียงลำดับคำ – สูง มาให้เด็กเรียง กลุ่มไหนเรียงเสร็จก่อนกลุ่มนั้นชนะ
2. เมื่อเลิกเล่นเด็กช่วยกันเก็บของวางบนโต๊ะครู

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดอาหารที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 2

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูตกลงกับเด็กว่าให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ตามจังหวะช้า – เร็ว ช้า ให้เคลื่อนไหวอยู่กับที่ เร็วให้เคลื่อนไหวเคลื่อนที่ พร้อมกับทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ต่างๆ

2. ครูเคาะจังหวะเร็ว เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้อง ครูเคาะจังหวะช้าเด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงได้ถูกต้อง ขณะทำกิจกรรมเด็กหัวเราะอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูร้องเพลง “ไก่” ให้เด็กทำท่าทางประกอบเพลง

2. เด็กนั่งลงเป็นแถว ครูนำภาพสัตว์ต่างๆ มาให้เด็กดู ให้เด็กบอกชื่อสัตว์ที่ละคน เด็กยกมือตอบทีละคน

3. ครูให้สมหมายออกมาทำท่าทางเลียนแบบสัตว์แล้วให้เพื่อนทาย สมหมายทำท่าเกาหัว เกาตัว เพื่อนๆ ทายว่า “ลิง” ทำท่าทางแยกเขี้ยว กางเล็บ เพื่อนทายว่า “เสือ” ทำท่ามึงงยขึ้นออกมาที่จมูก เพื่อนทายว่า “ช้าง” ทำท่ายกมือทำเป็นเขาแล้วทำท่าชน เพื่อนทายว่า “วัว” “ควาย” สมหมายกลับไปนั่งที่เดิมเพื่อนปรบมือให้

4. ครูนำภาพสัตว์ให้เด็กดูทีละภาพให้เด็กทำเสียงร้องของสัตว์ในภาพ
5. เด็กสนทนาและตอบคำถามของครูได้อย่างสนุกสนานและตั้งใจตอบคำถาม

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกดินน้ำมันให้เด็กคนละ 1 ก้อน ปั้นเป็นรูปสัตว์ต่างๆ ตามความคิดของตนเอง เด็กรับดินน้ำมันจากครูพร้อมกับยกมือไหว้
2. เด็กนั่งเล่นดินน้ำมันอย่างมีสมาธิ ไม่คุยกันเสียงดัง ปั้นไปด้วยคุยกันไปด้วย ครูเดินดูเด็กถามไช้กันว่าปั้นรูปอะไร ไช้ๆ ตอบว่า “ปั้นควายครับ” สมหมายบอกว่า “ผมปั้นไดโนเสาร์ครับ” น้องปริมตอบว่า “ปั้นลูกไก่ค่ะ”
3. เมื่อเด็กเล่นเสร็จ เด็กปั้นดินน้ำมันเป็นก้อนกลมส่งคืนคุณครู ไปล้างมือและนั่งเป็นแถวรอครูในห้อง

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมตามความสนใจ เด็กๆ นั่งเล่นตามมุมอย่างเป็นระเบียบไม่เสียงดัง เล่นด้วยกันอย่างสงบมีการแบ่งของเล่นให้เพื่อนเล่นและช่วยให้เพื่อนเล่นด้วยกัน
2. เมื่อครูบอกว่าหมดเวลาเล่น เด็กๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่เสร็จแล้วก็มานั่งเป็นแถวรอคุณครู

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นเครื่องเล่นสนาม เด็กเล่นกันอย่างระมัดระวัง เด็กๆ ต่อแถวเล่นสะพานลื่น ไม่มีการแย่งกันเล่น
2. เมื่อหมดเวลาเล่นเด็กเข้าแถวเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างมือ แล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินกลับห้องเป็นแถว ไม่แตกแถวและเดินแซงหน้าเพื่อน เด็กเก็บรองเท้าไว้บนชั้นเรียง เดินก้มตัวผ่านครูไปนั่งเป็นแถวในห้องรอครูและเพื่อนๆ

เกมการศึกษา

1. ครูนำเกมภาพขนาดเล็ก – ใหญ่ มาให้เด็กเรียงตามลำดับ
2. เด็กเรียงลำดับได้ถูกต้องพร้อมกับจดหมวดหมู่ขนาดใหญ่ – เล็ก
3. เด็กเก็บของไว้ที่เดิมเมื่อหมดเวลา

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับภาดาอาหารที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับภาดาอาหาร เด็กรับภาดาอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารร่วมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำภาดาและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้ว

นำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปรงฟัน และเก็บแก้วน้ำแปรงฟันไว้ที่
ตัวของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่ง
หน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็ก
สวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 3

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะเด็กเคลื่อนไหวไปรอบๆ บริเวณห้องเรียน เมื่อครูหยุดเคาะเด็กหยุด
เคลื่อนไหวในที่ ครูตกลงกับเด็กว่า ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนที่ ถ้าจังหวะช้าให้
เคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเมื่อครูเคาะจังหวะให้สัญญาณ ช้า – เร็ว เด็กก็เคลื่อนไหวตามข้อตกลงได้
อย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถวครูร้องเพลง “สัตว์” ให้เด็กฟังและให้เด็กร้องตาม เด็กตั้งใจฟังและร้อง
ตามครูที่ละวรรค ครูถามเด็กว่ามีสัตว์อะไรบ้าง เด็กๆ ช่วยกันตอบ “ปู ปลา กุ้ง หอย เต่า จระเข้ ช้าง
เก้ง กวาง เสือ”

2. ครูถามเด็กว่า “ปลาอยู่ไหนคะ” เด็กช่วยกันตอบ “ในน้ำครับ/ค่ะ” ครูถามต่อว่า “ปูอยู่
ไหนคะ” เด็กตอบว่า “ในน้ำครับ/ค่ะ” ครูถามว่า “แล้วช้างอยู่ไหนคะ” เด็กตอบว่า “ในป่าครับ/ค่ะ”
สมหมายตอบ “ในสวนสัตว์ครับ” ครูถามว่า “แล้วเสือดอยู่ไหนคะ” เด็กตอบว่า “อยู่ในป่าครับ/ค่ะ”
น้องเนิร์ธตอบว่า “ที่ไนซ์ซาฟารีก็มีครับ ผมไปเที่ยวไนซ์ซาฟารี แล้วผมก็เห็นกวางด้วยครับ”
สตางค์ตอบว่า “ในสวนสัตว์เชียงใหม่ก็มีครับ อ้ายไปทำงานกับพ่อมีตั้งหลายตัวครับ”

3. ครูถามเด็กว่า “ทุกวันนี้เราอยู่ที่ไหนคะ” สมหมายตอบว่า “ที่โรงเรียนครับ” น้องปริม
น้องปาล์มตอบว่า “อยู่บ้านพ่อกับแม่ค่ะ” น้องพลุ๊กกับน้องเนิร์ธเล่นกันครูถามว่า “พลุ๊กอยู่ที่ไหน”
น้องพลุ๊กทำท่าคิด สมหมายก็หันไปกระซิบที่ข้างหูพลุ๊ก น้องพลุ๊กตอบว่า “ที่บ้านครับ” ครูพูดกับ
เด็กๆ ว่า “เห็นมั๊ยเวลาครูพูดหรือผู้ใหญ่พูดถ้าไม่ฟังเราจะไม่รู้เรื่องนะคะ เอามาฟังต่อกัน เราทุกคน
มีบ้านกัน สัตว์ก็มีบ้านนะคะ บ้านของปลา ปู กุ้ง หอยก็คือในน้ำ บ้านของช้าง ม้า เสือ กวาง ลิง ก็อยู่
ในป่า แต่ถ้ามีอยู่ในสวนสัตว์ก็ต้องเอามาขังในกรงไว้ เพราะว่าเป็นสัตว์ที่อันตราย เสือถ้าไม่ขังไว้
เดี๋ยวมันจะกัดคน แล้วสัตว์อะไรบ้างที่อยู่ในน้ำ (เด็กช่วยกันตอบ) และสัตว์อะไรบ้างที่อยู่บนบก
(เด็กช่วยกันตอบ) ครูบอกว่า สัตว์ที่อยู่ในน้ำเราเรียกว่า สัตว์น้ำ สัตว์ที่อยู่บนบกเราเรียกว่า สัตว์บก
นะคะ”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกกระดาษให้เด็กวาดภาพพระบายสีสัตว์และบ้านของสัตว์ที่เด็กชอบ เด็กเดินมารับกระดาษ ขอบคุณครูแล้วเดินไปนั่งวาดรูปสัตว์ เด็กตั้งใจวาด ไม่คุยกันเสียงดัง มีถามกันบ้างว่า วาดรูปอะไร เด็กคนไหนวาดเสร็จก็นำไปส่งครู ครูถามเด็กเกี่ยวกับรูปที่วาด น้องพลุกกับน้องสมหมายเล่นกันทำให้ทำงานเสร็จทีหลังเพื่อน เด็กเก็บสีไว้ที่เดิม

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ตามความสนใจ ไม่เกิน 4 คน มุมไหนมีคนครบแล้วเด็กก็จะเปลี่ยนไปเล่นตามมุมอื่นที่มีจำนวนยังไม่ครบ เด็กเล่นกันอย่างสงบไม่เสียงดัง เล่นเสร็จเก็บของเล่นเข้าที่เหมือนเดิม

2. ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วนํ้า แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหารเช้า เด็กเดินเป็นแถวหยิบซ้อนส้อม ไปรับถาดอาหารที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดอกรอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครูรับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กกลืนน้ำลายและซ้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเช้าเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วนํ้าแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. เด็กเข้าแถวรอคุณครู ครูร้องเพลง “เป็ด” แล้วให้เด็กทำท่าทางเดินเหมือนเป็ดไปรอบๆ ห้อง เด็กเดินอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งเป็นแถว ครูร้องเพลง “สัตว์เลื้อย” ให้เด็กฟังแล้วให้เด็กร้องเพลงที่ละวรรค เด็กตั้งใจฟังและร้องตามครู

2. ครูถามเด็กว่าเพลงที่เราร้องไปมีสัตว์อะไรบ้าง มีกี่ตัว เด็กๆ ช่วยกันตอบ “มีไก่ วัว ควาย ม้า สุนัขครึ่ง/ค่ะ มี 7 ตัวครึ่ง/ค่ะ” ครูถามว่า “แล้วไก่เราเลี้ยงไว้ทำไม” เด็กตอบว่า “เอาไว้กินค่ะ” น้องสมหมายตอบว่า “กินไข่มันด้วยครับ” ครูถามว่า “ควายเราเลี้ยงไว้ทำไม” เด็กตอบว่า “ไว้ไถ

นาครับ/ค่ะ” ครูถามว่า “แล้วสุนัขเรเลียงไว้ทำไม” เด็กตอบว่า “ไว้เฝ้าบ้านกันขโมยครับ/ค่ะ” ครูพูดว่า “สัตว์นั้นมีประโยชน์ต่างกัน เช่น เราเลี้ยงปลาไว้เพื่อความสวยงาม สุนัขเอาไว้เฝ้าบ้าน ม้า ช้าง วัว ควาย เลี้ยงไว้ใช้งานต่างๆ” ครูถามเด็กว่า “เราเลี้ยงสัตว์เอาไว้ทำไม” เด็กช่วยกันตอบ “ไม่ได้ครับ/ค่ะ สงสารมัน” เด็กตั้งใจฟังและสนทนาโต้ตอบ ตอบคำถามของครูด้วยความสนใจ

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กปั้นดินน้ำมันอย่างอิสระ เนิร์ธ สมหมาย โขกุน พลัศ ช่วยกันปั้นเป็นสัตว์ต่างๆ แล้วก็ทำบ้านให้สัตว์อยู่ด้วย น้องปริม ปาล์ม เนย มิน ยิม อิง ช่วยกันปั้นเป็นรูปดอกไม้ ต้นไม้แล้วก็มีสัตว์อยู่ด้วย

2. เด็กเล่นเกมปั้นดินน้ำมันเป็นก้อนกลม นามาส่งครูแล้วไปล้างมือ

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมอย่างอิสระ เด็กนั่งเล่นกันโดยไม่เสียงดัง
2. เมื่อเล่นเสร็จก็เก็บของเล่นเข้าที่
3. ครูให้เด็กล้างมือแล้วมานั่งรอเป็นแถวเพื่อเตรียมตัวรับประทานอาหารกลางวัน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปรับถาดอาหารที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับถาดอาหาร เด็กรับถาดอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานอาหารได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอาหารอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหาร แล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

วันที่ 5

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. เด็กนั่งลงเป็นแถวครูร้องเพลง “กูกักไก่” แล้วให้เด็กร้องตาม ครูให้เด็กยืนขึ้นแล้วร้องเพลงพร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเพลง
2. ครูถามเด็กว่า “แม่ไก่เลี้ยงลูกอย่างไร” เด็กๆ ช่วยกันตอบว่า “หาอาหารให้ครับ/ค่ะ”

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูพูดกับเด็กเกี่ยวกับการดูแลสัตว์ เด็กตั้งใจฟัง ครูถามว่า “ที่บ้านใครเลี้ยงสัตว์อะไรบ้างคะ” เด็กหลายคนตอบว่า “เลี้ยงหมาครับ/ค่ะ” สดาก็คตอบว่า “ที่บ้านน้องเลี้ยงปลาครับ”

2. ครูถามเด็กๆ ว่าแล้วเราควรดูแลสัตว์อย่างไร

น้องปริม : ให้อาหารค่ะ

สมหมาย : ถ้ามันไม่สบายเราพาไปหาหมอครับ

น้องเนย : เราไม่ตีมันค่ะ

โชกุน : เอาขนมให้ครับ

น้องพลู๊คเล่นกับน้องเท็น ครูถามน้องพลู๊คว่า “ควรดูแลสัตว์อย่างไร” น้องพลู๊คทำท่าคิด น้องเนิร์ธตอบว่า “อาบนํ้าให้หมาสิครับ”

3. ครูสนทนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลรักษาสัตว์ให้เด็กฟัง เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจและไม่เล่นกัน

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพพระบารมีสัตว์ที่ตนเองเลี้ยงไว้ที่บ้าน ถ้าใครไม่ได้เลี้ยงก็วาดภาพสัตว์ที่อยากจะเลี้ยง เด็กเดินมารับกระดาษกล่าวกำขอบคุนแล้วก็เดินไปนั่งวาดภาพอย่างสงบและตั้งใจ ไม่คุยกันเสียงดัง มีปรึกษากันบ้าง ถามบ้างว่าวาดรูปอะไร ใครเสร็จก่อนให้อามาส่งครู ครูถามเกี่ยวกับรูปที่วาด

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมอย่างอิสระ ใครไปเล่นที่หลังก็จะขออนุญาตเพื่อนขอเล่นด้วยคน เด็กไม่เล่นเสียงดังและไม่แย่งของเล่นกัน เมื่อเล่นเสร็จเด็กก็เก็บของไว้ที่เดิมแล้วก็ไปเล่นมุมอื่นๆ

2. เมื่อหมดเวลาเด็กช่วยกันเก็บของเล่นเข้าที่

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นที่สนามหญ้า เด็กเล่นกันอย่างสนุกสนาน บ้างก็เล่นเครื่องเล่นสนาม บางคนก็เล่นเตะฟุตบอล บางคนก็เล่นวิ่งแข่งกัน บางคนก็เล่นเครื่องเล่นสนามโดยไม่มีการแข่งกันเล่น

2. เมื่อหมดเวลา เด็กเดินมาเข้าแถวรอเพื่อนไปล้างมือ เข้าห้องนํ้า เสร็จแล้วเดินกลับห้องเป็นแถว เก็บรองเท้าไว้ที่ชั้นเรียงอย่างเป็นระเบียบ นั่งเป็นแถวรอครูในห้องเพื่อเตรียมตัวรับประทานอาหารกลางวัน

ครูให้เด็กล้างมือ หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งรอเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร เด็กเดินเป็นแถวหยิบช้อนส้อม ไปปรับอาหารที่ครู เด็กยกมือไหว้ขอบคุณก่อนรับอาหาร เด็กรับประทานอาหารเดินไปนั่งที่โต๊ะ กอดคอเพื่อนจนครบทุกคน เด็กพนมมือท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหารพร้อมกัน เมื่อจบครูบอกลงมือรับประทานได้ เด็กกล่าวขอบคุณครับ/ค่ะ เด็กรับประทานอย่างเรียบร้อยไม่คุยกัน เมื่อรับประทานอิ่มแล้วเด็กถูกนำถาดและช้อนส้อมไปคืนครูพิเศษอาหารแล้วนำถาดเก็บลงในตะกร้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จเดินไปแปร่งฟัน และเก็บแก้วน้ำแปร่งฟันไว้ที่ตู้ของตนเอง เด็กๆ จะตกลงกันเองว่าใครจะเป็นคนทำความสะอาดและเก็บโต๊ะอาหาร เด็กจะแบ่งหน้าที่กันเอง เมื่อเสร็จก็จะไปปูที่นอนอย่างเป็นระเบียบ รอเพื่อน เมื่อเสร็จทุกคนแล้ว ครูให้เด็กสวดมนต์ แผ่เมตตาก่อนนอน ระหว่างที่นอนครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ให้เด็กฟัง

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. เด็กสามารถแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. มีความสุขสนุกสนานในการเล่นและทำกิจกรรม
3. ฟังพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
4. เด็กสามารถสร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. เด็กสามารถแก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้

ด้านสติปัญญา

1. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิต ได้
2. เด็กสามารถพูด ตอบคำถามเกี่ยวกับสัตว์ชื่อ ที่อยู่อาศัย ประโยชน์ และการดูแลรักษา

สัตว์

3. รู้จักการสังเกต จำแนก และเปรียบเทียบได้

4. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
5. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม
4. รู้จักใช้และรักษาสິงของที่ใช้ร่วมกัน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 หน่วย ของเล่นพื้นบ้าน (การทำของเล่นพื้นบ้าน เติมนกะลา ม้าก้านกล้วย ปืนก้านกล้วย)

วัตถุประสงค์

ด้านร่างกาย

1. เคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. แสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. แก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. รู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
2. สนทนาได้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับของเล่นพื้นบ้าน
3. มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

4. เรียนรู้สิ่งต่างด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5
5. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม
4. รู้จักใช้และรักษาสິงของที่ใช้ร่วมกัน
5. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้
6. มีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย
7. รู้จักการอนุรักษ์รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ครูประจำชั้นอนุบาล 3 1 คน
- เด็ก 15 คน

สถานที่และเวลา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกอบต.หนองควาย ห้องอนุบาล 3 วันที่ 28 กันยายน - 2 ตุลาคม 2552

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสมาธิ (ทำทุกวัน)

เวลา 08.30 น. เด็กๆ เคารพธงชาติ ทำกิจกรรมหน้าเสาธง คุณครูให้เด็กเดินเป็นแถวไปเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินมาเข้าแถวรอเพื่อน เดินเป็นแถวกลับชั้นเรียน เด็กๆ ถอดรองเท้าเก็บบนชั้นวางรองเท้าทีละคน เดินไปนั่งเป็นแถวรอเพื่อนในห้องเรียน คุณครูเปิดเพลงจับมือกันเป็นวงกลม เด็กๆ ลุกขึ้นยืนจับมือกันเดินตามจังหวะเพลง จนจบเพลง เด็กยืนเป็นวงกลมเอามือประสานกันเดินต่อเท้ากันไปอย่างช้าๆ อย่างสงบ โดยครูเปิดเพลง “ดั่งดอกไม้บาน” คลอเบาๆ จนจบเพลง ขณะที่เดินอยู่นั้นมีเด็กบางคนยังเล่นกันอยู่ คุณครูก็พูดว่า “ตอนนี้เราเดินทำสมาธิอยู่นะคะ” เด็กก็หยุดเล่นแล้วก็เดินช้าๆ อย่างสงบ พอเพลงจบเด็กก็นั่งลงเป็นวงกลม คุณครูบอกเด็กว่าเราจะนั่งสมาธิ ก่อนเราจะทำเราก็ต้องไหว้พระสวดมนต์ก่อน ครูให้เด็กกราบพระ 3 ครั้ง ครูนำนาคมนต์ เด็กสวดตามทีละวรรค เสร็จแล้วคุณครูจุดเทียนให้เด็กๆ ส่งเทียนให้เพื่อน ขณะที่ส่งเทียนเด็กๆ จะมองที่เปลวเทียนแล้วก็ส่งเทียนให้เพื่อนช้าๆ ส่วนคนอื่นที่ยังไม่ได้รับเทียนก็นั่งรออย่างสงบโดยไม่คุยกัน ขณะที่มีการส่งเทียนและรับเทียนเด็กก็จะไหว้ก่อนรับและส่งทุกครั้ง เมื่อส่งเทียนเสร็จ คุณครูก็บอกให้เด็กมองที่เปลวเทียน แล้วหลับตาลงช้าๆ เพื่อทำสมาธิ ขณะที่เด็กๆ หลับตาทำสมาธิคุณครูเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ พร้อมกับพูดเบาๆ ว่า

- ขอให้ทุกคนนึกถึงแสงสว่างที่เทียน ให้นำแสงสว่างนั้นเข้าสู่หน้าผากของเราให้แสงสว่างแผ่ไปทุกส่วนของร่างกาย เพื่อให้ทุกส่วนของร่างกายเราสามารถทำความดีได้
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเราให้ศีรษะของเราเต็มไปด้วยแสงสว่าง เราจะได้มีความคิดที่ดีๆ คิดช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่น มีสติปัญญาดี เรียนหนังสือเก่งๆ
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่หัวใจของเรา หัวใจของเราเต็มไปด้วยความรัก ความเมตตาให้กับทุกคน
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่มือของเราทั้ง 2 ข้าง มือของเราทั้ง 2 ข้างจะช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคุณพ่อ คุณแม่ คุณครูและเพื่อนๆ
 - ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ปากของเรา ปากของเราจะพูดแต่สิ่งที่ดีๆ พูดเพราะๆ มีครับ/มีค่ะ ไม่พูดโกหก
 - จากนั้นให้นำแสงสว่างมาไว้ที่เท้าของเราทั้ง 2 ข้าง เท้าของเราทั้ง 2 ข้างจะเดินดีๆ ไม่กระโดด ไม่เอาไปเตะเพื่อน
 - ตอนนี้ให้นำแสงสว่างมาไว้ที่ศีรษะของเรา ให้เราแผ่แสงสว่างจากตัวเราออกไปมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้นำแสงสว่างมอบให้คุณครูของเรา ผู้ที่ให้ความรู้และปัญญาแก่เรา ขอให้ท่านมีแต่ความสุข ให้เราแผ่แสงสว่างให้กับทุกคน รวมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกให้มีแต่ความสุข ความสามัคคีกัน
- ขณะที่ครูพูดอยู่นั้นเด็กร้องฟังอย่างสงบ น้องอิมส์ น้องเก็น และน้องนิรัช ลืมตาดูเพื่อนๆ เป็นบางครั้ง หลังจากทำสมาธิเสร็จคุณครูให้เด็กกล่าวคำแผ่เมตตาพร้อมกัน

วันที่ 1

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้องอย่างอิสระ ครูหยุดเคาะเด็กหยุดในท่ายืนทันที ครูตกลงกับเด็กว่า ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เคลื่อนไหวอยู่กับที่ตามความคิดของตนเองในท่าอะไรก็ได้ เด็กฟังจังหวะและปฏิบัติตามข้อตกลงได้ถูกต้อง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ครูนำภาพของเล่นพื้นบ้านมาให้เด็กดู ครูถามว่า เด็กเคยเห็นหรือเปล่า เด็กตอบว่า “ไม่เคยเห็นครับ/ค่ะ” ครูถามว่า “แล้วเด็กๆ รู้จักมั้ย” เด็กตอบว่า “ไม่รู้จักครับ/ค่ะ” ครูชี้ที่รูปภาพแล้วเด็กว่านี่คือ เดินกะลา บ้านเราเรียกว่า เดินกะโหล้ง ทำมาจากกะลา ไม้ไผ่กึ่งๆ บ่อคอน ม้าก้านกล้วย

กลิ้งล้อ สะบ้าเข้าถ้ำ (เด็กพูดตามครู) ทั้งหมดนี้เป็นของเล่นพื้นบ้าน ที่เราสามารถทำได้ คุณพ่อคุณแม่ก็ทำให้เด็กๆ เล่นได้ เราใช้วัสดุธรรมชาติหรือเศษวัสดุมาทำ

2. ครูนำบัตรคำชื่อของเล่นพื้นบ้านอ่านให้เด็กฟัง ให้เด็กอ่านตามแล้วให้เด็กนำไปจับคู่กับรูปภาพของเล่นทีละชื่อ

3. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้เด็กฟังว่าของเล่นพื้นบ้าน ทำมาจากภูมิปัญญาของคนในชุมชนหรือคนเฒ่าคนแก่ ที่ทำวัสดุธรรมชาติที่หาง่ายๆ ในท้องถิ่นของตนเองมาทำเป็นของเล่นให้ลูกหลานหรือเด็กๆ เล่น เด็กนั่งฟังอย่างตั้งใจไม่คุยและไม่เล่นกัน

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกรูปภาพของเล่นพื้นบ้านให้เด็กๆ ระบายสี เด็กระบายสีอย่างมีสมาธิและตั้งใจ เด็กคุยกันเบาๆ ถามกันว่าได้รูปอะไร ทำกิจกรรมเสร็จเด็กเก็บสีไว้ที่เดิมต่อแถวส่งผลงานคุณครู บอกชื่อของเล่นที่ตนเองระบายให้คุณครูเด็กๆ บอกชื่อของเล่นของตนเองได้ถูกต้อง

2. ครูให้เด็กเล่นอิสระตามมุมต่างๆ เด็กเล่นกันด้วยดีไม่ส่งเสียงดังไม่แย่งของเล่นกับแบ่งของเล่นให้เพื่อนเล่นด้วย

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กลงไปเล่นสนามทรายโดยทำข้อตกลงกับเด็กว่า เราจะเดินไปเป็นแถวและจะเล่นด้วยกันดีๆ ไม่แย่งกันเล่น และไม่เอาปากกัน เด็กตอบตกลง เด็กเล่นอย่างเป็นระเบียบ ไม่ส่งเสียงดัง เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงได้ดี หมดเวลาเล่น เด็กเก็บอุปกรณ์ไว้ที่เดิม เข้าแถวเดินไปล้างมือ เข้าห้องน้ำ เข้าแถวรอเพื่อนจนครบ เดินแถวเข้าห้อง หยิบแก้วน้ำ แปร่งฟัน นั่งเป็นแถว เตรียมตัวรับประทานอาหาร

วันที่ 2

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้องอย่างอิสระ ครูหยุดเคาะเด็กหยุดในท่ายืนทันที ครูตกลงกับเด็กว่า ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่ตามความคิดของตนเองในท่าอะไรก็ได้ เด็กฟังจังหวะและปฏิบัติตามข้อตกลงได้ถูกต้อง

2. ครูนำของเล่นพื้นบ้านมาให้เด็กดู เดินกะลา ม้าก้านกล้วย ปืนก้านกล้วย บ่ากอนไม้ไผ่กึ่งๆ พร้อมกับให้บอกชื่อของเล่นได้ถูกต้อง ครูถามว่า

- ของเล่นมีชื่ออะไรบ้าง เด็กตอบว่า “สีดา สีชมพู สีเขียว” เด็กบอกสีได้ถูกต้อง

- ทำมาจากอะไรบ้าง (ก้านกล้วย กะลาหรือกะโหล่ง ไม้สวก)
- เหมือนหรือต่างกันอย่างไร สมหมายตอบว่า “อันนี้เป็นกะลามะพร้าว อันนี้เป็นก้านกล้วยครับ” น้องเนิร์ธบอกว่า “อันนี้เป็นไม้ นี่ก้านกล้วยครับ ต้นกล้วยบ้านผมมี” เด็กช่วยกันบอกถึงลักษณะของของเล่นพื้นบ้านชนิดต่างๆ ได้

3. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้เด็กว่า รูปร่าง ลักษณะขนาดและสีของของเล่น พื้นบ้านว่าแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไป แต่อาจจะทำมาจากวัสดุที่เหมือนกันหรือเป็นประเภทเดียวกัน ครูถามเด็กๆ ว่าอยากทำของเล่นพื้นบ้านเล่นหรือเปล่า (อยากครับ/ค่ะ) เด็กพรุ่งนี้เราจะมีคนมาสอนเราทำ เด็กๆ แสดงท่าทางดีใจกันใหญ่

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูให้เด็กวาดภาพระบายสีของเล่นพื้นบ้านที่ตนเองชอบ เด็กเดินรับกระดาษจากครู (เด็กยกมือขอบคุณทุกครั้งที่คุณยื่นของให้) เด็กนั่งวาดภาพอย่างตั้งใจและไม่คุยกันเสียงดัง เสร็จแล้วเด็กเก็บอุปกรณ์เข้าที่เดิม ต่อแถวส่งผลงานคุณครู พร้อมบอกว่าตนเองวาดภาพอะไร ครูจดบันทึกไว้

เกมการศึกษา

1. ครูนำเกมภาพที่เหมือนกันของของเล่นพื้นบ้านมาให้เด็กจับคู่ เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน กลุ่มไหนจับคู่เสร็จก่อน ให้ยกมือขึ้นร้องเฮ้ดังๆ เด็กแข่งกันเล่นเกมจับคู่ 1 2 3 เด็กจับคู่ภาพที่เหมือนกันได้ถูกต้อง เสร็จแล้วเด็กเก็บส่งคุณครู

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ตามความสนใจ เด็กเล่นเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่คุยกันเสียงดัง เล่นเสร็จแล้วเก็บของเล่นเข้าไว้ที่เดิม นั่งรอเป็นแถว

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม เด็กเล่นด้วยความระมัดระวัง ไม่แย่งกันเล่น ต่อแถวเล่นสะพานลื่น (สมหมาย วังมาแซงหน้า เพื่อนบอกให้สมหมายไปต่อข้างหลัง) หมดเวลาเล่นเด็กเข้าแถวเดินไปล้างมือเข้าห้องน้ำ เดินแถวกลับห้องหิบบ้วนน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเป็นแถวเตรียมตัวรับประทานอาหาร

วันที่ 3

วิทยากร อาจารย์กฤษฎา ปาละพรหม

พ่อนานทอง พุทธโยธา

กิจกรรม

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นแถวทบทวนเกี่ยวกับของเล่นพื้นบ้านที่เด็กๆ รู้จัก พร้อมกับบอกว่าวันนี้เราจะมีครูภูมิปัญญามาช่วยสอนและทำของเล่นพื้นบ้านให้กับเด็กๆ

2. ครูภูมิปัญญา (อาจารย์กฤษฎา ปาละพรหม พ่อหนานทอง พุทธโยธา) เดินเข้าเด็กๆ ยกมือไหว้พร้อมกล่าวสวัสดีครับ/ค่ะ โดยที่ครูไม่ต้องบอก

3. ครูเชิญวิทยากรนั่งพร้อมกับแนะนำชื่อให้เด็กๆ รู้จัก เด็กๆ ก็กล่าวคำสวัสดีครับ/ค่ะอีกครั้ง

4. ครูภูมิปัญญาถามเด็กๆ ว่ารู้จักชื่อครูหรือยัง เด็กๆ ตอบพร้อมกันรู้จักแล้วครับ/ค่ะ ครูภูมิปัญญาให้เด็กๆ บอกชื่อได้บ้างไม่ได้บ้าง ครูภูมิปัญญาแนะนำชื่อตนเองอีกครั้งพร้อมกับให้เด็กพูดตาม

5. อาจารย์กฤษฎาถามเด็กๆ เกี่ยวกับชื่อของเล่นพื้นบ้านว่าเด็กๆ รู้จักอะไรบ้าง เด็กๆ ก็ช่วยกันตอบ

6. อาจารย์กฤษฎานำกะลามะพร้าวมาให้เด็กดู ถามเด็กว่าเด็กๆ รู้จักหรือเปล่า เด็กตอบได้ว่าคือกะลา

7. อ.กฤษฎาถามเด็กว่าก่อนที่จะมาเป็นกะลาอย่างนี้เราต้องเอาอะไรมันออกก่อน เด็กๆ ตอบว่า “ในมะพร้าว” (ภาษากลางคือ เนื้อมะพร้าว) อ.กฤษฎาถามว่าเขาทำอะไรเอาออก เด็กๆ ตอบว่า “ขูดออกครับ/ค่ะ”

8. อ.กฤษฎาถามเด็กว่าประโยชน์ของมะพร้าวมีอะไรบ้าง น้องฟลุค (ด.ช.วาทัญญู คำลือ) ตอบว่า เอาเนื้อมะพร้าวมาทำขนม เอามาทานก็ได้ครับ

9. อ.กฤษฎาบอกว่าประโยชน์ของมะพร้าวมีเยอะแยะ ถ้าคุณแม่แคงเผ็ดไม่ได้ใส่อะไรจะไม่อร่อย น้องปริมตอบว่า “กะทิค่ะ” อ.กฤษฎาอธิบายว่า กะลาเราเอามาทำกระบายดกน้ำได้ ทัพพีก็ได้

ขณะที่ อ.กฤษฎา อธิบายอยู่นั้น เด็กๆ สนใจและตั้งใจฟังและตอบคำถามทุกครั้งที่อาจารย์ถาม

10. อ.กฤษฎาหยิบกะลาให้เด็กดู และให้เด็กทดลองหยิบกะลา ด้วยความสนุกสนาน ครูแบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 เรียนรู้การเดินกะลา โดย อาจารย์กฤษฎา ปาละพรหม

กลุ่มที่ 2 เรียนรู้การทำม้ก้านกล้วยและปั่นก้านกล้วย โดย พ่อหนานทอง พุทธโยธา

กลุ่มที่ 1 อาจารย์กฤษฎา ปาละพรหม สาธิตการทำเดินกะลา

1. เด็กๆ นั่งเรียบร้อย อ.กฤษฎาอ่านบทกลอนการละเล่นลิกกะโหล่งให้เด็กฟัง พร้อมกับถามคำถามเกี่ยวกับบทกลอนว่ามีใครบ้าง (บัวแก้ว บัวทอง บัวชื่นศรี บัวผาย) เด็กกำลังเล่นอะไรกันอยู่ (ลิกกะโหล่ง)

- น้องเนิร์ธถามว่า กะลาเป็นของปลอมไม่มีชีวิตใช่ไหม

- อาจารย์ถามกลับมาทำไมถึงไม่มีชีวิต
- น้องเนิร์ธตอบว่า เพราะมันเคลื่อนไหวเองไม่ได้

2. อาจารย์กฤษฎาสาธิตการทำเดินกะลา

เอากะลามามาเจาะรู เอาเชือกใส่ในรูแล้วก็ขดปมไม่ให้มันหลุดทั้ง 2 ข้าง ทำเสร็จแล้ว อาจารย์ก็ลองเดินให้เด็กๆ พร้อมทั้งอธิบายว่าเวลาเดินต้องดึงเชือกให้มันตึงๆ แล้วก็ยกเท้าทีละข้าง

3. เด็กๆ ตั้งใจดูและสนใจอยากจะทดลองเล่นดูบ้าง อาจารย์ถามเด็กว่าใครอยากลองเดินดูบ้าง เด็กๆ ก็หันไปถามเพื่อนว่าจะให้ใครเดินก่อน สมหมายบอกว่าให้พี่ปริมกับพี่ปาล์มเดินก่อนเสร็จแล้วก็ให้คนอื่นเข้าแถวรอ แต่ก็ไม่เป็นไปตามข้อตกลง อาจารย์ก็เลยให้เด็กยืนเป็น 2 แถว ผู้หญิง 1 แถว ผู้ชาย 1 แถว ให้เพื่อนที่อยู่หัวแถวเดินก่อนเสร็จแล้วถึงเอาไปส่งต่อให้เพื่อนแล้วก็ไปต่อท้ายแถว เด็กๆ เล่นกันอย่างสนุกสนานและปฏิบัติตามข้อตกลงได้

4. อาจารย์กฤษฎานำรูปภาพระบายสีการเดินกะลามาให้เด็กดู และแจกให้เด็กระบายสี เด็กๆ เดินไปรับกระดาษที่อาจารย์พร้อมทั้งยกมือไหว้ขอบคุณครับ/ค่ะ

5. เด็กๆ ระบายสีอย่างตั้งใจและไม่คุยกันเสียงดัง อาจารย์พุกกับคุณครูสายคำว้า เด็กพวกนี้เก่งนะรู้จักแยกสีด้วย

กลุ่มที่ 2 พ่อหนานทอง พุทธโยธา สาธิตการทำปิ่นก้านกล้วยและม้าก้านกล้วย

1. พ่อหนานทอง พุทธโยธาถามเด็กๆ ว่า รู้จักมัยว่านี่คืออะไร(ชูก้านกล้วยขึ้นมา) เด็กตอบว่า “ก้านกล้วยครับ/ค่ะ”

2. พ่อหนานทองพูดกับเด็กๆ ว่า วันนี้เราจะมาทำปิ่นก้านกล้วยและม้าก้านกล้วยกัน

3. พ่อหนานทอง หยิบก้านกล้วยมาเลาะใบตองออกและนำก้านกล้วยมาสาธิตการทำปิ่นก้านกล้วยให้เด็กๆ ดูพร้อมกับถามเด็กว่าอยากได้มัย เด็กๆ ก็ตอบว่า อยากได้ครับ/ค่ะ

เด็กๆ นั่งฟังและดูพ่อหนานทองทำปิ่นก้านกล้วยอย่างตั้งใจและสนใจโดยไม่คุยกันเลย

4. พ่อหนานทองแจกปิ่นก้านกล้วยให้เด็กๆ คนละ 1 อัน เด็กๆ ทดลองเล่นกันอย่างสนุกสนาน

5. พ่อหนานทองเรียกเด็กมานั่งแล้วบอกว่าเดี๋ยวเราจะทำม้าก้านกล้วยกันเด็กๆ อยากได้มัย เด็กตอบว่า อยากได้ครับ/ค่ะ

6. พ่อหนานทองสาธิตการทำม้าก้านกล้วยให้เด็กๆ ดูทีละขั้นตอน เด็กๆ นั่งฟังอย่างตั้งใจ

7. พ่อหนานทอง ทำม้าก้านกล้วยให้เด็กทุกคน เด็กๆ นั่งรออย่างเป็นระเบียบและไม่แย่งกัน คนที่ได้ก่อนก็ไปยืนรอเพื่อนที่ยังไม่ได้

8. เด็กๆ ชีม้าก้านกล้วยวิ่งแข่งกันอย่างสนุกสนานพร้อมกับร้องเสียงม้าไปด้วย

พ่อหนานทองจะสอนเด็กๆ เหมือนกับอุ้ยสอนหลานที่บ้าน ทำให้เด็กๆ มีความสุขและพ่อหนานทองก็มีความสุขที่เห็นเด็กๆ ชอบ และมีความสุขที่ได้มอบความสุขให้กับเด็กๆ

วันที่ 4

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้องอย่างอิสระ ครูหยุดเคาะเด็กหยุดในท่ายืนทันที ครูตกลงกับเด็กว่า ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวที่ ถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เคลื่อนไหวอยู่กับที่ตามความคิดของตนเองในท่าอะไรก็ได้ เด็กฟังจังหวะและปฏิบัติตามข้อตกลงได้ถูกต้อง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งลงเป็นแถวครูนำของเล่นมาให้เด็กบอกชื่อ เด็กบอกชื่อถูกทุกชิ้น

2. ครูถามเด็กๆ ว่า ถ้าเพื่อนเล่นของเล่นอยู่ แต่เราก็ออยากเล่นของเล่นชิ้นนั้น เราควรจะทำอย่างไร เด็กตอบว่า “ขอเพื่อนเล่นด้วยคน” และถ้าเรากำลังเล่นของเล่นอยู่เพื่อนขอเล่นด้วยเราจะให้เล่นด้วยมั้ย เด็กตอบว่า “ให้เล่นครับ/ค่ะ” ครูพูดกับเด็กว่า การเล่นในบางครั้งจำนวนของเล่นมีน้อยไม่พอกับเด็ก เราควรแบ่งปันให้เพื่อนเล่นด้วย แต่ถ้าของเล่นชิ้นนั้นเล่นคนเดียวเราก็ควรไปเล่นชิ้นอื่นก่อน ไม่ควรไปแย่งของเพื่อนมาเล่น และเมื่อเพื่อนเล่นเสร็จหรือไม่มีคนเล่น เราก็สามารถไปเล่นได้ เด็กๆ นั่งฟังอย่างตั้งใจ

3. ครูให้เด็กช่วยบอกวิธีการปฏิบัติตัวในการเล่นของเล่นกับเพื่อน เด็กๆ ช่วยกันตอบอย่างหลากหลายวิธี

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. ครูพาเด็กไปเล่นที่สนามโดยครูนำของเล่นพื้นบ้านมาให้เด็กได้เล่น (เดินกะลา บ่ากอน ม้าก้านกล้วย) เด็กเล่นด้วยความสนุกสนานและปฏิบัติตามในการเล่นได้ตามที่ครูพูด หมดเวลาเล่น เด็กเก็บของเล่นมาส่งคุณครู เข้าแถวไปเข้าห้องน้ำ ล้างหน้า ล้างมือ เข้าแถวรอเดินแถวเข้าห้อง นั่งรอเป็นแถว

เกมการศึกษา

1. ครูนำเกมภาพกับเงาของเล่นพื้นบ้านให้เด็กเล่น เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน ครูแจกเกมภาพกับเงาให้เด็กจับคู่ เด็กนั่งเล่นอย่างเป็นระเบียบ กลุ่มของใครของมัน เด็กไม่คุยกันเสียงดัง เมื่อเลิกเล่นเด็กเก็บของส่งคืนครู

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกรูปภาพของเล่นพื้นบ้านให้เด็กคนละ 1 ภาพ ให้เด็กนึกกระดาษติดให้สวยงาม เด็กรับอุปกรณ์จากครู (เด็กยกมือไหว้ขอบคุณ) เด็กนั่งเป็นกลุ่มอย่างตั้งใจและมีสมาธิ ขณะที่ทำเด็กก็คุยกันเบาๆ ไม่เสียงดัง ใครเสร็จก่อนให้นำส่งครู และเมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จทุกคนแล้ว เด็กๆ ช่วยกันเก็บเศษกระดาษที่ตกตามพื้นไปทิ้งขยะ ช่วยกันกวาดพื้นให้สะอาด เสร็จแล้วไปล้างมือ

วันที่ 5

กิจกรรมสมาธิ

กิจกรรมเคลื่อนไหว

1. ครูเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบๆ ห้องอย่างอิสระ ครูหยุดเคาะเด็กหยุด ในท่ายืนทันที่ ครูตกลงกับเด็กว่า ถ้าครูเคาะจังหวะเร็วให้เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวที่ ถ้าครูเคาะจังหวะช้าให้เคลื่อนไหวอยู่กับที่พร้อมทำท่าทางตามความคิดของตนเอง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. เด็กนั่งเป็นแถว ครูเล่านิทานเรื่อง “ตุ๊กตาเจ้า” เด็กนั่งฟังอย่างเงียบๆ และตั้งใจฟังนิทาน ครูเล่าจบถามเด็กว่า “ทำไมของเล่นหนูนี้จึงหาย” เด็กตอบว่า “หนูไม่เก็บครับ/ค่ะ” ครูถามต่อว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นหนูนี้จะทำอย่างไร” เด็กตอบว่า “เล่นแล้วจะเก็บไว้ครับ/ค่ะ”

2. ครูอธิบายถึงวิธีการเก็บรักษาของเล่นให้เป็นระเบียบ เราควรเก็บใส่ตู้ ตะกร้า กล่องไว้ เล่นแล้วเราต้องเก็บทุกครั้ง ถ้าเราไม่เก็บของก็จะรกรุงรังแล้วไม่สะอาด สิ่งของต่างๆ ของเราต้องเก็บให้เรียบร้อย เดี่ยวจะหายแล้วจะหาไม่เจอ

3. เด็กช่วยกันบอกวิธีการเก็บของเล่นให้เป็นระเบียบอย่างหลากหลายวิธี

กิจกรรมเสรี

1. ครูให้เด็กเล่นของเล่นตามมุมต่างๆ สังเกตการเก็บของเล่นของเด็ก เด็กเล่นเสร็จเก็บของเล่นไว้ที่เดิม ถ้าใครไม่เก็บเพื่อนๆ ก็จะเตือนให้เก็บไว้ที่เดิม

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. ครูแจกภาพของเล่นพื้นบ้านให้เด็กระบายสีอย่างอิสระ เด็กระบายสีอย่างตั้งใจ เมื่อทำเสร็จเด็กเก็บสีไว้ที่เดิม เอาผลงานส่งครูที่โต๊ะ

เกมการศึกษา

1. เด็กนั่งรอบเป็นแถว ครูนำภาพที่สัมพันธ์ของของเล่นพื้นบ้านมาให้เด็กจับคู่ ให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน ครูแจกเกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์ของของเล่นเด็กสามารถจับคู่ได้ถูกต้อง เมื่อเล่นเสร็จเด็กเก็บของมาให้คุณครู

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. เด็กนั่งรอเป็นแถว คุณครูให้เด็กออกไปวิ่งเล่นที่สนามอย่างอิสระเด็กวิ่งเล่นอย่างสนุกสนาน เมื่อหมดเวลาเล่นเด็กเข้าแถวเดินไปเข้าห้องน้ำ ล้างหน้า ล้างมือ เข้าแถวเดินกลับห้องหยิบแก้วน้ำ แปรงฟัน นั่งรอเตรียมตัวรับประทานอาหาร

ผลที่เกิดจากกิจกรรม

ด้านร่างกาย

1. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องแคล่ว
2. รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. กล้ามเนื้อเล็กประสานสัมพันธ์กันจากการทำงานศิลปะ
4. เด็กสามารถแสดงท่าทางเคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรีได้

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. ร่าเริงแจ่มใส อารมณ์ดี
2. พึงพอใจ ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นได้
3. มีความคิดสร้างสรรค์จินตนาการจากการทำงานศิลปะ
4. มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

ด้านสังคม

1. เด็กสามารถเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เด็กสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. เด็กสามารถแก้ปัญหาในการเล่นร่วมกับผู้อื่นได้
4. รู้จักวางแผนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านสติปัญญา

1. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
2. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับของเล่นพื้นบ้าน
3. มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ
4. เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5
5. เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเก็บของเข้าที่
2. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน
3. รู้จักการรอคอยในการเล่นและทำกิจกรรม

4. รู้จักใช้และรักษาสีของที่ใช้ร่วมกัน
5. เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้
6. มีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย
7. รู้จักการอนุรักษ์รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการมีส่วนร่วม

ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เป็นวิทยากรทำของเล่นพื้นบ้านให้กับเด็กๆ

ปัญหาและอุปสรรค

1. การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ เนื่องจากทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงานที่เป็นงานประจำอยู่แล้ว ทำให้การดำเนินการวิจัยต้องเลื่อนกำหนดเวลาออกไปเพื่อให้งานทุกฝ่ายดำเนินไปได้โดยไม่เสียหาย
2. การติดต่อประสานงานกับครูภูมิปัญญา เนื่องจากครูภูมิปัญญาซึ่งเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้กับเด็กไม่ค่อยมีเวลาอยู่บ้าน เมื่อนักวิจัยไปติดต่อประสานงานจึงไม่พบ
3. งานวิจัยของเราเป็นลักษณะของนามธรรม ขาดต่อการนำเสนอให้ผู้อื่นได้รับทราบถึงการผลการวิจัยที่เป็นรูปธรรม สำหรับในมุมมองของผู้ที่ทำงานด้านการศึกษาอยู่แล้วจะมีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่แสดงออกมาอย่างชัดเจน และจะสามารถเข้าใจการดำเนินงานวิจัยได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้ทำงานด้านการศึกษา หรือผู้ที่ไม่เข้าใจพัฒนาการเด็ก ความยากจึงอยู่ที่ว่าจะนำเสนออย่างไรให้เป็นรูปธรรม

แนวทางแก้ไข

1. ขอยกยเวลาการทำวิจัยเพื่อให้เอื้อต่อการทำวิจัยและงานประจำของศูนย์ฯ สามารถดำเนินไปได้พร้อมกัน
2. การติดต่อประสานงานไปพบครูภูมิปัญญาตอนเย็น ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุมาก่อกำลังกาย และครูภูมิปัญญาของเราเข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายด้วยการนำเสนอพรรณนาภาพที่เด็กแสดงพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมออกมาและนำเสนอแบบสังเกตพฤติกรรมที่ครูสังเกตเด็กออกมาแนะนำเสนอ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากทำวิจัย

ผู้นำชุมชน

1. ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็ก สามารถกำหนดนโยบายการพัฒนาศูนย์ฯ การให้งบประมาณสนับสนุน การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์จัดขึ้นเมื่อมีโอกาส

2. ผู้นำชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นผู้นำชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ เห็นของดีในชุมชน การนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มีการเสนอข้อมูลของหมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ ที่ตนเองรู้จัก และที่ตนเองมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ มีการเสนอแนวคิดของตนเอง เช่น พ่อหลวงอินตา หลวงใจ ฝากถึงคุณครูว่าให้สอนเด็กให้เชื่อฟังพ่อแม่ พ่อแม่ก็ต้องสอนด้วย ไม่ใช่ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของครูอย่างเดียว ในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีขอยกตัวอย่างว่าจะทำอย่างไรที่จะทำให้เด็กรุ่นหลังได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเพณี เช่น บ้านเราจะมีประเพณีเลี้ยงผีฝ่ายป่าน้ำแม่คำซ้าง ต้องให้เด็กรู้ว่าน้ำแม่คำซ้างไหลมาจากไหน เป็นแม่น้ำสายหลักของอำเภอหางดง เป็นแม่น้ำที่หล่อเลี้ยงชีวิตของพ่ออยู่แม่อยู่ในอดีตได้อาศัยดื่มกิน ใช้ทำการเกษตร ควรให้เด็กได้เรียนรู้และหวงแหน รู้จักรักษาไว้ การเรียนรู้ต้องสร้างมาตั้งแต่เด็กอนุบาลขึ้นไปจนถึงประถม มัธยมเรื่อยไป ซึ่งเป็นการทดสอบความคิดเห็นของคนในพื้นที่ และเป็นผู้นำชุมชนที่มีประโยชน์มากและแสดงถึงความเป็นเจ้าของพื้นที่และต้องการอนุรักษ์ของดีในชุมชนไว้

3. ผู้นำชุมชนได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายสามารถนำมาใช้ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กได้ มีการเสนอแนะแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนที่สามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กได้ และยังเสนอแนะแนวทาง วิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก

4. ผู้นำชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย เมื่อเห็นการทำงานของทีมวิจัย ความตั้งใจในการพัฒนาศูนย์ ทำให้เกิดความเชื่อว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลจะสามารถพัฒนาเด็กได้ตรงตามความต้องการของชุมชน

ชุมชน

1. ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล และทำกิจกรรมร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งคนรุ่นหลังอาจข้อมูลได้ไม่เท่าผู้สูงอายุ ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ทางศูนย์จะนำมาใช้ในงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

2. ผู้สูงอายู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเอง ว่าสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีอยู่ให้กับคนอื่น ๆ ต่อไปได้รู้หรือปฏิบัติตาม ทำให้เกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองยังมีคุณค่าต่อชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

ผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย หลังจากการจัดเวทีต่างๆ ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศูนย์ โดยการให้ข้อเสนอแนะ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ และร่วมกันสร้างสนามเด็กเล่นให้กับเด็กพร้อมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย

2. ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจครูมากขึ้นในการทำงานของครู ผู้ปกครองได้รู้จักครูมากขึ้น เห็นการวางแผนการปฏิบัติงาน ความตั้งใจในการทำงานของคณะครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย ความทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจในการทำงาน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะสามารถพัฒนาบุตรหลานของตนเองให้มีพัฒนาการด้านต่างๆ สามารถอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ประสบการณ์แก่เด็กได้เต็มกำลังความสามารถ

3. ผู้ปกครองรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าและสามารถนำความรู้ที่ตนเองมีมาเสนอเป็นข้อมูลให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย ได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลชุมชนด้านบริบทชุมชน คุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยกับทางศูนย์ฯ มีการหาข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต เช่น ข้อมูลของวัดอินทราวาส(วัดต้นเกว๋น) ซึ่งเป็นโบราณสถานของตำบลหนองควาย เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง และยืนยันความถูกต้องได้

4. ผู้ปกครองมีความรู้สึกเป็นเจ้าของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย หลังจากการจัดเวที ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมทำให้ผู้เข้าร่วมเกิดความเป็นเจ้าของพื้นที่ เป็นเจ้าของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนเอง รู้สึกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ใช่ของครู ขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น ตนเองก็เป็นเจ้าของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยเช่นกันเพราะรู้สึกที่ตนเองสามารถยื่นมือเข้ามาทำงานร่วมกับครูในการพัฒนาเด็กได้จากการให้ข้อเสนอแนะต่างๆ และเข้ามาช่วยเหลือในการปรับปรุงพัฒนาศูนย์ และนอกจากรู้สึกเป็นเจ้าของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ยังรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ เห็นของดีที่มีอยู่ในชุมชน เห็นการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ และสามารถนำมาพัฒนาเด็กในชุมชนของตนเองได้

ทีมวิจัย (ผู้ดูแลเด็ก)

จากการดำเนินงานวิจัยทำให้

- เกิดการแก้ปัญหาร่วมกันของทีมวิจัย
- เกิดการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

- การทำงานเป็นทีม (เกิดความสามัคคี)
- มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
- มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น
- ได้ทำงานร่วมกับชุมชนทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการพัฒนาเด็ก
- ได้ทราบข้อมูลต่างๆ ในชุมชนที่จะสามารถนำมาปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กในศูนย์ฯ
- ก่อให้เกิดความร่วมมือกันจากส่วนต่างๆ ในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ครูภูมิปัญญา ตลอดจนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย
- ได้ทราบถึงพลังชุมชนที่มีอยู่และถูกนำออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก
- รู้จักการจัดระบบการทำงานมากขึ้น
- ได้รู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลต่างๆ ในชุมชนซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการพัฒนาเด็กและศูนย์ฯ

คณะกรรมการศูนย์ฯ

เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก และยังทำกิจกรรมร่วมกับทางศูนย์ฯ พร้อมกับให้คำปรึกษาแนะแนวทางในการพัฒนาศูนย์ฯ และการจัดกิจกรรมงานวิจัยในระยะที่ 2 พร้อมกับประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ และชุมชนให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย

ผู้บริหาร

เข้ามามีส่วนรับรู้ รับฟัง และนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการรายงานผลการดำเนินงานของทีมวิจัยไปปรับเข้าสู่แผนพัฒนาการศึกษา ให้มีความสำคัญกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบล

เอื้ออำนวยเรื่องสถานที่จัดประชุม จัดบุคลากรมาช่วยสนับสนุนเรื่องสถานที่จัดประชุมทุกครั้ง

บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จะมีจิตอาสาเข้ามาช่วยระดมการด้วยทุกครั้ง โดยไม่ต้องร้องขอ เสียสละเวลานอกเวลาราชการเข้ามามีส่วนร่วมกับครูศูนย์เกือบทุกครั้งที่มีโอกาส

โครงการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง อ.หางดง จ.เชียงใหม่

เวทีเพิ่มความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทบทวนความรู้สำหรับผู้ปกครองที่เคยมาร่วมกิจกรรม
2. เพื่อให้ตัวแทนที่ไปศึกษาดูงานได้ให้ความรู้ข้อมูลกับผู้ปกครองที่ไม่ได้ไปศึกษาดูงาน
3. เพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองที่ไม่เคยมาร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนิน

โครงการวิจัย การจัดการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการให้ความรู้
มือในการช่วยเหลือ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ทีมวิจัยร่วมกันจัดเวทีโดยเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมในเวทีเพิ่มความรู้และแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ ซึ่งผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมจะสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1
ผู้ปกครองที่ยังไม่เคยมาร่วมกิจกรรม กลุ่มที่ 2 ผู้ปกครองที่เคยมาร่วมกิจกรรมแต่ไม่ได้ไปศึกษาดู
งาน และกลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรมและได้ไปศึกษาดูงาน ทีมวิจัยเห็นกลุ่มเป้าหมายแล้ว
จึงใช้กิจกรรมสนทนากลุ่มและกิจกรรมในการค้นหาข้อมูลดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมบ้านความคาดหวัง เพื่อใช้สำหรับผู้ปกครองที่ยังไม่เคยมาร่วมกิจกรรม
2. กิจกรรมผลการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม เพื่อใช้สำหรับผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรมแต่
ไม่ได้ไปศึกษาดูงาน
3. กิจกรรมสรุปการศึกษาดูงาน เพื่อใช้สำหรับผู้ปกครองที่ไปศึกษาดูงาน

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสนทนากลุ่ม (โดยครูจินตนา)

จากนั้นแบ่งกลุ่มผู้ปกครองออกโดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มคือ

1. กลุ่มที่ยังไม่เคยมาร่วมเวที
2. กลุ่มที่เคยมาร่วมกิจกรรมแต่ไม่ได้ไปศึกษาดูงาน
3. กลุ่มที่เคยมาร่วมกิจกรรมและไปศึกษาดูงาน

เมื่อแบ่งกลุ่มแล้วให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรม ดังนี้

1. กลุ่มที่ยังไม่เคยมาร่วมเวที ให้ทำกิจกรรมบ้านความคาดหวัง โดยให้ช่วยกัน
เขียนความคาดหวังที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เด็ก และ ความร่วมมือที่สามารถ
มีให้ได้

2. กลุ่มที่เคยมาร่วมกิจกรรมแต่ไม่ได้ไปศึกษาดูงาน ทำกิจกรรมผลการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม โดยให้ช่วยกันเขียนผล ความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม
3. กลุ่มที่เคยมาร่วมกิจกรรมและไปศึกษาดูงานทำกิจกรรมสรุปการศึกษาดูงานให้สรุปผลการศึกษาดูงานว่าเห็นอะไรมาบ้าง แล้วเล่าให้เพื่อนที่ไม่ได้ไปฟัง

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มสรุปให้เพื่อนฟัง โดยให้กลุ่มที่กลุ่มที่ยังไม่เคยมาร่วมเวทีนำเสนอ ก่อน จากนั้นให้ กลุ่มที่เคยมาร่วมกิจกรรมแต่ไม่ได้ไปศึกษาดูงานกลุ่มสุดท้ายคือ กลุ่มที่เคยมาร่วมกิจกรรมและไปศึกษาดูงาน

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ทีมวิจัย
- ผู้ปกครองนักเรียน
- ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์ที่ร่วมศึกษาดูงาน
- ผู้ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน

สถานที่และเวลา

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง วันที่ 31 พฤศจิกายน 2551 เวลา 17.00 – 20.00 น.

จุดแข็ง

1. มีกิจกรรมที่ต่อเนื่องดี
2. ลงรายละเอียดได้ชัดเจน
3. มีการวางแผนของทีมที่ดีเยี่ยม
4. มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม
5. ทีมนำกระบวนการเก็บประเด็นได้ชัดเจน
6. เวลาพอเหมาะสำหรับกิจกรรม
7. มีการสรุปกิจกรรมปิดท้ายทุก section
8. ผู้ปกครองมาเพิ่มมากขึ้นจากเวทีก่อนๆ

เวทีสะท้อนข้อมูลและวางแผนพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสะท้อนข้อมูลจากการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม
2. เพื่อให้ผู้ปกครองเพิ่มเติมข้อมูลจากเดิมที่ได้รวบรวมมา
3. เพื่อวางแผนพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง
4. เพื่อเลือกรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ทีมวิจัยร่วมกันจัดเวทีโดยเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมในเวทีเพื่อสะท้อนข้อมูลและวางแผนพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง โดยการนำเสนอความเป็นมา การดำเนินกิจกรรม ตลอดจนข้อมูลที่ได้ โดยใช้ Power Point จากนั้นแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่สามารถมีให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยวิธีดำเนินการ

1. ใช้ Power Point นำเสนอความเป็นมาของโครงการ การดำเนินกิจกรรมและข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรม
2. แบ่งกลุ่มแสดงความคิดเห็นและเลือกรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การดำเนินกิจกรรม

ทีมวิจัยร่วมกันจัดเวทีโดยเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม โดยมีกิจกรรมดังนี้

1. เชิญเลขานายกองการบริหารส่วนตำบลหางดง (คุณจ่านงค์ วงศ์คำเรือง) กล่าวต้อนรับกับผู้ปกครองที่มาร่วมประชุมในวันนี้ จากนั้น ชี้แจงการดำเนินงานและความเป็นมาของโครงการนำเสนอตาม Power Point
2. เชิญนายกองการบริหารส่วนตำบลหางดงกล่าวและทักทายกับผู้ปกครองที่เข้าร่วมประชุมในวันนี้ ซึ่งนายกอบต. กำลังเดินทางมาถึง
3. ชี้แจงการดำเนินโครงการที่ได้ดำเนินการมา โดยอธิบายตามลำดับเหตุการณ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ จากนั้นได้สรุปกิจกรรม ผลที่เกิดขึ้น ผล/ข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งนำเสนอตาม Power Point

4. แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วให้ผู้ปกครองช่วยกันแสดงความคิดในการคิดรูปแบบกิจกรรมที่ หรือสิ่งที่ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอได้ข้อมูลที่ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นของรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ทีมวิจัย
- ผู้ปกครองนักเรียน
- ผู้ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน

สถานที่และเวลา

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง วันที่ 18 มกราคม 2552 เวลา 09.00–20.00 น.

จุดแข็ง

1. มีผู้เข้าร่วมที่หลากหลาย และครอบคลุม (ผู้บริหาร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครู)
2. ผู้นำกระบวนการดี มีการสรุปรายงานประเด็น
3. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และตั้งใจฟังเป็นอย่างดี

จุดอ่อน

1. ยังขาดผู้ปกครองบางส่วน เนื่องจากติดภาระกิจในการทำงาน
2. บางกิจกรรมมีความเย็นเยื่อ (เช่น ตอนนายกกล่าวเปิดกินเวลาไปค่อนข้างมาก)

ภาพรวมของทีมวิจัยอบต.หางดง

ทีมวิจัยของโครงการนี้ค่อนข้างแตกต่างจากโครงการอื่น เนื่องจากหัวหน้าโครงการเป็นนักวิชาการศึกษา ได้เล็งเห็นปัญหาของศูนย์ฯ แล้วจึงขอทุนวิจัย จุดแข็งของทีมคือ เป็นคนคุณภาพ จัดเวทีแต่ละครั้งมีกระบวนการที่ดี มีการวางแผนที่เยี่ยม กิจกรรมจะค่อนข้างไหลลื่นไม่ติดขัด แบ่งบทบาทที่ชัดเจนคือ หัวหน้าโครงการเป็นผู้นำกระบวนการ ครูจินตนาเป็นนันทนาการและสรุปการประชุม และครูพเยาว์เป็นสรุปบทท้ายในแต่ละกิจกรรม ทีมนี้ค่อนข้างพบอุปสรรคในเรื่องของเวลาเป็นสำคัญทั้งของตัวเองและของตัวผู้ปกครอง แต่ละเวทีจึงค่อนข้างจะทิ้งช่วงห่าง แต่ด้วยเป็นคนคุณภาพและมีการวางแผนงานที่ดี ทำให้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วนไม่ตกหล่น และด้วยความที่เป็นนักวิชาการศึกษา ทำให้สามารถสรุปภาพรวมของแต่ละกิจกรรมได้ดีเยี่ยม ทีมนี้มีจุดแข็งอีกอย่างคือ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ซึ่งเห็นความสำคัญของการศึกษา มีการ

ให้สรุปและรายงานความก้าวหน้าให้ทราบตลอด ถ้ามีเวลาว่างจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยแทบทุกครั้ง จึงทำให้งานไม่ค่อยสะดุด จะเสียก็แต่เรื่องเวลาเป็นสำคัญ และภาระหน้าที่หลักที่ต้องดำเนินอยู่ทุกวันทำให้บีบเวลาการทำงานวิจัยเหลือค่อนข้างน้อย แต่ก็ได้รับแรงหนุนจากทีมอื่นๆ เข้าช่วยทำให้งานยังมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนการเงินของทีมมีการส่งการเงินช่วง 4 เดือนแรกที่ตรงเวลา จะมีช่วง 2 เดือนหลังที่ทางหัวหน้าโครงการติดภาระงานหลักที่ค่อนข้างหนัก ทำให้การเงินล่าช้า ส่วนความสมบูรณ์ของการเงินนั้นไม่มีปัญหา

ระยะที่ 2

กิจกรรมที่ 1 เวทีสร้างความเข้าใจในแผนการปฏิบัติการโครงการและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการเขียนการจัดและการสร้างเครื่องมือ (ให้กับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ, ผู้นำชุมชน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 2
2. เพื่อวางแผนและบทบาทหน้าที่และทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อร่วมกันกำหนดเครื่องมือในการทำงาน
4. เพื่อเขียนแผนการจัดประสบการณ์และสร้างเครื่องมือ
5. เพื่อร่วมกันจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

ทีมวิจัยร่วมกันจัดเวทีโดยเชิญคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง ผู้นำชุมชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง และคณะผู้บริหาร จัดประชุมชี้แจงการทำงานและทำความเข้าใจของทีมงานระยะที่ 2 เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานระยะที่ 2

การดำเนินกิจกรรม

จัดประชุม ชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัยโครงการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ของทีมวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงานในระยะที่ 1 และวางแผนในการดำเนินงานในระยะที่ 2 โดยใช้วิธีการประชุม ชี้แจงและปรึกษาหารือในการกำหนดแนวทางในการทำงาน และใช้ Power Point

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ทีมวิจัย
- คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

- ผู้นำชุมชน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง
- คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน

สถานที่และเวลา

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง วันที่ 3 เมษายน 2552 เวลา 09.00–12.00 น.

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมร่วมกับโรงเรียนบ้านดง กิจกรรมการวางแผนสร้างเด็ก (จัดทำสื่อการเรียนการสอน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก
2. เพื่อจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้กับเด็ก
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ดูแลเด็ก
4. เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลพัฒนาการเด็กและช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

การดำเนินกิจกรรม

1. รายงานตัว

ผู้ปกครองเริ่มทยอยเข้ามาเซ็นชื่อตั้งแต่เวลา 08.30 น. จนถึงเวลา 09.00 น. แล้วเริ่มกิจกรรมเวลา 09.10 น.

2. พิธีกร พูดเรื่อง พัฒนาการเด็ก 0-5 ปี และการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีคุณภาพ

โดยคุณหมอวิราพร ฤกษ์พันธ์ เป็นพิธีกรได้ให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ตั้งแต่อายุ 0-5 ปี และวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีคุณภาพ มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็กแต่ละช่วงอายุ

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านวุฒิภาวะ ของอวัยวะระบบต่างๆ และตัวบุคคล ทำให้เพิ่มความสามารถของระบบและบุคคลให้ทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำสิ่งที่ยากและซับซ้อนยิ่งขึ้นได้ ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่และความสามารถในการปรับตัวในภาวะใหม่ของบุคคล นั้น

พัฒนาการของเด็ก จะแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. พัฒนาการด้านร่างกาย
2. พัฒนาการด้านการรับรู้
3. พัฒนาการด้านสติปัญญา
4. พัฒนาการด้านภาษา

5. พัฒนาการด้านอารมณ์
6. พัฒนาการด้านสังคม
3. พิธีเปิด แนะนำโครงการ / กิจกรรมคาราวานเสริมสร้างเด็ก

พิธีเปิดโดย นายสุเทพ อินตาวงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดง กล่าวรายงาน และท่านรอง
สามารถ รักษาศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 กล่าวเปิดกิจกรรมคาราวานเสริมสร้างเด็ก
โครงการวิจัยโครงการการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง ร่วมกับ โรงเรียนบ้านดง ตำบลหางดง อำเภอ
หางดง จังหวัดเชียงใหม่

4. กิจกรรมฐาน

ฐานที่ 1 ปาก่อนน้อย (สื่อพื้นบ้าน)

โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วแจกอุปกรณ์ให้แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกทำสื่อ
พื้นบ้าน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แนะนำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จัก ปาก่อน และวัสดุ/อุปกรณ์ที่จัดทำ ปาก่อน
2. แจกวัสดุ/อุปกรณ์ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน คนละ 1 ชุด (ประกอบด้วย ผ้า
เศษขนาด จำนวน 2 ชิ้น เข็ม ด้าย เมล็ดพืช
3. อธิบายวิธีการจัดทำ ปาก่อน และจัดทำไปพร้อมๆ กัน โดยเย็บผ้าให้ติดกัน 3
ด้าน เพื่อเป็นถุงสำหรับใส่เมล็ดพืช ใส่เมล็ดพืชในปริมาณที่เหมาะสม เย็บปิด
ปากถุง ใช้เศษไหมพรมตกแต่งปาก่อนให้สวยงาม
4. แบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มๆ เล่นโยนรับส่งกันภายในกลุ่ม
5. ร่วมสนทนาเกี่ยวกับ ปาก่อน ในด้านการทำ ประโยชน์ การนำไปใช้ และสรุป
กิจกรรม

ฐานที่ 2 เล่านิทานจากหุ่นมือถุงกระดาศ (ประดิษฐ์หุ่นมือถึงกระดาศ)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มกิจกรรมออกเป็น 2 กลุ่ม
2. สนทนาเกี่ยวกับหุ่นมือถุงกระดาศและประโยชน์การนำไปใช้
3. แนะนำอุปกรณ์การทำหุ่นมือถุงกระดาศและอธิบายขั้นตอนการทำ
4. ประดิษฐ์หุ่นมือกระดาศตามความคิดสร้างสรรค์ ตามขั้นตอน ดังนี้
วาดรูปใบหน้าหุ่น เช่น คน สัตว์ พืช ตกแต่งให้สวยงาม
5. นำเสนอผลงาน โดยทดลองใช้หุ่นมือถุงกระดาศ

5. วิทยากรจากเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ให้ความรู้เกี่ยวกับสมองกับการเรียนรู้และการบริหารสมอง

6. กิจกรรมฐาน

เสียงแสนสนุกกับสัมผัสที่แตกต่าง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นำเสนอตัวอย่างของเล่นเสียงแสนสนุกกับสัมผัสที่แตกต่าง และสนทนาเกี่ยวกับวิธีใช้และประโยชน์
2. อธิบายขั้นตอนพร้อมสาธิตการทำของเล่นเสียงแสนสนุกกับสัมผัสที่แตกต่าง
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้ เลือกกรวด ทราช เมล็ดพืช ลูกปัด กระพรวน เพียง 1 ชนิด บรรจุลงในภาชนะฉีกฝาปิดให้สนิทด้วยกาวพิเศษ เลือกวัตถุประมาณ 3 ชนิด ที่มีพื้นผิวแตกต่างกันอย่างชัดเจน นำมาตกแต่งภายนอกภาชนะตามต้องการ

ประดิษฐ์ลูกบอลกระดาษ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม

1. สนทนาเกี่ยวกับลูกบอลกระดาษและประโยชน์การนำไปใช้
2. แนะนำอุปกรณ์การทำลูกบอลกระดาษและอธิบายขั้นตอนการทำ
3. ประดิษฐ์ลูกบอลกระดาษตามความคิดสร้างสรรค์ ตามขั้นตอนดังนี้
 - 4.1 ขยำกระดาษหนังสือพิมพ์ ปั้นให้เป็นรูปร่างก่อนข้างกลม
 - 4.2 นำกระดาษที่ปั้นเป็นก้อนกลมแล้วใส่ถุง ให้อยู่มุมใดมุมหนึ่งของถุง แล้วบิดถุงรัดกระดาษให้ตึง กลับถุงหุ้มก้อนกระดาษอีกครั้งบิดส่วนปลาย แล้วใช้สก็อตเทปใสติดส่วนปลายถุงที่เหลืออยู่ให้เรียบร้อย (ตกแต่งให้มีสีสันสวยงามได้ โดยใช้สติกเกอร์สี)
4. นำเสนอผลงาน โดยทดลองใช้ลูกบอลกระดาษ

7. สรุปกิจกรรม จัดแสดงผลงานและประเมินผล

อาจารย์พะเยาว์ สรุปการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ และได้นำผลงานที่ได้จัดทำในแต่ละฐานมาแสดงหน้าห้องประชุม และให้แต่ละคนประเมินผลโดยการวิพากษ์วิจารณ์

8. มอบเกียรติบัตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดง ได้มอบใบเกียรติบัตรให้กับผู้เข้ากิจกรรมทุกคนและกล่าวปิดกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ทีมวิจัย
- คณะครูโรงเรียนบ้านดง
- ผู้ปกครองเด็กเล็ก
- ผู้ปกครองอนุบาล 1 และอนุบาล 2

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน

สถานที่และเวลา

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง วันที่ 20 เดือนมิถุนายน 2552 เวลา 09.00–17.00 น.

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมร่วมงานอนุรักษ์และสืบสานประเพณีสงกรานต์พระเจ้านั่งโกน

สถานที่และเวลา

ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดงและบริเวณสงกรานต์พระเจ้านั่งโกน หมู่ที่ 6 ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 เวลา 08.00–12.00 น.

วัตถุประสงค์

เพื่อหาประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

วิธีดำเนินการ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย กิจกรรมวันสำคัญ “งานอนุรักษ์และสืบสานประเพณีสงกรานต์พระเจ้านั่งโกน ประจำปี 2552 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหางดง ”

เริ่มเวลา 08.00 น. ผู้ปกครองของเด็กเล็กมาร่วมกิจกรรมช่วยกันเตรียมข้าวสาร อาหารแห้งสำหรับใส่บาตรเพื่อที่จะให้เด็กเล็กนำไปใส่บาตรข้าวสารอาหารแห้งในงานอนุรักษ์และสืบสานประเพณีสงกรานต์พระเจ้านั่งโกน ประจำปี 2552 ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหางดงได้จัดมาเป็นประจำทุกปี และในปีนี้จะมีการตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งในเวลา 09.00 น. แต่เตรียมของไม่สามารถทันเวลาใส่บาตรได้จึงให้ตัวแทนผู้ปกครองไปร่วมทำบุญตักบาตรแทนก่อน และร่วมกิจกรรมในงานจนถึง 12.00 น.

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ทีมวิจัย
- คณะครูโรงเรียนบ้านดง

- อนุบาลเด็กเล็ก
- อนุบาล 1 และอนุบาล 2

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการทำน้ำมะพร้าว

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับผลไม้ที่อยู่ใกล้ตัว ตามบ้านของเด็ก
2. ครูถามเด็กว่า เด็กชอบทานผลไม้หรือเปล่า

ขั้นสอน

1. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมใหญ่ และใช้คำถาม ถามเด็กว่า
 - เด็กๆ รู้จักผลไม้อะไรบ้าง
 - มีลักษณะ เป็นอย่างไร
 - เด็กๆ เคย ดื่มน้ำผลไม้หรือเปล่า ใครทำให้
2. แนะนำชื่อน้ำผลไม้ที่จะทำและชื่อผู้ปกครอง ที่มาสาธิตการทำน้ำผลไม้ให้เด็กได้ดื่มและ

ได้รู้จัก

3. ผู้ปกครอง นักเรียน แนะนำอุปกรณ์ ส่วนประกอบที่ใช้ในการทำน้ำมะพร้าว และการรักษาความสะอาดในการทำน้ำผลไม้

4. เด็กสังเกตผู้ปกครองทำน้ำมะพร้าวและช่วยผู้ปกครอง หยิบสิ่งของที่ใช้ในการทำ

กิจกรรม

5. ผู้ปกครองและนักเรียน ช่วยกันขูดมะพร้าวอ่อน ลงมือปฏิบัติกิจกรรม
6. หลังจากที่ทำน้ำมะพร้าวเสร็จ เด็กและผู้ปกครอง ครู ช่วยกันเช็ด ปัดกวาด บริเวณที่ทำ

กิจกรรม

7. เด็กๆ ล้างมือ เช็ดมือให้สะอาด

ขั้นสรุป

1. เมื่อทำน้ำมะพร้าวแล้วให้เด็กสังเกตเนื้อข้างในมีสีขาว สีสะอาด อ่อนนุ่ม
2. ผู้ปกครอง ให้เด็กชิมรสชาติของน้ำมะพร้าว
3. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการทำกิจกรรมที่ทำและสนทนากับ ประโยชน์ของ

น้ำมะพร้าว

4. หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็ก กล่าวขอบคุณผู้ปกครอง

กระบวนการที่ได้ทำ

1. มีการเตรียมกับผู้ปกครองไว้ล่วงหน้าก่อน จะได้มาช่วยสอน ทำอะไรบ้าง สอนอะไรถามอะไรบ้าง และนำน้ำมะพร้าวให้เด็กดู และให้เด็กมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง

2. ครูได้สนทนากับเด็กก่อนที่ผู้ปกครองจะเข้ามา เป็นผู้ปกครองของเด็กนักเรียน เวลาที่ผู้ปกครองมาสอน มาทำให้เด็กๆ ดู นักเรียนต้องตั้งใจฟัง ตั้งใจดู ให้นักเรียนถามผู้ปกครองได้ ผู้ปกครองถามเด็กๆ ก็ช่วยกันตอบ

3. เมื่อผู้ปกครองมาที่ห้องเรียน เชิญผู้ปกครองมานั่งที่หน้าชั้นเรียน ครูก็แนะนำชื่อผู้ปกครอง ที่มาช่วยสอนเด็กในการทำน้ำมะพร้าว เด็กๆ ทักทายผู้ปกครอง สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ ผู้ปกครองสวัสดีตอบเด็กๆ

ขั้นตอนของการปฏิบัติที่ผู้ปกครองได้ทำ

1. ผู้ปกครองสวมหมวก เก็บผมไว้ในหมวกให้เรียบร้อย บอกเด็กเพื่อผมจะได้ไม่ร่วงหล่นในการทำน้ำ มะพร้าว

2. ใส่เสื้อกันเปื้อน เพื่อไม่ให้เสื้อที่อยู่ข้างในเปื้อน แล้วผู้ปกครองถามเด็กว่า เด็กๆ เคยเห็นเขาใส่เสื้อกันเปื้อนที่ไหนบ้าง เด็กที่มีร้านทำผม บอกว่า เห็นแม่ใส่เวลาสระผมให้แขกที่มาร้าน เห็นที่ตลาดด้วย

3. ผู้ปกครองแนะนำอุปกรณ์ที่ใช้ทำน้ำมะพร้าว มีดใช้ผ่ามะพร้าว ทัพพีเอาไว้ตัดคนน้ำตาล กระบวยไว้ตักน้ำ ที่ขูดมะพร้าว น้ำดื่มสุกแล้ว

4. ผู้ปกครอง ยกน้ำตาลให้เด็กดู น้ำตาลมีรสอะไร เด็กตอบว่า หวาน น้ำตาลเป็นเม็ดหรือเป็นน้ำ เด็กตอบว่า เป็นเม็ด แล้วผู้ปกครองให้เด็กมายืนอยู่ใกล้ๆ เพื่อจะได้เห็นชัดเจน

5. ผู้ปกครอง ผ่ามะพร้าวให้เด็กดูว่า ข้างในมะพร้าวมีสีอะไร เด็กๆ ช่วยตอบ มีสีขาว ผู้ปกครองถามเด็กว่าใครเคยกินน้ำมะพร้าวบ้าง เด็กยกมือตอบเคยกินน้ำมะพร้าว ใส่น้ำแข็งด้วย เนื้อของมะพร้าว จะอ่อนนิ่ม ชูตง่าย ผู้ปกครองใช้ที่ขูดมะพร้าวทำให้เด็กดู เด็กอยากลองขูด ผู้ปกครองก็ให้ทำ เปลี่ยนกันขูดมะพร้าว

6. จากนั้นนำน้ำดื่มสุกแล้ว มาให้เด็กดูถ้าเอาแช่น้ำมะพร้าวมันมีน้ำน้อย ต้องใช้น้ำดื่มสุกมาเพิ่ม น้ำนี้จะไม่หวาน พอใส่น้ำตาลทรายลงไป คนให้ละลาย น้ำก็จะหวานขึ้น เด็กๆ จะช่วยกันคนน้ำตาลให้ละลาย เด็กๆ จะถามว่าน้ำตาลมีไหน มีเด็กคนหนึ่งถามว่า น้ำตาลหายไปไหน ผู้ปกครอง

บอกว่าน้ำตาลเมื่อถูกน้ำคนไปมากก็จะละลายไปด้วยน้ำ ผู้ปกครองให้เด็กชิมน้ำที่ใส่น้ำตาล เด็กบอกว่าหวาน จากนั้นก็นำมะพร้าวที่ขูดลงในน้ำที่มีน้ำตาล คนไปมาอีกครั้ง ก็ได้ น้ำมะพร้าวหอมหวาน ผู้ปกครองบอกว่าดื่มได้แล้ว ก็ให้เด็กๆ ไปเอาแก่น้ำของเด็กมาดักน้ำแข็งใสในแก้วของตนเอง แล้วผู้ปกครองดักน้ำมะพร้าวใส่ให้ นิ่งดื่มกิน บอกว่าเย็นและหวาน

7.เด็กมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ช่วย เก็บ ล้างกะละมัง เก็บเปลือกมะพร้าว เช็ดโต๊ะที่ทำ ล้าง แก้วน้ำของตนเอง เรียบร้อย

8.เด็กๆ ขอบขอบคุณผู้ปกครอง ที่ทำน้ำมะพร้าวให้ดื่ม ประทับใจและขอบคุณครับ ขอขอบคุณคะ
วันเวลาสถานที่

วันที่ 3 กรกฎาคม 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

ผู้สอน นางอานวย ปัญญา

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมแห่เทียนเข้าพรรษา

สถานที่และเวลา

ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดงและวัดหางดง ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 3 กรกฎาคม 2552 เวลา 09.00–15.00 น.

วัตถุประสงค์

เพื่อหาประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

วิธีดำเนินการ

เริ่มเวลา 09.00 น. ผู้ปกครองเริ่มเดินทางมาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่เวลา 09.00 น. พอถึงเวลา 10.00 น. ผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรม ทั้งหมด 12 คน จากจำนวนผู้ปกครองจำนวน 15 คน มาช่วยกันตกแต่งดอกไม้เทียนพรรษา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามที่ตนเองถนัด กลุ่มแรกคือตกแต่งดอกไม้ และอีกกลุ่มให้ความช่วยเหลือในการตกแต่งเทียน จากนั้นก็ลงมือห่อขนมกันช่วยกันห่อ

เวลาเที่ยงวัน เป็นช่วงรับประทานอาหาร ผู้ปกครองทุกคนร่วมรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันและมีครูของโรงเรียนบ้านดงเข้ามาทักทาย ร่วมสนทนา และยังร่วมรับประทานอาหารร่วมกัน และกินขนมเทียนร่วมกัน

เวลา 13.00 น. เดินทางจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเด็กเล็ก ผู้ปกครองเด็กเล็กและนักเรียนโรงเรียนบ้านดงเดินทางไปทำบุญถวายเทียนที่วัดหางดง ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- ทีมวิจัย
- คณะครูโรงเรียนบ้านดง
- ผู้ปกครองเด็กเล็ก
- เด็กเล็ก
- ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วันที่ 12 กรกฎาคม 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดงตำบลหางดง อำเภอลำดอง จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มเวลา 08.30 น.

วัตถุประสงค์

เพื่อหาประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

การดำเนินกิจกรรม

ผู้ปกครองเริ่มเดินทางมาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่เวลา 08.30 น. และเริ่มเก็บของในห้องออกมาข้างนอก แล้วใช้กระดาษทราย ถูผนังที่มีรอยนิ้ว เพื่อปรับให้ราบ ผู้ที่เข้าร่วมพัฒนาศูนย์ฯ ต่างคนต่างช่วยกัน ผู้ปกครองบางท่านที่มีความรู้เกี่ยวกับการทาสีผนัง ก็สอนให้ผู้ปกครองคนอื่นในการเตรียมห้องเพื่อทาสี ผู้ปกครองบางคนก็นำ แปรงทาสีมาด้วย และยังมีผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดง ครูโรงเรียนบ้านดง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง พนักงานส่วนตำบลหางดง คณะกรรมการบริหารศูนย์เข้าร่วมพัฒนา ผู้นำชุมชน และญาติผู้ปกครองเด็กเล็กเข้าร่วมในการพัฒนาศูนย์ เมื่อปรับสภาพห้อง ผนังห้อง ก็ลงมือทาสี เมื่อแห้งก็ปูเสื่อน้ำมัน จากนั้นก็ช่วยกันขนของเข้าห้อง และจัดห้องเรียนร่วมกัน ระหว่างรอสีให้แห้ง ผู้ปกครองที่เป็นผู้หญิงก็ได้ร่วมกันนำต้นไม้ไปปลูกหลังอาคาร

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมวันแม่

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

(ครูแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เชิญเข้าร่วมกิจกรรมวันแม่ ล่วงหน้าก่อน 2 วัน)

ชั้นนำ

1. นำเด็กเข้าแถวเตรียมตัวไปเข้าห้องร่วมกิจกรรมกับ อนุบาล 1 - 2
2. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง ในการร่วมกิจกรรมกับคุณแม่ อย่างมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. เด็ก ผู้ปกครอง อยู่ด้วยกันในห้องที่ทำกิจกรรมวันแม่

ชั้นสอน

1. นำเด็กทั้งหมด นั่งกันเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย
 - ใช้คำถาม ถามเด็กว่า พระบรมฉายาลักษณ์ที่ตั้งไว้นี้ เด็กรู้จักไหม เคยเห็นที่ไหนบ้าง
 - คุณแม่รักหนูไหม
 - เด็กๆ รักแม่ไหม
2. แนะนำชื่อตัวแทนผู้ปกครองที่กล่าวสดุดี
ครู เด็ก ผู้ปกครอง ยืนขึ้นถวายสดุดีมหาราชา
3. ครูแนะนำผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการให้ความรู้กับเด็ก ในการเป็นแม่ที่ดีเลี้ยงดูอบรม

ส่งสอนลูกมาตลอด

4. ครูให้เด็กออกมาปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี โดยมอบดอกมะลิ กอดแม่ และกราบแม่ของตนเอง
5. เด็กๆ ยืนขึ้นร่วมร้องเพลงให้คุณแม่ทุกคน
6. เด็ก ครู กล่าวขอบคุณผู้ปกครองทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรม และให้ความรู้กับเด็ก
7. ครูพาเด็กๆ กลับเข้าสู่ห้องเรียน

กระบวนการที่ได้ทำ

1. ครูได้เชิญผู้ปกครอง 3 ท่าน ไว้ล่วงหน้าก่อน คนที่ 1 ได้กล่าวสดุดีมหาราชา คนที่ 2 สนทนา เรื่องแม่หมีพูงโต คนที่ 3 เล่านิทานเรื่อง ลูกแพะ 7 ตัว ครูเตรียมคำสดุดี หนังสือนิทานให้ผู้ปกครองไปก่อนวันแม่ 1 อาทิตย์ เพื่อผู้ปกครองจะได้ไปอ่าน แล้วนำมาเล่าได้คล่องขึ้น
2. จัดเก้าอี้ไว้สำหรับผู้ปกครอง 10 ท่าน ตั้งพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีไว้ ผู้ปกครองมาถึงห้อง ครูเชิญผู้ปกครองนั่งตามเก้าอี้ จะบอกเด็กๆ ไว้ก่อน ผู้ปกครองมาเด็กๆ ต้องนั่งเอง ยังไม่หาแม่ แล้วแนะนำชื่อผู้ปกครองให้เด็กๆ รู้จัก เป็นแม่ของใครบ้าง และให้เด็กสวัสดีพ่อแม่ที่มาร่วม ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านดง คุณครูอนุบาลที่มาร่วม
3. ครูแนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมวันแม่-เปิดเพลงสรรเสริญพระบารมี ให้ทุกคนยืนขึ้น
- เพลงสดุดีมหาราชา

ขั้นตอนของการปฏิบัติที่ผู้ปกครองได้ทำ

1. ครูจัดกิจกรรมวันแม่ ในห้องเรียนของอนุบาลเด็กเล็ก เชิญเด็กอนุบาล 1 – 2 เข้าร่วมกิจกรรมวันแม่

2. เชิญผู้ปกครอง คนที่ 1 กล่าวสดุดีมาราชาินี คนที่ 2 มาสนทนา เรื่องแม่ผู้มีพุงโต แม่ผู้มีอุ้มท้อง ลูกหมี ตัวที่ 2 หมีตัวโต สงสัยถามแม่หมีว่า ในท้องแม่หมีมีอะไร แม่หมีก็ตอบ ก็มีลูกหมีน้องของลูกใจ ลูกหมีตัวโตก็ถามอีกว่า น้องหมีกินอย่างไร กินอาหารทางไหน แล้วแม่ก็อธิบายให้ลูกหมีฟัง กินอาหารทางสายสะดือ และให้สมองดีต้องทานปลา ดื่มนมด้วยจะได้แข็งแรง

3. เชิญผู้ปกครองคนที่ 3 มาเล่านิทานเรื่อง ลูกแพะ 7 ตัว มีหนังสือนิทานประกอบ ผู้ปกครองจะอ่านให้ฟัง ตามในหนังสือนิทาน นิทานนี้เป็น เรื่อง ลูกหมาป่าจับลูกแพะกลืนเข้าไป ในท้อง แล้วคุณแม่แพะก็ช่วยลูกๆ ออกมาได้ โดยผ่าท้องของหมาป่า เอาก้อนหินใส่แทน ลูกแพะปรบมือให้คุณแม่ ลูกแพะบอกว่าคุณแม่เป็นคนเก่ง ลูกแพะ 7 ตัว รักคุณแม่ แม่แพะก็รักลูกมากๆ

4. ให้เด็กยืนขึ้นร้องเพลงให้แม่ เพลงอุ้มอุ่น เนื้อความของเพลง อุ่นใดในโลกนี้ไม่มี เทียบเทียม อุ่นในอ้อมแขนของแม่ แขนแม่ประคอง ได้ดื่มนมจากอกของแม่ แม่จะดูแลลูกอย่างใกล้ชิด ไม่ยอมห่าง แม่ป้อนข้าว อาบน้ำ ใส่เสื้อผ้า เลี้ยงให้โต สั่งสอนลูก ให้เป็นเด็กดี

5. เด็กเล็ก นำดอกมะลิ ไปกราบคุณแม่ที่มาร่วม ลูกเข้าไปหาแม่ กราบที่เท้าของคุณแม่ และมอบดอกมะลิให้กับแม่ เด็กกอดแม่ หอมแก้มแม่ บอกรักแม่ ผู้ปกครองให้ความรักกับเด็กๆ เด็กที่ไม่มีคุณแม่มาร่วม ก็ให้คุณแม่คนอื่นรับดอกมะลิแทนด้วย

6. จากนั้นผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคง แสดงความยินดีกับผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันแม่ และเปิดแผ่นซีดี เกี่ยวกับการคลอดลูกของคุณแม่ แต่เปิดไม่ออก ก็เลยให้เด็กเล็กท่องคำกลอนวันแม่ จันรักพ่อ จันรักแม่ รักแน่นแน คือพ่อแม่รักเรา

7. ครูขอบคุณผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรม แล้วผู้ปกครองก็กลับบ้าน

วันเวลาและสถานที่

วันที่ 11 สิงหาคม 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง
ผู้ปกครองเข้าร่วมวันแม่ทุกคน

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมการทำขนมบัวลอย

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

กระบวนการที่ทำ

1. แนะนำผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมให้เด็กรู้จักชื่อ และทักทาย สวัสดี ซึ่งกันและกัน
2. ผู้ปกครองพูดคุยกับเด็กในการมีส่วนร่วมในการเรียน การสอน ทำขนมบัวลอย ชักถามเด็ก เคยทานขนมบัวลอยกันไหม มีลักษณะ เป็นอย่างไร ใช้อะไรทำ เด็กเคยทานก็จะตอบ เป็นเม็ดกลม มีน้ำ ไปซื้อทาน
3. ผู้ปกครองเตรียมอุปกรณ์ ในการทำขนมบัวลอย วางไว้ที่โต๊ะ สนทนากับเด็กในการสวมหมวก เก็บผมเพื่อไม่ให้ตกลงในขนมเวลาทำใส่เสื้อกันเปื้อนเพื่อไม่ให้เสื้อตัวที่อยู่ข้างในเปื้อน แล้วผู้ปกครองถามเด็กๆ ว่าเคยเห็นใครใส่กันบ้าง เด็กจะตอบ แม่ค้าที่ตลาด คุณแม่เวลาทำผม-สระผม
4. ผู้ปกครองสนทนาถึงส่วนประกอบการทำขนมบัวลอย มีมะพร้าว แป้งข้าวเหนียว น้ำใบเตย ใช้ใบเตยทำคั้นเอาแต่น้ำ น้ำตาลทรายเม็ดและสนทนาอุปกรณ์ในการทำขนมบัวลอย แต่ให้ระมัดระวังในการหยิบจับ รักษาความสะอาดมือล้างให้สะอาด เด็กๆ จะไปล้างมือก่อนที่จะได้ปั้นแป้งขนมกัน
5. ผู้ปกครองสาธิตการทำขนมบัวลอย มีกะลามั่งอยู่ 2 ใบ เทแป้งข้าวเหนียวลงในกะลามั่ง ใช้น้ำเปล่าผสม แล้วนวดแป้งให้เหนียว ส่วนอีกกะลามั่งก็เทแป้งข้าวเหนียวลงไป ใช้น้ำใบเตยที่คั้นแล้ว มีสีอะไรเด็กบอกสีเขียว เทลงในแป้งนวดแป้งให้เหนียวเช่นกัน แล้วเด็กเอามือไปแตะ ไปจับดู บอกว่านิ่ม อ่อน
6. ผู้ปกครองให้เด็กสัมผัสแป้ง ก้อนไหนสีขาว สีเขียว เด็กจะชี้และตอบกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม และสาธิตการปั้นขนมบัวลอย ให้เด็กดูจากก้อนใหญ่ทำเป็นก้อนกลมเล็กๆ เด็กๆ จะช่วยกันปั้นอย่างตั้งใจ มีเสียงของเด็กพูดออกมาว่า ปั้นเหมือนดินน้ำมันเลย ปั้นกลมเหมือนลูกชิ้น เหมือนไข่นก กันบ้าง เด็กๆ จะอยู่นิ่ง แล้วก็เอาแป้งที่ตัวเองปั้นมาอวดกันว่าได้ก้อนเล็ก ก้อนใหญ่ ช่วยกันปั้นแป้งจนเสร็จ
7. ผู้ปกครองให้เด็กไปล้างมือ เตรียมคู่มือการทำขนมต่อไป ใช้เตาแก๊สเปิดตั้งไฟ เด็กๆ อยู่ใกล้ไม่ควรจับเพราะร้อน น้ำจะลวกได้ขณะที่รอน้ำเดือด ผู้ปกครองมาเด็กมาช่วยกันขูดมะพร้าวอ่อน เพื่อใส่ในขนมบัวลอย เด็กๆ จะช่วยกันขูดมะพร้าว สับเปลี่ยนกันทำ พอน้ำเดือดก็นำแป้งปั้นแล้วลงในหม้อ ตักครูแบ่งก็ลอยขึ้น เด็กก็จะพูดกันว่า ลูกชิ้น ลูกชิ้น มีลูกใหญ่ ลูกเล็กด้วย ผู้ปกครอง

ก็บอกว่าเป้งเมื่อสุกแล้วจะลอยขึ้นมา ใส่น้ำตาลทรายเม็ดเทลงในหม้อ คนให้น้ำตาลละลาย ปรุงเกลือป่นนิดหน่อย ใส่มะพร้าวอ่อนที่ซดลงไปด้วย แล้วสิ่งที่เด็กได้ทำก็เสร็จ

8. ผู้ปกครองให้เด็กช่วยกันเก็บ กวาด ล้าง เช็ดโต๊ะ เก็บทุกอย่างเรียบร้อย เพื่อรอให้ขนมบัวลอยเย็นถึงทานได้

9. ผู้ปกครองให้เด็กนั่งโต๊ะรอขณะที่ขนมยังไม่เย็นครูแจกกระดาษ ให้เด็กคนละแผ่น ให้เด็กวาดรูปขนมบัวลอยที่ปั้นกัน

10. ผู้ปกครองตักขนมบัวลอยที่สุกใส่ถ้วยไว้สักครู่ ก็นำมาแจกเด็กๆ ชิมดูว่าเป็นอย่างไร เด็กจะคุยกันว่า หอม หวาน นุ่มๆ ดี กินจนหมดด้วยเลย บางคนก็ขอเอาอีก อร่อยดี เป็นฝีมือปั้นของเด็กเอง ทานแล้วก็เอาถ้วยชามไปล้างกันเอง แล้วผู้ปกครองก็ช่วยเก็บล้างถ้วยไปล้างแล้วช่วยล้างแก้วน้ำให้เด็กๆ ด้วย

11. เด็กๆ ทานกันอิ่ม เด็กๆ ขอบคุณครับ ค่ะ ผู้ปกครองที่มาให้ความรู้และลงมือทำขนมให้เด็กทานในวันนี้

12. ครูขอบคุณผู้ปกครองที่มาช่วยทำขนม และให้ความรู้กับเด็ก ครูถามเด็กว่า อยากทำขนมอีกหรือเปล่า เด็กบอกว่าอยากทำ อร่อยไหม อร่อย ครับ ค่ะ ผู้ปกครองใช้เวลาอยู่กับเด็ก 3 ชั่วโมง

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับขนมไทยที่ใส่สีจากธรรมชาติ
2. ถามเด็กว่าเด็กเคยเห็น ขมิ้น ใบเตย ดอกอัญชัน ฟักทอง บ้างไหม
3. ถามเด็กว่า เด็กๆ เคยเห็นสีของ ขมิ้น ใบเตย ดอกอัญชัน ฟักทอง บ้างไหม
4. ถามเด็กว่าเด็กรู้ไหมว่าสีที่ได้จากธรรมชาตินี้ เขาเอามาทำอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมใหญ่ๆ และใช้คำถาม ถามเด็กว่า
เด็กๆ รู้จักขนมบัวลอยไหม
ขนมบัวลอยมีลักษณะเป็นอย่างไร
เด็กเคยเห็นใครทำขนมบัวลอยบ้าง และเด็กเคยทำไหม
2. แนะนำชื่อขนมบัวลอยที่นำมาทดลองทำ และชื่อผู้ปกครองที่มาสาธิตการทำขนมบัวลอยให้เด็กได้รู้จัก
3. ผู้ปกครองนักเรียน แนะนำอุปกรณ์ทุกอย่าง ส่วนประกอบที่ใช้ทำขนมบัวลอย และการรักษา ความสะอาดในการทำขนม

4. เด็กสังเกตผู้ปกครอง ทำขนมบัวลอยและช่วยเหลือในการต้มน้ำใบเตย หยิบของที่ใช้ในการทำขนม

5. ผู้ปกครองและนักเรียนช่วยกัน นวดแป้ง – ปั้นแป้งขนมเป็นลูกกลม ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

6. ผู้ปกครองและนักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาดมือและบริเวณที่ทำกิจกรรม

7. นำขนมบัวลอย ที่ปั้นเป็นก้อนกลมไปต้มในหม้อ ให้สุก

ขั้นสรุป

1. เมื่อขนมสุกแล้วให้เด็กสังเกตการเปลี่ยนแปลงของแป้งจากสีขาวเป็นสีเขียว

2. เด็กชิมรสชาติ ของขนมบัวลอย

3. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในวันนี้ และสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของขนมบัวลอย

4. หลังจากเสร็จการทำกิจกรรมแล้วให้เด็กๆ กล่าวขอบคุณผู้ปกครอง

วันเวลาสถานที่

วันพุธที่ 26 สิงหาคม 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

ผู้ปกครองของเด็กที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม นางลำดวน สदान และนางรัตติกาล อินปันแก้ว

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

กระบวนการที่ได้ทำ

1. ผู้ปกครองรู้ตัวก่อนแล้วว่า ผู้ปกครองจะได้เข้ามามีส่วนร่วมกับเด็ก ไว้ล่วงหน้าและมีการ ชัก ถาม ในการมาสอนให้ความรู้กับเด็ก ว่าต้องทำอะไร เวลาใด ทำอย่างไรบ้าง

2. ครูได้บอกกับเด็กไว้ก่อนว่า วันพรุ่งนี้ มีผู้ปกครองจะมาช่วยสอน อยู่ร่วมกับเด็ก ให้ความรู้กับเด็ก ในการหยิบ จับ ร้อยลูกปัด เด็กๆ จะได้ทำร่วมกับผู้ปกครอง เด็กๆ อยากรู้ก็ถามได้ พูดกับผู้ปกครองได้

3. เมื่อผู้ปกครองเข้ามาที่ห้องเรียน ครูก็เชิญผู้ปกครองเข้ามานั่ง ทำความรู้จักกันก่อน แนะนำผู้ปกครอง ชื่อ แล้วให้เด็กทักทาย ทำความเคารพ สวัสดีผู้ปกครอง ครูก็มอบเวลาให้กับผู้ปกครองได้ สนทนากับเด็ก ชักถาม กันและกัน ถามเด็กชื่ออะไร

ขั้นตอนการปฏิบัติที่ผู้ปกครองได้ทำ

1. ผู้ปกครองได้รื้อลูกปัด จากบ้านนา มีสร้อยคอ สร้อยแขน ปิ่นปักผม พวงกุญแจ กระเป๋าก็บผม นำมาเป็น แบบอย่าง ที่ทำด้วยลูกปัด และถามเด็กๆ เคยเห็นที่ไหนกันบ้าง เด็กจะตอบว่าเห็น เห็นที่ตลาด ผู้ปกครองถามเด็ก อยากทำอะไร

2. ผู้ปกครองได้หยิบลูกปัด เม็ดเล็กขึ้นมาให้เด็กดู สังเกตเม็ดลูกปัด มีสี ถามเด็กว่า สีอะไร ในถุงนี้ เด็กจะตอบ สีแดง สีขาว แล้วก็มีไฟแฟลชไว้จุดเชือกที่มัดเป็นปม เพื่อไม่ให้เชือกหลุดออกจากกัน

3. เม็ดลูกปัด เวลาเด็กๆ หยิบ จับ แล้วมาร้อยด้วยเชือก ระวังอย่านำเข้าปาก หู จมูก ให้ใช้เชือกร้อย เด็กอยากทำอะไร เด็กตอบทำ

4. ผู้ปกครองนำเชือกเส้นขามาหนึ่งเส้น แล้วร้อยให้เด็กเห็นว่า ร้อยสีแดง สีขาว ไปในเชือก แล้วผูกเชือกมัดติดกันจะได้สร้อยคอ ที่สวยงาม

5. จากนั้นผู้ปกครอง ช่วยแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่ม 1- 2 พอดีร้อยได้ ก็ให้ลูกปัดเม็ดเล็กทำ กลุ่ม 3 กลุ่มเล็กสุด ใช้ลูกปัดเม็ดใหญ่ร้อยด้วยไม้ตะเกียบ เด็กกลุ่มนี้จะตั้งใจทำของตัวเองไป ไม่มารบกวนเด็กอีก 2 กลุ่ม

6. กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ก็จะจับคู่กัน 2 คน ต่อเชือกร้อย 1 เส้น ผู้ปกครองจะถามเด็ก ว่าหนูจะเอาสร้อยคอหรือว่าสร้อยแขน จากนั้นก็ให้เด็กๆ จับคู่ร้อยลูกปัด สร้อยคอก็ร้อยเส้นยาว สร้อยแขนก็เส้นสั้น เพื่อนๆ ก็จะช่วยกัน ร้อยลูกปัดให้ตัวเองและคู่เพื่อนของเด็กจนเสร็จทุกเส้น

7. เด็กๆ ร้อยเสร็จแล้ว ผู้ปกครองก็จะผูกปลายเชือกให้เด็กและใช้ไฟจุดปลาย เพื่อให้ปมเชือกแน่น ไม่หลุดออกจากกัน

จรรยา

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับการร้อยลูกปัด เป็นรูปแบบต่างๆ ให้สวยงามได้
2. ถามเด็กว่าเคยเห็นลูกปัดจากที่ไหน เอามาทำอะไรได้บ้าง
3. ถามเด็กว่าเคยหยิบ จับลูกปัดกันบ้างไหม

ขั้นตอน

1. ครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมใหญ่ 1 กลุ่ม และใช้คำถาม ถามเด็กว่า
 เด็กๆ เคยรู้จักลูกปัดไหม
 ลูกปัดมีลักษณะอย่างไร

เคยเห็นใครร้อยลูกปัดบ้าง

และเด็กเคยทำไหม

2. แนะนำลูกปัดที่นำมาทำกิจกรรม และชื่อผู้ปกครองที่มาสาธิต การร้อยลูกปัดให้เด็กได้สัมผัส และรู้จัก

3. ผู้ปกครองนักเรียนแนะนำอุปกรณ์ ส่วน

ประกอบที่ใช้ในการร้อยลูกปัด และควรระมัดระวังความปลอดภัย ในการหยิบจับลูกปัด

4. เด็กสังเกตผู้ปกครองสาธิตการร้อยลูกปัด เด็กๆ มีส่วนช่วยเหลือ หยิบสิ่งของที่ใช้ในการทำกิจกรรม

5. ผู้ปกครองนักเรียนให้เด็กๆ ลงมือปฏิบัติกิจกรรม

6. เมื่อร้อยลูกปัดเสร็จแล้วผู้ปกครอง มัดสายร้อยลูกปัดของเด็ก เพื่อไม่ให้หลุด ใช้ไฟจุดปม เชือกไว้ ได้สร้อยคอจากลูกปัดสีสันสวยงาม

7. ผู้ปกครองและเด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม

ขั้นสรุป

1. เมื่อร้อยลูกปัดแล้วให้เด็กสังเกตการเปลี่ยนแปลงของลูกปัดทำเป็นสร้อยคอ สร้อยแขน ได้

2. เด็กๆ สวมใส่สร้อยคอ สร้อยแขน

3. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการร้อยลูกปัด เป็นกิจกรรมในวันนี้ และสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของลูกปัด (ทำสร้อยคอ สร้อยแขน ตุ้มหู กิ๊บติดผม กระเป๋าสตางค์ แจกันดอกไม้ ฯลฯ) นำมาให้เด็กได้สังเกต สัมผัสจากเม็ดลูกปัด

4. ทำกิจกรรมเสร็จให้เด็กกล่าวขอบคุณ ผู้ปกครอง

วันเวลาและสถานที่

วันที่ 9 กันยายน 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

ผู้สอน ผู้ปกครอง ชื่อ นางเบญจมาศ รัตนจิระวงศ์ และนางหอม สายนำพล

กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมการปลูกต้นไม้

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง

กระบวนการที่ได้ทำ

1. ครูได้นัดหมายกับผู้ปกครองเด็ก ไว้แล้วว่า ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับเด็ก ในการปลูกต้นไม้ ให้เด็กเห็นจริง ผู้ปกครองที่นัดไว้ เป็นคนไทยใหญ่ พุดไม่ค่อยชัดเจน แต่ยินดี มาช่วยสอน ช่วยทำ

2. ก่อนที่จะลงปลูกต้นไม้ ครูได้เตรียมกระถางไว้ก่อน แล้วให้ผู้ปกครองมาช่วยติดชื่อเด็กไว้

3. ครูพาผู้ปกครองมาในห้องเรียนก่อน เพราะข้างนอกมีฝนตกปรอยๆ พาผู้ปกครองมาให้เด็กรู้จักก่อน ผู้ปกครองคนนี้เป็นผู้ปกครองของชั้น ป.1 เด็กๆ ก็ได้รู้จักชื่อ ทักทายสวัสดิกับผู้ปกครอง

4. ผู้ปกครองได้แนะนำอุปกรณ์ที่ใช้ปลูกต้นไม้ มีกระถาง มีพลั่ว มีบัวรดน้ำ มีดิน มีต้นไม้

5. จากนั้นพาเด็กลงไปสนามหลังห้องเรียน ผู้ปกครองได้นำกระถางมาเรียงกันไว้ มีดิน มีที่ขุดดิน พอกำลังสอนไป ก็มีผู้ปกครองอีกคนเข้ามาช่วยสอน ซึ่งทั้ง 2 คน พุดภาษากลางไม่ชัดเจน ผู้ปกครองได้นำต้นไม้มาให้เด็กๆ ดูหลายต้น ก็ให้เด็กรู้จักป่าไผ่ยังอีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กชั้นอื่นไปแล้ว แต่เคยเข้าร่วมกิจกรรมงานวิจัย ป้าคนนี้น่ารักและเต็มใจเข้ามาช่วย พอหลานไปคุยให้ฟังว่าครูจะปลูกต้นไม้ป้าก็มาจริงๆ ผู้ปกครองทั้งสองคนก็ช่วยกันแยกต้นไม้ ต้นดอกแยกออกมาเพื่อจะให้เด็กๆ ช่วยกันปลูก ผู้ปกครองนำดินใส่ในกระถางให้เด็กๆ แล้วเด็กก็เอาต้นไม้ปลูกในกระถางที่มีชื่อของตัวเอง ผู้ปกครองปลูกให้เด็กดู 1 กระถาง แล้วก็ให้เด็กๆ ลงมือปลูกกันเอง เด็กจะเอามือขุดดินให้เป็นหลุมตรงกลาง แล้วเอาต้นไม้ลงปลูก กลบดิน ช่วยกันรดน้ำ ผู้ปกครองจะให้เด็กรดน้ำต้นไม้ จนครบทุกคน ดินของคนไหนน้อยไป ผู้ปกครองจะช่วยเอาดินมาใส่ให้ แล้วเด็กๆ ยกกระถางของตัวเอง ไปวางในที่ร่ม ผู้ปกครองจะมาช่วยเรียงกระถางให้เรียบร้อย แล้วครูก็นำเด็กผู้ปกครองกลับมาสู่ห้องเรียนอีกครั้ง แล้วช่วยกันสรุป การปลูกต้นไม้ มีลำต้น กิ่ง ก้าน ใบ ชักถามกับเด็กๆ แล้วก็กล่าวขอบคุณผู้ปกครอง ที่มาช่วยสอนในวันนี้

6. แจกกระดาดให้เด็กคนละ 1 แผ่น แล้ววาดรูปต้นไม้

พอมีการประชุมประจำเดือนของทีมวิจัย แนะนำปลูกต้นไม้ร่วมกับผู้ปกครองที่บ้าน แล้วนำต้นไม้กลับมาไว้ที่ศูนย์ฯ

ก็ให้เด็ก มีการปลูกต้นไม้ร่วมกับผู้ปกครอง ที่บ้านของเด็กเอง ครูแจกถุงดำ ดินใส่ถุงพลาสติก พร้อมข่าวสารให้กับผู้ปกครองทราบ ผู้ปกครองก็ช่วยกันปลูกต้นไม้กับเด็กนำต้นไม้ปลูกในถุงดำ กลับมาส่งที่ศูนย์เด็กในวันรุ่งขึ้น ครูได้ซักถามกับผู้ปกครองว่า ได้ปลูกกับเด็กหรือเปล่า

ผู้ปกครองตอบว่าปลูก แล้วเด็กพูดอะไรบ้าง ครูซัก – ถามผู้ปกครองเป็นบางราย ผู้ปกครองคนนี้ตอบว่า ลูกบอกว่าแม่ปลูกไม่ถูก ต้องปลูกอย่างนี้ แล้วเด็กจะลงมือขุดดิน เอาต้นไม้มลงปลูกตรงกลางเอาดินกลบ บอกแม่ว่ารดน้ำได้เลย เด็กปลูก มะม่วง ต้นดอกไม้ มะละกอ ฯลฯ ลูกดำที่ให้ไปติดชื่อเด็กทุกคนไว้ พร้อมสัญลักษณ์ ผู้ปกครองช่วยกันถือมาเพราะฝนตกมากเข้าวันนั้นแต่ผู้ปกครองทุกคนร่วมมือ นำลูกดำ ปลูกต้นไม้มาส่งครบทุกคน

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับต้นไม้ที่มีอยู่ ในบ้านของเด็ก มีต้นไม้อะไรบ้าง
2. ถามเด็กว่าเด็กๆ เคยเก็บใบไม้ รดน้ำ ดูแลรักษาต้นไม้บ้างไหม

ขั้นสอน

1. ให้เด็กออกไปสนทนากับเพื่อนในห้องเรียน ให้เด็กอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่และใช้คำถามกับเด็กว่า
 - เด็กรู้จักต้นไม้อะไรบ้าง
 - ต้นไม้มีใบสีเขียว มีลักษณะเป็นอย่างไร
 - เด็กๆ เคยปลูกต้นไม้ รดน้ำ ถอนหญ้า บ้างไหม
2. แนะนำชื่อต้นไม้ที่เด็กนำมาปลูกและชื่อผู้ปกครองที่มาสาธิตการปลูกต้นไม้ ให้เด็กได้

ปฏิบัติ

3. ผู้ปกครองนักเรียน แนะนำอุปกรณ์

ส่วนประกอบที่ใช้ในการปลูกต้นไม้ และการดูแลรักษาต้นไม้ จากต้นเล็ก ให้เป็นต้นไม้ต้นใหญ่

4. เด็กสังเกตผู้ปกครองปลูกต้นไม้ เด็กๆ ช่วยหยิบกระถางที่ใช้ในการทำกิจกรรม
5. ผู้ปกครองและนักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้ที่เด็กนำมาจากบ้าน ปลูก ในกระถางของตนเอง มีผู้ปกครองช่วยเหลือ และลงมือปฏิบัติร่วมกัน

6. หลังจากทำกิจกรรมเสร็จผู้ปกครอง ครูให้เด็กไปล้างมือ เก็บอุปกรณ์ล้างให้สะอาด เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

7. ผู้ปกครองให้เด็กนำกระถางที่ปลูกต้นไม้แล้ว ติดชื่อของตนเองไว้ ครูคอยช่วยเหลือนำไปวางไว้ในที่ร่ม ข้างห้องเรียน

ขั้นสรุป

1. เมื่อปลูกต้นไม้แล้วให้เด็ก สังเกตการปลูก ใส่ดิน รดน้ำ
2. เด็กได้ปลูกต้นไม้ ในกระถางเป็นของตนเอง
3. เด็กและครู ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ ในวันนี้ และสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของการปลูกต้นไม้
4. หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้วให้เด็ก กล่าวขอบคุณผู้ปกครอง

วันเวลาและสถานที่จัดกิจกรรม

วันที่ปลูก 23 กันยายน 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง
ผู้สอนคุณป้าพิศ และคุณป้าไหย่ง

การเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานวิจัย

ในภาพรวมแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง มีบทบาทในการพัฒนาศูนย์ฯ จากเดิมค่อนข้างน้อย แต่หลังจากได้ทำการวิจัยแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการบริหารศูนย์ฯ และผู้ปกครองต่างก็เข้าใจว่า การบริหารศูนย์ฯ เป็นอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล และยังมีนโยบายที่ชัดเจนมากขึ้นในการบริหารศูนย์ฯ และการพัฒนาเด็กเล็ก

- มีแนวทางในการบริหารศูนย์ฯ ที่ชัดเจนมากขึ้น
- ผู้ปกครอง รู้จักองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น
- องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญต่อผู้ปกครองในการดูแลเด็กเล็กและการพัฒนา

เด็กเล็ก

ผู้บริหาร

1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีนโยบาย เป้าหมายของการจัดงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน
2. ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้นและให้ความสำคัญในด้านสื่อการเรียนการสอน ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาศูนย์ฯ เช่น สื่อการเรียนการสอนเป็นต้น
3. ผู้นำท้องถิ่น เห็นความสำคัญของศูนย์ฯ ให้ความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ และห้องเรียน

นักวิชาการศึกษา

1. ด้านงาน
 - รู้จักวางแผนการทำงาน
 - มีระบบการทำงานที่มีขั้นตอน
 - วิสัยทัศน์ของการทำงาน
 - การเขียนงานวิชาการ
 - ด้านบุคลิก/ความคิด
 - การปรับตัวเข้ากับสังคม
 - การสื่อสาร

- เป็นคนมีเหตุผลมากขึ้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากขึ้น
- กล้าแสดงออก
- กล้าคิด กล้าตัดสินใจ

ทุ่มเทให้กับงานค่อนข้างสูง จนบางครั้งดูเหนื่อยกับการทำงานมากจนเกินไป ไม่มีการกระจายงาน รับงานมาทำเพียงคนเดียวจึงทำให้งานบางส่วนมีความล่าช้า แต่เนื่องจากมีความสามารถในการวิเคราะห์ สรุปประมวลผล จึงทำให้จบประเด็นในแต่ละเวที ค่อนข้างชัดเจน และสามารถถ่ายทอดออกมาได้ดี เป็นนักวางแผนที่ดี แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่

บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บุคลากรเห็นความสำคัญในการพัฒนาศูนย์ฯ พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาของร่างกายตามความเหมาะสม และเวลาจัดกิจกรรม โดยใช้สถานที่ของหน่วยงาน ต่างก็เข้าใจในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับศูนย์ฯ และเด็ก และยังให้ความร่วมมือในการจัดเวที หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ทางคณะวิจัยได้จัดทำ

ผู้ปกครอง

เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมศูนย์ฯ มากขึ้น รวมทั้งยังเสียสละเวลาในการมาพัฒนาศูนย์ฯ ด้วยใจที่อยากแบ่งเบาภาระครู มีการใส่ใจดูแลลูกมากขึ้น นอกเหนือจากมาส่งและรับเท่านั้น และเริ่มมีจิตอาสาในส่วนรวมมากขึ้นด้วย

ผู้ดูแลเด็ก

มีการพัฒนาตนเองค่อนข้างสูง สามารถเป็นผู้นำที่ดีในการจัดเวทีทุกครั้ง แต่ยังไม่กล้าแสดงออกว่าตนเองสามารถทำได้ ยังรอคอยคำสั่งจากนักวิชาการอยู่ ความมีจิตอาสายังมีน้อย เข้ามามีส่วนร่วมกับเครือข่ายศูนย์เด็กเล็กค่อนข้างน้อยอยู่

ปัญหาและอุปสรรค

1. มีการไม่เข้าใจในทีมเกิดขึ้น ทำให้เกิดการขัดแย้งในทีมบ่อยๆ
2. ในเรื่องของเวลา เพราะต่างฝ่ายต่างมีงานประจำทำ และอยู่คนละที่จึงเกิดปัญหาเรื่องเวลาที่จะมาจัดกิจกรรมร่วมกัน
3. ผู้ปกครองหาเวลายากมากในการมาทำกิจกรรมเนื่องจากมีอาชีพรับจ้างซึ่งไม่ค่อยมีวันหยุด จึงมีอุปสรรคในการจัดกิจกรรมพอสมควร
4. ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนยังทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากติดที่ความเข้าใจและเวลา

แนวทางการแก้ไข

1. ควรมีการประชุมย่อยเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างทีมวิจัยเป็นระยะๆ

2. ควรมีการประชุมการวางแผนและการดำเนินตามแผนการทำงานตลอดจนการปรับปรุงแผนงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อการทำงานเสร็จทันเวลาและเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ควรมีการประชุมสรุปกิจกรรมเพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้ให้เป็นระบบ

3. การจัดกิจกรรมควรจัดในวัน เวลา ที่ผู้ปกครองสามารถมาร่วมได้ เช่น วันอาทิตย์ควรมีการประสานงานล่วงหน้าอย่างน้อย 5 วันเพื่อให้ผู้ปกครอง/ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้จัดสรรเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือสอบถามวัน เวลา จากผู้ปกครองก่อน ก่อนที่จะจัดกิจกรรม

4. การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง ควรปรึกษาผู้บริหาร อบต. เพื่อให้ท่านผู้บริหารประสานกับผู้นำชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม และให้ผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญของพัฒนาการเด็กและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก

5. กิจกรรมด้านการเรียนการสอน ครูผู้ดูแลเด็กควรเตรียมความพร้อมให้กับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในความสามารถในการดำเนินการตามแผนการเรียนการสอน

**โครงการการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขา(เผ่าม้ง) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรี
เขต ตำบลบ้านปาง อำเภอบางคนที จังหวัดเชียงใหม่**

**เวทีวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และสาเหตุเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
คีรีเขตและเดิมความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย**

วัตถุประสงค์

เพื่อทราบสาเหตุที่ผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต ไม่เข้ามามีส่วน
ร่วมหรือมีบทบาทในการพัฒนาบุตรหลาน กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมบัตรคำรูปหัวใจ ในหัวข้อ “ที่ผ่านมาท่านเคยมาร่วมกิจกรรมของศูนย์หรือไม่? อย่างไร ?”

มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ตอบว่าเคย จำนวน 7 คน โดยมาร่วมกิจกรรมได้แก่

1. ร่วมประชุม
2. ร่วมงานวันเด็ก (ลูกเดิน)
3. มารับ-ส่งลูก
4. นำลูกมาสมัครเรียน
5. ร่วมประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต
6. มาร่วมงานกีฬาของโรงเรียน
7. มาดูงานก่อสร้างของศูนย์
8. เคยมาร่วมเวทีในโครงการวิจัย ฯ

มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ตอบว่าไม่เคย จำนวน 2 คน

กิจกรรมผลไม้ ในหัวข้อ “เพราะเหตุใดผู้ปกครองถึงไม่มาร่วมกิจกรรมกับทางศูนย์?”

ผู้ปกครองให้เหตุผล ได้แก่

1. เพราะทำงานประจำ เวลาเข้าทำงานไม่แน่นอน และลางานไม่ค่อยได้
2. ไม่มีเวลา เพราะต้องทำงาน จันทร์ – เสาร์
3. เพราะเพิ่งย้ายมาใหม่ ลูกเพิ่งเข้าเรียน
4. ทำงานไกลบ้าน
5. รับข่าวสารจากทางศูนย์ ฯ ช้า
6. อยากมาร่วมแต่ขับรถไม่ได้ จะเดินมาก็ระยะทางไกล
7. ไม่ว่างเพราะต้องดูแลลูกที่ยังเล็กที่บ้าน ไม่มีใครดูแล
8. ไปรับจ้างทำนา เพราะในช่วงฤดูปลูกข้าว / ฤดูเกี่ยวข้าว จะไปนอนที่ทุ่งนา

9. ทุกเช้าวันอาทิตย์ต้องเข้าทำพิธีที่โบสถ์

กิจกรรมต้นไม้อาชีพ ได้ข้อมูลดังนี้

อาชีพ	วันและเวลาที่ทำงาน	วันและเวลาที่ หยุดหรือว่าง
1. ทำไร่ / ทำสวน	ทำงานทุกวัน 8.00 น.-18.00 น.	เสาร์ , อาทิตย์ ส่วนมากหยุดวันอาทิตย์
2. แม่บ้านในสถาน ประกอบการ	จันทร์ – วันศุกร์ 8.00 น. – 19.00 น. เสาร์ – อาทิตย์ 10.00 น. – 17.00 น.	วันอังคาร
3. รับจ้างทั่วไป	ทำทุกวัน 8.00 น.-17.00 น.	ไม่มีวันหยุด
4. เจ้าหน้าที่ รปภ.	ไม่มีวันหยุด ทำงานเป็นกะไม่แน่นอน 19.00 น. – 07.00 น/07.00 น. – 19.00 น.	หลังจากออกเวร

กิจกรรมบ้านแห่งความคาดหวัง ได้ข้อมูลดังนี้

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อศูนย์ ฯ	ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก
- อยากให้ขยายศูนย์ ฯ ให้กว้าง - อยากให้มีสื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้น - อยากให้ปรับปรุงสนามเด็กเล่น - ต้องการพัฒนาศูนย์ให้ดีขึ้นกว่าเดิม - อยากให้นั้นเรื่องการแสดงออก - อยากให้นั้นเรื่องสุขภาพ - อยากให้มีกิจกรรมระหว่างครู / ผู้ปกครอง / เด็ก - อยากให้มีของเล่นหลากหลาย - อยากให้ครูสอนภาษาอังกฤษเพิ่ม	- อยากให้ลูกเป็นเด็กดี - อยากให้เป็นคนมีความรู้และเป็นคนดีของสังคม - อยากให้ลูกเรียนเก่ง - อยากให้ลูกมีมนุษยสัมพันธ์ดี - อยากให้ลูกเรียนเก่ง ได้เรียนสูงๆ - อยากให้ลูกมาเรียนทุกวัน - อยากให้ลูกพูดจาไพเราะ - อยากให้ลูกเคารพพ่อแม่

กิจกรรมในหัวข้อ “ผู้ปกครองจะช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือกับศูนย์ ฯ อย่างไรบ้าง?”
ผู้ปกครองให้ข้อมูล ได้แก่

1. หากทางศูนย์ขอมาก็ยินดีช่วยเหลือทางด้านแรงงาน
2. หากฐานะของครอบครัวดีขึ้นมากก็น่าจะมีเวลาให้ความร่วมมือกับศูนย์ ฯ ได้ดี
3. ช่วยบริจาคของเล่น
4. จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง (ถ้าว่าง)

5. มาช่วยเล่านิทานประจำหมู่บ้าน
6. ถ้าศพ.มีการปรับปรุงศูนย์ ก็จะมาร่วม (โดยแจ้งข่าวให้ทราบล่วงหน้า)
7. ทางศูนย์ มีการจัดกิจกรรมผู้ปกครองก็จะเข้ามาช่วยและร่วมทำกิจกรรม
8. ช่วยปรับปรุงและพัฒนาภูมิทัศน์
9. ช่วยเป็นครูเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนเผ่าม้ง
10. ช่วยพัฒนาศูนย์ทุกอย่างตามที่ศูนย์บอกให้ทราบ
11. ช่วยทำของเล่นให้เด็ก
12. มาช่วยประดิษฐ์ของเล่นของภูมิปัญญาของชนเผ่าม้ง

กิจกรรมเติมความรู้ในหัวข้อ “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย” โดย ผศ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ โปรแกรมวิชาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
วันเวลาสถานที่

วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสี่กั๊ก

จุดแข็ง

1. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดี
2. ผู้นำชุมชนมาคอยให้ข้อมูล และแปลเป็นภาษาท้องถิ่น
3. กำลังใจดีเพราะมีทีมหนุนจากเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครบทุกที่
4. การเตรียมอุปกรณ์ดี วางบทบาทชัดเจน มีการสรุปท้ายกิจกรรม
5. ผู้นำกระบวนการดี เก็บประเด็นได้ทุกขั้นตอน
6. มีการร่วมคิด ร่วมวางแผนกับทีมเครือข่ายที่ค่อนข้างชัดเจนทำให้งานไม่ติดขัด

จุดอ่อน

1. ผู้ปกครองยังขาดไปบางส่วนเนื่องจากติดงานหลัก
2. สถานที่คับแคบ ไม่เอื้อต่อกิจกรรม
3. ผู้ปกครองยังไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร
4. กิจกรรมค่อนข้างมาก ทำให้ผู้ปกครองล้าไปบางส่วน

กิจกรรมเวทีย่อยเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน

วัตถุประสงค์

เพื่อทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดเด่นจุดด้อยและอุปสรรคโอกาสของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้งห้วยม้งบ้านห้วยเสี้ยวในการมีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในการพัฒนาบุตรหลาน กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสี่กั๊ก

การดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมเพิ่มเติมข้อมูลจากเวทีที่ผ่านมาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อศูนย์ และต่อเด็ก

กิจกรรมของดีประจำหมู่บ้านของตนเอง ได้แก่

1. ของเล่น ได้แก่

- หน้าไม้ (ชัยเย็ง) - ตีปึกไก่ (หงส์แก้ว) - ล้อเลื่อน (ประสงค์ แซ่กือ)
- ลูกช่วง (แม่บ้าน) - ลูกข่าง (ขัน แซ่จาง) - โยนไข่ (ผู้ปกครอง)

2. สถานที่ ได้แก่

- โบสถ์ 2 แห่ง (แคทอริก และ โปรเตสแตนต์) - อ่างเก็บน้ำ

3. วิถีชาวบ้าน ได้แก่

- หมอพื้นบ้าน - พิธีสู่ขวัญปีใหม่ - พิธีสู่ขวัญคนป่วย
- พิธีตั้งชื่อทารก - พิธีเปลี่ยนชื่อ

4. ประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่

- ปีใหม่ม้ง - เข้ากรรม - ชุดการแต่งกายประจำเผ่า
- พิธีดำหัวโดยมีธรรมเนียมว่าลูกหลานจะปักชุดให้ผู้อาวุโสของตระกูลเพื่อแสดงความ

กตัญญู

5. ภูมิปัญญา ได้แก่

- เป้าแคนม้ง (นายเต่า) - ร้องเพลงม้ง (นายคัมพร) - เล่านิทาน (นายคัมพร)
- เป้าใบไม้ (นายหงส์แก้ว) - เป้าไม้ไฟ (นายหงส์แก้ว)

กิจกรรมแผนที่ของดีของหย่อมบ้านห้วยเลี้ยว

กิจกรรมวงล้อชีวิต ในหัวข้อ “ตลอดทั้งปีทำอะไรบ้าง ? ทำอาชีพอะไร ? มีประเพณีอะไร?”

ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ระดมสมองและสรุปข้อมูลได้ดังนี้

- อาชีพส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างทั่วไป และทำไร่ทำสวน
- ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของผู้ปกครอง

* ในช่วงเดือน ม.ค. – มี.ค. จะเตรียมสวน

* เดือน เม.ย. – ก.ค. ปลุกข้าวไร่ , ผัก , พืชสวนครัว

* ส.ค. – ต.ค. เก็บเกี่ยวผลผลิต

* พ.ย. – ธ.ค. เกี่ยวข้าว ส่วนแม่บ้านจะเริ่มปักผ้าใส่ปีใหม่ม้ง

- ข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี

* ช่วง ธ.ค. – ม.ค. ประเพณีปีใหม่ม้ง , คริสต์มาส , แต่งงาน , หาคู่ , ดำหัว

* ส.ค. – ก.ย. เข้ากรรมอยู่บ้าน 3 วัน

* ค.ค. – พ.ย. กินข้าวใหม่

วันเวลาและสถานที่

วันอาทิตย์ ที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ณ หอชมบ้านห้วยเสี้ยว

จุดแข็ง

1. เนื่องจากไปจัดในชุมชน ทำให้มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ปกครองเข้าร่วมกระบวนการมากกว่าที่คิด
2. ได้ข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งจากผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ และกลุ่มหนุ่มสาว
3. มีการวางแผนกิจกรรมที่ดี มีทีมหนุนที่มีคุณภาพ
4. ผู้นำกระบวนการค่อนข้างชัดเจน และสรุปรายกิจกรรมได้ดี
5. กระบวนการมีส่วนร่วมค่อนข้างสูง มีการแลกเปลี่ยนที่หลากหลาย และมีการทวนข้อมูลที่ชัดเจน

จุดอ่อน

1. หัวหน้าโครงการไม่ค่อยรักษาเวลา มาช้า
2. การต้อนรับมาร่วมกระบวนการทำได้ค่อนข้างช้า
3. สถานที่ค่อนข้างคับแคบ
4. เนื่องจากหมู่บ้านเป็นทางผ่าน ทำให้มีเสียงรบกวนจากภายนอกค่อนข้างเยอะ เลยดึงความสนใจของผู้เข้าร่วมกระบวนการไป
5. เด็กเยอะ วุ่นวายไปหน่อย

เวทีสะท้อนข้อมูลจากกระบวนการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและหารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต

วัตถุประสงค์

เพื่อสะท้อนข้อมูลจากกระบวนการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและหารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต

การดำเนินกิจกรรม

คณะวิจัยได้สะท้อนข้อมูลจากกระบวนการศึกษาวิจัย ฯ โดยทบทวนสภาพปัญหา, ที่มาและคำถามวิจัยของโครงการวิจัยการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต สรุปข้อมูลในการจัดกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการจนถึงที่สุดท้าย คือกิจกรรมเวทีย่อยเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนวันอาทิตย์ ที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ณ หอชมบ้านห้วยเสี้ยว โดยให้

ผู้ปกครองเสริมหรือแก้ไขข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนระดมสมองเพื่อหาแนวทางและกำหนดแผนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองและคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้ระดมสมอง โดยตกลงร่วมกันดังนี้

1. จะต้องมีความเป็นไปได้ หากทำไม่ได้อย่างที่พูดก็ไม่มีประโยชน์
2. จะต้องเหมาะสมกับพัฒนาการของบุตรหลานซึ่งอายุ 3 ขวบ
3. จะต้องเลือกเวลาในการทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับเวลาว่าง และการทำงานของผู้ปกครอง

ผลการระดมสมองกำหนดแนวทางและแผนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังนี้

1. กิจกรรมเล่านิทาน สามารถเริ่มทำตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ เป็นต้นไป
 2. กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ (สนามเด็กเล่น , ทาสีอาคาร) สามารถดำเนินการในระยะเดือน มีนาคม – เมษายน 2552
 3. เป็นวิทยากรและประติมากรของเล่นพื้นบ้านมาให้เด็กในศูนย์ได้เล่น เช่น ลูกช่วง , ล้อเลื่อน สามารถเริ่มทำตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์
 4. กิจกรรมกีฬาสื่อนุบาล (ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคน) สามารถดำเนินการในระยะเดือน มีนาคม
 5. กิจกรรมทัศนศึกษา (สวนสัตว์ , แหล่งเรียนรู้ในชุมชน) สามารถดำเนินการในระยะเดือน มีนาคม – เมษายน
 6. กิจกรรมปลูกและดูแลต้นไม้ร่วมกันของผู้ปกครองและนักเรียน สามารถดำเนินการในระยะเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน
 7. กิจกรรมส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรภายนอก
- โดยครูนำกิจกรรมดังกล่าวมาจัดทำเป็นแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และผู้ปกครองตกลงร่วมกันว่าจะให้ความร่วมมือต่อไป

จุดแข็ง

1. ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมไม่มีคนขาด
2. ผู้ปกครองเล็งเห็นความสำคัญ
3. ผู้นำชุมชนเล็งเห็นความสำคัญ พร้อมมาเป็นล่ามให้
4. ถือว่าประสบผลสำเร็จในการคืนข้อมูล

จุดอ่อน

1. ขาดผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องบางส่วนเข้าร่วมกระบวนการ
2. ผู้บริหารยังไม่เล็งเห็นความสำคัญ

ระยะที่ 2

กิจกรรมที่ 1 การเล่านิทานพื้นบ้าน (ชนเผ่าม้ง) โดยครูภูมิปัญญา

วัตถุประสงค์กิจกรรม

1. เพื่อปฏิบัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. เพื่อทดลองการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. เพื่อหาประสิทธิภาพการทดลองการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

บทเรียนจากการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ชั้นอนุบาล 3 ขวบสาระการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก หน่วย หนูจำหนูทำได้

ครูได้บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า

นักเรียนส่วนมากสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง รู้จักช่วยเหลือตนเองรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ล้างหน้าแปรงฟัน แต่งตัว เก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องเรียนได้ นักเรียนสนใจและมีความสุขในการร่วมกิจกรรม และในสัปดาห์นี้นักเรียนได้ฟังนิทานเรื่อง “นกฮูกกับแก๊ง” โดยการเล่าของครูภูมิปัญญาของชนเผ่าม้ง นักเรียนสนใจฟังนิทานเป็นอย่างดี สามารถสนทนาได้ตอบเกี่ยวกับชื่อสัตว์ และลักษณะรูปร่างของสัตว์แต่ละชนิดได้

กิจกรรมดังกล่าวเป็นการนำครูภูมิปัญญามาร่วมกับการจัดประสบการณ์เป็นครั้งแรก โดยครูประสานงาน และเตรียมสื่อประกอบการจัดกิจกรรมตลอดจนซักซ้อมและให้วิทยากรทดลองใช้สื่อที่ได้เตรียมมาเด็กให้ความสนใจและตื่นตัวกับการเล่านิทานโดยวิทยากรที่ไม่ใช่ครู และเป็นนิทานที่แตกต่างจากที่ครูเคยเล่า ครูได้ค้นพบว่าเด็กสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ได้ฟัง เช่น ตัวละคร เป็นต้น โดยครั้งต่อไปคิดว่าจะสอดแทรกคำถามที่กระตุ้นให้เด็กๆ ได้ฟังนิทานอย่างมีความหมายยิ่งขึ้น

วันเวลาและสถานที่

วันศุกร์ ที่ 7 สิงหาคม 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต

กิจกรรมที่ 2 การประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้าน (ชนเผ่าม้ง) โดยครูภูมิปัญญา

วัตถุประสงค์กิจกรรม ฯ

1. เพื่อปฏิบัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. เพื่อทดลองการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. เพื่อหาประสิทธิภาพการทดลองการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

บทเรียนจากการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ชั้นอนุบาล 3 ขวบ สาระการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว หน่วย ของเล่น

ครูได้บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า

สัปดาห์นี้เด็กๆ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและชนิดของของเล่น ลักษณะของของเล่น , การเก็บของเล่นเข้าที่ , การปฏิบัติตัวในการเล่นของเล่น และในวันศุกร์ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศิริเขตได้เชิญผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้าน คือ ลูกข่าง กับลูกช่วง ซึ่งแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เด็กผู้ชายให้ดูการประดิษฐ์ลูกข่าง และทดลองเล่นลูกข่าง กลุ่มที่ 2 เด็กผู้หญิงให้ประดิษฐ์ลูกช่วงโดยเด็กก็ช่วยวิทยากรพันเศษผ้าให้เป็นรูปทรงกลม เหมือนลูกบอลและทดลองเล่น เด็กๆ ทุกคนตื่นเต้น และมีความสุขกับการได้ร่วมกิจกรรมมาก

กิจกรรมดังกล่าวเป็นการนำผู้ปกครองมามีส่วนร่วมกับการจัดประสบการณ์ โดยครูประสานงาน และเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะร่วมกิจกรรม เด็กให้ความสนใจและตื่นเต้นกับการเล่นของเล่น ครูได้ค้นพบว่าการจัดเตรียมอุปกรณ์ผู้นำได้มีการประกาศเสียงตามสายขอความร่วมมือผู้ปกครองและชาวบ้านนำเศษผ้าและอุปกรณ์ มารวบรวมบ้านวิทยากรจนสามารถสอนประดิษฐ์ของเล่นให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

วันเวลาและสถานที่

วันศุกร์ ที่ 11 กันยายน 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศิริเขต

กิจกรรมที่ 3 การเล่นิทานพื้นบ้าน (ชนเผ่าม้ง) โดยครูภูมิปัญญา

วัตถุประสงค์กิจกรรม ฯ

1. เพื่อปฏิบัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. เพื่อทดลองการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. เพื่อหาประสิทธิภาพการทดลองการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยชาวไทยภูเขาเผ่าม้งโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

บทเรียนจากการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมดังกล่าวเป็นการนำครูภูมิปัญญาที่มีส่วนร่วมกับการจัดประสบการณ์เป็นครั้งที่สอง โดยครูประสานงาน และเตรียมสื่อประกอบการจัดกิจกรรมตลอดจนซักซ้อมและให้วิทยากรทดลองใช้สื่อที่ได้เตรียมมา โดยใช้สื่อของจริง เด็กให้ความสนใจและตื่นตัวกับการเล่านิทานเช่นเคย โดยในครั้งนี้วิทยากรได้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กด้วย ครูได้ค้นพบว่าหลังจากจัดกิจกรรมเล่านิทานในครั้งแรกผู้ปกครองมาเล่าให้ครูว่าเด็กสามารถกลับไปเล่าให้ผู้ปกครองตลอดจนบอกให้ผู้ปกครองเล่านิทานประจำเผ่าให้อีก แสดงถึงพัฒนาการของเด็กตลอดจนประโยชน์ของกิจกรรมดังกล่าว

วันเวลาและสถานที่

วันศุกร์ ที่ 24 กันยายน 2552 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศิริเขต

สรุปภาพรวมโครงการวิจัย

ภาพรวมของทีมวิจัยในช่วงหลังถูกปรับบทบาทกันใหม่ เนื่องจากการร่วมกันถอดบทเรียนในการทำงานร่วมกับกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เป็นหัวหน้าโครงการแตกต่างจากทีมอื่นเช่นกันคือนักวิชาการศึกษา ภาระงานหลักค่อนข้างหนัก และเป็นช่วงที่ต้องไปอบรมที่กรุงเทพฯ เป็นระยะเวลาดค่อนข้างนาน คือ 1 เดือน ทำให้หน้างานค่อนข้างค้ำวุ่นวายเนื่องจากทีมวิจัยรอแต่คำสั่งหัวหน้าโครงการ และยังมีการเปิดศูนย์เด็กเล็กเพิ่มอีกหนึ่งศูนย์อยู่บนดอย ทำให้เกิดการแบ่งนักเรียนกันขึ้น การวางบทบาทหลักเลยไม่ค่อยชัดเจน ช่วงหลังเลยปรับบทบาทที่ตัวผู้สอนคือทีมวิจัยที่ทำหน้าที่นำกระบวนการ หัวหน้าโครงการเป็นเพียงผู้หนุนพอนักเรียนลงตัว จำนวนนักเรียนมีลดน้อยลง การดึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงทำได้ง่ายขึ้น และมาเข้าร่วมกระบวนการค่อนข้างเต็ม ไม่มีขาด เพราะต่างคิดว่าเรื่องการศึกษาถูกเป็นประเด็นสำคัญ ไม่ใช่แค่การฝากเลี้ยง บทบาทเด่นของโครงการนี้ที่ทำให้หน้างานสำเร็จอีกอย่างคือ การมีผู้นำชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ดี สามารถนำข้อมูลของโครงการวิจัยไปสื่อสารให้กับชาวบ้านรู้เรื่อง และให้เห็นความตระหนักของการศึกษา และเข้าใจบทบาทของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทำให้งานราบรื่นไม่ติดอุปสรรคเหมือนช่วงก่อนๆ ที่แล้วมา ทีมนี้มีทีมวิจัยค่อนข้างน้อย การหนุนเสริมจากเครือข่ายศูนย์เด็กเล็กจึงค่อนข้างต้องร่วมกันวางแผนงานตั้งแต่ การวางแผนเป้าหมายของเวที และวางกิจกรรมร่วมกัน ทำให้งานออกมามีคุณภาพและสมบูรณ์มากกว่าครั้งก่อนๆ ที่ผ่านมา ในการจัดส่งเอกสารการเงินมีปัญหามากที่สุด เนื่องจากการวางบทบาทการทำงานยังไม่ชัดเจน ทำให้การเงินอยู่กระจัดกระจายไม่ได้วางไว้ที่คนใดคนหนึ่ง และขาดการส่งทุกเดือนตามที่ตกลงไว้กับพี่เลี้ยง ทำให้โครงการนี้มีความล่าช้า และดึงให้ทีมอื่นๆ ช้าตามไปด้วยเนื่องจากต้องเซ็นสัญญาพร้อมกัน

ปัญหาและอุปสรรค ของการดำเนินการวิจัย

1. การดำเนินงานของโครงการไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติการที่วางไว้ เนื่องจาก
 - 1.1 ระยะเวลาการดำเนินงานอยู่ในช่วงฤดูฝน
 - 1.2 ระยะทางและการเดินทางในการจัดกิจกรรมในพื้นที่ลำบาก
 - 1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปางจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งที่ 4 ณ หอ่อมบ้านน้ำซุ้ม
2. คณะวิจัยมีประสบการณ์การทำงานวิจัยน้อย ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำงานแต่ละขั้นตอนและการจัดทำเอกสารงานวิจัยท้องถิ่น
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลของคณะวิจัยยังไม่เป็นระบบ ทำให้การจัดทำรายงานยังไม่ได้ข้อมูลที่ชัดเจน
4. ผู้ปกครอง/ชุมชนไม่ค่อยมีเวลามาร่วมกิจกรรมกับทางศูนย์ฯ เพราะต้องทำงานประจำ
5. คณะวิจัยมีความสับสนเกี่ยวกับแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งต้องบูรณาการเข้ากับบริบทชุมชนและแนวทางการมีส่วนร่วมตลอดจนเครื่องมือเพื่อสามารถวัดผลประเมินผลได้ว่าสามารถตอบโจทย์วิจัยได้หรือไม่อย่างถูกต้องตามกระบวนการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ผลจากการวิจัยนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพบริบทอื่นที่แตกต่างไป แต่คณะวิจัยเห็นว่ากระบวนการวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการและการปรับใช้เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. การวิจัยนี้มีคณะครูผู้ดูแลเด็กและนักวิจัยภาคสนามเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมได้รับการพัฒนากระบวนการทำวิจัย ทั้งภาคทฤษฎีและภาคสนามในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ จากการอบรมประชุม และศึกษาดูงาน ซึ่ง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำการวิจัย

ด้านผู้บริหาร

ให้ความสนใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตลอดจนการนำข้อมูลที่สะท้อนจากผู้ปกครอง , ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชนมาประกอบการพิจารณาดำเนินการบริหารนโยบายด้านการศึกษา ที่เห็นเป็นรูปธรรมคือ การพิจารณาโอนงบประมาณจัดสร้างอาคารศพด.คีรีเขต

ด้านนักวิชาการศึกษา

เกิดการเรียนรู้ ปรับวิสัยทัศน์และแนวทางในการทำงานที่ใช้กระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาต่างๆ

ด้านผู้ดูแลเด็ก

มีกำลังใจในการทำงาน เพื่อการพัฒนาทั้งตัวเด็ก และการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้นำกระบวนการวิจัยมาปรับใช้ในการทำการเรียนการสอนให้เป็นระบบขึ้น ที่เห็นเป็นรูปธรรมคือการบันทึกและเก็บหลักฐานร่องรอยอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่มีการดำเนินการเป็นระบบขึ้น

ด้านผู้ปกครอง

มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้ความสนใจ ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นำบุตรหลานเข้าเรียน ภูมิใจที่มีส่วนร่วมพัฒนา ที่เห็นเป็นรูปธรรมคือ สถิติการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองที่สูงขึ้น การแวะเวียนและสนทนากับครูมากขึ้น การเสนอความคิดเห็น และอาสาเข้ามาช่วยงานของศูนย์ ฯ มากขึ้น

ด้านผู้นำชุมชนและคณะกรรมการศพด.

ให้ความสนใจ และเข้าร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์และกิจกรรมของผู้ปกครองสูงขึ้น ที่เห็นเป็นรูปธรรมคือ การหนุนเสริมและเข้าร่วมแก้ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์ ฯ โดยประสานงานร่วมกันทั้งผู้นำชุมชนและคณะกรรมการศูนย์ ฯ จนงานลุล่วงไปด้วยดี เช่น การหาทุนทรัพย์โดยแนะนำเชิญชวนกับผู้บริหาร การระดมทุนและทรัพยากรในชุมชน โดยการจัดทอดผ้าป่า การอนุเคราะห์รถ บริจาคต้นไม้ หิน ทราย เป็นต้น

ด้านอบต. และบุคลากรของหน่วยงานที่ไม่ใช้งานด้านการศึกษา

บุคลากรในอบต. ให้ความสนใจ และร่วมสนับสนุนกิจกรรมของทีมวิจัยทั้งในด้านกำลังคน และทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะปลัดอบต. จะรับทราบและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของทีมวิจัย

ด้านชุมชน

รับรู้และรับทราบการดำเนินงาน และให้ความร่วมมือตลอด

การจัดกระบวนการการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนทอง กรณีศึกษา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง ตำบลขุนทอง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

เวทีความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนทอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจะได้ทราบความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เพื่อให้ชุมชนบอกสิ่งที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้

ระยะเวลาดำเนินการ

31 ตุลาคม 2551

สถานที่

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ทีมวิจัย
2. ผู้ปกครอง
3. พี่เลี้ยงงานวิจัย
4. ผู้สังเกตการณ์จากทีมวิจัยอบต.น้ำแพร่
5. ผู้สังเกตการณ์จากทีมวิจัยอบต.หนองควาย

วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 แนะนำชื่อ

- แนะนำชื่อโดยการบอกชื่อ ตบมือ แล้วใช้มือแตะคนข้างๆ เพื่อแนะนำชื่อคนต่อไป

กิจกรรมที่ 2 ปัจจุบันเด็กมีพฤติกรรมและพัฒนาการอย่างไร

- แบ่งผู้ปกครองออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการนับเลข 1 2 3 เมื่อได้กลุ่มแล้วจัดทีมวิจัยให้ประจำกลุ่ม
- แจกวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบอย่างละเอียด
- ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ตัวเองเป็นสื่อในกิจกรรม (วาดคนลงบนกระดาษรูปแล้วให้เขียนพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กในปัจจุบัน)
- ตัวแทนผู้ปกครองออกมาเสนอผลงานในกิจกรรม

กิจกรรมที่ 3 ท่านต้องการให้เด็กมีพฤติกรรมและพัฒนาการอย่างไร

- แบ่งผู้ปกครองออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการนับเลข 1 2 3 เมื่อได้กลุ่มแล้วจัดทีมวิจัยให้ประจำกลุ่ม
- แจ่งวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบอย่างละเอียด
- ให้ผู้ปกครองเขียนความต้องการของตนเองในการพัฒนาเด็กลงบนกระดาษสี่เหลี่ยมที่เตรียมไว้แล้วนำไปติดตามรูปภาพที่กำหนด
 - กลุ่มที่ 1 ติดลงไปในภาพไม้บรรทัด
 - กลุ่มที่ 2 ติดลงไปในภาพดินสอ
 - กลุ่มที่ 3 ติดลงไปในภาพสมุด
- ตัวแทนผู้ปกครองออกมาเสนอผลงานในกิจกรรม

กิจกรรมนันทนาการ

- ให้ผู้ปกครองร้องเพลงรถไฟแล้วทำท่าทางประกอบเป็นรถไฟต่อขบวนกัน

กิจกรรมที่ 4 ที่ผ่านมาสุนัขจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร

- แบ่งผู้ปกครองออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการนับเลข 1 2 3 เมื่อได้กลุ่มแล้วจัดทีมวิจัยให้ประจำกลุ่ม
- แจ่งวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบอย่างละเอียด
- ให้ผู้ปกครองเขียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทางสุนัขจัดให้ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรลงในกระดาษวงกลมแล้วนำไปติดลงบนรูปภาพบ้านขนาดใหญ่ 3 หลังที่เตรียมไว้
- ตัวแทนผู้ปกครองออกมาเสนอผลงานในกิจกรรม

กิจกรรมที่ 5 ต้องการให้สุนัขจัดกิจกรรมให้กับเด็กอย่างไร

- แจ่งวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบอย่างละเอียด
- ให้ผู้ปกครองรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่แล้วเขียนความต้องการให้สุนัขจัดกิจกรรมให้กับเด็กลงบนรูปส้มแล้วนำไปติดที่ต้นไม้
- ตัวแทนผู้ปกครองออกมาเสนอผลงานในกิจกรรม

กิจกรรมนันทนาการ

- ผู้ปกครองผ่อนคลายความเครียดโดยการร้องเพลงและทำท่าทางเพลงดอกไม้บาน

กิจกรรมที่ 6 ท่านมีความคิดอย่างไรที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลขุนกงมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก

- หัวหน้าโครงการ แจ่งให้ผู้ปกครองทราบถึงการไปสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลขุนกงและเปิดภาพกิจกรรมที่ไปสืบค้นภูมิปัญญาให้ผู้ปกครองดู

- ตั้งคำถามสำรวจความคิดเห็นจากการดูภาพกิจกรรมที่ไปสืบค้นภูมิปัญญาผู้รู้สักเป็น
อย่างไร ที่จะนำมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กในศูนย์ฯ

- ผู้ปกครองเสนอความคิดเห็นโดยใช้วิธีการตอบปากเปล่าแล้วจดบันทึก

ผลที่เกิด

- ผู้ปกครองเห็นด้วยกับการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมให้กับเด็ก

กิจกรรมที่ 7 ถ้าเรานำภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลขุนกงของเรามาจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ท่าน

ต้องการให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องอะไร

- แจ่งวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบอย่างละเอียด

- ให้ผู้ปกครองร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่แล้วเขียนความต้องการของภูมิปัญญาที่เห็นในภาพว่า
ภูมิปัญญาใดที่ต้องการและเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับเด็กในศูนย์ฯ โดยการเขียนความต้องการลงใน
ดอกไม้แล้วนำติดที่รูปภาพแจ่งกัน

- ตัวแทนผู้ปกครองออกมาเสนอผลงานในกิจกรรม

ผลที่เกิด

1. ได้ทราบความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. จากการจัดเวทีความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กในศูนย์ฯ

จุดแข็ง

1. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมีการทำกิจกรรมทุกครั้ง สนุกสนาน เป็นกันเอง
2. ทางทีมวิจัยมีการเตรียมการมาเป็นอย่างดีทั้งตัวบุคคล วัสดุ อุปกรณ์
3. จัดกิจกรรมครอบคลุมวัตถุประสงค์ของเวที ความคาดหวังของทางทีมวิจัยตั้งไว้
4. ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและได้ข้อมูลมาอย่างครอบคลุม

จุดอ่อน

1. มีกิจกรรมต่อเนื่องจนเกินไป ทำให้ผู้ปกครองล้าในการทำกิจกรรม
2. การแบ่งกลุ่มใช้กลุ่มเดิมในการทำกิจกรรมทำให้มีผู้ออกมานำเสนองานเป็นคนเดิม
3. ทีมวิชาการสรุปหลังกิจกรรมแต่สรุปรวมหลังเสร็จกิจกรรมทุกกิจกรรมทำให้
ผู้ปกครองสับสน
4. กิจกรรมเน้นหนักการผู้นำกิจกรรมไม่ได้อธิบายทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าใจในกิจกรรมแต่
ก็ทำตามผู้นำ
5. ผู้ปกครองบางคนขาดความเข้าใจในกิจกรรมบางกิจกรรมเพราะขาดพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม
เพื่ออธิบายซ้ำ
6. กิจกรรมที่ 7 ขาดเอกสารประกอบที่ชัดเจนทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าใจ

7. สถานที่ลับแคบทำกิจกรรมไม่สะดวกเท่าที่ควร

เวทีสะท้อนข้อมูลและคืนความรู้ให้กับชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งหมดเสนอต่อชุมชน
2. เพื่อให้ชุมชนบอกสิ่งที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้

ระยะเวลาดำเนินการ

24 มกราคม 2552

สถานที่

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ทีมวิจัย
2. ผู้ปกครอง
3. พี่เลี้ยงงานวิจัย
4. หัวหน้าชุดโครงการ
5. ผู้สังเกตการณ์จากทีมวิจัยอบต.หนองควาย
6. ผู้สังเกตการณ์จากทีมวิจัยอบต.หางดง
7. คณะกรรมการศูนย์ฯ / ตัวแทนองค์กรต่างๆ
8. กลุ่มผู้สูงอายุ

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ทีมวิจัยได้ติดต่อประสานงานประธานผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน เรื่องวันและเวลาในการจัดเวทีสะท้อนข้อมูลและคืนความรู้ให้กับชุมชน พร้อมทั้งจุดนัดหมายที่จะให้ทางทีมวิจัยนำรถมารับผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน

2. ทีมวิจัยได้ติดต่อประสานงานกับ ผศ.เชียมลักษณ์ อุดการ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัยมาให้ความรู้เพิ่มเติมกับกลุ่มเป้าหมายของเวทีครั้งนี้

3. ทีมวิจัยได้จัดเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เตรียมคน สถานที่ คำถามและกิจกรรมที่ให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น

4. ทีมวิจัยได้นำรถตัวหนอนขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคงไปรับผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้านตามที่ได้นัดหมายกับประธานผู้สูงอายุไว้แล้ว ผู้ดำเนินการพูดเริ่มกิจกรรมโดยทีมวิจัยได้แนะนำตนเอง และเสนอการทบทวนโครงการที่ทางทีมวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมตามที่ชุมชนได้

แนะนำในเวทีสร้างความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2551 การไปสืบค้นข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลขุนกงของแต่ละหมู่บ้าน กิจกรรมที่นอกเหนือที่ชุมชนแนะนำ การไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนเกษมพิทยา และโรงเรียนสัตยาไส แล้วนำมาปรับใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. หลังจากนั้นผู้ดำเนินการพูดได้นำเสนอแผ่นชาร์ตสรุปภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละด้านให้กับผู้สูงอายุว่าที่ได้ไปสืบค้นมาถูกต้องหรือไม่และมีอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ จากนั้นได้มีการให้ผู้สูงอายุแสดงความคิดเห็นโดยการเลือกภูมิปัญญาที่ต้องการจัดให้กับเด็กและเสนอความคิดเห็นในเวที ผู้สูงอายุเสนอความคิดเห็นว่าภูมิปัญญาด้านไหนควรจัดให้กับเด็กและไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก และภูมิปัญญาด้านไหนที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเป็นอันตรายต่อเด็ก

6. เมื่อได้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชุมชนต้องการจัดให้กับเด็กแล้วทางผู้ดำเนินการพูดได้ขอให้ผู้สูงอายุมาเป็นครูภูมิปัญญาให้กับเด็ก ผู้สูงอายุก็เสนอชื่อและบอกว่าเต็มใจมาสอนให้กับเด็กทางทีมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลเก็บไว้

7. ทางทีมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายวางแผนการจัดกระบวนการการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนกง

8. ผู้ดำเนินการได้เชิญ ผศ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดให้เหมาะสมกับวัยและการพัฒนาการของเด็กให้กับกลุ่มเป้าหมายของเวที

9. ผู้ดำเนินการพูดสรุปและกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมเวทีและกล่าวปิดเวที

ผลที่เกิด

1. ได้ภูมิปัญญา และครูภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลขุนกง ที่ชุมชนต้องการให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนกงได้เรียนรู้

2. ในการจัดเวทีครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือกับกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ปกครอง คณะกรรมการศูนย์และตัวแทนองค์กรต่างๆของชุมชนเป็นอย่างดี บรรยากาศโดยทั่วไปเป็นกันเองสนุกสนานแสดงความคิดเห็น และนำภูมิปัญญาที่นำมาสาธิตการใช้ สาธิตการเล่น บางกลุ่มมีการสาธิตการทำของเล่นและมีคนอื่นที่สนใจได้ร่วมทำของชิ้นนั้นด้วยความสนใจ กลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมาก

จุดแข็ง

1. ผู้สูงอายุเกิดความกระตือรือร้นในการนำผลิตภัณฑ์ ของเล่น สมุนไพรนำมาสาธิต
2. ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี
3. มีความกล้าแสดงความคิดเห็น
4. ผู้นำกระบวนการดี
5. มีผู้เข้าร่วมอย่างล้นหลาม และทุกฝ่าย

6. มีการวางแผนที่ดี
7. มีทีมประสานงานที่ดี

จุดอ่อน

1. สถานที่คับแคบมาก มีโต๊ะวางเกะกะ
2. คนเยอะแต่ขาดเครื่องเสียง ทำให้คนข้างหลังไม่ได้ยิน และเสียงดังจนเวลาแสดงความคิดเห็น
3. ผู้นำกระบวนการบางคนพูดเร็วเกินไป ผู้ฟังตามไม่ทัน
4. ผู้ปกครองบางส่วนไม่รู้บทบาทของตัวเองจึงทยอยกลับ
5. ผู้ร่วมกระบวนการบางกลุ่มยังจับกลุ่มคุยกัน ขาดความตั้งใจ และเข้าใจในกิจกรรม
6. ขาดการสรุปกิจกรรม
7. เวทีมีการยึดเชื้อ

ระยะที่ 2.

กิจกรรมที่ เวทีชี้แจงแนวทางในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ให้กับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ผลที่เกิด

คณะกรรมการศูนย์ฯ ชุมชน และผู้ปกครองได้รับทราบกิจกรรมที่ทางทีมวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมในช่วงระยะที่ 1 และเห็นด้วยที่จะนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กในศูนย์ฯ และแนวทางการทำงานวิจัยในระยะที่ 2 และยินดีที่ทางศูนย์ฯ ต้องการที่จะให้เข้ามาให้ความรู้กับเด็กในศูนย์ฯ

โดยมีแผนการจัดกิจกรรมทั้งหมด 8 เรื่อง

1. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องเพลงที่หนูชื่นชอบ (เพลงอีหน้อยหลับลีสองตา)

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทสัมภาษณ์จากครูภูมิปัญญา (แม่คำหน้อย อินตะจา) ซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาด้านเพลงที่หนูชื่นชอบ

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก
เหมาะสมมากเพราะเพลงที่มาสอนร้องมันง่ายและเด็กร้องสนุกสนาน
2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม
เด็กสนใจมากตั้งใจร้องเพลงและทำตามตามยาย
3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม
มากเด็กร้องเด็กเต้นด้วย

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก
มาก ขยายต้องร้องเพลงด้วยและทำท่าให้เด็กดูด้วย
5. จำนวนครูภูมิปัญญา
คนเดียวก็พอ
6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้
มาก เพราะยายมีเพลงมาสอนมากและยายก็ชอบสอนเด็กร้องเพลงด้วย
7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก
มาก
8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม
มาก
9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
เพลงที่สอนนี้เด็กร้องได้ง่ายด้วยสนุกสนานด้วย
10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม
พอดีแล้ว
11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร
แม่มาถ้าครั้งหน้าแม่จะเตรียมเพลงที่ไม่ซ้ำวันนี้เอามาให้เด็กร้องอีกหลายเพลงบอก
แม่แม่จะมา
12. รู้สึกอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กร้องเพลงวันนี้
แม่ภูมิใจและดีใจที่ได้เห็นเด็กได้เรียนรู้

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กได้เรียนรู้เพลงทั้งหมด 7 เพลง คือ

1.เพลงลูกเปิด

ลูกเปิดเดินหน้า	ลูกหมาเดินหลัง
โก่อยู่ในลัง	แมวนั่งกินปลา

2.เพลงแมวจำ

แมวจำกลัวหมาไหม	กลัวแล้วหลีกไปห่างๆ
อย่าก็ดอย่าขวาง	หลีกทางให้เดิน

3.เพลงฝนตก

ฝนตกสั๊กสั๊ก	มือซ้ายหิ้วปลา
มือขวาถือผัก	ถึงที่ปักวางผักวางปลา

4.เพลงอีหน้อยหลับสองตา

อีจจา	อีหน้อยหลับสองตาแม่มาก่อยดั้น
อีหน้อยอยากกินจิ้น	พ่อฟังไปหา
อีหน้อยอยากกินปลา	แม่ฟังไปซื้อ
อีหน้อยให้อ้อน	จะเอาค้อนบวบหัว

5.เพลงผู้ใหญ่ลี

6.เพลงจ้ำจี้ผลไม้

7.เพลงทิงโนง

ซึ่งครูภูมิปัญญาได้เตรียมมาสอนนอกจากเพลงที่ได้สืบค้นมา(เพลงอีจจา)

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก สามารถร้องเพลงตามครูภูมิปัญญาได้ทุกเพลงและยังนำไปร้องที่บ้านให้ผู้ปกครองฟังได้ และเมื่อมาที่ศูนย์สามารถจำเนื้อร้องของเพลงได้

ครูภูมิปัญญา/ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทางศูนย์ฯได้เขียนบันทึกประจำวันบอกให้ผู้ปกครองทราบ

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องของเพลงและสามารถนำเพลงมาสอนให้กับเด็กได้ ครูได้จัดกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

2. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องขนมภูมิปัญญาท้องถิ่นของหนู

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีครูภูมิปัญญาทั้งหมด 19 ท่านที่มาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กในศูนย์ฯและแต่ละท่านมาจากต่างหมู่บ้านมาร่วมกันจัดการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการทำขนมพื้นบ้าน 3 ชนิด คือ 1.ขนมข้าวต้มมัด 2.ขนมข้าวต้มกะทิ 3.ขนมจ็อกโดยมีบทสัมภาษณ์จากครูภูมิปัญญา ดังนี้

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสมกับเด็กๆเด็กสามารถทำได้

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กสนใจมากตั้งใจดูและขอทำขนม

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของเด็กได้ร่วมกับครูภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยเอาใส่ใส่ ช่วยเอาใบตอง ช่วยทำทุกอย่าง

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก

มาก ครูต้องทำให้เด็กดูก่อนแล้วจับมือเด็กทำ

5. จำนวนครูภูมิปัญญา

พอดีแล้วถ้าครูไม่พอครูเด็กไม่ทั่ว ถ้าครูมากก็จะแย่งกันดูเด็ก แค่นี้พอแล้ว

6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้

พร้อมมากทุกคนท้องถิ่นเป็นอยู่แล้ว

7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก

ตามพัฒนาการของเด็กเด็กจะทำเหมือนผู้ใหญ่ก็ไม่ได้ได้แค่นี้ดีมากแล้ว

8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

ปลอดภัยมากครูดูแลอยู่ตลอดและท้องถิ่นไม่เป็นอันตรายเลย

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

จะให้เด็กไปหอบที่บ้านนั้นเป็นไปได้แต่เด็กได้เรียนรู้ว่าเขาทำอย่างนี้เขาหอบอย่างนี้เอาไปทำอะไรและเขาสามารถนำไปช่วยที่บ้านได้บ้างก็จะดีเพราะเด็กสมัยนี้ไม่รู้จักขนมเหล่านี้

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

พอดี

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร

ยินดีที่จะมาสอนเด็กอีกขอให้ออกพร้อมที่จะมา

12. แม่มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้

แม่รู้สึกดีใจและภูมิใจที่ได้มาสอนคือแม่อยู่ที่บ้านแม่ไม่รู้ไม่เห็นว่าสอนกันอย่างไร พอมาวันนี้รู้แล้วว่าเด็กก็มีความสามารถที่จะทำและทำได้ ต่อไปถ้าอยู่บ้านเด็กเข้าไปช่วยจะไม่ห้าม เพราะเด็กเรียนรู้ได้เมื่อก่อนไม่ให้ทำเลยแต่มาเห็นวันนี้แล้วจะให้ลูกหลานที่บ้านทำด้วย

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กได้เรียนรู้และรู้จักการทำขนมทั้ง 3 ชนิด คือ ขนมข้าวต้มกะทิ ขนมข้าวต้มมัด และขนมจ็อก ได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติท้องถิ่นร่วมกับครูภูมิปัญญาด้านขนมแต่ละชนิด และยังสามารถเล่าประสบการณ์ของตนเองให้กับผู้ปกครองทราบ และสามารถใช้ความรู้ที่ได้ไปร่วมทำกับผู้ปกครองที่บ้านในวันพระใหญ่ด้วย

ครูภูมิปัญญา/ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน(วัดจากการสัมภาษณ์ของครูภูมิปัญญา)

หมอโรงพยาบาลหาดคง ได้รับทราบข้อมูลการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กจากผู้ปกครองที่นำเด็กเข้าไปรักษาที่โรงพยาบาล ท่านมีความยินดีและดีใจที่มีศูนย์ฯในอำเภอหาดคงได้จัดกิจกรรมที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กและเสนอแนะการทำโครงการวิจัยด้วย

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทางศูนย์ฯได้เขียนบันทึกประจำวันและวารสารประจำเดือนบอกให้ผู้ปกครองทราบ และนำพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกที่บ้านมาเล่าให้กับครูและบุคคลอื่นได้รับทราบด้วย

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องของการทำขนมทั้ง 3 ชนิด ซึ่งบางชนิดครูประจำชั้นก็ไม่สามารถทำได้และได้มาทำร่วมกับครูภูมิปัญญาและเด็กในศูนย์ฯด้วย ครูได้จัดกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

3. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องเพลงที่หนูรักการปั้น

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทสัมภาษณ์จากครูภูมิปัญญา (พ่อสมบุญ รวงรู้ และพ่อศรี รินนา) ซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาด้านหนูรักการปั้น

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก
เหมาะสมกับเด็ก
2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม
เด็กสนใจ
3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม
เด็กได้ปั้นตามครู
4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก
มาก
5. จำนวนครูภูมิปัญญา
พอดีแล้ว
6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้
มาก
7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก
มากเด็กปั้นได้ตามเด็ก
8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม
มาก

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

เด็กได้ปั่นโดยใช้ดินเหนียวปั้นไม่ใช่ดินน้ำมันที่เด็กเคยปั่น

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

พอดิ

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ พ่อจะว่าอย่างไร
มาได้

12. วันนี้รู้สึกละอย่างไรที่ได้มาสอนให้เด็ก
ดีใจ

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กได้เรียนรู้และรู้จักการปั่นโดยใช้ดินเหนียว รู้จักชนิดของการปั่น 2 ชนิด คือ การปั่นรูปสัตว์ต่างๆ และการปั่นลูกกอล์ฟ การใช้กล้ามเนื้อมือประสานกับสายตาในการปั่นและการจินตนาการในการปั่นด้วย (เด็กปั่นได้แต่ลูกกอล์ฟไม่สามารถปั่นเป็นรูปสัตว์ได้)

ครูภูมิปัญญา/ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน (วัดจากการสัมภาษณ์ของครูภูมิปัญญา)

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทางศูนย์ฯ ได้เขียนบันทึกประจำวันและวารสารประจำเดือนบอกให้ผู้ปกครองทราบ

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องของการปั่นทั้ง 2 ชนิด คือ การปั่นรูปสัตว์ต่างๆ และการปั่นลูกกอล์ฟ และบูรณาการกิจกรรมการปั่นให้ถูกต้องกับพัฒนาการของเด็กและปลอดภัยในการเล่นงานปั้น เพราะงานปั้นที่เด็กสามารถทำได้เป็นลูกกอล์ฟซึ่งอันตรายถ้าใช้ให้ถูกวิธีครูได้จัดกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

4. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องการเล่นแสนสนุก

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีครูภูมิปัญญาทั้งหมด 5 ท่าน จัดกระบวนการเรียนรู้ 5 วัน 1. เรื่องม้าก้านกล้วยมีครูภูมิปัญญา 2 ท่าน 2. เรื่องปั้นก้านกล้วยมีครูภูมิปัญญา 1 ท่าน 3. เรื่องเดินกะลามะพร้าวมีครูภูมิปัญญา 1 ท่าน 4. เรื่องงูกินหางมีครูภูมิปัญญา 1 ท่าน 5. เรื่องมอญซ่อนผ้ามีครูภูมิปัญญา 1 ท่าน โดยมีบทสัมภาษณ์ของแต่ละท่านดังนี้

ม้าก้านกล้วย

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสมมากเพราะมันไม่เป็นอันตรายต่อเด็กและหาง่าย อีกอย่างสมัยนี้เด็กไม่รู้จักแล้วให้รู้จักบ้างแบบนี้เด็กก็จะจำสนุกด้วย

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กสนใจมากนั่งดู เรียบร้อย เวลาเล่นก็ชอบใจหัวเราะ

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กเล่นมากกว่าแต่เวลาทำมาให้เด็กดูดีกว่ามันอันตรายมันมีมีดด้วย

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก

มาก ก็ได้ทำของเล่นให้เด็กดู

5. จำนวนครูภูมิปัญญา

ปานกลางถ้ามีครูมาอีก 3-4 คนจะได้ช่วยกันทำมาให้เด็กไปคนละตัวไปเลย

6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้

มาก

7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก

มาก

8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

มากเพราะอะไรที่เป็นอันตรายต่อเด็กครูจะเป็นคนทำส่วนที่ไม่เป็นอันตรายให้เด็ก

ทำบ้าง

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

เด็กจะได้รู้จักเพราะสมัยนี้เด็กไม่ค่อยได้เล่นจะไปเล่นของเล่นสมัยใหม่

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

พอดีถ้าเป็นที่กว้างๆ จะดีเด็กจะได้วิ่งเต็มที่แต่วันนี้ฝนตกไม่สะดวกไว้คราวหน้าก็ไปเล่นใหม่

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร

แม่มาแน่นอนถ้าไม่ติดธุระอะไร และขอให้บอกล่วงหน้า เวลาสอนสนุกดี ครูสนุกเด็กก็สนุกมีความสุข เด็กได้รู้จัก ภูมิใจด้วย อย่างมาสอนวันนี้แม่นึกว่าครูลืมไปแล้วพอประธานมาบอกว่าจะได้ไปสอนดีใจมากและอยากมาเห็นเด็กเรียนด้วย

ปิ่นก้านกล้วย

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสมกับเด็กๆ มากเลยเล่นง่าย

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กสนใจมากนั่งดู ตั้งใจดู เวลาเล่นก็สนุก

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของเด็กได้แต่เล่นอย่างเดียวเพราะเวลาทำป็นผู้ใหญ่ต้องทำให้มันอันตรายมันมีมีดเคียวจะบาดมือเด็ก

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก

มากๆ เลยเพราะครูต้องทำให้ดูและเล่นให้เด็กเห็น

5. จำนวนครูภูมิปัญญา

1 คนดีแล้ว เพราะว่าถ้าหลายคนจะวุ่นวายและยังสะดวกด้วยในเวลาสอนและดูแลเด็ก

6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้

แม่มีความพร้อมมาก อยากจะเล่นอะไรบอกแม่มาแม่จะทำให้เล่นแม่ทำได้หมดเลย

7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก

มากตามวัยของเด็ก

8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

มากเพราะครูในห้องก็ช่วยดูแลและเด็กก็เชื่อฟังคุณครูด้วย

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

เด็กน่าจะเอาไปเล่นที่บ้านได้ และได้รู้จักป็นกันกล้วย

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

พอดี กว้างขวางแต่ถ้าเป็นสนามถ้าจะดีแต่ตอนนี้แดดมันจัดถ้าเอาเด็กออกไปกลัวว่าเด็กจะไม่สบายจะเป็นโทษของครูอีกเล่นในห้องก็ได้ไม่เป็นไร

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์ฯจะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร

บอกแม่มาเลย อยากจะเล่นอะไรแม่จะมาทำให้เด็กเล่นทุกคน

12. แม่มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้

แม่ดีใจที่ได้มาเห็นเด็กเรียนรู้ เห็นเด็กสนุกสนานกับของเล่นที่แม่ทำถ้ามีโอกาสบอกแม่มาเลยแม่จะมาอย่าลืมบอกนะ

เดินกะลา

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสม

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กสนใจนั่งดูการทำงานเสร็จ

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของเด็กได้แต่เล่นอย่างเดียวเพราะเวลาทำกะลาอันตราย

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก
มาก ต้องทำให้เด็กดู
5. จำนวนครูภูมิปัญญา
พอดีแล้ว
6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้
พร้อมมาก
7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก
ตามวัยของเด็กเด็กเล่นได้แต่ทำไม่ได้
8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม
มากเพราะครูช่วยดูแลความปลอดภัย
9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
เด็กน่าจะจำได้บ้างและเวลาไปเห็นก็สามารถบอกได้ว่าเล่นอย่างไร
10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม
พอดีกว้างขวางเหมาะที่จะให้เด็กเล่นได้สะดวก
11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร
มาบอกมาได้เลย
12. แม่มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้
ดีใจที่ทางครูจัดกิจกรรมแบบนี้ให้เด็กเรียนรู้เพราะสมัยนี้เด็กรู้จักน้อยมาก

งูกินหาง

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก
เหมาะสมกับเด็ก
2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม
เด็กมีความสนใจ
3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม
การมีส่วนร่วมของเด็กได้เล่นงูกินหางทุกคน
4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก
มีมากเพราะครูเป็นคนสอนและนำเด็กเล่น
5. จำนวนครูภูมิปัญญา
พอดีแล้ว

6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้
มีความพร้อมเพราะครูต้องเล่นได้ก่อนถึงจะสอนเด็กได้
7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก
มากตามวัยของเด็ก เด็กเล่นได้สนุกสนาน
8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม
ปลอดภัยเพราะครูดูแลด้วยและเล่นด้วย
9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
เด็กนำไปเล่นที่บ้านไปเล่นกับพี่น้องหรือพ่อแม่ได้
10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม
พอดีกว้างขวางเพราะเป็นสนามเด็กสามารถเล่นได้สะดวกไม่ต้องชนกันถ้าแดดออกก็มีหลังคาบังไม่ให้โดนแดด
11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร
ยินดีถ้าจะให้มาสอนอะไรบอกได้จะมาสอน
12. แม่มีความรู้สักอย่างอะไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้
ภูมิใจที่ได้มาสอนอยู่ที่บ้านก็สอนแต่ลูกหลานของตนเองแต่มาสอนที่ศูนย์ก็ได้สอนกับเด็กคนอื่นๆ หลายคนดีใจ

มอญซ่อนผ้า

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก
เหมาะสมกับเด็ก เพราะเป็นการเล่นที่เล่นง่ายเล่นได้ทุกคน
2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม
เด็กสนใจปานกลางไม่เหมือนตอนที่มาสอนร้องเพลง
3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม
เด็กบางคนเล่น บางคนไม่อยากเล่น
4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก
จะให้เด็กเล่นเราก็ต้องเล่นด้วย
5. จำนวนครูภูมิปัญญา
พอดี ถ้าครูหลายคนเด็กจะงง
6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้
พร้อมครูก็เล่นด้วย

7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก

ตามวัยของเด็ก ร้องเพลงได้ วาดได้

8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

ปลอดภัย

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

เด็กน่าจะเอาไปเล่นที่บ้านได้ เล่นที่โรงเรียนก็ได้

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

คิมที่ให้วิ่งได้ไม่ลื่น

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์ฯจะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร

ถ้าครั้งต่อไปแม่ก็จะมาสอนแต่แม่จะเตรียมการละเล่นอย่างอื่นมาด้วย ถ้าเล่นอย่างเดียวเด็กเล่นได้ไม่นานเด็กเบื่อเราก็จะเปลี่ยนให้เด็กเล่นอย่างอื่นด้วย

ปัญหา / อุปสรรค

1. มีครูภูมิปัญญามา 1 คน เพราะครูภูมิปัญญาที่จะสอนอีก 1 คนติดภารกิจส่วนตัว (ไปหาหมอ)

2. ก้านกล้วยไม่พอกับจำนวนเด็ก

3. ในการไปติดต่อประสานงานโดยการไปเชิญวิทยากรทั้ง 2 ท่าน 1 ท่านรับว่าจะมาสอนเด็กได้แต่อีกท่านติดธุระด่วน พอวันที่จะสอนทีมวิจัยไปปรับตามที่ได้นัดหมายครูภูมิปัญญายกบอกว่าไม่ได้ไปสอนเพราะไม่สบายแต่จะให้ลูกชายไปสอนแทนได้ไหม ลูกชายก็สามารถทำและสอนได้อย่างของที่เตรียมไว้ก็ได้ช่วยกันทำให้เด็ก

4. มีครูภูมิปัญญามา 1 คนแต่มาแทน เพราะครูภูมิปัญญาที่จะสอนติดภารกิจด่วน (ญาติไม่สบายต้องเข้าโรงพยาบาล)

วิธีการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

1. ครูภูมิปัญญายกบอกว่าไม่เป็นไรสอนคนเดียวได้ (ครูประจำชั้นช่วยทำปิ่นกับครูภูมิปัญญาด้วย)

2. กลับไปเอาก้านกล้วยมาเพิ่มที่บ้านของครูภูมิปัญญา

3. ทางครูภูมิปัญญาได้มอบหมายให้กับลูกชายไปสอนแทนซึ่งลูกชายก็ได้ช่วยกันทำกะลาเดินกับครูภูมิปัญญาด้วย

4. มีครูภูมิปัญญา (ที่ไม่มีรายชื่อที่ได้สืบค้น) อาสาจะมาสอนให้กับเด็ก

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กได้เรียนรู้และรู้จักการละเล่นทั้ง 5 ชนิด ม้าก้านกล้วย ปีนก้านกล้วย เดินกะลา มอญซ่อนผ้า งูกินหาง เด็กสามารถเล่นและสามารถเล่าประสบการณ์ของตนเองให้ผู้อื่นฟังได้

ครูภูมิปัญญา/ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน (วัดจากการสัมภาษณ์ของครูภูมิปัญญา)

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทางศูนย์ฯ ได้เขียนบันทึกประจำวันและวารสารประจำเดือนบอกให้ผู้ปกครองทราบ

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องการละเล่นทั้ง 5 ชนิดม้าก้านกล้วย ปีนก้านกล้วย เดินกะลา มอญซ่อนผ้า งูกินหาง ครูได้จัดกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

5. โครงการสนุกกับการพับ (การพับสวดยดอก)

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทสัมภาษณ์จากครูภูมิปัญญา (ครูวรารักษ์ คำรินทร์ และแม่จันทร์ สมนัด) ซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาด้านสนุกกับการพับ (การพับสวดยดอก)

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสมกับเด็กๆ เพราะทำง่าย

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กส่วนใหญ่สนใจแต่มีบางคนที่ไม่มาร่วมบ้างและต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของเด็กได้ร่วมกับครูภูมิปัญญาพับสวดยดอกโดยครูภูมิปัญญาจับมือเด็กพับสวดยดอกด้วย

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก

มากๆ เลยเพราะครูต้องทำให้ดูและเล่นให้เด็กเห็น

5. จำนวนครูภูมิปัญญา

พอดีแล้ว

6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้

พร้อมมาก

7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก

ตามพัฒนาการของเด็กเด็กสามารถทำได้

8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

ปลอดภัยมาก

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

เด็กเขาไปทำที่บ้านได้เขาไปบอกพ่อแม่ช่วยพ่อแม่ทำได้บ้างไม่ได้บ้างไม่เป็นไร
และเวลาพ่อแม่พาไปวัดก็นำสวดดอกไปไหว้พระเด็กได้รู้ด้วย

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

พอดิ

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร

ยินดีมาและจะมาแน่นอนเพราะไม่คิดอะไร

12. แม่มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้

แม่รู้สึกภูมิใจที่ได้มาสอนและดีใจที่เด็กได้รับความรู้พื้นฐานแบบนี้

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กสามารถเรียนรู้และรู้จักชื่อและชนิดของงานพับการพับสวดดอก รู้วัสดุ
อุปกรณ์ที่ใช้ รู้วิธีการทำและรู้ประโยชน์ของงานพับและการตัด รู้จักครุฑมีปัญญาด้านงานพับ

ครุฑมีปัญญา/ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความ
ตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน (วัดจากการสัมภาษณ์ของครุฑมีปัญญา)

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทาง
ศูนย์ฯ ได้เขียนบันทึกประจำวันและวารสารประจำเดือนบอกให้ผู้ปกครองทราบ

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องการพับสวดดอกจากใบตอง ครูได้จัด
กระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

6. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องงานจักสานที่หนูควรรู้จัก (การสานปลา)

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทสัมภาษณ์จากครุฑมีปัญญา
(พ่อทา สมดีบ) ซึ่งเป็นครุฑมีปัญญาด้านงานจักสานที่หนูควรรู้จัก

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสมกับเด็กๆ เพราะเด็กเล่นได้

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กสนใจมากนั่งดู ตั้งใจดู เวลาครูสอนสานปลา

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

การมีส่วนร่วมของเด็กได้ร่วมกับครุฑมีปัญญาสานโดยครุฑมีปัญญาจับมือสานด้วย

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก

มากๆ เลยเพราะครูต้องทำให้ดูและเล่นให้เด็กเห็น

5. จำนวนครูภูมิปัญญา

พอดีแล้ว ถ้าเด็กโตกว่านี้ควรจะมีครูมากกว่านี้เพราะครูต้องคอยสอนเป็นขั้นตอน เพื่อให้เด็กसानเป็นแต่เด็กที่เราสอนเราต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กว่าเด็กจะรับรู้ได้มากเพียงใด ที่สอนวันนี้เราอยากให้เด็กรู้จักการนำใบตาลหรือใบมะพร้าวมาสานแล้วให้เด็กนำไปเล่าหรือไปบอกให้ผู้ปกครองสานให้เด็กเล่นแค่นี้ถือว่าเด็กได้เรียนรู้มากแล้ว

6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้

พอมีความพร้อมมากและยังแนะนำให้ครูประจำชั้นเอากระดาษแทนและกระดาษควรมีหลายสีจะได้ดึงดูดความสนใจของเด็กเหมือนตอนนี้เด็กที่นอนเปลพ่อแม่จะเอาปลาที่มีหลายสีแขวนไว้ให้เด็กดูเด็กก็จะดู คือครูต้องพลิกแพลงการทำด้วย

7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก

มากตามวัยของเด็ก เด็กวัยนี้รู้จักว่าเป็นปลาแล้วนำไปบอกให้พ่อแม่ทำที่บ้านก็ถือว่าเด็กได้เรียนรู้แล้ว

8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

มาก เพราะครูในห้องก็ช่วยดูแลและเด็กบางขั้นตอนครูก็เป็นทำเช่นตอนตัดหางปลาที่ต้องใช้กรรไกรหรือมีดครูไม่ให้เด็กทำ

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

เด็กเอาไปเล่นที่บ้านเอาไปบอกพ่อแม่

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

พอดี

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร

ยินดีขอให้บอกถ้าไม่ติดธุระอะไรจะมาสอนให้เด็ก

12. แม่มีความรู้สึกละอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้

พอมีความภูมิใจที่ได้มาสอนและพ่อก็ชอบที่จะให้ความรู้ถ้ามาครั้งต่อไปพ่อก็จะนำเรื่องใหม่มาสอนให้เด็กอีก พ่อดีใจที่ศูนย์อบต.ขุนคองของเราเห็นความสำคัญของการเรียนรู้กับเด็ก ไม่เหมือนสถานรับเลี้ยงเด็กที่อื่นเลี้ยงเด็กอย่างเดียวตอนเย็นก็ส่งกลับบ้านเด็กไม่ได้เรียนรู้อะไร

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กได้เรียนรู้และรู้จักการสานปลาจากใบมะพร้าวและใบตาล สามารถเล่าประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ให้กับผู้ปกครองได้ น้องเนยจิราพรรณลงจากรถรับ – ส่งประจำศูนย์ฯ บอกแม่ว่าน้องเนยมีปลา 1 ตัว คุณตามาสอนให้น้อง

ครูภูมิปัญญา/ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน (วัดจากการสัมภาษณ์ของครูภูมิปัญญา)

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทางศูนย์ฯ ได้เขียนบันทึกประจำวันและวารสารประจำเดือนบอกให้ผู้ปกครองทราบ

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องของการสานปลาจากใบมะพร้าวและใบตาล ครูได้จัดกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

7. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นของหนู (อิงอ้อย)

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทสัมภาษณ์จากครูภูมิปัญญา (พ่อแก้ว อินดวงจันทร์) ซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาด้านของเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นของหนู

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสมกับเด็ก แต่ส่วนใหญ่ที่จะจะเป็นเด็กที่กำลังฝึกเดินแต่ไม่เป็นไรเด็กจะได้รู้จักเพราะสมัยนี้เห็นได้ยากเพราะผู้ปกครองเขาไม่ใช่เขาจะซื้อของอย่างอื่นให้ฝึกเดินแทน

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กสนใจมากนั่งดู ตั้งใจดู

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กจะนั่งดูตอนที่ทำเพราะเด็กทำไม่ได้ แต่ตอนเล่นจะเล่นเกือบทุกคน

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก

มากๆ เลยเพราะครูต้องทำให้ดูและเล่นให้เด็กดู

5. จำนวนครูภูมิปัญญา

พอดีแล้ว หลายคนจะยุ่งยากคนเดียวสะดวกในการอธิบายการทำ

6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้

พอมีความพร้อม และทำให้เด็กหลายตัวจะได้เล่นครบทุกคนไม่ต้องแย่งกัน

7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก

มากตามวัยของเด็ก เด็กที่สอนวันนี้เดินได้แล้วแต่ให้รู้ไว้ก็ดีเพราะมันหายากแล้ว

8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

มากเพราะครูในห้องก็ช่วยดูแล

9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม

เด็กไปบอกให้พ่อแม่ทำให้และเล่นได้

10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม

พอดี

11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร

ยินดี

12. แม่มีความรู้สึกละอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้

พอมีความภูมิใจที่ได้มาสอน

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กได้เรียนรู้และรู้จักของเล่น (อิงอ้อย) สามารถเล่าประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ให้กับผู้ปกครองได้ น้องตาดาร์กลับไปบอกที่บ้านให้ทำเหมือนบ้านน้องซีและจะเดินเหมือนน้องซี

ครูภูมิปัญญา/ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน (วัดจากการสัมภาษณ์ของครูภูมิปัญญา)

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทางศูนย์ ได้เขียนบันทึกประจำวันและวารสารประจำเดือนบอกให้ผู้ปกครองทราบ

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องของการสานปลาจากใบมะพร้าวและใบตาล ครูได้จัดกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

8. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องสมุนไพรที่ใช้รักษาหนู

มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทสัมภาษณ์จากครูภูมิปัญญา (ป้าสังวาล ทาโน) ซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาด้านสมุนไพรที่ใช้รักษาหนู

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็ก

เหมาะสมกับเด็กเด็กสามารถเอาไปใช้ได้

2. ความสนใจของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กสนใจมาก

3. การมีส่วนร่วมของเด็กในการทำกิจกรรม

เด็กจับสมุนไพรและทดลองดมกลิ่น

4. การมีส่วนร่วมของครูภูมิปัญญาในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก
มาก ครูต้องอธิบายให้เด็กรู้ให้เด็กเห็น
5. จำนวนครูภูมิปัญญา
พอดี
6. ความพร้อมของครูภูมิปัญญาในการจัดกระบวนการเรียนรู้
พร้อม
7. เด็กได้รับความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก
ตามวัยของเด็ก แต่ถ้าเด็กบอกได้และใช้ได้แสดงว่าเด็กรู้เรื่องและเก่ง
8. ความปลอดภัยในการทำกิจกรรม
มาก
9. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม
เด็กเอาไปบอกให้อื่นรู้หรือสามารถนำไปใช้กับตนเองได้
10. สถานที่ในการจัดกิจกรรม
พอดี
11. ถ้าครั้งต่อไปทางศูนย์จะขอเชิญแม่มาเป็นครูให้กับเด็กๆ แม่จะว่าอย่างไร
ยินดี
12. แม่มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้มาสอนเด็กในวันนี้

คือใจที่สอนให้เด็กรู้จักสมุนไพรพื้นบ้านของเราเพราะสมัยนี้เด็กมีผลิตภัณฑ์เยอะพ่อแม่ก็ใช้จ่ายประจำบ้านลืมนึกที่จะใช้สมุนไพรที่มีตามบ้านเด็กเลยไม่รู้จัก

ผลที่เกิดขึ้น

เด็ก คือเด็กได้เรียนรู้และรู้จักสมุนไพรที่สามารถใช้ได้ สามารถเล่าประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ให้กับผู้ปกครองได้

ครูภูมิปัญญา/ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก และมีความตั้งใจ ภูมิใจที่ได้เข้ามาสอน (วัดจากการสัมภาษณ์ของครูภูมิปัญญา)

ผู้ปกครอง ได้รับทราบข่าวสารการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยทางศูนย์ได้เขียนบันทึกประจำวันและวารสารประจำเดือนบอกให้ผู้ปกครองทราบ

ครูประจำชั้น ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเด็กในเรื่องของการสานปลาจากใบมะพร้าวและใบตาล ครูได้จัดกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนและรวบรวมพฤติกรรมของเด็กในการเรียนรู้

สรุปภาพรวมของทีมขุนทอง

ทางทีมขุนทองมีจุดเด่นคือ มีพัฒนาการที่ดีมาก ในการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง ไม่เคยย่อท้อ เวลาเจออุปสรรคจะเป็นกรณีศึกษาให้กับทีมอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี เป็นแหล่งที่ทำให้ทีมอื่นสามารถไปฝึกประสบการณ์ในความเป็นผู้นำและผู้ตามได้ เนื่องจากมีเวทีที่ค่อนข้างบ่อย เนื่องจากต้องลงไปสืบค้นทุกหมู่บ้านในต.ขุนทอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และเป็นความต้องการของชุมชนจริงๆ ทีมนี้ จะมีความสามัคคีในหมู่คณะค่อนข้างสูง มีการแบ่งบทบาทอย่างชัดเจนในการทำกิจกรรม ทีมนี้จะได้บทเรียนจากการทำกิจกรรมค่อนข้างสูง และได้เปรียบกว่าทีมอื่นๆ เนื่องจากผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญ พอไปดูงานได้ไฉไลก็จะกลับมาคุย และทำในทันที และที่นี้ยังได้รับเกียรติให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ของคณะครุศาสตร์ด้วย ส่วนจุดอ่อนของทีมคือ การพูดที่เร็ว และขาดการสรุปหลังกิจกรรม ส่วนการเงินไม่มีปัญหาส่งตรงเวลาทุกครั้ง ทำให้งานราบรื่น และออกมาได้ดี

ปัญหา / อุปสรรค

1. มีครูภูมิปัญญามา 1 คน เพราะครูภูมิปัญญาที่จะสอนอีก 1 คนติดภารกิจส่วนตัว (ไปหาหมอ)
2. ก้านกล้วยไม่พอกับจำนวนเด็ก
3. ในการไปติดต่อประสานงานโดยการไปเชิญวิทยากรทั้ง 2 ท่าน 1 ท่านรับว่าจะมาสอนเด็กได้แต่อีกท่านติดธุระด่วน พอวันที่จะสอนทีมวิจัยไปปรับตามที่ได้นัดหมายครูภูมิปัญญายกบอกว่าไม่ได้ไปสอนเพราะไม่สบายแต่จะให้ลูกชายไปสอนแทนได้ไหม ลูกชายก็สามารถทำและสอนได้อย่างของที่เตรียมไว้ก็ช่วยกันทำให้เด็ก
4. มีครูภูมิปัญญามา 1 คนแต่มาแทน เพราะครูภูมิปัญญาที่จะสอนติดภารกิจด่วน (ญาติไม่สบายต้องเข้าโรงพยาบาล)

วิธีการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

1. ครูภูมิปัญญายกบอกว่าไม่เป็นไรสอนคนเดียวได้ (ครูประจำชั้นช่วยทำปิ่นกับครูภูมิปัญญาด้วย)
2. กลับไปเอาก้านกล้วยมาเพิ่มที่บ้านของครูภูมิปัญญา
3. ทางครูภูมิปัญญายกได้มอบหมายให้กับลูกชายไปสอนแทนซึ่งลูกชายก็ช่วยกันทำกะลาเดินกับครูภูมิปัญญาด้วย
4. มีครูภูมิปัญญา (ที่ไม่มีรายชื่อที่ได้สืบค้น) อาสาจะมาสอนให้กับเด็ก

เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างในการทำวิจัย

เด็ก

เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบางกิจกรรม ได้ประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริงในการแจกของผ้าป่าจนกระทั่งมีส่วนร่วมในพิธีทางศาสนาในกิจกรรมการทอดผ้าป่าของเล่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ในสวน ปลูกพืชผักสมุนไพร/พืชผักสวนครัว รวมทั้งได้ดูแลรดน้ำ พรวนดินให้กับพืชผักสวนครัวในกิจกรรมอนุรักษ์ในสวน

ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเข้าใจ เข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทในการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ข้อเสนอแนะ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมอนุรักษ์ในสวนผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณค่าและสามารถนำความรู้ที่ตนเองมีมาเสนอเป็นข้อมูลให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เสนอแนะกิจกรรมที่ต้องการให้ศูนย์จัดให้กับเด็ก และผู้ปกครองมีความรู้สึกเป็นเจ้าของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองหลังจากการจัดเวทีความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนเข้าใจและมีบทบาทในการที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์ฯ กำหนดนโยบายการพัฒนาศูนย์ฯ สนับสนุน ให้งบประมาณ เข้าร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริง โดยไม่รู้ลึกถึงความเหน็ดเหนื่อย ติดตาม ประเมินผล และคอยดูแล เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นผู้นำชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ เห็นของดีในชุมชน การนำเอาภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มีการเสนอความคิดเห็นของตนเอง มีการเสนอแนวคิดของตนเอง ในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าจะทำอย่างไรที่จะทำให้เด็กรุ่นหลังได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา

ผู้สูงอายุ (ชุมชน)

ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละหมู่บ้านและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ หากศูนย์ฯ ต้องการความช่วยเหลือในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็ก เป็นผู้ให้ข้อมูลเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้สูงอายู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในตนเอง ว่าสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีอยู่ให้กับลูกหลานซึ่งจะได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้ไปใช้ และได้เรียนรู้หรือปฏิบัติตาม ทำให้เกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองยังมีคุณค่าต่อชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

ผู้ดูแลเด็ก

ได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่นการทำงานให้เป็นระบบ ได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานร่วมกับชุมชน รู้จักการวางแผนก่อนการทำงาน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักชุมชน และรู้จักการนำของดีในชุมชนมาสอนให้กับเด็ก

กรรมการศูนย์

คณะกรรมการศูนย์ฯ เกิดความเชื่อมั่นในการพัฒนาศูนย์ฯเด็กเล็ก เมื่อได้เห็นการทำงานของทีมนักวิจัยมีความตั้งใจในการพัฒนาศูนย์ฯ ทำให้เกิดความเชื่อว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลขุนคงจะสามารถพัฒนาเด็กได้ตรงตามความต้องการของชุมชน และเกิดความภาคภูมิใจที่ศูนย์ฯเห็นคุณค่าของการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กในชุมชนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนเอง

**แนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นและสถานประกอบการในการจัดการ การ
ท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบ้านโป่ง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่**

เวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเรียนรู้ในกระบวนการวิจัยโครงการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
2. เพื่อให้ชุมชนร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ต่อข้อมูลศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวบ้านเก่าเคื้อ

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

1. ทีมวิจัยนำเสนอข้อสรุปข้อมูลชุมชน 5 ประเด็น
2. ทีมวิจัยร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสพการณ์ กับชุมชน

ผู้ร่วมกิจกรรม

1. นักวิจัยและทีมวิจัยชุมชน
2. ผู้นำชุมชน
3. ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง
4. พี่เลี้ยงทีมวิจัย

สถานที่และวันที่จัดกิจกรรม

ศาลาประชุมป๊อกบ้านดง บ้านเก่าเคื้อ หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านโป่ง วันที่ 7 ตุลาคม 2551

จุดเด่น

- 1.ชุมชนยอมรับในข้อมูลศักยภาพของชุมชนในด้านการจัดการท่องเที่ยว
- 2.ชุมชนมีความเข้าใจในกระบวนการวิจัยจัดการท่องเที่ยวในระดับที่น่าพอใจ
- 3.เกิดความร่วมมือระหว่างทีมวิจัยชุมชนและชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวในระยะต่อไป
4. ชุมชนเล็งเห็นถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเอง
5. เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาและวางแผนการทำงานร่วมกัน

จุดอ่อน

1. ผู้นำชุมชนไม่ค่อยมีเวลาให้กับงานวิจัยเท่าที่ควร
2. ความไม่ตรงต่อเวลา ทำให้คนที่มารอกลับก่อน
3. ขาดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมารับทราบข้อมูลในเวทีนี้
4. หน่วยงานยังไม่เห็นความสำคัญ เช่น อบต.

เวทีประชุมทีมวิจัยวางแผนงานโครงการวิจัยระยะที่ 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวางแผนงานโครงการวิจัยระยะ ที่ 2

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

1. ทีมวิจัยร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ กับ พี่เลี้ยงทีมวิจัย
2. ทีมวิจัยนำเสนอกิจกรรม ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบงาน ในแผนงานระยะที่ 2
3. สรุปแผนงานระยะที่ 2

ผู้ร่วมกิจกรรม

1. นักวิจัยและทีมวิจัยชุมชน
2. พี่เลี้ยงทีมวิจัย

สถานที่และวันที่ดำเนินการ

อาคารประชุมด้านสนามกีฬา บ้านเก่าเดื่อ หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านปง

วันที่ 15 ตุลาคม 2551

สรุปผลที่เกิดขึ้น

1. เกิดแผนงานโครงการวิจัยระยะที่ 2 (ระยะเวลา 12 เดือน มกราคม 2552-ธันวาคม 2552)

และผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม

สรุปภาพรวมของทีมวิจัย

จุดแข็งของทีมนี้คือ มีหัวหน้าโครงการที่มีประสบการณ์ด้านงานวิจัยค่อนข้างสูง ทำให้มีการวางแผนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบ ครอบคลุม และไม่ตกหล่นในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง แต่จะมีจุดอ่อนคือ บางครั้งหัวหน้าโครงการจะเอาความคิดของตัวเองมาใส่ ไม่ได้มาจากชาวบ้าน มีการสรุปเองเป็นบางครั้ง ด้วยความใจร้อนอย่างให้งานออกมาเร็ว ความมีส่วนร่วมจึงลดน้อยลง ส่วนตัวชาวบ้านเล็งเห็นความสำคัญแต่ก็ยังคิดที่มีหน่วยงานหลักที่ต้องเลี้ยงชีพ ทำให้แบ่งเวลามาให้กับงานวิจัยค่อนข้างน้อย การเงินไม่มีปัญหา เนื่องจากหัวหน้าโครงการมีประสบการณ์ในการขอทุนจากหน่วยงานอื่นๆ

กระบวนการติดตามรายงานการเงิน

ทางทีมพี่เลี้ยงได้จัดอบรมเรื่องการใช้งานโปรแกรมให้นักวิจัยก่อนดำเนินโครงการ จะมีการแจกคู่มือในการใช้งานโปรแกรม พร้อมตัวอย่าง และจะมีเอกสารแจกคือ ใบสำคัญรับเงิน ใบรับรองแทนใบเสร็จ ใบเซ็นชื่อ และจะอธิบายการใช้พร้อมยกตัวอย่างประกอบ และจะมีการตกลงภายในกลุ่มเครือข่ายงานวิจัยของอำเภอหาดงว่าจะส่งการเงินทุกวันที่ 5 ของเดือน หรือให้นำมาส่งอย่างช้าคือประชุมประจำเดือน คือ สัปดาห์แรกของเดือน ทางทีมพี่เลี้ยงสะดวกในการติดตามงาน และไม่มีปัญหาในการใช้งบแม้แต่โครงการเดียวเพื่อเป็นการสร้างวินัยให้กับนักวิจัยด้วย

Rode Map

ทางทีมพี่เลี้ยงยังเริ่มการทำไปได้ไม่มากนัก เนื่องจากมีภาระงานหลัก และมีงานจากส่วนกลางให้ต้องได้รับผิชอบค่อนข้างสูง บวกกับมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันในระดับภาค ทำให้การขยับในการจัด Rode map เป็นไปได้ยังไม่ครอบคลุม ดังจะสรุปให้ต่อไปนี้

ด้านประเด็นการศึกษา

ด้านประเด็นการศึกษาเราจัดเวที Rode map ร่วมกับเวทีรายงานความก้าวหน้าของชุดโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพื้นที่อำเภอหาดง เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวให้กับทางระดับอำเภอได้รับรู้ว่าได้ทำงานวิจัยในประเด็นนี้ โดยได้เชิญผู้เข้าร่วมเวทีครั้งนี้คือ นายอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 5 จาก 10 อบต. นักวิชาการศึกษา 9 อบต. จาก 10 อบต. และปลัดอาวุโสที่ดูแลภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษาของพื้นที่หาดง คณะอาจารย์จากหน่วยงานมหาวิทยาลัย นักศึกษา และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากตำบลต่างๆ ซึ่งเวทีวันนั้นเป็นไปได้อย่างราบรื่น มีการแลกเปลี่ยนจากวงผู้ใหญ่ ปลัดอาวุโส แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมจากทีมนักวิชาการศึกษา เท่าที่ควร ถือว่าเป็นการดี ฆ้อง ร้อง เป่า ถึงการขยับตัวในการดูแลการศึกษาของอำเภอ จากการทำวิจัยในประเด็นนี้ ทำให้เกิดเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น จากที่ไม่เคยได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ หรือรู้จักกันในวงการเลย เกิดการเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือข้ามศูนย์ เกิดการปรึกษาหารือในเรื่องหน้างานหลัก และงานวิจัย ทำให้เกิดเป็นครอบครัวเล็กๆ ขึ้นเพื่อจูนใจกันเวลาที่มีปัญหา จากหัวเดียวกลายเป็นหลายๆ หัวรวมกัน งานที่เคยติดขัด มีปัญหา ถูกคลี่คลายผ่านกระบวนการวิจัย ความสำเร็จครั้งนี้พี่เลี้ยงถือเป็นความพอใจระดับสูง ถึงไม่เกิดเนื้องานที่ต่อยอดจากโครงการที่นำเสนอรายงานความก้าวหน้าไป แต่ก็ทำให้ได้เป็นที่รู้จักของวงการการศึกษาในอำเภอหาดง และที่สำคัญทำให้เกิดเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อต่อการทำงานของหมู่คณะ นอกจากผลพลอยได้แล้วตอนนี้ยังเริ่มที่

จะมีการเกาะกลุ่มของนักวิชาการมาร่วมกระบวนการด้วย โดยได้ดึงให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน มาเรียนรู้ มาสัมผัส ถึงแม้ยังไม่พร้อมที่จะทำงานวิจัย แต่ก็ได้รับทราบถึงหลักและที่สำคัญ เค้ายังสามารถนำไปปรับใช้กับการทำงานปกติของตัวนักวิชาการเองได้ด้วย ถือเป็นผลสำเร็จ และคุ้มค่ากับการได้จัดเวทีครั้งนี้ และทางทีมวิจัยทั้ง 5 แห่งได้ถอดบทเรียนการจัดงานครั้งนี้ไว้ดังนี้คือ

ด้านอาคารสถานที่

1. โดยภาพรวมดี แต่ห้องประชุมไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วม (150 คน)
2. โต๊ะเก้าอี้ไม่เพียงพอ เนื่องจากต้องแบ่งออกมาไว้รับประทานอาหารเช้า
3. จัดสถานที่ได้อย่างเหมาะสมโดยภาพรวม
4. ทีมเครื่องเสียงไม่ได้เตรียมพร้อมจึงมีปัญหาตามมา
5. สถานที่จอดรถสะดวก กว้างขวาง
6. การเดินทางสะดวก หาไม่ยาก
7. การจัดบรรยากาศภายในงานสอดคล้องกับงานวิจัย
8. การจัดนิทรรศการของแต่ละโครงการน่าสนใจ แต่เดินที่ค่อนข้างแคบไปหน่อย เรื่องที่นำเสนอมีค่อนข้างเยอะ
9. ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างดีในเรื่องสถานที่

รูปแบบการจัดงาน

1. รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ
2. มีการจัดนิทรรศการ, การเสวนา, การแสดงของเด็ก
3. ผู้เข้าร่วมงานมาจากหลากหลายอาชีพ, หน่วยงาน
4. ขาดการวางแผนการจัดก่อนการจัดทำจริง
5. การเสวนาน่าสนใจแต่ผู้เข้าร่วมงานมีส่วนร่วมน้อย
6. การนำเสนอภาคเช้า ผู้เข้าร่วมสนใจ ภาคบ่ายผู้ฟังน้อยเนื่องจากบางส่วนกลับก่อน
7. เวลาการจัดนำเสนอานเกินไป ควรกระชับเวลาให้น้อยลง
8. ไม่สามารถควบคุมเวลาในการดำเนินกิจกรรมได้
9. ผู้ทรงคุณวุฒิมีเวลาเสนอความคิดเห็นน้อย
10. เอกสารและของที่ระลึกน่าสนใจ มีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วม
11. การแต่งกายของทีมสอดคล้องกับบริบทของงาน
12. ทีมงานมีการยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นดี
13. ขาดแบบประเมินความพึงพอใจ
14. การนำเสนอมีลูกเล่นมากเกินไป

15. วิดีทัศน์สัมภาษณ์นายกนันเกนไป

ด้านเยาวชน

จากการจัดเวทีพัฒนาศักยภาพของทีมเยาวชนทั้ง 2 ที่ คือ บ้านปง กับบ้านแหวน ทำให้เด็กมีความกล้าแสดงออก เกิดความสัมพันธ์ระหว่างหมู่คณะ เกิดความสามัคคี และมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองให้น่าอยู่ มีการวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนของตนเอง หาสาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหา และรับอาสาที่จะเป็นหน่วยกล้าตายในการนำร่องที่จะเกาะกลุ่มกันเพื่อสร้างประโยชน์แก่ชุมชนจึงทำให้เกิดโครงการวิจัยในพื้นที่ทั้งสอง ในด้านการจัดการขยะ และการฟื้นฟูภูมิปัญญาเรื่องพืชผักสมุนไพร ทางทีมพี่เลี้ยงเกิดความพึงพอใจที่สามารถกระตุ้นให้เด็กรู้จักรักบ้านเกิด และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนดีกว่านานาเวลาว่างไปในทางที่เสี่ยงที่จะเป็นปัญหาสังคมต่อไปถือว่าประสบความสำเร็จระดับหนึ่งในความรู้สึกของพี่เลี้ยง

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

ระหว่างการทำงานตลอดระยะเวลา 12 เดือนในการปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอหางดงเกิดผลประโยชน์ในการทำวิจัยดังนี้คือ

1. ร่วมคิด ร่วมทำ เกิดการสร้างสรรคสู่กระบวนการเรียนรู้เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอหางดง

จากการดำเนินงานการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในชุด โครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม อำเภอหางดง ทำให้เกิดเครือข่ายโครงการวิจัยการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 โครงการ 5 ศูนย์ คือ ศพด.อบต.หางดง ศพด.อบต.ขุนคง ศพด.อบต.บ้านปง ศพด.อบต.น้ำแพร่ และ ศพด.อบต.หนองควาย ซึ่งทางทีมวิจัยทุกโครงการจะมีเวทีการประชุมประจำเดือน ทุกวันที่ 5 ของเดือน เพื่อนำข้อมูลของแต่ละโครงการมานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละโครงการที่ผ่านมาว่าได้อะไรมาบ้าง ได้เรียนรู้ ได้มีกระบวนการอะไรใหม่ๆ ไปปรับใช้กับเวทีของตัวเอง แล้วจะดำเนินการในการวางแผนจัดกิจกรรมต่อไปอย่างไร และทำให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ในการดำเนินงานของแต่ละโครงการ นอกจากนั้นแล้วในการจัดกิจกรรมในแต่ละโครงการจะมีการประชุมวางแผน วางเป้าหมายในการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งไว้ล่วงหน้า และลงรายละเอียดร่วมกัน และลงมือปฏิบัติในพื้นที่นั้นๆ ร่วมกันและมีการถอดบทเรียนกันตลอด ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัด แล้วยังสามารถนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมของโครงการอื่นๆ ที่ยังไม่ได้จัดกิจกรรมทำให้การทำงานของทีมมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถนำมาปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้อีกด้วย แต่ก็ยังคำนึงถึงเป้าหมายที่วางไว้ และจากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความ

สามัคคีในหมู่คณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของทีมเครือข่ายวิจัย เมื่อแต่ละโครงการเกิดปัญหาก็จะได้รับการช่วยเหลือจากทีมเครือข่ายวิจัยเข้าไปช่วยในการแก้ปัญหาาร่วมกัน เกิดกระบวนการทำงานเป็นระบบแบบแผนที่ชัดเจนขึ้น เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้ทีมวิจัยเกิดการเปลี่ยนแปลงมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น กล้าคิดกล้าแสดงความคิดเห็น เกิดการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และเกาะกลุ่มเป็นเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอหางดง ที่ภาคภูมิใจของทุกคน

2. ลานเล่น ลานเรียนรู้สู่กระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ได้มอบทุนให้กับโครงการ “การพัฒนา รูปแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของเด็กปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชน กรณีศึกษา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัด เชียงใหม่” โดยมีนางสาวเนตรลดา ตาอินตะ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งศึกษาวิจัยในหัวข้อดังกล่าว เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กเป็นคนดีของสังคม และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินกิจกรรมไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งการสำรวจ เก็บข้อมูล จัดเวทีรวมไปถึงการศึกษาดูงาน โดยทางทีมวิจัยได้ไปศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนอนุบาลบ้านรัก ช.แสงจันทร์ แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จึงได้นำความรู้ที่ได้รับมาบอกเล่าให้กับผู้ปกครองได้รับทราบ ผู้ปกครองได้ให้ความสนใจในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะสนามเด็กเล่นที่เน้นอุปกรณ์ที่ทำได้ในท้องถิ่น และเป็นวัสดุเหลือใช้ เช่น ยางรถยนต์ ไม้ไผ่ เชือกปอ จึงได้เสนอตัวเข้ามาปรับปรุงภูมิทัศน์สนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายของเรา โดยได้รับความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายในการรดยกเพื่อทำเชือกห้อยโหน และรถปรับสภาพพื้นราบและขนทรายนำมาลงที่สนามเด็กเล่น

ทางผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการหาวัสดุ อุปกรณ์ในการทำสนามเด็กเล็ก เช่น ไม้ไผ่เหลือใช้ เพื่อทำบาร์ไม้ไผ่ต่างระดับ ยางรถยนต์เก่าจากร้านปะยางในชุมชน เพื่อทำล้อรถทรงตัวต่างระดับ ทำให้เราได้สนามเด็กเล่นที่ไม่ต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อ ทั้งยังทำให้เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กใหญ่ ด้านสติปัญญา รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและที่สำคัญคือด้านอารมณ์ สังคม ทำให้เด็กรู้จักการรอคอย รู้ลำดับก่อนหลัง รู้จักช่วยเหลือเพื่อน และการระมัดระวังตนเอง นอกจากนี้เด็กได้พัฒนาการแล้วยังก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่าง ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และอบต. เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้เกิดความรู้สึคว่าศูนย์ฯ เป็นของทุกคนในชุมชน และยังสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้กับชุมชนใกล้เคียงโดยไม่ต้องรอนงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงอย่างเดียว

3. สวนเกษตรเพื่อการเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอบต.ขุนคง “อุ่นรักในสวน”

โครงการ “การจัดกระบวนการการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนคง” ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) โดยมี นางสาวนิตยา บุญจันทร์ เป็นหัวหน้าโครงการ ซึ่งการศึกษาวิจัยหัวข้อดังกล่าวนี้ ทำเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลขุนคงมาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนคงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการสำรวจสืบค้น จัดเวที และไปศึกษาดูงาน โดยได้ไปศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี และได้นำความรู้ที่ได้มาบอกกล่าวกับชุมชนอันประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ได้รับทราบ ทางชุมชนเห็นชอบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีพื้นที่ว่างและยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรจึงจะใช้พื้นที่นั้นทำแปลงสวนเกษตรเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องพืชผักสมุนไพรพื้นบ้านให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นจึงเกิดกิจกรรม “อุ่นรักในสวน” โดยชุมชนร่วมกันทำสวนเกษตรมีการทำทางเดินเข้าสวนเกษตร ทำแปลงผัก ทำรั้วไม้ ทำที่ปัก โดยทั้งหมดจะเน้นเป็นลักษณะพื้นบ้าน เมื่อได้แปลงเกษตรแล้วผู้ปกครอง เด็ก ครู ชุมชน ร่วมกันนำพืชผักสวนครัว และสมุนไพรมาปลูกและดูแลพืชผักเหล่านั้น ในการทำสวนเกษตรนั้นได้มีการตั้งชื่อสวนเกษตรนี้ว่า “อุ่นรักในสวน” เพราะเกิดจากความรักของทุกคนที่เกี่ยวข้องที่ร่วมกันสร้าง ร่วมกันปลูก และร่วมกันดูแลเอาใจใส่สวนเกษตรนี้

ในการทำสวนเกษตร “อุ่นรักในสวน” นี้ชุมชนได้จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ พืชผักสมุนไพรมาปลูกและได้รับการอนุเคราะห์จากหลายๆ ภาคส่วน ไม่ต้องใช้งบประมาณสนับสนุนเพียงอย่างเดียว

สวนเกษตร “อุ่นรักในสวน” นี้นอกจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเด็กและพัฒนาเด็กทำให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแล้ว ยังเป็นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกันพัฒนาศูนย์และร่วมกันเป็นเจ้าของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนคงด้วยกัน ทำให้เห็นถึงพลังของชุมชนตำบลขุนคงที่แท้จริง

4. เข้าถึงและเข้าใจสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคิริเขต ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคิริเขต ตั้งอยู่ภายในโรงเรียนวัดคิริเขต หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้น ดูแลเด็ก

ปฐมวัย 3 ขวบ มีจำนวนเด็กเล็กในความรับผิดชอบ ปีการศึกษา 2550 มีทั้งสิ้น 36 คน เขตพื้นที่บริการครอบคลุม 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งโป่งเหนือ หมู่ที่ 4 , บ้านน้ำซุ้ม หมู่ที่ 8 และบ้านทุ่งโป่งใต้ หมู่ที่ 9 โดยเด็กเล็กในความดูแลส่วนใหญ่มาจากหมู่ที่ 8 บ้านน้ำซุ้ม ซึ่งมี 3 หย่อมบ้าน คือ หย่อมบ้านน้ำซุ้ม , หย่อมบ้านห้วยกว้าง และหย่อมบ้านสามหลัง และมาจากหมู่ที่ 9 บ้านทุ่งโป่งใต้ หย่อมบ้านห้วยเสี้ยว ซึ่งเป็นเด็กชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาวิจัยโครงการ “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต ตำบลบ้านโป่ง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีนายพนด พุทธโยธา และคณะครูผู้ดูแลเด็ก เป็นคณะวิจัย โดยศึกษา สภาพทั่วไปและบริบทชุมชนของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง สาเหตุปัญหาและอุปสรรคของผู้ปกครอง และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคีรีเขต โดยใช้สภาพบริบทในชุมชนและสภาพการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองเป็นฐานในการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมดังกล่าว

การที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดการศึกษานั้น จำเป็นที่จะต้องสร้างความพร้อม โดยการเข้าถึงและเข้าใจผู้ปกครองและบริบทของชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง โดยคณะวิจัยใช้วิธีเข้าพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม เปิดกิจกรรมเวทีชาวบ้านทั้งในหมู่บ้านและที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จนพบว่า ผู้นำชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าม้งทั้ง 3 หย่อมบ้าน เห็นด้วยกับการนำกระบวนการศึกษาบริบทและสภาพของชุมชนโดยการจัดเวทีในพื้นที่ อันเป็นประโยชน์กับคณะวิจัยในการประสานงานและกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการวิจัย ส่งผลให้ได้รับความร่วมมือ การสนับสนุน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกด้วยดีในการจัดเวทีและกระบวนการวิจัยในพื้นที่ จากการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและลงมือปฏิบัติจริง ทำให้คณะวิจัยและผู้ร่วมกระบวนการวิจัย ร่วมกันให้ข้อมูล เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ จนนำไปสู่การเปิดใจ ปรับแนวคิดและทัศนคติ และมีใจในการให้ความร่วมมือ จากกระบวนการ เทคนิควิธีการในการเปิดเวทีฯ ทั้งในชุมชนและที่ศูนย์ ฯ เกิดการยอมรับ การดึงศักยภาพ ระดมพลังความคิดของผู้ปกครอง ชุมชน ส่งผลให้ผู้ปกครองให้ความสนใจและจะให้ความร่วมมือในการกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการเติมความรู้เสริมสร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจ รับทราบประโยชน์ของการมีส่วนร่วม สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้กับผู้ปกครอง จนผู้ปกครองเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ / เป็นหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของบุตรหลานให้เจริญก้าวหน้า มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาศักยภาพของบุตรหลานได้เต็มศักยภาพ ต่อไป

จากการทำงานที่ผ่านมาคณะวิจัยมีข้อมูล ได้ความรู้ถึงสาเหตุ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค เข้าใจวิถีชีวิตบริบทชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าม้งที่เป็นจุดแข็ง และจุดด้อย ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการสะท้อนของผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ผู้นำชุมชน คณะกรรมการศูนย์ วิทยากร เป็นต้น กิจกรรมการมีส่วนร่วมต่างๆ ที่ทุกฝ่ายได้ร่วมระดมสมองกันไว้ จะสำเร็จไม่ได้ถ้าขาดหลักการ เข้าถึงและเข้าใจผู้ปกครองชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง

5. ความงดงามของต้นไม้คุณธรรม

“ขอบคุนคุณครูมากๆ นะคะ ที่ช่วยไล่ปู๊ย รดน้ำพรวนดิน ทำให้ต้นไม้ต้นเล็กๆ ต้นหนึ่ง เติบโต งอกงามได้ขนาดนี้” เป็นคำพูดที่ออกมาจากความรู้สึกของคนเป็นแม่ที่เคยมีทัศนคติไม่ดีกับคุณครู ว่าไม่สามารถดูแลลูกของเขาได้ดี

คำพูดที่ออกมาจากความรู้สึกภายในใจว่าภูมิใจมากที่ถูกเปลี่ยนไปในทางที่ดีกว่าที่คุณแม่คาดหวังไว้ หลังจากพี่น้องโซกุน (ค.ช.ภูวดล ไชยสวน) มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ดี มีเหตุผล ยอมรับข้อดกลง ปรับตัวได้ดี กล้าแสดงออก มีความสุขเมื่อมาโรงเรียน มีสัมมาคารวะ มีน้ำใจกับคนรอบข้าง ทำให้คุณแม่รู้สึกภูมิใจในตัวลูก ภูมิใจในการดูแลลูกของคุณครู หลังจากเราได้เริ่มกระบวนการตามโครงการ “การพัฒนารูปแบบกระบวนการการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองควาย ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผู้ปกครองเห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เกิดความเชื่อมั่น เชื่อใจในการดูแลเด็กของคุณครูมากขึ้น เกิดความไว้วางใจ การยอมรับในวิธีการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้กับเด็ก พร้อมจะให้ความร่วมมือกับศูนย์ฯ ในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ยังส่งผลถึงความรู้สึกของครูผู้สอนเมื่อผู้ปกครองยอมรับ ทำให้เกิดกำลังใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าการทำวิจัยในครั้งนี้นอกจากเราจะได้เรื่องของการพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กแล้ว ยังได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองอีกด้วย

หลังจากที่พี่ๆ ชั้นอนุบาล 3 ห้องคุณครูสายคำ มาลาแก้ว ได้เริ่มกระบวนการการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัยแล้ว คุณครูเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กชั้นอนุบาล 3 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ยังถ่ายทอดไปถึงพฤติกรรมของน้องๆ ห้องอนุบาล 2 ซึ่งมีห้องเรียนติดกัน เห็นสิ่งที่พี่ๆ ทำ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมมารยาทการแสดง ความเคารพผู้ใหญ่ การมีระเบียบวินัย การไหว้ผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ที่เข้ามาเยี่ยมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองควายของเรา ทำให้เกิดการเลียนแบบ

6. ของเล่นพื้นบ้านในท้องถิ่น

สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ได้มอบทุนให้แก่โครงการ “การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี นายสมยศ ลามาพิสาร เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งศึกษาวิจัยในหัวข้อดังกล่าว เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำแพร่

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินกิจกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการสำรวจเก็บข้อมูล จัดเวทีสืบค้นข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มสตรีแม่บ้าน จึงทำให้ทราบว่าในท้องถิ่นมีของเล่นพื้นบ้านมากมายหลายชนิดที่ไม่ได้นำกลับมาใช้ในปัจจุบันนี้ จึงทำให้ทางทีมวิจัยเกิดความตระหนักและมีความต้องการที่จะให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการผลิตของเล่นพื้นบ้านให้กับเด็ก โดยเริ่มต้นกระบวนการที่นายสมยศ ลามาพิสาร หัวหน้าโครงการวิจัย ได้ประกาศตามเครื่องตามสายของ อบต. ลงสู่หมู่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลน้ำแพร่ แจ้งให้ผู้สูงอายุตำบลน้ำแพร่มาร่วมประติษฐ์ของเล่นพื้นบ้านตามแต่ความถนัดของแต่ละบุคคล และให้เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการประติษฐ์ของเล่นมาด้วยในวันที่ 20 กรกฎาคม 2551 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

มีผู้สูงอายุจำนวน 3 คนคือ นายคัน หมื่นชัย นายดา ตากำ และนายบุญรัตน์ มโนราช ซึ่งอาสาสมัครมาเป็นผู้ประติษฐ์ของเล่นพื้นบ้านให้เด็ก และนอกจากนั้นแล้ว นายชัยวุฒิ อยู่วงศ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแพร่ ยังให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยการมาเป็นผู้ร่วมผลิตของเล่นพื้นบ้านให้กับเด็กร่วมกับผู้สูงอายุทั้ง 3 คน โดยได้เตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประติษฐ์ของเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ ไม้สัก ไม้ไผ่ ไม้กระถิน รามมะพร้าว กะลา เชือกจากใยไหม มิด มิดเหลา ค้อน เลื่อยตัดไม้ ไม้ชนิดต่างๆ เชือก ตะปู ทรายทราย

ในการประติษฐ์ของเล่นพื้นบ้านในครั้งนี้ได้ของเล่นอยู่หลายอย่างเช่น ลูกข่าง ไม้ปรี๊ด วิ่ว กล้องท้อบ สะบ้าเข้าถ้ำ ร้องเท้าไม้ก๊อบเก็บ ไม้โก้งแก้ง เคนกะลา ล้อแท็บ กะลก (ไม้เคาะ)

จากความร่วมมือดังกล่าวที่เกิดขึ้นระหว่างความร่วมมือของชุมชนและผู้บริหาร อบต.ทำให้เราได้ของเล่นพื้นบ้านหลายชนิดที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ทั้งยังทำให้เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กใหญ่ ด้านสติปัญญา รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และที่สำคัญ คือด้านอารมณ์ สังคม ทำให้เด็กรู้จักรอคอย รู้ลำดับก่อนหลัง รู้จักช่วยเหลือเพื่อน และการระมัดระวังตนเองและเพื่อน

7. การแข่งขันกีฬา โดยความร่วมมือของชุมชน

จากคำพูดที่ว่า “ผมได้ยินมาว่าครูได้ไปหาผู้สูงอายุตามหมู่บ้านต่างๆ ไปถามว่าผู้สูงอายุว่าจะสอนอะไรให้กับเด็กและผู้สูงอายุบอกว่าจะสอนหลายอย่างรวมทั้งของเล่นพื้นบ้านด้วย ผมคิดว่าเราน่าจะนำของเล่นที่ผู้สูงอายุเสนอและเด็กเล่นได้เอามาเล่นเอามาแข่งขันในกีฬาให้กับเด็กด้วย เพราะเด็กจะได้รู้จักของเล่นนั้นผมว่าดีนะ ” “ผมเห็นด้วย แล้วมีอะไรบ้างครู” คำพูดเหล่านี้เกิดขึ้นในขณะท้องถื่นต่างๆ (คณะกรรมการศูนย์ฯ) ร่วมกันเสนอความคิดเห็นในการจัดประเภทกีฬาในการแข่งขันกีฬาให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนทอง

สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้เห็นว่าชุมชนหรือองค์กรต่างๆ ให้ความสนใจและไม่ได้ลืมสิ่งที่เราได้ออกกล่าวให้ทราบในตอนที่เราสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนในครั้งแรกที่เราเริ่มทำโครงการ “การจัดกระบวนการการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขุนทอง ” ชุมชนยังสนับสนุนให้นำสิ่งเหล่านั้นมาบูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กๆ นอกจากสนับสนุนในการแข่งขันกีฬาแล้วผู้สูงอายุได้อนุเคราะห์ทำอุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขันมีกะลาสำหรับใช้แข่งขันเดินกะลามะพร้าว และม้าก้านกล้วยที่ใช้แข่งขันขี่ม้าก้านกล้วยด้วย และส่งเสริมให้ศูนย์ฯ นำไปจัดกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแล้ว ยังเป็นการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกันพัฒนาศูนย์ฯ และร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กด้วย

งานพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยงโครงการวิจัย

กิจกรรม	เวลาและสถานที่	ผลที่ได้
ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย ณ โรงเรียนสัตยาไสและโรงเรียนเกษมวิทยา	วันที่ 6-9 พฤศจิกายน 2551 ณ กรุงเทพฯ และวันที่ 10-11 ธันวาคม 2551 จังหวัดลพบุรี	- ร่วมแลกเปลี่ยนและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีกมิติที่ไม่เคยสัมผัส - ได้เรียนรู้หน้างานใหม่ที่ตนเองต้องได้รับผิดชอบ - ได้สัมผัสถึงการศึกษาอีกระบบที่นำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน

กิจกรรม	เวลาและสถานที่	ผลที่ได้
อบรมการเขียนรายงาน ความก้าวหน้าร่วมกับ ชุดโครงการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	วันที่ 15 –16 พฤศจิกายน 2551 ณ องค์การบริหารส่วน ตำบลหนองควาย จังหวัดเชียงใหม่	- ได้เรียนรู้เพิ่มเติมกระบวนการเขียน รายงานความก้าวหน้าอย่างถูกต้อง - ได้ความรู้ใหม่ๆ ในการนำข้อมูลที่มี มาใส่กล่องเพื่อเขียนเป็นรายงาน ออกมาอย่างหน้าอ่าน - รู้หลักการในการเขียนรายงาน ความก้าวหน้า
งาน 10 ปี สกว.ฝ่ายวิจัย เพื่อท้องถิ่น	วันที่ 20-21 มีนาคม 2551 ณ อิมแพคเมืองทองธานี	- ได้นำนักวิจัยในสังกัดเข้าร่วมเรียนรู้ ผ่านงานวิจัยจากภาคอื่นๆ - ได้นำนักวิจัย 2 ห้องย่อย ประเด็น การศึกษา และอปท. - ได้เป็นส่วนหนึ่งที่เห็นผลสำเร็จของ โครงการและหน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 3
ปัญหาอุปสรรค

ส่วนที่ 3

ปัญหาอุปสรรค

ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพ

ในการพัฒนาศักยภาพของพนักงานเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ในส่วนตัวมีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพในด้านที่เป็นการเติมความรู้เฉพาะด้าน ในเรื่องเกี่ยวกับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, การท่องเที่ยวโดยชุมชน และการเรียนรู้กระบวนการทำงานกับเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นประเด็นใหม่ในการทำงาน และเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหากับเด็กเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งตนเองมีความรู้ทางด้านนี้ยังไม่มากพอ อาจต้องศึกษาเพิ่มเติมจากชุดโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโหนดท่องเที่ยวฯ และโหนดอื่นๆ ที่มีการทำงานวิจัยประเด็นเด็กและเยาวชน นอกจากการเรียนรู้ร่วมแล้วทางด้านที่เสี่ยงยังสามารถแสวงหาความรู้ได้จากการศึกษาดูงานร่วมกับโครงการวิจัยต่างๆ และทีมที่เสี่ยงในพื้นที่ต่างๆ ที่กำลังเล่นประเด็นพวกนี้อยู่ ไม่ค่อยมีความหนักใจ แต่คงต้องใช้ความพยายามในการทำงานค่อนข้างมาก

ปัญหาอุปสรรค

ในการทำงานระยะ 6 เดือนแรกนี้ ปัญหาที่ประสบส่วนมากจะเป็นเรื่องของหน่วยงานที่มากถึงมากที่สุด และการติดตามงานที่เป็นภาระหน้าที่หลัก และยังมีงานจากส่วนกลางแทรกเข้ามาอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการเรื่องเวลาจึงเป็นอุปสรรคอย่างมาก ทำให้งานเกิดความล่าช้าในการส่งรายงานความก้าวหน้า เพราะโครงการที่อยู่ในมือก็หมดสัญญาไปพร้อมๆ กัน จึงต้องแบ่งเวลาให้กับงานของนักวิจัยมากกว่างานของพี่เลี้ยงเอง ซึ่งตนคิดว่าต้องลำดับความสำคัญของความเร่งด่วน ปัญหาอุปสรรคอีกอย่างคือ ความคาดหวังจากหน่วยงาน (สกว.) ในการอยากให้นื่องานเกิดจึงทำให้เกิดแรงกดดันมากพอสมควร ผวนกับการของงบประมาณที่ไม่ได้ตั้งไว้ในเฟสนี้ ไม่ได้รับการตอบรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด จึงทำให้ต้องทำงานด้วยความประหยัด และอดๆ อยากรๆ ในช่วงที่งบประมาณหมดก่อนกำหนดเวลาที่พึงมี เนื่องจากต้องจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำรองจ่าย งานเดิมซึ่งมาก (9 โครงการ) และยังต้องพัฒนาโครงการขึ้นอีก (2 โครงการ) และยังต้องทำงานให้ได้ตามภารกิจที่ สกว. มอบหมายให้ ในขณะที่ตนเองซึ่งเป็นพี่เลี้ยง ที่มีแค่คนเดียว แต่หน่วยงานเหมือนประหนึ่งว่าเป็นโหนด บางครั้งต้องเข้าใจในตัวพี่เลี้ยงด้วย เพราะคิดว่างานก็ต้องมีคุณภาพ งบประมาณก็ต้องประหยัด บนฐานเวลาที่บีบบังคับอีก ควาล่าช้า และความไม่ครอบคลุมถึงภารกิจที่ได้รับมอบหมายอาจไม่ได้ทุกข้อ แต่พี่เลี้ยงก็ทำเต็มความสามารถที่ผู้หญิงคนหนึ่งพึงกระทำได้ การเกือหนุ่จากส่วนกลางยอมรับว่ายังได้รับน้อยอยู่ เพียงแค่เดือนละ 1 ครั้ง จากการร้อง

ขอให้เข้าร่วมเวทีประจำเดือน บางครั้งพี่เลี้ยงก็เหนื่อย และท้อ แต่งานก็ต้องเดินไปข้างหน้าหากไม่มีทีมงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีโมตรจิต มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีความช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อน มีความรับผิดชอบในงานที่สูง ปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่านี้ แต่ท้ายสุดก็ทำงานได้ดีที่สุดเท่าที่ความสามารถพึงจะปฏิบัติได้และจะพยายามทำให้ได้ตามที่ สกว. ร้องขอ

แนวทางแก้ไขปัญหา

ทางพี่เลี้ยงเล็งเห็นปัญหาทุกอย่างไม่ใช่ความผิดพลาดของคนใดคนหนึ่ง จึงยอมรับสภาพและปรับการทำงานให้เอื้อต่อการทำงานคนเดียว และให้เกิดงานที่มีคุณภาพ และประหยัดงบประมาณ และให้ครอบคลุมถึงพันธกิจในสัญญาของพี่เลี้ยง แนวทางแก้ไข ของพี่เลี้ยงที่พยายามปรับอยู่บนกรอบความสามารถคือ การจัดสรรเวลาของคนทำงานเองบนบริบทของงานที่ได้รับผิดชอบ และอีกแนวทางในการแก้ไขคือ การได้รับกำลังใจจาก ครอบครัว ทีมพี่เลี้ยงที่ร่วมงานกัน และที่สำคัญที่สุดคือ ทีมวิจัยจากทุก ๆ พื้นที่ ที่อยู่ในสังกัดพี่เลี้ยงอำเภอทางดงที่ไม่เคยเพิ่มภาระงานให้กับพี่เลี้ยงนอกจากงานในกิจกรรม